

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**XXIII. OLAĞAN GENEL KURUL
27 - 28 MAYIS 1995 BALIKESİR**

**BAŞKANLIK RAPORU
YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**XXIII. OLAĞAN GENEL KURUL
27 - 28 MAYIS 1995 BALIKESİR**

**BAŞKANLIK RAPORU
YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ XXIII. OLAĞAN GENEL KURUL GÜNDEMİ

Toplantı Tarihi : 27-28 Mayıs 1995

Toplantı Saati : 10.00

**Toplantı Yeri : Belediye Çok Amaçlı
Toplantı Salonu - BALIKESİR**

- 1 – Yoklama,
- 2 – Bir Başkan bir Başkan Vekili ve iki Üyeden oluşan Genel Kurul Başkanlık Divanı Seçimi,
- 3 – Saygı duruşu,
- 4 – Birlik Başkanı'nın toplantıyı açışı,
- 5 – Balıkesir Barosu Başkanı'nın konuşması,
- 6 – Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1993–1995 yılları çalışma raporu, bilanço, gelir–gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması ve görüşülmesi,
- 7 – Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurul'nun aklanması,
- 8 – Türkiye Barolar Birliği Organlarında görev alan ve ayrıca meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi töreni,
- 9 – Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu Üyelerine Avukatlık Yasasının 112. maddesi uyarınca ödenmesi gereken huzur hakkı, yolculuk, ikametgah ve diğer zorunlu gider miktarının saptanması,
- 10 – Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü,
- 11 – Barolardan alınacak, Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması,
- 12 – Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi
- 13 – Hukukun, Yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunları ile ilgili görüşme,
- 14 – Gelecek Olağan Genel Kurul toplantı gün ve yerinin saptanması,
- 15 – Dilek ve temenniler,
- 16 – Birlik Başkanı'nın kapanış konuşması.

BAŞKANLIK RAPORU

23. Genel Kurulumuza katılan değerli delege arkadaşlarımı ve Baro Başkanlarımızı, mesleğimizde 40 yılını dolduran üstadlarımızı ve sayın konukları saygılarımla selamlıyorum.

22-23 Mayıs 1993 tarihinde Erzurum'daki Genel Kurulumuzda alınan karar gereği Türkiye Barolar Birliği'nin 23. Olağan Genel Kurulunu Balıkesir'de yapıyoruz.

Genel Kurulun hazırlık çalışmalarını büyük bir özveri ve gayretle tamamlayan Balıkesir Baromuzun değerli başkanı sayın Önder Kırılı ve Baro Yönetim Kurulu Üyelerini, Birliğimizin Genel Kurul Delegeleri Av. Hurşit Kangal, Av. Ergün Ünsal, Av. Vehbi Görgün ve Balıkesir'li tüm meslektaşlarımı, içtenlikle kutluyorum.

Genel Kurul öncesi çalışmalarına katkıda ve yardımda bulunan, ilgisini esirgemeyen herkese, her kurum ve kuruluşu bütün Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği adına teşekkür etmeyi, zevkli bir görev sayıyorum.

Geride bıraktığımız dönemde yitirdiğimiz meslektaşlarımızı, üstadlarımızı, hala öldürülenleri bulunmayan meslektaşlarımız Av. Şevket Epözdemir, Av. Yusuf Ekinci, Av. Medet Serhat ve Av. Faik Candan'ı sevgiyle, saygıyla anıyoruz.

Erzurum'daki Genel Kurul'umuzdan buyana geride kalan dönemdeki faaliyet ve çalışmalarımızı Yönetim Kurulu'nun Raporunda belirtmiş bulunuyoruz. Bu konuşmayı, sadece Başkanlık adına değil, tüm Yönetim Kurulu adına yaptığımı ifade etmek isterim. Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetleme Kurulu Üyelerimiz, çok özverili, yararlı ve verimli çalışmalarıyla Türkiye Barolar Birliği'ne ve bana büyük destek verdi, güç kattı.

Başta Baro Başkanlarımız olmak üzere bütün Barolarımız, büyük bir birliktelik ve dayanışma örneği göstererek sorunlarımızın kamuoyuna yansıtılmasına önemli ve güçlü katkılar yaptılar.

Barolarımıza, Baro Başkanlarımıza, Türkiye Barolar Birliği organlarında görev yapmakta olan arkadaşlarımıza, bundan sonra da destek ve yardımlarını esirgememelerini dileyerek huzurunuzda şükranlarımı sunuyorum.

23 Mayıs 1993 günü, Erzurum Genel Kurulu'muzun kapanış konuşmasını aşağıdaki sözlerle tamamlamıştım:

"Ümit ediyorum ki, bu Genel Kurul'da altını çizdiğimiz sıkıntılar, sorunların büyük bir kısmı Balıkesir'de yapılacak Genel Kurul'da konu bile edilmez; belki Balıkesir Genel Kurulu'nda sağ tarafımda bulunan "Yargının bağımsız olmadığı ülkede Baroların bağımsızlığı yoktur" pankartımızı kaldırmış olacağız.

Barolarımız ve TBB bağımsızlığına kavuşmuş olacak; daha özgür Baroyu, daha serbest avukatlığı, yargının, mesleğin, demokratik hukuk devletinin sorunlarını tartışacağız."

Aradan geçen iki yılda sorunlar, sıkıntılar azalmamış, varolanlara yenileri eklenmiştir. İki yıl önce TBMM Adalet Komisyonu'nda görüşme sırası bekleyen Avukatlık Yasası Değişiklik Tasarısı, şimdi, TBMM Genel Kurul Gündeminde görüşme sırası beklemektedir.

Başta Sayın Başbakan olmak üzere TBMM'de grubu bulunan bütün siyasi partilerin yetkilileri, karşılıklı görüşmelerimizde ve en son 5 Nisan 1995 "Avukatlar Günü" toplantımızda söz vermiş olmalarına karşın Avukatlık Yasası Tasarısı'nın gündemdeki alt sıralardan Danışma Kurulu Kararı ile üst sıralara alınması mümkün olmamıştır. Anavatan Partisi Genel Başkan Vekili Lütfullah Kayalar 5 Nisan 1995 günündeki toplantımızda yaptığı konuşmadaki sözünü tutarak, mensubu olduğu partinin, konuyu TBMM Danışma Kurulu'na götürmesini sağlamıştır.

10 Nisan 1995 tarihinde toplanan TBMM Danışma Kurulu'ndaki İktidar Partilerinin Grup Başkanvekillerinin anlaşılmaz

tutumu ve karşıkoyması nedeniyle Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı, TBMM Gündeminin ilk sıralarına alınamamıştır. 5 Nisan 1995 günü söz veren en yetkili ağızlara rağmen böyle bir olumsuz gelişme, eğer iktidar partilerinin organları arasında iletişim eksikliğinden kaynaklanmıyorsa, somut bir içtensizliği vurguluyor demektir.

Siyasal iktidarın demokratikleşme paketi içinde olan Avukatlık Yasası Değişikliği'ni geciktirenler, böylece hem kendilerine, hem avukatlığa, bunlardan daha önemli olarak "Adaletin Temeli" olan "Savunma"ya, giderilmesi olanaksız zararlar vermektedirler. Sonuç olarak savunmanın bağımsızlığı sağlanarak güçlenecek olan "Yargı Bağımsızlığı"da yara almaya devam etmektedir.

Bütün engellemelere, umursamazlıklara karşın uğraşımızı sürdüreceğiz. Bağımsızlığımız engelleniyor, vesayet kaldırılmıyor, özlenen yasal düzenlemeler yapılmıyor diye susup kenara çekilmeyeceğiz. Adaletin gören gözü, duyan kulağı ve konuşan ağız olan avukatlığı, savunmayı etkisizleştirmeye kimsenin gücü yetmeyecektir.

Avukatlık Yasasının önemli uygulamalarından olan "Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi" 8 Mayıs 1995 tarihli 22281 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Gerek "Genel Hükümler" de gerekse parasal kalemlerde çok önemli değişiklikler yapıldığını meslektaşlarımızın ayırd ettiklerini sanıyorum. Barolarımızın da görüşü alınarak Türkiye Barolar Birliği'nin hazırladığı tarife konusunda Adalet Bakanlığı'ndan bu zamana kadar görmediğimiz ilgi ve anlayışı gördüğümüzü açıklamak isterim; Adalet Bakanı Sayın Moğultay'a zaman ayırıp bizzat yaptığı çalışma ve yakın ilgi için hepimiz adına bir kez daha teşekkür ediyorum.

CMUK'da 3842 Sayılı Yasa ile getirilen ve demokratikleşmede önemli bir uygulama olarak gösterilen sanık sorgulamasında ve yargulamada şeffaflaşmayı amaçlayan yenilik ve değişiklikler, Barolarımızın ve hukuki yardım için görevlendirilen meslektaşlarımızın büyük gayreti, titizliği ve özverili çalışmaları ile amacına ulaşabilmektedir.

Meslektaşlarımızın özverilerine karşın Maliye Bakanlığı, yasa gereği üzerine düşen para gönderme yükümlülüğünü düzenli biçimde yerine getirmemektedir. Yönetim Kurulu raporunda aynen alınan 2.5.1995 tarihli en son yazımızda durum bütün açıklığı ile anlatılmıştır. CMUK. değişikliği uygulamasının başladığı 1992 yılı sonundan bu yana Maliye Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği'ne 91.058.894.000.- TL. göndermiştir. 11.10.1994 tarihinde gönderilen 25.000.000.000.- TL.'dan sonra 8 aydır hiç para aktarılmamıştır.

Barolarca görevlendirilen meslektaşlarımızın alacakları birikmiş, CMUK. artık angaryaya dönüşmüştür. Maliye Bakanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği'ne 90.331.876.650.- TL. borcu vardır. 2.5.1995 tarihli yazımız ile acilen istenen 60 milyar lira da gönderilmemiş, Maliye Bakanlığı'nın sanık ya da yakalanan kişilere CMUK. gereği ödeme yapılmasına gereken önemi vermediği belli olmuştur. Bu genel kurulumuzda, bundan böyle hukuki yardım yapmama kararı alınacağı uyarısında bulunduğu halde duyarısız davranılmıştır.

Maliye Bakanlığı'nın anlaşılmasız tutumu nedeniyle CMUK.un maddeleri uygulanamaz hale gelmektedir. Siyasal iktidarın demokratikleşme için gösterebildiği ender örneklerden birisi, rafa kaldırılmaktadır. Toplumumuz ve demokrasimiz bunun hesabını, Maliye Bakanlığı'ndan elbette soracaktır; ama önce siyasal iktidarın kendisi bunu sormalıdır.

"Sav-Savunma-Karar" bütünlüğünün ayrılmaz unsuru olan "Savunma"nın, avukatlık mesleğinin sorunları, Avukatlık Yasasının boyutlarını aşmakta, kimi anayasa ve diğer yasa maddelerinin değişikliklerini gerektirmektedir.

Son yıllarda diğer Hizmet Sınıflarına göre mali yönden geride bırakılan kamu avukatlarının sorunları, 657 Sayılı Devlet Personel Kanununda yeni düzenleme yapılarak çözümlenebilir. Kamu avukatlarının ek göstergeleri, yan ödeme göstergeleri ve özel hizmet tazminatları, avukatlık onuruna uygun biçimde düzenlenmelidir.

Serbest çalışan avukatların "Hayat Standardı" sorununun başlıca çözüm yeri Gelir Vergisi Kanunudur. Her yıl otomatik

olarak arttırılan "Hayat Standardı" artık çekilmez bir Maliye Salması'na dönüşmüş, "Mali güç kriteri" bir kenara itilip, kazan-sın kazanmasın her avukatın ödemesi zorunlu "BAŞ VERGİ-Sİ"ne dönüştürülmüştür.

Serbest çalışmakla birlikte avukatın yaptığı görev bir "Kamu Hizmeti"dir; avukat da yargıç ve savcı gibi yargının ayrılmaz bir unsurudur. Avukatın hizmeti, vergilendirme işinde diğer serbest meslek mensuplarının hizmeti ile kıyaslanamaz.

Avukat, birinci sınıf tacirlerle eşdeğer görülemez. Devlet, avukatların vergilendirilmesinde yapagelmekte olduğu temel yanlışlığı, sür'atle düzeltmeli, avukatların gerçek kazançları üzerinden vergilendirilmesi anlayışını kabul etmelidir. Bizler, avukatlık mesleğinin onuruna uygun biçimde, kazancımızın son kuruşu da değerlendirilerek vergi alınmasından yanayız; vergi kaçırانlarla aynı kefedede tartılmak da istemiyoruz.

Maliye Bakanlığı'nın "Hayat Standardı"nda yaptığı yanlışlığı düzeltmesini beklerken bir başka önemli yanlışlığın uygulayıcısı olması avukatları son derece üzümüştür.

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 227. maddesindeki yasal yetkisini, birliğimizin bütün iyi niyetli uyarılarına karşın son derecede sert ve yanlış kullanan Maliye Bakanlığı, gelir vergisi mükelleflerinin özelliklerini dikkate almadan avukatların gelir vergisi beyannamelerini de Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatmaları mecburiyetini, bir Genel Tebliğ ile getirmiştir.

Anılan tebliğ, beyanname imzalatmanın zorunluluğunun yanında, defter tutturma ve yıllık sözleşme imzalama zorunluluklarını da getirmiştir. Maliye Bakanlığı'nın bu "oldu bittisi"ne boyun eğmezdik.

Baro Başkanları toplanarak oybirliği ile 23.2.1995 tarihli (1) Sıra No.lu Genel Tebliğin iptali için Danıştay'da dava açılmasına karar verdi; açılan davada Danıştay 4. Dairesi Yürütmeyi Durdurma kararı verdi. Maliye Bakanlığı bu kararı etkisiz kılmak, sonuçsuz bırakmak için 31.3.1995 tarihli (2) Sıra No.lu Genel Tebliğ'i çıkarttı; onun için de iptal davası açıldı ve Yürütmeyi Durdurma kararı alındı.

Yüksek Yargı Organı ve Hukuk "DUR!" diyor ama Maliye Bakanlığı durmak bilmiyor. "Devlet içinde ayrı bir Devlet" gibi davranan "Ben yaptım oldu" diyen Maliye Bakanlığı'na "Hukukun Üstünlüğü"nü hatırlatmak, istese de istemese de benimsetmek gerekiyor. Bunun uğraşını vermek, diğer meslek mensuplarından çok biz hukukçulara düşmektedir.

Maliye Bakanlığı, Genel Tebliğ ile kullandırmak istediği yetkilerin yürümesi durdurulunca bir başka yol denemiş, Vergi Usul kanunu'na mükerrer 175. maddenin eklenmesi tasarısını gerçekleştirmiştir.

Anılan mükerrer 175. madde ile Maliye Bakanlığı'na "Bu Kanun hükümlerine göre tutulması mecburi olan defterlerin 3568 Sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirler tarafından tutulması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti defter çeşitleri, yıllık satış hasılatı veya gayrisafi kazanç toplamı Maliye Bakanlığı'nca belirlenen tutarı aşmayan mükellefleri bu mecburiyetten muaf tutmaya,...

..... Mükelleflerle serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirler arasında bu maddede belirtilen konularla ilgili olarak düzenlenmesi gereken sözleşmelerde yer alacak hususları belirlemeye" yetki verilmek istenilmektedir.

(1) ve (2) No.lu Genel Tebliğlerdeki haksız yetkilerin, yasa maddesi haline getirilmesine ilişkin bu tasarının Plan ve Bütçe Komisyonunda verilen bir önerge ile eklendiğini haber aldığımız günden itibaren bu tasarı ve anlayış ile de mücadele ettik.

Vergi Usul Yasasına eklenmek istenen mükerrer 175. madde önergesini imzalayan Plan Bütçe Komisyon Başkanı, TBMM'de grubu bulunan siyasi parti yetkilileri ile yaptığımız yoğun görüşmelerde anılan maddenin TBMM Genel Kurulu'nda yapılacak olan oylamasında RED edilmesinin sağlanmasını, bu gerçekleştirilemezse Anayasa Mahkemesi'nde dava açılmasını istedik. 4 Mayıs günü yapılan TBMM oturumunda madde oylanıp reddedildi ve kanun tasarısı metinden çıkartıldı.

Maliye Bakanlığı'nın Genel Tebliğlerindeki hukuksuzluğa, haksızlığa karşı çıktığımız, konuyu idari yargıya götürdüğümüz için Avkuatlara, Barolara ve Türkiye Barolar Birliği'ne "Kayıt

dışı ekonomiye bel bağlayanlar, vergi kaçırılması için uygun iklim arayanlar, bozuk düzeni savunanlar – ŞER ODAKLARI" diyen haddini bilmezleri, terbiye sınırları içinde konuşmaya çağırıyoruz. Bürolarımıza, ceplerimize el uzatanların mesleğimize ve onurumuza dil uzatmasına asla izin vermeyiz.

Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere yasa ile tanınan üstü örtülü yetkiler, Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkı için verdiği uğraşın ne kadar önemli olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır. Bununla da yetinilmemeli, Türkiye Barolar Birliği'nin, Anayasa'nın "Yürütme" bölümünde değil, "Yargı" bölümünde yer alması, Anayasa Mahkemesi'nde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda Türkiye Barolar Birliği'ni temsilen üye bulundurulması sağlanmalıdır.

TBMM'nin geride kalan çalışma döneminde değiştirilmesi için anlaşma sağlanan anayasa maddeleri bile henüz görüşülmemiştir.

Yapılmak istenen değişiklikler, düzenleniş ve içerik bakımından yeterli olmamakla birlikte, çalışmaların başlatılmış olması memnuniyet vericidir; ancak değiştirilmesi düşünülen Anayasa maddelerinden daha önemli maddelere hiç değinilmemesi, sessiz kalınması ise fevkalade dikkat çekicidir.

Cumhurbaşkanı'nın özellikle yargı ile ilgili görev ve yetkilerine ilişkin 104. maddesi ile Yargı Bağımsızlığı'nı engelleyen 159. maddesinden ve 130-134. maddelerden söz edilmemesi çok düşündürücüdür. Hukuk Devleti Kurumlaşmasına aykırı olan bu maddelerin ele alınmayışı yargı bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğü ilkesinin benimsenmesi anlayışlarında, hiç de iç açıcı bir konumda olmadığımızın göstergesidir.

Üzülerek söylemek gerekir ki kimi siyasi partiler ve siyaset adamları, hukuk devletine ve yargıya mesafe aldırarak yerine yanlışlık yapmayı, yanlışlık ve hukuksuzlukların düzeltilmesine tavır almayı yeğliyorlar. Kimi zaman Anayasa Mahkemesi'ne başvurma ve mahkemenin kararları haksız yere eleştiriliyor, Anayasa Mahkemesi'nin Parlatmentonun üstüne çıktığı söyleniyor.

İnsan hak ve özgürlüklerinin, demokratik laik hukuk devletinin önemli güvencelerinden olan Anayasa Mahkemesi, KHK kar-

şamasındaki yol gösterici kararları "Yasanın Devredilmezliği" kuralına saygısı, yargının denetim etkinliğini artırıcı koruma önlemi olarak Yürürlüğü Durdurma kararları vermesi, hukukun üstünlüğüne aykırı yasaları iptal etmesindeki kararlılığı için kutlanmalıdır. Kaynağını Anayasa'dan almayan yetkileri kullananlar, bile bile Anayasaya aykırı yasa çıkaranlar, Anayasa Mahkemesinden siyasi nitelikte karar vermesini isteyenler, Anayasa Mahkemesi'nin anayasa yapmasını isteyenler kınanmalıdır.

Ülkemiz, Demokratik hukuk devleti olmanın ve demokratikleşmenin gereğini, zamanında yerine getiremediği, yasal düzenlemeleri yapmadığı için bugün uluslararası kuruluşlarca zorlanıyor. Türkiye artık Amerika, Avrupa istiyor, Uluslararası kuruluşlar istiyor diye zorlanıp anayasasını, yasalarını değiştiren ülke olmak ayıbından kurtulmalıdır. Anayasamızı, yasalarımızı, çağdaş ve uygar ölçülerin dışında kaldığı, insan hak ve özgürlüklerine, hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti anlayışına aykırı bulduğumuz için zamanında ve dış baskı olmaksızın özgürce değiştiren, bağımsızlığına egemenliğine gölge düşürmeyen bir ülke olmanın onurunu yaşamalıyız.

Son günlerde tartışılmakta olan Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesi, demokrasimiz ve ülkemiz için ciddi bir sınavdır. Anılan maddeye dayanılarak verilen kararlarla mahkum olanların ve davaları sürenlerin durumları bütün hızıyla tartışılıyor. Türkiye, bilim adamlarını, yazarlarını, gazetecilerini, kimi aydınlarını, sendikacıları düşüncelerini açıkladıkları için yargılayan ve onlara adi suçların çok üstünde cezalar veren bir ülke olarak gösteriliyor.

Ülkemizde Terörle Mücadele Yasası ile konulan kural, koşul ve sınırlamalar ve mahkemelerin verdikleri cezalar, demokratik bir devlet ve toplum düzeni ile bağdaşmamaktadır; hukukun üstünlüğü ilkesi ile de çelişmektedir. Yasanın tümünün değiştirilmesi beklenmeden 8. maddenin yasa metninden çıkartılması, kaldırılması gerekir. 8. maddeyi gizlemeye kalkışmak, oraya buraya taşımayı düşünmek, var olan demokrasi ayıbını korumak olur. Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesi sür'atle kaldırılmalı, bir demokrasi ayıbına son verilmelidir.

Bir yandan Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesinin kaldırılması sorun olarak sürmekte, diğer yandan terör, acımasızca yeni kurbanlar almakta caniler bulunmamakta, faili meçhul cinayetler artmaktadır.

Meslektaşlarımız Muammer Aksoy ve Uğur Mumcu'nun, Bahriye Üçok, Çetin Emeç, Turan Dursun'un katilleri hala bulunamadı. Öldürenleri bulunmayan cinayetlere meslektaşlarımızın esrarengiz ölümleri de eklendi. Av. Şevket Epözdemir, Av. Yusuf Ekinci, Av. Medet Serhat ve Av. Faik Candan'ın ve daha pek çok insanın katilleri bulunamıyor. Kim ya da kimler, hangi güç, öldürüyor ama iz bırakmıyor, ya da izi bulunamıyor? Bomba yerleştiren, adam kaçırıp tetik çeken ellere kim hükmediyor?

Cinayetlerin faileri bulunamadıkça caniler cesaretleniyor, yeni kurbanlar seçiyorlar. "Şimdi sıra kimde acaba" soruları sık sorulduka cinayetleri aydınlatamayan devlet, yıpranıyor. Cinayetlere seyirci kalanlar, yeni cinayetleri önleyemiyorlar.

Devlet, çağdaş, iyi örgütlü bir devlet gibi davranmak, cinayetleri aydınlatmak kamu vicdanını rahatlatmak zorundadır.

Büyük kentlerdeki faili meçhul cinayetlerin yanısıra başta Güneydoğu Anadolu'daki kürt kökenli vatandaşlarımız olmak üzere tüm toplum sistemli, yıkıcı, öldürücü, acımasız terör örgütünün eylemlerinden rahatsızdır, tedirgindir. Terör örgütü ile vatandaşların etnik köken farklılığını karıştırmamak gerekir, Güneydoğu'daki, Doğu'daki vatandaşlarımızın bir kısmını, terör örgütü sempätizama saymak yanlışlığından süratle kurtulunmalıdır.

Kimse ırkı, dini, dili, mezhebi, etnik kökeni nedeni ile sıkıntı duymamalıdır. Çağdaş devlet ırkı, dini, dili, mezhebi, etnik kökeni farklı vatandaşların oluşturduğu dinamik bir toplum yapısıyla, güçlü kültür mozayığı ile ayakta durur. Böyle bir toplum yapısındaki karşılıklı sevgi-güven ve dayanışma, birlikte dostça yaşama duygusu, en büyük güvencedir. Demokrasi içinde, hukuk kuralları, insan hak ve özgürlükleri çiğnenmeden, terörist örgütlere ödün verilmeden sorunlar aşılmalıdır.

Hiçbir vatandaş, etnik kimliği nedeniyle horlanmamalı, sıkıntı çekmemeli ya da imtiyazlı olmamalıdır. Bunun içindir ki Tür-

kiye Barolar Birliği olarak özenle ve ısrarla "Kürt Şovenliğine de Karşıyız, Türk Şovenliğine de Karşıyız" diyoruz.

En az terör kadar toplumu tedirgin eden bir husus da Din Devleti özlemcilerinin tavırlarıdır. Ülkemizde devlet işlerinde hukukun üstünlüğünü rafa kaldırıp "Devlet işlerinde dini ege-men kılma" uğraşları sürüyor. Bunlara şirin görünmek isteyen kimi siyaset adamları da hukuk devletinden ödün vermekte sa-kınca görmüyorlar.

Demokrasiyi, herkesin kendi hukuk ve adalet düzenini kur-ması olarak tarif edip devletin, dinin emrinde olmasını isteyenle-re ödünler verilerek, demokratik hukuk devletine varılamaz; ol-sa olsa şeriat devletine varılır.

Bosna ve Hersek'deki Sırp Saldırganlığını tel'in bahanesi ile İstanbul'da yapılan izinsiz gösteride, açıkça şeriat provası yapılmıştır. Cumhuriyet tarihinde İstanbul'da ilk kez Taksim'de sarıklı, takkeli, fesli, cüppeli insanlar "Kahrolsun laik diktatörlük – Laik devlet yıkılacak elbet" diye bağırabilmiş, üzerinde Arapça harfler yazılı ve şeriatın simgesi olan yeşil bayrak dalgalandır-mışlardır.

Dün Kubilay'ı Menemen'de kör testere ile kesen Derviş Meh-met ve arkadaşları da yeşil bayrak açarak eylemlerini gerçekleştirmişlerdi. Sivas'ta 35 insanı, bir otelde kısıtıp yakanlar da Taksim'de toplananlarla aynı sloganları atmışlardı.

Cumhuriyetin 70. yılında Sivas sokaklarına 7.5 saat süre ile şeriat slogaları atanlar "Cumhuriyet Sivas'ta kuruldu, Sivas'ta yıkılacak!" diye bağırıyorlar, Cumhuriyete, demokratik laik hu-kuk devletine başkaldırıyorlar, Cumhuriyet tarihinin en önemli ge-rici ayaklanmasını gerçekleştirmişlerdir.

Sokaklara dökülenler, onları ustaca kışkırtanlar, şeriat düze-nini, teokratik devleti kurmayı ulusu, tekrar ümmet yapmayı, Cumhuriyet'in ve Atatürk devrimlerinin ruhu, özü olan laiklik ilkesini geriletip dışlamayı, amaçlamışlardır.

Sivas olaylarından sonra kimi basında çıkan yazılar, fevkalade ibret verici, aymaz aydınları uyarıcı niteliktedir. 1993 Ağus-tos ayında Türkiye'de kimi basında şunlar söylenip yazılabildi:

"Demokrasi, islam şeriatına zıt bir rejimin adıdır. Müslümanların asıl hedefi, Cumhuriyet'in ta kendisidir; bu asla unutulmamalıdır."

"Geçen ay (Temmuz ayı) çok hareketli ve bereketli geçti, 70 yıllık Cumhuriyet tarihinin en büyük direnişlerinden biri, Şanlı Sivas Kıyamı 2 Temmuz'da yaşandı."

"Sivas'ta müslümanlar yargılama ve cezalandırma haklarını kullandılar. Lamı cimi yok - Dileğimiz daha nice Sivas'lar!"

Buram buram vahşet ve şeriat devleti özlemi kokan bu sözlerle yetinilmeyip alaycı bir üslupla Sivas yangınına az bularak "billeri Anıtkabir'i yaktırıp Ankara'yı aydınlatmak istiyor" denilmiş, "Anıtkabir de yakılabilir" işareti ve ihtarını verilmiştir. Anıtkabir, ulusumuzun en önemli simgelerindendir. Anıtkabir'e çakılacak kibrit önce çakanları yakacaktır.

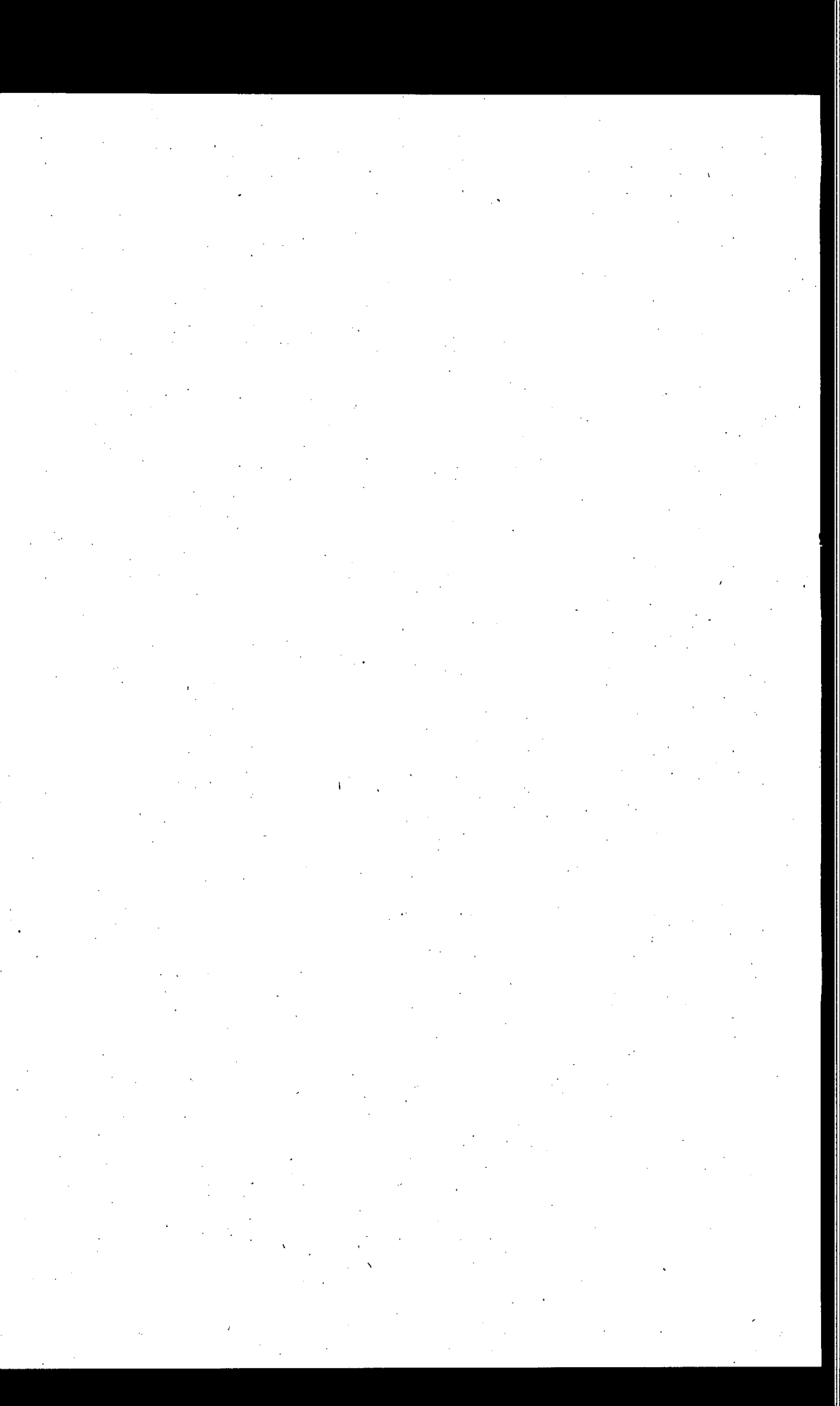
Türkiye bu değerlendirmelere, bu yaklaşımlara birgünde gelmedi, başta Tevhidi Tedrisat Kanunu olmak üzere inkılap kanunlarından ödün verile verile Cezayir örneği din devleti kurulması uğraşı verilmesi aşamasına getirildi.

Gençlik kampı adı altında dini eğitim yaptırıla-yaptırıla, hızla çoğalan tarikat yurtlarında gençlerimizin beyinleri yıkana-yıkana, gerici hareketlere "Masum dini inanç patlamaları" denile-denile, teokratik devlet özlemciliği yapıla-yapıla, şeriat özlemcilerine teokratik devlet yanlılarına yazıları ve düşünceleri ile karşı koyan aydınlar öldürüle-öldürüle bugünlere gelindi.

Bu gelişin, getirilişin büyük günahı kimi aymaz aydınların, aydın geçinenlerin omuzundadır. Laik Cumhuriyet böyle omuzu çürüklere emanet edilmeyecek kadar yücedir. Onu, dimdik ayakta tutup teslimiyetçi, umursamaz aymazları bir kenara itip hep beraber sonsuza dek yaşatacağız.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

Türkiye Barolar Birliği'nin 22-23 Mayıs 1993 tarihlerinde Erzurum'da yapılan genel kurulunda göreve getirilen Yönetim Kurulumuz, genel kurulda ileri sürülen dilekler ve eleştirileri de dikkate alarak aşağıda belirtilen konularda çalışmalar yapmıştır.

— Avukatlık yasa tasarısının T.B.M.M. gündemine getirtilek yasalaştırılması

— Meslektaşlarımızı ekonomik sıkıntıya sokan, gerçek kazanına bakılmaksızın "Hayat Standardı" esasına göre vergilendirmenin kaldırılması

— Kamu kurumlarında çalışan avukatların sorunları

— Avukatların genel menfaatlerinin, mesleğin ahlâk, düzen ve geleneklerinin korunması

— Meslektaşlarımız arasındaki dayanışmayı kuvvetlendirmek, baroları ilgilendiren konularda görüş belirlemek için ortak toplantılar yapılması

— CMUK. uygulamasının izlenmesi, aksaklıklarının saptanması

— Demokratik laik hukuk devletinin kurumlaşması ve "Hukukun Üstünlüğü" ilkesinin benimsenmesi

— Gerici, ırkçı, şeriatçı tırmanışlara karşı çıkılması

Barolarımızdan ve meslektaşlarımızdan Birlik Yönetimi'ne iletilen her sorun, titizlikle ele alınıp koğuşturulmuş ve çözümüne yardımcı olunmuştur.

Toplum ve ülke sorunları yakından izlenerek, güncel olaylar hakkında kamuoyunu aydınlatıcı açıklamalar yapılmış, TBB'nin konumuna ve hukuka uygun tavırlar konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmalarımızda baroların ve yargının bağımsızlığını, hukukun üstünlüğünü, insan hak ve özgürlüklerini savunduk. Meslektaşlarımızın, ekonomik sıkıntılardan kurtulmuş olarak, huzurlu bir hukuk ortamı içerisinde çalışma ve hizmet vermelerini sağlamak için uğraş verdik. Hertürlü teröre, şiddet olaylarına, ırk ve din ayrımcılığına, laiklik karşıtı eylemlere karşı çıktık.

Geçtiğimiz iki yıl içinde yapamadığımız işleri veya ele alıp sonuçlandıramadığımız çalışmalarımızı, genel kurulumuzdan da alacağımız yeni bilgiler ışığında sürdüreceğiz. İki yıllık çalışma dönemimizdeki faaliyetlerimizi yansıtan basın açıklamaları, basın toplantıları, baro başkanları toplantıları, konuşmalar, kararlar ve yazışmalardan büyük bir kısmı, konularına göre bölümlenmiş olarak, aşağıda bilgilerinize ve değerlendirmenize sunulmuştur.

(I)
**HAYAT STANDARDI,
KAMU KURUMU AVUKATLARININ
SORUNLARIYLA İLGİLİ YAZIŞMALAR VE
AVUKATLIK YASASI GENELGESİ**

A - HAYAT STANDARDI

Bu konuda da Yargı Yılı Konuşmaları, Baro Başkanları Toplantıları ve Avukatlar Günü konuşmasında görüşlerimiz ve değerlendirmelerimiz, önerilerimiz açıklanmıştır. Çalışma raporunda bu konu ile ilgili bölümlerde soruna etraflıca değinildiği görülecektir. Bu nedenle bu bölümde, sorunun anlaşılabilmesi açısından aşağıdaki yazışmaları aktarmakla yetiniyoruz.

BARO BAŞKANLIĞI

30.11.1993

GENELGE NO : 1498/60

Hayat Standardı uygulamasına meslektaşlarımız bakımından son verilmesi ve kamu kesiminde görev yapmakta olan avukatların ücret ve özlük haklarında iyileştirmeler yapılması için Başbakanlığa, Adalet Bakanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına başvurulmuştur.

Her iki konu birer üst yazı ile, başta Sayın Cumhurbaşkanı olmak üzere TBMM Başkanı ve Başkanvekillerine, Parti Genel Başkanları ile Grup Başkan ve Başkanvekillerine, Komisyon Başkanlarına, Hukukçu Bakan ve Milletvekillerine iletilmiş, ilgi, girişim, katkı ve destekleri istenilmiştir. Yazı örnekleri ilişiktir. Anılan yazılarımızda belirtilen sorunlar yakinen izlenmektedir.

Durumu bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

EKİ : 4

Sayı : 1484

Ankara, 26.11.1993

Sayın Süleyman DEMİREL
Cumhurbaşkanı
ANKARA

Sayın Cumhurbaşkanım,

Türk Tabipler Birliği'nce Makamınıza yapılan ve Sağlık Hizmetleri ile Teknik Hizmetler Sınıfı'nın imkânlarının Genel İdare Hizmetleri Sınıfı'na göre geride kaldığından yakınan başvuru üzerine 22 Ekim 1993 günlü ve "HUK.KAN.KAR.BŞK. 29-83-392-83" sayılı yazı ile Başbakanlığa "Konunun bir an evvel çözümlenmesi için yasal düzenlemenin yapılması'nın emredildiğini memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz.

Anılan talimat uyarınca Sağlık Bakanlığı'nca Yasa Tasarısı hazırlandığı, Basın'da haber olarak çıkmıştır. Ekonomik yönden mağdur olan bir kitlenin durumunun iyileştirilmesi aynı nitelikteki bir meslek kuruluşu olarak bizi mutlu eder.

Kamu avukatlarının yanısıra serbest çalışan meslekdaşlarımızın da TBMM Adalet Komisyonunda olan Avukatlık Yasası Tasarısı başta olmak üzere pekçok sorunu bulunmaktadır; ancak en güncel olanı, "HAYAT STANDARDI" sorunudur. Anılan sorun, bu yıl sonuna kadar çözümlenemediği takdirde ileride giderilmesi güç sıkıntılar ve meslekten kitle halinde ayrılmalar kaçınılmaz olacaktır.

Yukarıda açıklanan her iki sorun da Birliğimizce 15.11.1993 tarihli yazılarımız ile Başbakanlığa, Adalet, Maliye ve Gümrük Bakanlıkları'na iletilmiştir. Örneklerini ilişikte sunuyorumz.

"Hukukun üstünlüğü"nü her zaman inançla ve kararlılıkla vurgulayan zatialinizin arzettiğimiz sorunlarımızı çözümünde gerekli talimatı vereceğiniz inancı ile saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki : 2

Sayı : 1500

Ankara, 29.11.1993

Sayın Hüsamettin CİNDORUK
TBMM Başkanı
ANKARA

Hükümet tarafından yeni bir "Vergi Reformu" tasarısının hazırlanmakta olduğu Basın'dan öğrenilmiştir. Ayrıca Kamu Personelinin ücretlerinin ve bunlarla ilgili diğer ekonomik ve mali haklarının da görüşülmekte olduğu günlerdeyiz.

Meslektaşlarımızın Hayat Standardı uygulamasından doğan sıkıntılarının giderilmesi ve kamu kesiminde görev yapmakta olan avukatların mali ve ekonomik koşullarının iyileştirilmesi ile ilgili yazılarımız ekte gönderilmiştir.

Anılan yazılarımızda belirtilen sorunlar bu yılın sonuna kadar çözümlenemediği takdirde ileride giderilmesi güç sıkıntılar ve meslekte kitle halinde ayrılımlar kaçınılmaz olacaktır.

Sayın Cumhurbaşkanı'na ve Başbakanlığa sunulan her iki yazı, aynı zamanda Adalet Bakanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na da iletilmiştir.

Belirtilen konularda ilginizi, girişiminizi, desteğinizi ve katkınızı diliyor, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ :

- Hayat Standardı ve Kamu
Avukatları ile ilgili yazılar

**BAŞBAKANLIK
ANKARA**

Gelir Vergisi Kanununun 116. maddesinde belirtilen ve geçici maddelerle farklı düzenlemeler yapılan Hayat Standardı uygulaması, Gelir Vergisinin gerçek gelir üzerinden alınması kuralını dışlayan bir tür "BAŞ VERGİSİ" niteliğindeki Maliye salmasıdır.

Maliye Bakanlığı, elindeki elemanları, çağdaş aygıtları, teknolojik ilerlemeyi ve geniş olanaklarını devreye sokup mükelleflerin gerçek gelirlerini saptayacağına işin kolayına yönelmiştir. "Mükellefler ölmediğine göre yaptıkları giderleri karşılayacak gelirleri de vardır, elde edilen gelirler, asgari gider düzeyinin altında kalmaz". Mantığı fevkalade sakat ve tehlikelidir.

Hayat Standardı, gerçek usulde beyanname verme kuralını benimsemiş olan bir sisteme monte edilmiş "Götürü Asgari Vergi" yamasıdır. Ama yama artık elbisenin yarıdan çoğunu kaplamaya başlamıştır.

Hayat Standardı uygulamasında, Anayasanın "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür." Şeklindeki 73. maddesindeki "Mali Güç" kriteri bir kenara itilmiştir. Gelir Vergisi Kanununun 1. maddesindeki "Gelir, bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır." Hükmü unutulmuştur. Vergi Usul Kanununun 3. maddesindeki "vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır." Kuralı terkedilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Kararında, "Hayat Standardı Esası" gerçeğin bulunmasına yardımcı bir yöntem olarak kabul edilebilir denilerek böyle bir esas kerhen benimsenmiş görülmektedir.

Karine ve "Ne yapalım kazansaydı" varsayımı, gerçeğe tercih edilmektedir. Bu sakat anlayış sürerse, kişilerin kazanmadıkları, kazanamadıkları mevhum gelirler üzerinden salma vergiler yerleşirse diğer serbest meslek erbabını bilemeyiz ama avukatlar "ONUR"larından vazgeçemeyeceklerine göre mesleklerinden vazgeceklerdir.

Avukatlar için Hayat Standardı temel gösterge tutarı, faaliyette yapıldığı takvim yılı sonunda geçerli olan ve 16 yaşından büyük sanayi kesiminde çalışan işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarının (2,8) katıdır.

Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde faaliyette bulunan avukatlar için % 25 oranında arttırma yapılır.

Şimdi bu yıl Ankara'da serbest çalışan bir meslekdaşımızın Hayat Standardı temel göstergesini hesaplayalım.

$$2.497.500 \times 12 \times 2,8 = 83.916.000.- \text{ TL.}$$

$$83.916.000 \times 25/100 = 20.979.000.- \text{ TL.}$$

$$83.916.000 + 20.979.000 = 104.895.000.- \text{ TL.}$$

Bu rakama, ilave gösterge tutarı dahil değildir.

104.895.000.- TL'lık temel gösterge için kazansın, kazanmasın, isterse zarar etsin bir avukat fon kesintisi dahil yaklaşık 40 milyon lira vergi ödeyecektir.

Meslekdaşlarımızın büro gideri, sigorta primi, katma değer vergisi ve diğer zorunlu giderlerini gözönüne alırsak alınan vergi, altından kalkılamayacak bir yük olacaktır.

Hayat Standardı uygulaması, kamu kurumunda çalışan mükelleflerin vergi yükü ile serbest avukatların vergi yükü arasında da fahiş fark doğurmaktadır.

(1 Ocak 1992 - 1 Aralık 1992) tarihleri arasında 35 sene hizmet veren bir kamu avukatının gelir vergisi 13.211.000.- TL., 10 sene hizmet gören bir avukatınki ise 7.812.000.- TL'dir. Oysa aynı dönem için iki yıllık bir serbest avukat fonlar dahil 19.581.321.- TL. ödemiştir.

Avukatlarla diğer serbest meslek erbabı arasında farklılık vardır; avukatlar birinci sınıf tacirlerle eşdeğer tutulamaz. Avukatlara Noterler tarafından düzenlenen vekaletnamelerde bağlı oldukları Vergi Dairesi ve Mükellef Sicil Numaraları yazılması zorunludur. Vekaletnameler, Maliye Bakanlığı'ndaki bir merkezi birime de bildirilmektedir. Bu birimden her serbest çalışan avukatın gerçek gelir durumunu belirlemek mümkündür, kolaydır.

Böyle bir çalışma ile avukatların gerçek gelir durumuna göre vergi alınması, Hayat Standardının uygulanmaması, buna göre yasal düzenleme yapılması kaçınılmazdır.

Hayat Standardı uygulamasında bir başka sıkıntı da Anayasa Mahkemesinin 3689 Sayılı Yasanın 7. maddesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununa eklenen geçici 35. maddenin 3. fıkrasının iptali nedeniyle yaşanacaktır. Anayasa Mahkemesinin 12.11.1992 Sayılı kararı, 23.7.1992 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış olup 23.1.1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Maliye Bakanlığ'ını yazı ile uyardırmamıza rağmen yeni bir düzenleme yapılmamıştır. 1993 yılının ilk aylarında yapılan ve iptal edilen hükmü düzelten bir taslak ise hükümet tarafından geri alınmıştır.

Bilindiği üzere Anayasa Mahkemesi anılan maddeyi, "Yükümlünün emekli, maluliyet, dul ya da yetim aylığı dışında hiçbir gelirin temel gösterge tutarından düşülmesine olanak vermediği, ayrıca eşine, çocuklarına ya da bakmakla yükümlü olduğu kişilere ilişkin çeşitli gelirlerin gerek temel gerekse ek gösterge tutarlarından düşülmesini engellediği, açıklama olanağına tümüyle değil, kısmen yer verdiği" gerekçesiyle Anayasanın 2-49 ve 73. maddelerine aykırı bularak iptal etmiştir.

Bu yılın sonuna kadar yasal bir düzenleme yapılmadığı takdirde pekçok meslekdaşımız bırakalım Anayasa Mahkemesi kararında sayılan gelirleri, iptal edilen maddedeki belgeleyebilecekleri sınırlı gelirleri bile temel ve ek gösterge tutarlarından düşemeyeceklerdir. Bu konuda daha tutarlı, adil ve sağlıklı bir düzenleme getirilemeyecekse son hükümet tarafından geri alınan Vergi Paketi içindeki 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Mükellefler, kendilerine, eşlerine ve çocuklarına ait ve üzerinden Gelir Vergisi ödenen veya ödenecek olan gelirleri (hamiline yazılı mevduat ve menkul kıymetlerden elde edilen gelirleri hariç) ile kendilerine ve eşlerine ait emekli maluliyet, dul ve yetim aylığı bulunduğunu belgeledikleri takdirde bu gelirler, Hayat Standardı esasına göre kazancın tesbitinde izah nedeni gelir olarak kabul edilir." Şeklindeki geçici 135. maddesinin 3. fıkrası yasalaştırılmalıdır.

Yukarıda etraflıca değinilen sorunların çözümü ile ilgili çalışmalar için ilgililere gerekli talimatın verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

B - KAMU AVUKATLARININ SORUNLARI

Kamu Avukatları'nın sorunları ile ilgili olarak da çalışma raporunun diğer bölümlerinde etraflıca bilgi verildiği için bu bölümde aşağıda gösterilen açıklama ile yetinilmiştir.

Sayı : 1420

Ankara, 15.11.1993

BAŞBAKANLIK
ANKARA

Yargıç ve Savcılarının yetersiz ve mesleğe yakışmayan ekonomik durumları 486 Sayılı KHK. ile haklı olarak iyileştirildi. Bununla da yetinilmedi Danıştay ve Sayıştay'da görev yapan ve Hukuk Fakültesi mezunu olmadıkları halde Hakimlik ve Savcılık mesleğinden sayılanlara mali yönden aynen Hakim ve Savcılar gibi yeni hak ve olanaklar sağlandı.

"Sav-Savunma-Karar" bütünlüğünde iki kesim "Sav ve Karar" düşünülürken "Savunma"nın hiç düşünülmemesi, yargının olmazsa olmaz koşulu savunma mensuplarının ayrı tutulması, sosyal devlet ve eşitlik ilkelerini zedelemiştir. Devlet ve ulus adına adaletin gerçekleştirilmesini sağlayan Yargıçların ve Savcılarının ekonomik durumları haklı olarak iyileştirilirken Devlet adına savunma görevi yapan Kamu Avukatlarına yargının üvey evladı muamelesi yapılması fevkalade üzücü olmuştur.

Milyarlarca liralık çekişmeleri çözen Yargıçların, devletin milyarlarını çalanların kamu adına cezalandırılmalarını isteyen

Savcıların yaptıkları hizmetle, devletin milyarlarının çarçur edilmesine engel olan kamu avukatlarının hizmetleri ve önemleri arasında ne fark vardır? Hiç bir fark yoktur. Peki ekonomik durumları arasındaki fark nedir? Dağlar kadar büyüktür.

Devlette 25 yıl hizmet gören 1/4. derecede bulunan bir kamu avukatının aylık maaşı 7.400.000.- TL'sidir, aynı görev süresi ve aynı derecedekik bir yargıç ve savcının ve bu sınıftan sayılanların aylık maaşı yaklaşık olarak 22.000.000.- TL'dir.

Kamu Avukatları, herhangi bir geçerli ve inandırıcı gerekçe olmaksızın, Kamu'da görev yapan "Denetim Elemanları" "Sağlık Hizmetleri Sınıfı" ve "Teknik Hizmetler Sınıfı" karşısında bile ek göstergeler, Özel Hizmet Tazminatları ve Yan Ödemeler göstergeleri yönünden büyük ölçüde geriletilmişlerdir. Geriletilme ve dengesizlik 1988 yılından sonra yapılan düzenlemelerde hızlanmıştır.

Emekli keseneğine tabi olan ve sonuçta bağlanacak emekli maaşına da yansiyacak bulunan Ek Göstergeler incelendiğinde Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'nın 1. derece kadrosunda olanların 1993 yılı itibariyle 500 puan geride kaldığı görülmektedir. Bu dengesizlik düzeltilmediği takdirde 1994 ve 1995 yıllarında 600 puan geride kalacaktır.

Özel Hizmet Tazminatı bakımından da Avukatlık Hizmetleri sınıfı yönünden hiç de iç açıcı durum yoktur. Genel İdare Hizmetleri sınıfında 1. derece kadroda bulunanlara 657 Sayılı Kanuna göre en yüksek devlet memuru aylığının (Ek gösterge dahil) bürüt tutarının % 100'üne kadar Özel Hizmet Tazminatı ödenmekte, bu oran sağlık personeli ve denetim elemanları için % 80, teknik hizmetler sınıfı için % 75 olmakta, Avukatlık Hizmetleri Sınıfına da % 55 uygulanmaktadır.

Yan ödeme göstergelerinde de haksızlık ve eşitsizlik sürmektedir. Bugün için Avukatlık Hizmetleri Sınıfına verilen iş gücüğü puanı 600, temininde güçlük puanı 650'dir. Oysa Bakanlık, Genel Müdürlük ve Bölge düzeyinde görev yapan Müfettişlere verilen iş gücüğü puanı 1350, temininde güçlük puanı bunun yarısı 675, toplam 2025 puandır.

Kamuda görev yapan diğer sınıflara göre ekonomik durumları geriletilen Kamu Avukatları, işçi statüsünde çalışan bir eleman-

dan da çok düşük maaş almaktadır. Kamu Avukatının yaklaşık 7.000.000.- TL. aldığı bir kurumda "tablacı" kadrosunda çalışan bir işçi yaklaşık 15.000.000.- TL. almaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanı, kendilerine yapılan ve Sağlık Hizmetleri ile Teknik Hizmetler Sınıfının imkanlarının Genel ve İdare Hizmetleri Sınıfına göre geride kaldığından yakınan bir başvuru üzerine "Konunun bir an evvel çözümlenmesi için Yasal düzenlemenin yapılmasını" emretmişlerdir.

Sorunun büyük bir kısmı, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Ek Geçici 8. maddesine "Avukatlık ruhsatına sahip olmak koşulu ile Kurumlarını yargı mercilerinde temsile yetkili bulunanlar" ibaresi eklenerek yukarıda sayılan haksızlıklar giderilerek diğer meslek grupları, Hakimlik ve Savcılık ile olabildiğince eşitlik ve denge sağlanarak çözümlenebilir.

Hazine Avukatları yönünden bir başka hukuki çarpıklık 516 Sayılı KHK. ile getirilmiştir.

Vergi Dairesi Başkanlarının taraf olduğu davaların ilgili mercilerde takip ve savunmasını yapmak üzere Vergi Dairesi Başkanı emrinde yeterli sayıda Hazine Avukatı görevlendirileceğine ilişkin 516 Sayılı KHK.nin ilgili maddesi, maddi sıkıntılara manevi bir sıkıntı da eklemiş, bir hukuk ayıbı oluşturmuştur, gülünç bir uygulama denemesi olmuştur. Sür'atle düzeltilmemesi halinde fevkalade haksız ve sıkıntılı durumlar ortaya çıkacaktır.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde ise ayrı bir karmaşa yaşanmaktadır. Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan avukatlar, bu kuruluşların personel rejimine bağlı olarak bir kısmı kadrolu, bir kısmı işçi statüsünde, bir kısmı SSK.na tabi sözleşmeli, bir kısmı Emekli Sandığına tabi sözleşmeli statüde çalışmaktadırlar. Bu meslekdaşlarımız istihdam şekline bağlı olarak farklı ücret ve özlük haklarıyla hizmet vermektedirler.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde hizmet güvencesinin bulunmaması ise en büyük olumsuzluğu oluşturmaktadır.

Bütün bu sakıncaların önlenmesi için farklılıkları giderecek ortak bir düzenlemeye gidilmesinde zorunluluk bulunmaktadır.

Yukarıda etraflıca değinilen ve aktarılan sorunların çözümlü ile ilgili çalışmalar için ilgililere gerekli talimatın verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

6.12.1993

BARO BAŞKANLIğI

GENELGE NO: 1566/66

İLGİ : 30.11.1993 gün ve 1498/60 sayılı genelge.

Hayat Standardı uygulamasına meslekdaşlarımız bakımından son verilmesi ve kamu kesiminde görev yapmakta olan Avukatların ücret ve özlük haklarının iyileştirilmeleri konusundaki girişimler ilgi genelgemizle bilgilerinize sunulmuştur.

Konuyla ilgili olarak Adalet Bakanlığı'ndan ilgili Devlet Bakanlığı'ndan alınan cevabi yazılar da aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla .

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
ADALET BAKANLIğI
KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜğÜ

Sayı : B.03.KGM.0.00.00.01/1373 Ankara, 24.11.1993
Konu : G.V.K. yer alan hayat standardı.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİğİ BAŞKANLIğINA

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda yer alan hayat standardı

uygulanmasına avukatlar bakımından son verilmesi istemini konu alan 15.11.1993 tarih ve 1419 sayılı yazınız ilgisi nedeniyle Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Bilgi edinmesini rica ederim.

BAKAN ADINA

Ali GÜVEN

Hakim

Kanunlar Genel Müdür Yrd.

(İMZA)

T.C.
ADALET BAKANLIğI
KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜğÜ

Sayı : B.03.KGM.0.00.00.01/1378

Ankara, 24.11.1993

Konu : Kamu avukatlarının maaşlarında
iyileştirme yapılması.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİğİ BAŞKANLIğI'NA

Kamu avukatlarının maaşlarında iyileştirmeler yapılması, 16.9.1993 tarih ve 21700 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 516 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14. maddesinin değiştirilmesi ve kamu iktisadi teşebbüslerinde çalışan avukatların tek personel rejimine tabi olarak ücret ve özlük hakları bakımından hizmet güvencesine kavuşmalarını sağlayacak yasal düzenleme yapılması istemlerini konu alan 15.11.1993 tarih ve 1421 sayılı yazınız ilgisi nedeniyle Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Bilgi edinmesini rica ederim.

BAKAN ADINA

Ali GÜVEN

Hakim

Kanunlar Genel Müdür Yrd.

(İMZA)

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

Sayı : B.02.1.DPB.0.12.01/09443 Ankara, 29.11.1993

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Başbakanlığın Müsteşarlık ifadeli 22/11/1993 tarih ve B.02.0.Müs.111/02705 sayılı yazısı.

Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli Avukatların ek gösterge ile zam ve tazminatlarının iyileştirilmesi hakkındaki ilgi yazı ekinde alınan Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın 15.11.1993 tarih ve 1420 sayılı yazısı Devlet Personel Başkanlığınca incelenmiş ve 6.7.1993 tarih ve 21629 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hükümet Programı gereğince Devlet Personel Reformuna ilişkin olarak yapılmakta olan mevzuat çalışmalarında dikkate alınmak üzere not edilmiştir.

Bilgi edinmesini rica ederim.

Cemil ERHAN
Devlet Bakanı
(İMZA)

DAĞITIM:
GEREĞİ :
Başbakanlığa

BİLGİ :
Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına.

C - AVUKATLIK YASASI DEĞİŞİKLİĞİ

7.6.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 771/26

İLGİ : 26.4.1993 gün ve 507/26 sayılı genelge

Adalet Komisyonunda kabul edilen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan 1136 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile gerekçesi TBMM üyelerine dağıtılacak ve Genel Kurul'da görüşmelere esas alınacak şekliyle TBMM'den temin edilerek ilişikte gönderilmiştir.

11.3.1993 tarihinden beri Komisyonunda bulunan tasarı, 17.5.1994 tarihinde Genel Kurul'a sevk edilmiş kolup TBMM gündemine girmesi aşamasındadır.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki : 1

Tasarı yukarıda belirtilen genelgemizin ekinde tüm Barolarımıza gönderilmiştir. Barolarımızdan bazıları bu tasarıya Meclisten çekilerek güncelleştirilmesini ve yeni bir tasarı hazırlanmasını isterken, barolarımızın büyük çoğunluğu bu haliyle tasarıya ivedilikle yasalaşmasına çalışılmasını istemektedir.

Çalışma raporumuzun diğer bölümlerinde "Yargı Yılı Açılış Töreni", "Baro Başkanları Toplantıları" ve "Avukatlar Gününde Yapılan Konuşma" ve yazışmalarda Avukatlık Yasası Değişikliği ile ilgili değerlendirmeler yer aldığı için tekrardan kaçınmak için bu kısımda daha fazla açıklama yapılmamıştır. Ancak bir hususa değinmeden geçemeyeceğiz.

5.4.1995 tarihinde düzenlenen "Avukatlar Günü" toplantısında başta Başbakan Sayın Tansu Çiller, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Sayın Hikmet Çetin ve Anavatan Parsiti Genel Başkanvekili Sayın Lütfullah Kayalar, yaptıkları konuşmalarda Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısının, bir an önce yasalaşmasının sağlanacağını, bunun için TBMM. gündeminin alt sıralarından Sür'atle görüşülebilecek üst sıraya getirilmesine yardımcı olacaklarını vaad etmişlerdi.

Sayın Lütfullah Kayalar, kürsüde verdiği sözü tutarak mensubu olduğu Anavatan Partisi'nin Grup Başkanvekilinin TBMM. Danışma Kurulu'na konuyu götürmesini sağlamıştır. 10 Nisan 1995 tarihinde toplanan TBMM. Danışma Kurulu'nda toplantıya katılan DYP Grup Başkanvekili Sayın Nevzat Ercan ve CHP Grup Başkanvekili Sayın Abdülkadir Ateş'in olumsuz görüşleri nedeniyle maalesef sonuç alınamamıştır. Tasarının, TBMM. gündeminin ilk sıralara alınması ile ilgili çalışmalarımız ve girişimlerimiz sürmektedir. Bunlardan sonuç alınırsa tasarının TBMM. de görüşülmesi sırasında oturumlar yakından izlenecek, eksik gördüğümüz bazı hususların, genel kurulda tasarıya eklenerek yasalaşmasına çalışılacaktır.

(II)
**BARO BAŞKANLARIYLA
ORTAK TOPLANTILAR
VE ELE ALINAN
MESLEK SORUNLARI**

BARO BAŞKANLIĞI

12.11.1993

.....
GENELĐE NO : 1408/59

İLGİ : 1349/57 sayılı genelge.

İlgide belirtilen genelge ile, 11.11.1993 tarihinde Ankara Adliyesi Konferans Salonunda mesleğin ve meslekdaşlarımızın sorunları ile ilgili olarak bir basın toplantısı dzenleneceği duyurulmuştu.

Aynı tarihte gerĐekleŐtirilen toplantıya Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Konya, Mersin, Antalya, Zonguldak ve UŞak Baro Başkanları, Đok sayıda kamu kesimi avukatı ve serbest ĐalıŐan meslekdaşlarımız ile TV kuruluşları, basın ve dinleyici katılmış, izleyenlerin sayısının ĐokluĐu nedeniyle salon yeterli olmamıŐ, konuşma önemli yaknılar yapmıştır. Basın toplantısında değinilen konular ilgili mercilere gĐtürülecek, ısrarla izlenecek ve sonuÇtan bilgi verilecektir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın bütün Barolar ve meslekdaŐlar adına yapmış olduğu konuşmanın metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : Konuşma metni.

Sayı :

Ankara, 11.11.1993

**SAVUNMA MESLEĞİNİN GÜNCEL SORUNLARI
İLE İLGİLİ OLARAK DÜZENLENEN
BASIN TOPLANTISINDA
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV'IN YAPTIĞI KONUŞMA**

Değerli Baro Başkanlarına, Sevgili Meslekdaşlarıma, Sayın Konuklara, düzenlediğimiz bu önemli toplantıya katıldıkları için teşekkür ediyor, kendilerini saygılarımla selamlıyorum.

Savunma mesleğinin ve meslekdaşlarımızın, sorunlarını artması, çözümsüzlük noktasına doğru yol alması, ivedileşmesine karşın ilgili ve yetkililerin umursamaz tutumlarının sürmesi nedeniyle bu toplantıyı düzenlemiş bulunuyoruz.

15.5.1992 tarihinde Bakanlar Kuruluna gönderilen Avukatlık Yasası, nihayet TBMM. Adalet Komisyonuna gelebilmiştir; görüşme sırasını beklemektedir.

AvukatlıkYasasındaki yararlı ve olumlu değişiklikleri bilinçli ya da bilinçsiz yavaşlatan veya geciktirenler, avukatlığa değil, aslında "Adaletin temeli Olan Savunma"ya zarar verdiklerinin farkında değillerdir.

Biz, Avukatlık Yasasındaki değişiklikleri, mesleğimiz ve meslekdaşlarımız açısından öneminden çok demokrasi, demokratikleşme hukukun üstünlüğü, yargımız ve vatandaşın savunma hakkı açısından taşıdığı önem nedeniyle kaçınılmaz sayıyoruz. Yoksa TBB ve Barolar Avukatlık Yasasında hiç bir değişiklik yapılmasa da inandıkları doğruları, toplum, ülke, demokrasi, insan hak ve özgürlükleri, demokratik, laik sosyal hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri doğrultusunda söyleme ve mücadele etme kararlılığı, bilinci, deneyimi ve birikimindedir. Kuruluşumuzdan bu yana, bağımsız ve tarafsız BASKI GRUBU olarak yaptığımız gibi bundan böyle de ilkelerimizden ödün vermeyiz, bağımsızlığımıza saygı isteriz, vesayete boyun eğmeyiz; ayıplar ve yanlışlarla mücadele ederiz, doğruları bölüşürüz.

Nitekim Yargıç ve Savcılarının yetersiz ve mesleğe yakışmayan ekonomik durumlarının sürdürülmesi yanlış, ayıptı, düzeltilmesini istedik; iyileştirilmesi çabalarına en büyük destek Barolardan ve Türkiye Barolar Birliği'nden geldi. 486 sayılı KHK ile Yargıç ve Savcılarının ekonomik durumları iyileştirildi. Bununla da yetinilmedi Danıştay ve Sayıştay'da görev yapan ve Hukuk Fakültesi mezunu olmadıkları halde Hakimlik ve Savcılık mesleğinden sayılanlara mali yönden aynen Hakim ve Savcılar gibi yeni hak ve olanaklar sağlandı.

"Sav-Savunma-Karar" bütünlüğünde iki kesim "Sav ve Karar" düşünülürken "Savunma"nın hiç düşünülmemesi, yargının olmazsa olmaz koşulu savunma mensuplarının ayrı tutulması, sosyal devlet ve eşitlik ilkelerini zedelemiştir. Devlet ve ulus adına adaletin gerçekleşmesini sağlayan Yargıçların ve Savcılarının ekonomik durumları haklı olarak iyileştirilirken Devlet adına savunma görevi yapan "Kamu Avukatlarına yargının üvey evladı muameseli yapılması fevkalade üzücü olmuştur.

Kamu Avukatlarını, Başbakan, Maliye Bakanı ve Adalet Bakanı üvey evlat sayabilir, ama biz saymıyoruz. Saymadığımız içindir ki buradayız, onların sorunlarını serbest avukatlık yapan meslektaşlarımızın durumlarıyla birlikte konuşuyoruz.

Milyarlarca liralık çekişmeleri çözen yargıçların, devletin milyarlarını çalanların, kamu adına cezalandırılmalarını isteyen savcılarının yaptıkları hizmetle, devletin milyarlarının çarçur edilmesine engel olan, geceleri uykuları kaçan kamu avukatlarının hizmetleri ve önemleri arasında ne fark vardır? Hiç bir fark yoktur. Peki ekonomik durumları arasındaki fark nedir? Dağlar kadar büyüktür.

Devlette 25 yıl hizmet göre 1/4. derecede bulunan bir kamu avukatının aylık maaşı 7.400.000.- TL'sidir, aynı görev süresi ve aynı derecedeki bir yargıç ve savcının ve bu sınıftan sayılanların aylık maaşı yaklaşık olarak 22.000.000.- TL'dir.

Yargıç ve Savcılarla kıyaslamayı şimdilik unutalım ve diğer meslek grupları ile "Avukatlık Hizmetlerini" kıyaslayalım. Kamu Avukatları, herhangi bir geçerli ve inandırıcı gerekçe olmaksızın, Kamu'da görev yapan "Denetim Elemanları" "Sağlık Hiz-

metleri Sınıfı" ve "Teknik Hizmetler Sınıfı" karşısında bile Ek göstergeler, Özel Hizmet Tazminatları ve Yan Ödemeler göstergeleri yönünden büyük ölçüde geriletilmişlerdir. Geriletilme ve dengesizlik 1988 yılından sonra yapılan düzenlemelerde hızlanmıştır.

Emekli keseneğine tabi olan ve sonuçta bağlanacak emekli maaşına da yansıyacak bulunan Ek Göstergeler incelendiğinde Avukatlık Hizmetleri Sınıfının 1. derece kadrosunda olanların 1993 yılı itibarıyla 500 puan geride kaldığı görülmektedir. Bu dengesizlik düzeltilmediği takdirde 1994 ve 1995 yıllarında 600 puan geride kalacaktır.

Özel Hizmet Tazminatı bakımından da Avukatlık Hizmetleri sınıfı yönünden hiç de iç açıcı durum yoktur. Genel İdare Hizmetleri sınıfında 1. derece kadroda bulunanlara 657 Sayılı Kanuna göre en yüksek devlet memuru aylığının (Ek gösterge dahil) brüt tutarının % 100'üne kadar Özel Hizmet Tazminatı ödenmekte, bu oran sağlık personeli ve denetim elemanları için % 80, teknik hizmetler sınıfı için % 75 olmakta, Avukatlık Hizmetleri Sınıfına da % 55 uygulanmaktadır.

Yan ödeme göstergelerinde de haksızlık ve eşitsizlik sürmektedir. Bugün için Avukatlık Hizmetleri Sınıfına verilen iş gücü puanı 600, temininde güçlük puanı 650'dir. Oysa Bakanlık, Genel Müdürlük ve bölge düzeyinde görev yapan müfettişlere verilen iş gücü puanı 1350, temininde güçlük puanı bunun yarısı 675, toplam 2025 puandır.

Kamuda görev yapan diğer sınıflara göre ekonomik durumları geriletilen kamu avukatları, işçi statüsünde çalışan bir elemandan da çok düşük maaş almaktadır. Kamu avukatının yaklaşık 7.000.000.- TL. aldığı bir kurumda "tablacı" kadrosunda çalışan bir işçi yaklaşık 15.000.000.- TL. almaktadır.

Vergi Dairesi Başkanlıklarının taraf olduğu davaların ilgili mercilerde takip ve savunmasını yapmak üzere vergi dairesi başkanı emrinde yeterli sayıda hazine avukatı görevlendirileğine ilişkin 516 Sayılı KHK. maddesi, maddi sıkıntılara manevi bir sıkıntı da eklemiş, bir hukuk ayıbı oluşturmuştur, gülünç bir uygulama denemesi olmuştur.

Bu durumlara kamuda sözleşmeli statüde çalışan meslekdaşlarımızın iş güvenliği, sicil değerlendirilmesi ve bunun ücrete yansımaları, harcırah sorunlarını ve iş kanunu hükümleri uyarınca istihdam edilen kapsam dışı işçi statüsündeki kamu avukatlarının hukuki statülerindeki belirsizlikleri, ücret politikasındaki dengesizlikleri, genel olarak kamu avukatlarının vekalet ücretlerinde limit konulmasını eklediğimiz zaman kamu avukatlarının başlı başına bir kanun konusu olacak eşitliksiz durumları apaçık ortaya çıkmaktadır.

Sorunlar kabarık ve karmaşıktır, fakat çözüm zor değildir; yeter ki çözüme, yavaşca merciler bulunsun. Sorunun büyük bir kısmı, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Ek geçici 8. maddesine "Avukatlık ruhsatına sahip olmak koşulu ile kurumlarını yargı mercilerinde temsile yetkili bulunanlar" ibaresi eklenerek yukarıda sayılan haksızlıklar giderilerek diğer meslek grupları, hakimlik ve savcılık ile olabildiğince eşitlik ve denge sağlanarak çözümlenebilir.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde ise ayrı bir karmaşa yaşanmaktadır. Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan Avukatlar, bu kuruluşların personel rejimine bağlı olarak bir kısmı kadrolu, bir kısmı işçi statüsünde, bir kısmı SSK'na tabi sözleşmeli, bir kısmı Emekli Sandığı'na tabi sözleşmeli statüde çalışmaktadırlar. Bu meslekdaşlarımız istihdam şekline bağlı olarak farklı ücret ve özlük haklarıyla hizmet vermektedirler.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde hizmet güvençesinin bulunmaması ise en büyük olumsuzluğu oluşturmaktadır.

Bütün bu sakıncaların önlenmesi için farklılıkları giderecek ortak bir düzenlemeye gidilmesinde zorunluluk bulunmaktadır.

Öte yandan, Bakanlıklar Hukuk Müşavirliklerinde hizmet gören ve asıl mesleği Avukatlık olan meslekdaşlarımız, Genel İdari Hizmetleri sınıfında bulunmakta olup, "Avukat" sıfatlarını dahi kullanamamaktadırlar. Meslekdaşlarımız katıldıkları davalarda cübbesiz ve vekaletnamesiz olarak yetki belgesi ile görev yapmaktadırlar. Çağ dışı bu uygulamaya bir an evvel son vermek gerekmektedir.

Uzun vadede sorunun kalıcı çözüm biçimi, eski Yüksek Hakimler Kurulu yapısına benzer bir modelde; bağımsız, kendi özlük haklarını kendisi düzenleyen, kendi denetimini kendisi yapan "Yüksek Avukatlar Kurulu'nun" oluşturulması ve tüm kamu avukatlarının bu kurula bağlanmasıdır. Böyle bir yapılaşma ile Avukatların her türlü baskıdan uzak verimli çalışması sorunların tek kurumda toplanıp çözümlenmesi sağlanabilir.

Sayın Cumhurbaşkanı, kendilerine yapılan ve Sağlık Hizmetleri ile Teknik Hizmetler Sınıfının imkanlarının Genel ve İdare Hizmetleri sınıfına göre geride kaldığından yakınan bir başvuru üzerine "konunun biran evvel çözümlenmesi için yasal düzenlemenin yapılmasını" emretmişlerdir. Elbette böyle bir düzenleme yapılırken kamu avukatları da düşünülmelidir; düşünülmeleri sağlanacaktır.

Kamu Avukatlarının sorunları kadar güncel bir sorun da serbest çalışan Avukatların "Hayat Standardı" uygulaması hususudur.

Hayat Standardı uygulaması, Gelir Vergisinin gerçek gelir üzerinden alınması kuralını dışlayan bir tür "BAŞ VERGİSİ" niteliğindeki Maliye salmasıdır. Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 116. maddesine Geçici Maddeler eklene eklene Hayat Standardı kalıcı vergilendirme unsuru haline getirilmiştir.

Maliye Bakanlığı, elindeki elemanları, çağdaş aygıtları, teknolojik ilerlemeyi ve geniş olanaklarını devreye sokup mükelleflerin gerçek gelirlerini saptayacağına işin kolayına yönelmiştir. "Mükellefler ölmediğine göre yaptıkları giderleri karşılayacak gelirleri de vardır, elde edilen gelirler, asgari gider düzeyinin altında kalmaz" mantığı fevkalade sakat ve tehlikelidir.

Hayat Standardı, gerçek usulde beyanname verme kuralını benimsemiş olan bir sisteme monte edilmiş "Götürü Asgari Vergi" yamasıdır. Ama yama artık elbisenin yarından çoğunu kaplamaya başlamıştır.

Hayat Standardı uygulamasında, Anayasanın "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür" şeklindeki 73. maddesindeki "Mali Güç" kriteri bir

kenara itilmiştir. Gelir Vergisi Kanununun 1. maddesindeki "Gelir, bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır" hükmü unutulmuştur. Vergi Usul Kanununun 3. maddesindeki "Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır" kuralı terkedilmiştir.

Anayasa Mahkemesi kararında "Hayat Standardı Esası" gerçeğin bulunmasına yardımcı bir yöntem olarak kabul edilebilir denilerek böyle bir esas kerhen benimsenmiş görülmektedir.

Karine ve "Ne yapalım kazansaydı" varsayımı gerçeğe tercih edilmektedir. Bu sakat anlayış sürerse, kişilerin kazanmadıkları kazanamadıkları mevhum gelirler üzerinden salma vergiler yerleşirse diğer serbest meslek erbabını bilemeyiz ama avukatlar "ONUR"larından vazgeçemeyeceklerine göre mesleklerinden vazgeçeceklerdir.

Avukatlar için Hayat Standardı temel gösterge tutarı, faaliyetin yapıldığı takvim yılı sonunda geçerli olan ve 16 yaşından büyük sanayi kesiminde çalışan işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık bürüt tutarının (2,8) katıdır.

Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde faaliyette bulunan avukatlar için % 25 oranında arttırma yapılır.

Şimdi bu yıl Ankara'da serbest çalışan bir meslekdaşımızın Hayat Standardı temel göstergesini hesaplayalım.

$$2.497.500 \times 12 \times 2,8 = 83.916.000.- \text{ TL.}$$

$$83.916.000 \times 25 / 100 = 20.979.000.- \text{ TL.}$$

$$83.916.000 + 20.979.000 = 104.895.000.- \text{ TL.}$$

Bu rakama, ilave gösterge tutarı dahil değildir.

104.895.000.- TL'lık temel gösterge için kazansın, kazanmasın, isterse zarar etsin bir Avukat fon kesintisi dahil yaklaşık 40 milyon lira vergi ödeyecektir.

Meslekdaşlarımızın büro gideri, sigorta primi, Katma Değer Vergisi ve diğer zorunlu giderlerini gözönüne alırsak anılan vergi, altından kalkılamayacak bir yük olacaktır.

Hayat Standardı uygulaması kamu kurumunda çalışan mükelleflerin vergi yükü ile serbest avukatların vergi yükü arasında da fahiş fark doğurmaktadır.

(1 Ocak 1992 – 1 Aralık 1992) tarihleri arasında 35 sene hizmet gören bir kamu avukatının gelir vergisi 13.211.000 TL., 10 sene hizmet gören bir avukatınki ise 7.812.000.- TL'dir. Oysa aynı dönem için 2 yıllık bir serbest avukat fonlar dahil 19.581.321 TL. ödemiştir.

Hayat Standardı uygulamasında bir başka sıkıntı da Anayasa Mahkemesinin 3689 Sayılı Yasanın 7. maddesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 35. maddenin 3. fıkrasının iptali nedeniyle yaşanacaktır. Anayasa Mahkemesinin 12.11.1992 Sayılı kararı, 23.7.1992 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış olup 23.1.1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Maliye Bakanlığı'nı yazı ile uyarmamıza rağmen yeni bir düzenleme yapılmamıştır. 1993 yılının ilk aylarında yapılan ve iptal edilen hükmü düzelten bir taslak ise hükümet tarafından geri alınmıştır.

Bilindiği üzere Anayasa Mahkemesi anılan maddeyi, "Yükümlünün emekli, maluliyet, dul ya da yetim aylığı dışında hiç bir gelirinin temel gösterge tutarından düşülmesine olanak vermediği, ayrıca eşine, çocuklarına ya da bakmakla yükümlü olduğu kişilere ilişkin çeşitli gelirlerin gerek temel gerekse ek gösterge tutarlarından düşülmesini engellediği, açıklama olanağına tümüyle değil, kısmen yer verdiği" gerekçesiyle anayasanın 2-49 ve 73. maddelerine aykırı bularak iptal etmiştir.

Bu yılın sonuna kadar yasal bir düzenleme yapılmadığı takdirde pek çok meslekdaşımız bırakalım Anayasa Mahkemesi kararında sayılan gelirleri, iptal edilen maddedeki belgeleyebilecekleri sınırlı gelirleri bile temel ve ek gösterge tutarlarından düşemeyeceklerdir. Bu konuda daha tutarlı, adil ve sağlıklı bir düzenleme getirilemeyecekse son hükümet tarafından geri alınan vergi paketi içindeki 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Mükellefler, kendilerine, eşlerine ve çocuklarına ait ve üzerinden gelir vergisi ödenen veya ödenecek olan gelirleri (hamiline

yazılı mevduat ve menkul kıymetlerden elde edilen gelirleri hariç) ile kendilerine ve eşlerine ait emekli maluliyet, dul ve yetim aylığı bulunduğunu belgeledikleri takdirde bu gelirler, Hayat Standardı esasına göre kazancın tesbitinde izah nedeni gelir olarak kabul edilir" şeklindeki geçici 35. maddesinin 3. fıkrası, yasalaştırılmamıştır.

Yargıç ve Savcılarının ekonomik durumlarının iyileşmesi çalışmalarını uzayınca ve bir süre semere vermeyince yurt düzeyinde yargıçlar ve savcılar, kendilerini çaresizlik içinde görüp çözümleri zorlamak için Hazinesinin ve Devlete ait tüm kuruluşların açtığı ve açacağı davalara bakmama anlayışına, kimi sanıkların tutuklanması kararına yönelmişlerdir.

Biz o zaman 10 Mayıs 1993'de Danıştayın 125. Kuruluş Yıldönümü konuşmamızda bu tür eylemlerle ilgili olarak "Adalette kaos yaratacağını, sorunların yargı mensupları sokağa dökülerek, isyana itilerek çözümlenemeyeceğini" belirtmiştik. Bu gün de aynı görüşümüzü koruyoruz. TBB ve Barolarımız, bugüne kadar yargının ayrılmaz unsuru olan, devletin temeli adaletin de temeli olan savunma mesleğinin mensuplarının sokağa dökülmesini engellediler. Hukukçu vekarına yaraşır çözüm önerileri ve girişimler yapılmasını istediler ve yaptılar. Baskı grubu sorumluluğunun gereğini yaptılar.

En son bu yılın sonuna kadar bugün belirttiğimiz sorunların çözümü için bekleyeceğiz. Sayın Başbakanı, Maliye ve Adalet Bakanlarını görevlerini yapmaya, Avukatların sorunlarını çözmeye çağırıyoruz. Biz de girişimlerimizi, çözüm önerilerimizi duraksamadan sürdüreceğiz.

Bugüne kadarki umursamaz, öteleyici tutumlar, sürececek olursanız biz TBB ve Barolar olarak hukukçuluk sorumluluğumuzun gereğini yerine getirmenin iç rahatlığı ile önleme, set çekme işlevimizi kaldıracacağız; Siyasal iktidarı ülke düzeyinde hem devletin hem de özel şahısların yargı işlerinin aksamasının sorunluluğu ile başbaşa bırakacağız.

Ankara, 30.12.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 2048/59

İLGİ : 15.12.1994 tarihli yazımız.

İlgide belirtilen yazımız ile, 17.12.1994 tarihinde Ankara'da Türkiye Barolar Birliği binasında, mesleğin ve Kamu Avukatlarının sorunları, Hayat Standardı ve Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavir konularıyla ilgili olarak Baro Başkanları toplantısı düzenleneceği bildirilmişti.

Aynı tarihte gerçekleştirilen Toplantıya Anayasa Mahkemesi Başkanı ve Adalet Bakanı, olumsuz hava koşullarına karşın listesi ekte sunulan 50'ye yakın Baro Başkanımız katılmış, çok sayıda TV Kuruluşu ve Basın mensubu da izlemiştir. Aynı gün Baro Başkanlarımızla birlikte Başbakan ziyaret edilmiş ve sorunlarımız aktarılmıştır.

Başbakanlıktaki toplantıda Başbakan Yardımcısı Murat Karayalçın ve Adalet Bakanı Mehmet Moğultay da hazır bulunmuşlardır. Sayın Başbakan sorunların çözümüne yardımcı olacaklarını, öncelikle Avukatlık Kanununun TBMM gündeminde ön sıralara alınması sözünü vermiştir.

Konu ile ilgili konuşma metni ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

Ek : 2

(Metin ve katılan Baro Başkanları
ve temsilcileri listesi)

Ankara, 17.12.1994

**AVUKATLIĞIN, YARGININ VE ÜLKENİN SORUNLARI
İLE İLGİLİ OLARAK BARO BAŞKANLARI İLE
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN
ORTAK TOPLANTISINDA BİRLİK BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV'IN YAPTIĞI KONUŞMA**

Sayın Baro Başkanları, Birliğimizin Geçmiş Dönem Başkanları, Türkiye Barolar Birliği'nin ve Ankara Barosu'nun değerli Yöneticileri ve Birlik Delegeleri, sayın konuklar hoşgeldiniz.

Mesleğimizin sorunları, serbest avukatlığı da, kamu avukatlığını da yapmayı çok zorlaştırdı. Sorunların, taşınamaz yük haline gelmesi nedeniyle bu toplantıyı düzenledik. Elverişsiz mevsime ve güç hava koşullarına karşın önem verip toplantıya katıldığınız için teşekkür ediyorum, hepinizi saygılarımla selamliyorum.

15 Mayıs 1992 tarihinde Bakanlar Kurulu'na gönderilmiş olan Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı pekçok engeli zorlukla aşarak TBMM'nin gündemine girebilmiştir. Bilindiği üzere anılan tasarı, hükümetin Kamuoyuna duyurduğu ve angaje olduğu "Demokratikleşme Paketinde" de bulunmaktadır. Gündemin 180. sırasındaki tasarının ilk sıralara alınıp görüşülmesi, önceki gecikmelerin yarattığı sıkıntıları belki hafifletebilir. Başta Adalet Bakanı Sayın Moğultay olmak üzere TBMM'ndeki tüm hukukçu milletvekillerinin ve siyasi parti yetkililerinin bu konuda ilgi ve katkılarını bekliyoruz.

Mesleğimizin kimi sorunları, Avukatlık Yasasının boyutlarını aşmakta, başka yasalardaki değişikliklerle çözüm bulunmasını getektirmektedir.

Uygulanmaya başladığı yıldan beri Hayat Standardı, kimi meslekdaşlarımızı, elde edemedikleri gelir üzerinden vergi ödemeleri zorunda bırakmıştır. Her yıl yükselen asgari ücrete ve belli bir katsayıya endekslenen Hayat Standardı, artık çekilemez bir Maliye Salmasına dönüşmüş, "Mali güç kriteri" unutulup kazansın kazanmasın her avukatın ödemesi zorunlu "BAŞ VERGİSİ" haline gelmiştir.

Meslekdaşlarımızın tamamının üçte ikisinden fazlası, büyükşehir belediyesi olan illerde avukatlık yapmaktadır. 1995 yılı Mart ayında kendilerine uygulanacak Hayat Standardı temel göstergesi, 175.297.500.- TL.sıdır; bu rakama ek göstergeler tutarı dahil değildir. Bu miktar için bir meslekdaşımızın, fon kesintisi dahil ödeyeceği en az vergi, 65.000.000.- TL.yı bulacaktır.

Meslekdaşlarımız, ayrıca sigorta primi, katma değer vergisi, geçici vergi ödemekte, büro gideri ve diğer zorunlu giderleri de karşılamaktadırlar. Bunlara, 1994 yılında yaşadığımız türden, beyan edilen matrahlar üzerinden hesaplanan % 10 Ekonomik Dengi Vergisi ve Net Aktif Vergisi gibi sürpriz ve adaletsiz vergiler de eklenmektedir. Vergiler dahil tüm giderlerini karşılayabilmesi, evine bakıp vasat yaşayabilmesi için bir avukatın her ay en az 40.000.000.- TL. kazanması gerekmektedir. Üzülerek söylemek gerekir ki pekçok meslekdaşımızın aylık geliri bu rakamın çok altındadır.

Devlet, avukatların vergilendirilme işinde temel bir yanlışlık yapmaktadır. Avukat, Yargıç ve Savcı gibi yargının ayrılmaz unsurudur; bu özelliği ve niteliği nedeniyle diğer serbest meslek mensuplarından çok farklıdır. Serbest çalışmakla birlikte Avukatın yaptığı görev, yargıç ve savcının statüsünde kamu hizmetidir. Bir kamu hizmetini, vergilendirme işleminde serbest mesleklerle bir tutmak, birinci sınıf tacirlerle eşdeğer görmek fevkalade sakıncalıdır.

Anılan sakıncaların giderilmesi için önerilerimizi de belirtmek isterim:

Öncelikle, avukatlık mesleği, diğer serbest mesleklerden, avukatlar da birinci sınıf tücaarlardan ayrı tutulmalıdır; avukatlar, kazanmadıkları hayali gelir üzerinden vergi ödemeye zorlanmamalıdır. Gelir Vergisi Kanunu'nun Mükerrer 116. maddesindeki Hayat Standardı uygulaması, yargının ayrılmaz unsuru olan avukatlar için uygulanmamalı, yasal değişiklik sür'atle yapılmalıdır.

Hayat Standardı uygulaması sürdürülecekse avukatlığın ilk beş yılı içinde uygulanmamalıdır.

Beş yıldan fazla meslek kıdemi olan avukatlar için (2,8) olan gösterge azaltılmalı, örneğin (1,5) olmalı, Büyükşehir sınırları için % 25 farklı vergi uygulaması kaldırılmalıdır.

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 227. maddesine 4008 Sayılı Yasa ile eklenen Mükerrer Madde 227/1 gereğince "Vergi beyannamelerinin 3568 Sayılı Kanuna göre yetki alını serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya" Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Yasa çıkar çıkmaz 29.7.1994 tarihli yazımızla Maliye Bakanlığı'ndan, yapılacak düzenlemede avukatların kapsam dışında bırakılması istenilmişti. Hazırlanmakta olduğu söylenen tebliğde bu uyarımızın gözönünde bulundurulmadığı söylentisi yaygındır. Böyle bir uygulamayı mesleğimize yönelik bir saldırı kabul edeceğimizi şimdiden vurgulamakta yarar görüyoruz.

Kamu görevlisi statüsünde hizmet veren kamu avukatları, çağdaş demokratik hukuk devletinde rastlanamayacak statüde ve gelir düzeyinde çalıştırılmaktadır. Kamu avukatlığı sınıfı, diğer hizmet sınıflarına göre özlük hakları, mali ve sosyal haklar yönünden çok gerilerde bırakılmıştır.

Birinci derecenin 4. kademesinde bulunan 30 yıla yakın hizmeti olan bir kamu avukatının eline, ek gösterge, yan ödeme göstergesi ve özel hizmet tazminatı dahil toplam 10.800.000.- TL. geçmektedir.

Aynı eğitimi yapan, benzer hizmet gören savcı ve yargıçlar 24.000.000.- TL. alırken kamu avukatı bunun yarısından az para almaktadır. Hatta aynı kurumda çalışan kimi işçiler, kamu avukatından 6 milyon lira fazla ücret almaktadır.

Özellikle 1988 yılından buyana kamu avukatlarının mali durumu, sürekli olarak "Denetim Elemanları", "Sağlık Hizmetleri Sınıfı" ve "Teknik Hizmetler Sınıfı" karşısında geriletilmiştir.

Halen 1. derecedeki Avukatlık Hizmeti Ek Göstergesi 2500'dür; aynı durumdaki diğer meslek sınıflarının ek göstergesi

3200'dür. Bu fark, emekli maaşına da yansıdığı için kamu avukatının kaybı fazla olmaktadır.

Özel Hizmet tazminatı bakımından da Avukatlık Hizmetleri Sınıfı hiç de iç açıcı durumda değildir. Genel İdare Hizmetleri Sınıfında birinci derecede kadroda bulunanlara 657 Sayılı Kanuna göre en yüksek devlet memuru aylığının (Ek gösterge dahil) bürüt tutarının % 100'üne kadar Özel Hizmet Tazminatı ödenmekte, bu oran, sağlık personeli ve denetim elemanları için % 80, Teknik Hizmetler Sınıfı için % 75 olmakta, Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'na da % 55 uygulanmaktadır.

Yan ödeme göstergelerinde de haksızlık ve eşitsizlik sürmektedir. Halen Avukatlık Hizmetleri Sınıfına 800 işgüçlüğü puanı, 750 temininde güçlük puanı, toplam 1550 puan verilmektedir. Oysa Bakanlık, Genel Müdürlük ve Bölge düzeyinde görev yapan müfettişlere 1800 temininde güçlük puanı ve bunun yarısı kadar iş güçlüğü puanı, toplan 2700 puan göstergesi, teknik elemanlarda 2050 puan göstergesi verilmektedir.

Diğer meslek sınıflarına göre gelir durumundaki azlığın nedeni olarak kamu avukatlarının vekalet ücreti aldıkları savı, tamamen geçersizdir; bir aldatmacadır. Vekalet ücreti, kamuda çalışan tüm avukatlar için eşit olmadığı gibi, her zaman tam olarak ele geçen meblağ da değildir. Kimi kurumlarda yıllık 17 milyon lira olan bürüt vekalet ücretinin, kamu avukatının mali durumuna katkısı yok denecek kadar azdır.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde ise ayrı bir karmaşa yaşanmaktadır. Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan Avukatlar, bu kuruluşların personel rejimine bağlı olarak bir kısmı kadrolu, bir kısmı işçi statüsünde, bir kısmı SSK'na tabi sözleşmeli, bir kısmı Emekli Sandığı'na tabi sözleşmeli statüde çalışmaktadırlar. Bu meslekdaşlarımız istihdam şekline bağlı olarak farklı ücret ve özlük haklarıyla hizmet vermektedirler.

Mali ve ekonomik sıkıntıların yanında idari vesayet altında olmanın getirdiği sorunlar da kamu avukatlarının baskı altında meslek yapmalarına neden olmaktadır. Kamu avukatının atanmasından, nakline, çalışma şartlarından siciline, hakkında disip-

lin kovuşturması yapılması tehditine kadar pek çok sorun, avukatlık mesleğinin özelliği ile hiç bağdaşmamaktadır.

Kamu avukatlarının sorunları, sanıldığı kadar karmaşık değildir; kısa bir düzenleme ile çözümlenebilir. Aynı bir "Kamu Avukatlığı Yasası" çıkartılarak özerk ve tüzel kişiliği olan "Kamu Avukatları Kurulu" ya da "Avukatlar Yüksek Kurulu" oluşturulmalıdır.

Kamu avukatları için hakim ve savcılara verilen ek göstergeler, yan ödeme göstergeleri ve özel hizmet tazminatları gözönünde bulundurularak "Sav-Savunma-Karar" bütünlüğü de dikkate alınarak makul ve kabul edilebilir bir düzenleme yapılmalıdır; aksi takdirde devlet adına talepte bulunan, savcılarla, ulus adına karar veren yargıçlarla, devletin vekaletini üstlenen avukatlar arasındaki uçurum denecek kadar çok ayrımın çağdaş demokratik hukuk devleti ölçülerine uyduğu söylenemez.

Kamu avukatlarına savcılar ve yargıçlara benzer haklar tanınamayacaksa 657 Sayılı Devlet Personel Kanununda yeni düzenleme yapılarak kamu avukatları aleyhine olan bu durum düzeltilmeli, Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'nın ek göstergeleri, yan ödeme göstergeleri ve özel hizmet tazminatları diğer sınıflardan geride bırakılmayacak şekilde ayarlanmalıdır.

Devlet, sayıları 2000 civarında olan kendisinin vekillerine üvey evlat muamelesi yapmamalı, kendisine fazla mali yük getirmeyecek olan Kamu Avukatlarının sorunlarını vakit geçirmeden çözmelidir; aksi takdirde mali yönü cazip olmayan Kamu Avukatlığına elemanı zor bulan devlet, elindeki yetişmiş deneyimli avukatları da kaybedecektir.

Son günlerde Terörle Mücadele Yasası'nda yapılması düşünülen değişiklikler yoğun biçimde tartışılıyor. Üzülerek söylemek gerekir ki tartışan ve eleştirenler, tasarının içeriğinin mevcut yasa ile benzerlik ya da farklılığının ayırda değildir. Kimileri, tasarının ülke bütünlüğünü sarsıcı nitelikte olduğunu, bölücülere uygun ortak hazırlayacağını, vicdan ve ibadet özgürlüğünü, fikir ve ifade özgürlüğünü kaldıracağını, inancının gereğini yerine getirmekten başka hiç bir kaygısı olmayan isanları terör

suçlusu konumuna düşüreceğini, TCK. 163. maddesinin hortlatılacağını söylemekte ve toplumu ve insanlarımızı telaşa sürükleyerek, tahrik etmekte bir bardak suda fırtına kopartmak istemektedirler. Ne yazık ki bu kampanyanın öncülüğünü de aralarında hükümet ortağı da bulunan tüm sağ partilere mensup Belediye Başkanları, masrafı müteahhitlerce karşılanan paralı ilanlarla üstlenmişlerdir.

Bunu yapanlar, dernek, vakıf, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşları ve bunların yan kuruluşları, bunlara ait bina, lokal, büro ve eklentilerine, kapatılmaları halinde malların müsadereesine ilişkin yeni hükümler getirilmiş gibi aslında mevcut yasada varolan maddeyi çarpıtarak toplumu yanıltmaya çalışmaktadırlar.

Açık ve yakın tehlike kriteri de eklenerek Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ilk tasarı metninde bulunan "Devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırmak amacıyla şiddet ve tehdide başvurulmasının cezalandırılması" maddesine benzer bir düzenleme yapılması kaçınılmazdır.

Mevcut yasanın, düşünce özgürlüğünü, korkutucu derecede daraltan 8. maddesi, başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere Ülkemizin de imzaladığı uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Bu madde, hem yasanın diğer maddeleri ile çelişmekte hem de hukukun üstünlüğüne ve düşünce özgürlüğüne uymamaktadır. Türkiye, bu maddenin uygulanmasının sancılarını, sıkıntılarını yaşıyor; bilim adamlarını, yazarlarını, gazetecilerini, kimi aydınlarını sendikacılarını düşüncelerini açıkladıkları için yargılayan ve acımasızca cezalar veren ülke durumunda gösteriliyor. Bu madde nedeniyle yayınevlerine kolayca altından kalkılması olanaksız yüklü para cezaları verilebiliyor, bilim adamlarının kitapları toplatılabiliyor.

Tasarının 8. maddesi, düşünce özgürlüğüne "bir nefes aldırma" maddesidir. Buna göre her türlü yazılı ve sözlü propaganda değil, "inceleme, tartışma ve eleştirme sınırlarını aşarak açık ve yakın tehlike yaratacak biçimde veya terör örgütlerini desteklemek için propaganda yapanlar" cezalandırılmaktadır. Anlaşılıyor

ki 8. maddedeki bu düzenlemeye karşı çıkanlar, düşünce özgürlüğüne nefes aldirmek istemiyorlar; düşünceyi yok etme özgürlüğünü sürdürmek istiyorlar.

Türkiye Barolar Birliği, düşünce özgürlüğünün ve düşünceyi açıklama özgürlüğünün uluslararası sözleşmelerde tanımlanan biçim ve içeriği ile engelsiz kullanılmasından yanadır. Demokrasi düşmanlarının özgürlükleri bile, demokratik kurallar ve hukukun üstünlüğü ilkelerine aykırı anayasa ve yasa hükümlerinin süratle temizlenip düşünce özgürlüğünün çağdaş boyutlara getirilmesi gerekir.

Terörle Mücadele Yasa Tasarısı, her türlü terörü önleme ve düşünce açıklama özgürlüğünü engelsiz sağlama bakımından yeterli değildir. "12 Eylül Hukuku Kalıntıları'nı, kısıtlamaları Sür'atle yürürlükten kaldırmak, tam demokratik bir siyasal ortam yaratmak iddiasıyla kurulan ve protokolünde "Terörle Mücadele Yasası, Temel Hak ve Özgürlüklerin özüne dokunulamaz ilkesi ışığında yeniden ele alınacaktır" vaadi bulunan bir hükümet ve onu oluşturan siyasi partiler, bu tasarıya bile sahip çıkmazsa içtenliklerini kimseye anlatamazlar.

Mesleğimizin sorunlarını konuşurken, meslekdaşlarımızın mesleklerini yaparken çektikleri sıkıntılara, savunma hakkı engellemelerine, can güvenliğine yönelik saldırılara da değinmek istiyorum.

Diyarbakır, Van ve Batman başta olmak üzere meslektaşlarımız Doğu ve Güneydoğu'da çok güç koşullarda görev yapmaktadırlar. Çoğu zaman asılsız ihbarlarla evlerinden, bürolarından, mahkeme koridorlarından toplanarak gözaltına alınmaktadır. Kimi güvenlik güçleri yetkilileri, savunmanın temsilcilerini savundukları kişilerle özdeş görme, suçu şahsilikten çıkartıp vekille bütünleştirme alışkanlığından kurtulamamaktadırlar.

Son günlerde çeşitli Barolara mensup meslekdaşlarımıza saldırılar, savunma görevini engellemeler yoğunlaşmış, kimi meslekdaşlarımız yaralanmış, kimileri öldürülmüştür.

Konya Barosu mensubu Avukat Hüseyin Fahri Atalay ve Balıkesir Barosu mensubu Avukat Selçuk Erakkuş, görevlerini yaparken hayati tehlike doğuracak şekilde yaralanmışlardır.

Ankara Barosu Avukatlarından Yusuf Ekinci'nin niçin ve kimlerce öldürüldüğü aydınlatılamamışken İstanbul Barosu mensubu meslekdaşımız Avukat Medet Serhat, kurulan bir tuzak sonucu öldürülmüştür.

Meslekdaşlarımızın katilleri bulunamamışken, 12 gündür kayıp olan meslekdaşımız Avukat Faik Candan da 14.12.1994 günü ölü olarak bulundu. Avukatlara yönelen saldırıların ve öldürme olaylarının arkası gelmiyor. Savunma mesleğinin mensuplarının katilleri bulunamıyor. Faili meçhul cinayetler zincirine avukatlardan da yeni halkalar ekleniyor.

Meslekdaşlarımız Muammer Aksoy ve Uğur Mumcu'nun, Bahriye Üçok, Çetin Emeç ve Turan Dursun'un da katilleri hala bulunamadı. Faili meçhul cinayetler arttıkça caniler, cesaretleniyor, yeni cinayetler planlayıp işliyorlar.

Kim ya da kimler, hangi güç, öldüren ama iz bırakmayan hangi profesyonel örgüt, meslekdaşlarımızı öldürüyor? Neden öldürüyor? Sorular cevaplandırılmıyor, caniler bulunamıyor. Devletin gücü, canilere yetmiyor mu? Artık savunma mesleği mensuplarına yönelik saldırılar önlensin; hangi nedenle işlenmiş olursa olsun avukatlara karşı işlenen cinayetler aydınlatılsın istiyoruz.

Tüm ilgili ve yetkilileri, görevlerini yapmaya, canileri bulup adalet önünde hesap sorulmasını sağlamaya çağırıyoruz; aksi takdirde Barolarımız ve meslekdaşlarımız görevlerini yapmayanlara hesap soracaktır.

Beni sabırla dinlediniz teşekkür eder saygılar sunarım.

17.12.1994 tarihinde Ankara'da yapılan "Baro Başkanları Toplantısı'nda büyük çoğunluğu Baro Başkanları ile temsil edilen Barolarımızın katılımına ilişkin liste aşağıda gösterilmiştir.

ADANA
Av. Ibrahim YENICE
AĞRI
Temsilci Nihat SUNAY
AMASYA
Av. Adnan Hasip YALÇIN
ANKARA
Av. Tuncay ALEMDAROĞLU
ANTALYA
Av. Osman GÜVEN
AYDIN
Av. Hürrem ŞAHINCI
BALIKESİR
Av. İ. Önder KIRLI
BILECİK
Temsilci Av. Gönül SALGIN
BARTIN
Av. Esin EREN
BATMAN
Av. Mehmet Sabih ATAÇ
BURDUR
Av. Sırrı ÇOKSAK
BURSA
Av. Yahya ŞİMŞEK
ÇANAKKALE
Av. Cengiz TUĞRAL
ÇANKIRI
Av. Aynur BULUTÇU
DENİZLİ
Av. Tuncer YILMAZ
DIYARBAKIR
Av. Hüseyin TAYFUN
ELAZIĞ
Av. Mehmet ALTINTAŞ
ERZURUM
Av. Nizamettin SELÇUK
ERZINCAN
Tem. Av. Gülay GÖKMOĞUL
ESKİŞEHİR
Av. Aydın GÜNGÖR
GAZIANTEP
Av. Haşim MISIR
GİRESUN
Av. Erhan Şansal DİKMEN
HATAY
Av. Nabi İNAL

ISPARTA
Av. Çetin AKÖZ
İSTANBUL
Av. Turgut KAZAN
İZMİR
Av. Kasım SÖNMEZ
KASTAMONU
Av. Sait YILANLIOĞLU
KOCAELİ
Av. İzzet DAL
KÜTAHYA
Av. Emin KARAA
K. MARAŞ
Av. M. Mesut KARSLIOĞLU
MALATYA
Av. H. Cemal AKIN
MANISA
Av. Hüseyin ERKENCI
MARDİN
Av. Cemal ARTIK
MERSİN
Av. Uğur YÜREKLI
MUĞLA
Av. A. Birdal ERTUĞRUL
NEVŞEHİR
Av. Mehmet POLAT
ORDU
Av. Kaşif ENGİNYURT
RİZE
Av. Alaaddin YILMAZ
SAKARYA
Av. Erdoğan SARUHANOĞLU
SAMSUN
Av. Alpay SUNGURTEKİN
SIVAS
Av. Orhan SAĞLAMER
TEKİRDAĞ
Av. Mehmet Nuri SAYGUN
TOKAT
Tem. Av. Ömer DEDEOĞLU
TRABZON
Av. Coşkun GÜNER
VAN
Tem. Av. Yılmaz CAMUŞCU
ZONGULDAK
Av. Kaya TAŞÇAKMAK

17.12.1994
1988

Sayın Tansu ÇİLLER
Başbakan
ANKARA

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve Türkiye'deki bütün Baroların Başkan'larının katılımı ile yapılan toplantıda, Sayın Başbakan'ı ziyaret ederek mesleğimizle ve meslektaşlarımızla ilgili önemli bazı sorunları sunmak ve çözümlenmesinde destek ve yardımlarını istemek görüşü oybirliğiyle kararlaştırılmıştır.

Bu karar doğrultusunda sorunlarımızı ilişikte saygılarımızla sunuyoruz.

Türkiye Barolar Başkanları ve Türkiye Barolar Birliği
Adına
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki :
Avukatlık mesleğinin, Serbest çalışan kamuda görev yapan avukatların sorunları raporu.

Ankara, 4.1.1995

AVUKATLIK MESLEĞİNİN, SERBEST ÇALIŞAN VE KAMU GÖREVİ YAPAN AVUKATLARIN SORUNLARI

I - AVUKATLIK KANUNU DEĞİŞİKLİĞİ

15 Mayıs 1992 tarihinde Bakanlar Kurulu'na gönderilmiş olan Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı pekçok engeli zorlukla aşarak TBMM'nin gündemine girebilmiştir. Bilindiği üzere anılan tasarı, hükümetin Kamuoyuna duyurduğu ve angaje olduğu "Demokratikleşme Paketinde"de bulunmaktadır. Günde-

min 180. sırasındaki tasarının ilk sıralara alınıp görüşülmesi, öneki gecikmelerin yarattığı sıkıntıları belki hafifletebilir. Avukatlık Kanunu değişikliği konusunda kamuoyuna angaje olan hükümeti oluşturan Siyasi Partiler olmak üzere tüm Siyasi Partilerin yetkililerininin bu konuda ilgi, katkı ve desteklerini bekliyoruz.

II - KAMU AVUKATLARININ SORUNLARI

Kamu görevlisi statüsünde hizmet veren kamu avukatları, çağdaş demokratik hukuk devletinde rastlanamayacak statüde ve gelir düzeyinde çalıştırılmaktadır. Kamu avukatlığı sınıfı, diğer hizmet sınıflarına göre özlük hakları, mali ve sosyal haklar yönünden çok gerilerde bırakılmıştır.

Birinci derecenin 4. kademesinde bulunan 30 yıla yakın hizmeti olan bir kamu avukatının eline, ek gösterge, yan ödeme göstergesi ve özel hizmet tazminatı dahil toplam 10.800.000.- TL. geçmektedir.

Aynı eğitimi yapan, benzer hizmet gören savcı ve yargıçlar 24.000.000.- TL. alırken kamu avukatı bunun yarısından az para almaktadır. Hatta aynı kurumda çalışan kimi işçiler kamu avukatından 6 milyon lira fazla ücret almaktadır.

Özellikle 1988 yılından buyana kamu avukatlarının mali durumu, sürekli olarak "Denetim Elemanları" "Sağık Hizmetleri Sınıfı" ve "Teknik Hizmetler Sınıfı" karşısında geriletilmiştir.

Halen 1. derecedeki Avukatlık Hizmeti Ek Göstergesi 2500'dür; aynı durumdaki diğer meslek sınıflarının ek göstergesi 3200'dür. Bu fark, emekli maaşına da yansıdığı için kamu avukatının kaybı fazla olmaktadır.

Özel Hizmet Tazminatı bakımından da Avukatlık Hizmetleri Sınıfı hiç de iç açıcı durumda değildir. Genel İdare Hizmetleri Sınıfında birinci derecede kadroda bulunanlara 657 Sayılı Kanuna göre en yüksek devlet memuru aylığının (Ek gösterge dahil) brüt tutarının % 100'üne kadar Özel Hizmet Tazminatı ödenmekte, bu oran, sağık personeli ve denetim elemanları için % 80, Teknik Hizmetler Sınıfı için % 75 olmakta, Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'na da % 55 uygulanmaktadır.

Yan ödeme göstergelerinde de haksızlık ve eşitsizlik sürmektedir. Halen Avukatlık Hizmetleri Sınıfına 800 işgüçlüğü puanı, 750 temininde güçlük puanı toplam 1550 puan verilmektedir. Oysa Bakanlık, Genel Müdürlük ve Bölge düzeyinde görev yapan müfettişlere 1800 temininde güçlük puanı ve bunun yarısı kadar iş güçlüğü puanı, toplam 2700 puan göstergesi, teknik elemanlarda 2050 puan göstergesi verilmektedir.

Diğer meslek sınıflarına göre (gelir durumundaki azlığın nedeni olarak kamu avukatlarının vekalet ücreti aldıkları savı tamamen) geçersizdir; bir aldatmacadır. Vekalet ücreti, kamuda çalışan tüm avukatlar için eşit olmadığı gibi, her zaman tam olarak ele geçen meblağ da değildir. Kimi kurumlarda yıllık 17 milyon lira olan bürüt vekalet ücretinin, kamu avukatının mali durumuna katkısı yok denecek kadar azdır.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde ise ayrı bir karmaşa yaşanmaktadır. Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan Avukatlar, bu kuruluşların personel rejimine bağlı olarak bir kısmı kadrolu, bir kısmı işçi statüsünde, bir kısmı SSK'na tabi sözleşmeli, bir kısmı Emekli Sandığı'na tabi sözleşmeli statüde çalışmaktadırlar. Bu meslekdaşlarımız istihdam şekline bağlı olarak farklı ücret ve özlük haklarıyla hizmet vermektedirler.

Mali ve ekonomik sıkıntıların yanında idari vesayet altında olmanın getirdiği sorunlar da kamu avukatlarının baskı altında meslek yapmalarına neden olmaktadır. Kamuavukatının atanmasından, nakline, çalışma şartlarından siciline, hakkında disiplin kovuşturması yapılması tehditine kadar pek çok sorun, avukatlık mesleğinin özelliği ile hiç bağdaşmamaktadır.

Kamu avukatlarının sorunları, sanıldığı kadar karmaşık değildir; kısa bir düzenleme ile çözümlenebilir. Ayrı bir "Kamu Avukatlığı Yasası" çıkartılarak özerk ve tüzel kişiliği olan "Kamu Avukatları Kurulu" ya da "Avukatlar Yüksek Kurulu" oluşturulmalıdır.

Kamu avukatları için hakim ve savcılara verilen ek göstergeler, yan ödeme göstergeleri ve özel hizmet tazminatları gözönünde bulundurularak "Sav-Savunma-Karar" bütünlüğü de dikkate

alınarak makul ve kabul edilebilir bir düzenleme yapılmıştır; aksi takdirde devlet adına talepte bulunan, savcılarla ulus adına karar veren yargıçlarla, devletin vekaletini üstlenen avukatlar arasındaki uçurum denecek kadar çok ayrımın çağdaş demokratik hukuk devleti ölçülerine uyduğu söylenemez.

Kamu avukatlarına savcılar ve yargıçlara benzer haklar tanınmayacaksa 657 Sayılı Devlet Personel Kanununda düzenleme yapılarak kamu avukatları aleyhine olan bu durum düzeltilmeli, Avukatlık Hizmetleri Sınıfının ek göstergeleri yan ödeme göstergeli ve özel hizmet tazminatları diğer sınıflardan geride bırakılmayacak şekilde ayarlanmalıdır.

Devlet, sayıları 2000 civarında olan kendisinin vekillerine üvey evlat muamelesi yapmamalı, kendisine fazla mali yük getirmeyecek olan Kamu Avukatlarının sorunlarını vakit geçirmeden çözmelidir; aksi takdirde mali yönü cazip olmayan Kamu Avukatlığına elemanı zor bulan devlet, elindeki yetişmiş deneyimli avukatları da kaybedecektir.

III - SERBEST ÇALIŞAN AVUKATLARIN SORUNLARI

1- HAYAT STANDARDI

Mesleğimizin kimi sorunları, Avukatlık Yasasının boyutlarını aşmakta, başka yasalardaki değişikliklerle çözüm bulunmasını gerektirmektedir.

Uygulanmaya başladığı yıldan beri Hayat Standardı, kimi meslektaşlarımızı, elde edemedikleri gelir üzerinden vergi ödemeleri zorunda bırakmıştır. Her yıl yükselen asgari ücrete ve belli bir katsayıya endekslenen Hayat Standardı, artık çekilmez bir Maliye Salmasına dönüşmüş "Mali güç kriteri" unutulup kazansız her avukatın ödeesi zorunlu "BAŞ VERGİSİ" haline gelmiştir.

Meslektaşlarımızın tamamının üçte ikisinden fazlası, Büyükşehir Belediyesi olan illerde avukatlık yapmaktadır. 2.1.1995 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe konulan 179 No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde bu yıl artırılmış bulunan asgari ücrete (4.173.750.- TL.) göre 175.297.500.- TL. olması gereken

Hayat Standardı Temel Göstergesi (ek göstergeler hariç), yeniden değerlendirme oranında % 107,6 artış yapılarak Büyükşehir Belediyesi Sınırları içinde görev yapan avukatlara uygulanmak üzere (diğer serbest meslek erbabı gibi) 1995 yılı Mart ayı için 217.700.000.- TL'ya yükseltilmiştir. Bu miktar için bir meslektaşımızın ödeyeceği en az vergi, 70.000.000.- TL'yi bulacaktır.

Meslektaşlarımız, ayrıca sigorta primi, katma değer vergisi geçici vergi ödemekte, büro gideri ve diğer zorunlu giderleri de karşılamaktadırlar. Bunlara, 1994 yılında yaşadığımız türden, beyan edilen matrahlar üzerinden hesaplanan % 10 Ekonomik Denge Vergisi ve Net Aktif Vergisi gibi sürpriz ve adaletsiz vergiler de eklenmektedir. Vergiler dahil tüm giderlerini karşılayabilmesi, evine bakıp vasat yaşabilmesi için bir avukatın her ay en az 40.000.000.- TL. kazanması gerekmektedir. Üzülerek söylemek gerekir ki pekçok meslektaşımızın aylık geliri bu rakamın çok altındadır.

Devlet, avukatların vergilendirilme işinde temel bir yanlışlık yapmaktadır. Avukat, Yargıç ve Savcı gibi yargının ayrılmaz unsurudur; bu özelliği ve niteliği nedeniyle diğer serbest meslek mensuplarından çok farklıdır. Serbest çalışmakla birlikte Avukatın yaptığı göre, yargıç ve savcının statüsünde kamu hizmetidir. Bir kamu hizmetini, vergilendirme işleminde serbest mesleklerle bir tutmak, birinci sınıf tacirlerle eşdeğer görmek fevkalade sakıncalıdır.

Anılan sakıncaların giderilmesi için önerilerimizi de belirtmek isterim:

Öncelikle, avukatlık mesleği, diğer serbest mesleklerden, avukatlar da birinci sınıf tüccarlardan ayrı tutulmalıdır; avukatlar, kazanmadıkları hayali gelir üzerinden vergi ödemeye zorlanmamalıdır. Gelir Vergisi Kanunu'nun Mükerrer 116. maddesindeki Hayat Standardı uygulaması, yargının ayrılmaz unsuru olan avukatlar için uygulanmamalı, yasal değişiklik sür'atle yapılmalıdır.

Hayat Standardı uygulaması sürdürülecekse avukatlığın ilk beş yılı içinde uygulanmamalıdır.

Beş yıldan fazla meslek kıdemi olan avukatlar için (2,8) olan gösterge azaltılmalı, örneğin (1,5) olmalı, Büyükşehir sınırları içinde % 25 farklı vergi uygulaması kaldırılmalıdır.

2- MALİ MÜŞAVİRLERİN, AVUKATLARIN BEYANNAMELERİNİ DE İMZALAMASI SORUNU

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 227. maddesine 4008 Sayılı Yasa ile eklenen Mükerrer Madde 227/1 gereğince "Vergi beyannamelerinin 3568 Sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbet muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya" Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Yasa çıkar çıkmaz 29.7.1994 tarihli yazımızla Maliye Bakanlığı'ndan, yapılacak düzenlemede avukatların kapsam dışında bırakılması istenilmişti. Hazırlanmakta olduğu söylenen tebliğde bu uyarımızın gözönünde bulundurulmadığı söylentisi yaygındır. Böyle bir uygulamayı mesleğimize yönelik bir saldırı kabul edeceğimizi şimdiden vurgulamakta yarar görüyoruz.

Sayın Başbakan'a sunulan rapor, Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanınca yapılan ziyaretlerde aşağıdaki yazılara eklenecek Anavatan Partisi Genel Başkanı Sayın Mesut Yılmaz ve Refah Partisi Grup Başkanvekili Sayın Abdülatif Şener'e ve SHP. Grup Başkanı'na elden sunulmuştur.

5 Nisan 1995 tarihinde yapılan "Avukatlar Günü" Toplantısı'nda da sorunlar etraflıca ele alınmış olup bu konudaki bilgiler, ilgili bölümde verilmiştir.

4.1.1995

Sayın Mesut YILMAZ
Anavatan Partisi
Genel Başkanı
ANKARA

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve Türkiye'deki bütün Baroların Başkanlarının katılımı ile yapılan toplantıda, TBMM.de grubu bulunan siyasi parti sayın genel başkanlarını ziyaret ederek mesleğimizle ve meslekdaşlarımızla ilgili önemli

bazı sorunları sunmak ve çözümlenmesinde destek ve yardımlarını istemek görüşü oybirliği ile kararlaştırılmıştır.

Bu karar doğrultusunda sorunlarımız ilişikte saygularımızla sunuyoruz.

**Türkiye Barolar Başkanları ve Türkiye Barolar Birliği
Adına
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

EKİ :

Avukatlık mesleğinin, Serbest çalışan kamuda görev yapan avukatların sorunları raporu.

4.1.1995

**Sayın Abdülatif ŞENER
Refah Partisi Grup Başkanvekili
ANKARA**

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve Türkiye'deki bütün Baroların Başkanları'nın katılımı ile yapılan toplantıda, TBMM.de grubu bulunan siyasi parti sayın yetkililerini ziyaret ederek mesleğimizle ve meslekdaşlarımızla ilgili önemli bazı sorunları sunmak ve çözümlenmesinde destek ve yardımlarını istemek görüşü oybirliği ile kararlaştırılmıştır.

Bu karar doğrultusunda sorunlarımızı ilişikte saygularımızla sunuyoruz.

**Türkiye Barolar Başkanları ve Türkiye Barolar Birliği
Adına
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

EKİ :

Avukatlık mesleğinin, Serbest çalışan kamuda görev yapan avukatların sorunları raporu.

(III)
YARGITAY'DA YAPILAN
"YARGI YILI AÇILIŞ TÖRELERİ'NDEKİ
KONUŞMALAR

Ankara, 19.7.1993

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 886/34

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın 30.3.1990 tarih ve 1765 Sayılı yazısı ekinde Birliğimize gönderilen 28.5.1990 tarihli "Yargıtay Başkanlar Kurulu Kararı" ile 6 Eylül 1990 tarihinde adli yıl açılış töreninde Birlik Başkanı'nın yapacağı konuşmanın metninin gönderilmesi isteği, Birliğimizce reddedilmiş ve 1990-1991-1992 yıllarında ayrı "Adi Yılın Açılışı" Toplantıları düzenlenmiştir.

15.7.1990 tarihinde yapılan Baro Başkanları Toplantısında, "Ayrı bir adli yıl toplantısı düzenlenmesi uygulamasının, Yargıtay Başkanlığı'nın "Sav-Savunma-Yargı" bütünlüğünü bozan anlayışı değişmedikçe gelecek yıllarda da sürdürülmesi benimsenmiş, 11 Mayıs 1991 tarihinde Mersin'de yapılan 21. Genel Kurul'da "Yeni Yargı yılında Yargıtay'ın tutumu aynen devam ettiği takdirde Ankara'da ayrı bir toplantı yapılması kabul edilmiştir. Eğer Yargıtay'dan olumlu bir yaklaşım gelirse Birlik Yönetim Kurulu'nun bunu değerlendirip toplantıya katılması"da kararlaştırılmıştır.

30.6.1990 tarihli Türkiye Barolar Birliği açıklamasında, Yargıtay Birinci Başkanı'nın tutumu, "Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını, hiç ilgilendirmeyen Yargıtay Kanununun 59/2. maddesine sığınılması, aczin ve sansür isteğinin kurnaz bir kamuflejidir" şeklinde değerlendirilmiş, Baroların bağımsızlığına saygı göstermeyenlerce Yargıtay'ın örselenmesine müsaade edilmeyeceği" vurgulanmıştı.

14.7.1990 tarihli Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın açıklanmasında, "Sorunumuz, uğraşımız anayasal kuruluş olan Yargı-

tay ile değildir. Yargı erkinin ve onun en temel direği Yargıtay, Türk insanının güvencesidir, hepimizindir, yanlılık, Yargıtay'ı yönetenlerdedir" teşhisi yapılmış ve 25.7.1990 tarihli açıklamada da, "Elbette tarihi, köklü Yargıtay, bilinçli ve gerçek hukukçu üyelerinin bilinci ve direnci ile BU KRİZİ ATLATACAKTIR, "Sav-Savunma-Yargı" bütünlüğü ve güzelliği tekrar yaşanacaktır" denilmişti.

14.7.1990 tarihli Birlik Başkanı'nın konuşması, "...yanlış, dar, kısır bir yorumla Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesine sığınmak yerine savunmanın temsilcisi Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın koşulsuz konuşmasına açık Yargıtay Başkanları'nın geleceğine olan umudumuzu koruyoruz" sözleri ile bitmekteydi.

Türkiye Barolar Birliği'nin soruna koyduğu teşhis doğru çıkmış, avukatlara, Barolara ve Savunma mesleğine yaklaşımı olumsuz olan 7 Eylül 1992 tarihli Yargı Yılı Açılışı töreninde "AVUKAT, YARGI ORGANININ BİR UNSURU DEĞİLDİR ve BÖYLE DE GÖRÜLEMEZ" sözleri ile "Sav-Savunma-Yargı" bütünlüğüne inançsızlığını açıklayan Yargıtay Başkanı İsmet Ocakçıoğlu, seçim turlarında 236 Yargıtay üyesinin en çok 43 oyunu alarak son turda 26 oyda kalmıştır. Yargıtay tarihinde ilk kez, görevdeki bir başkan, tekrar talip olmasına rağmen seçilmemiştir, seçilememiştir. Bu başarısızlık ve yenilgide Barolar ve Türkiye Barolar Birliği'ne avukatlara ve Savunma mesleğine karşı tutumu önemli etken olmuştur.

Yeni seçilen Yargıtay Başkanı Sayın Müfit UTKU'yu Türkiye Barolar Birliği ilişikte metni sunulan bir yazı ile kutlamış ve ayrıca Başkanlık Divanı olarak ziyaret etmiştir.

Hem bu ziyarette hem de iade-i ziyarette Sayın Müfit UTKU, basın ve TV'nin önünde ayrı tören döneminin bittiğini yargının ve savunmanın sorunlarının "Yargıtay-Türkiye Barolar Birliği" birlikteliği ile çözümleneceğini vurgulamış ve Birlik Başkanı'nı 6 Eylül 1993 adli yıl açılışı törenine önceden herhangi bir konuşma metni istemeden konuşma yapmak üzere davet etmiştir.

Sayın Başkana yaptığımız Yargıtay tören Salonunda toplantıyı izlemek isteyen Baro Başkanları ve meslektaşlarımız için yer ayrılması önerimiz de olumlu karşılanmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın Yargıtay kürsüsünde konuşulmuş konuşmasına açık Yargıtay Başkanları'nın geleceğine olan umudumuz gerçekleşmiş, Yargıtay, Yönetim krizini atlattır; böylece Baro Başkanları toplantısında ve Mersin Genel Kurulunda alınan kararlar gereği olarak yapılmakta olan ayrı "Adli Yılın Açılışı" toplantıları dönemi kapanmış olmaktadır.

Bütün yurttta tüm Barolarımızın katılımı ile sadece Ankara'da tek bir toplantı yapılması uygulaması ve kararı da kalkmış olup, Barolarımız kendi illerinde "Adli Yıl Açılışı" toplantıları düzenleyebileceklerdir.

Bütün Barolarımız, anlamlı ve güzel bir geleneğin (Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın Yargıtay Başkanı ile birlikte Adli Yılın Açılış Töreninde konuşmasının) bozulması üzerine fevkalade duyarlı, tutarlı, diğer meslek kuruluşlarına örnek olacak bir dayanışma, titizlik ve sabır göstermişlerdir. Türkiye Barolar Birliği bu kararlı ve itici destekle, inançla, bilinçle ve inatla sansüre olur vermemiş, sabırla "Biz ne pahasına olursa olsun Yargıtay'da konuşalım demiyoruz. Yargıtay kürsüsünde, başımız dik, alnımız açık, bağımsız yargıyı, bağımsız Baroyu hukukun üstünlüğünü, demokratik hukuk devletini koruyalım istiyoruz, sansürsüz konuşalım istiyoruz. ÇAĞDAŞ TÜRK AVUKATINA, ÇAĞDAŞ TÜRK BAROSUNA YAKIŞAN, İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİ SAVUNAN KONUŞMA YAPALIM DİYORUZ" sözlerinin uygulama alanına geçmesini beklemiştir. Gelecekte Avukatlık ve Baroların tarihinde, Baroların bu dayanışması, kararlı ve ödünsüz tutumları, çok anlamlı ve önemli biçimde yer alacaktır.

1990-1991 ve 1992 yılında Barolarımızca ortak olarak düzenlenen toplantılara büyük bir özveri ve heyecanla katılan özel otobüsler tutarak Ankara'ya akın eden dayanışma ile her güçlüğün üstesinden gelineceğini kanıtlayan ve Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Konferans Salonunu çiçek bahçesi haline getiren tüm Barolarımıza ve meslektaşlarımıza içten ve sonsuz teşekkürlerimizi ve saygılarımızı sunuyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki :

Yargıtay Başkanı'na gönderilen
kutlama yazısı örneği.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Sayın Müfit UTKU
Yargıtay Başkanı
ANKARA

Ankara, 6.7.1993
Sayı : 844

Yargıtay Başkanlığı'na seçilmenizi yürekten ve en iyi dilekle-
rimle kutluyorum. Kişiliğinizle, başarılı çalışmalarınızla ve dene-
yiminizle Yargıtay'a güç katacağınıza inanıyorum.

Savunmaya ve onun meslek kuruluşları olan Barolara ve Tür-
kiye Barolar Birliği'ne verdiğiniz değer ve önemi yakından bili-
yorum.

Sizin başkanlığınız döneminde son yıllarda nedensiz biçimde
aksatılan ve yaralanan (Yargıtay-Türkiye Barolar Birliği) ilişki-
lerinin "Sav-Savnuma-Yargı" bütünlüğüne yakışacak düzeyde
yürüyeceği, sıcak ve sağlıklı ilişkilerin süreceği inancını taşıyor,
yaşatıyorum.

Bu inanç ve duygularla size başarı ve esenlikler diliyor, saygı-
lar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İ M Z A)

Ankara, 20.7.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 1033/34

1990 yılından 1993 yılına kadar 3 yıl süre ile "Adli Yılın Açılış
Töreni"nde Yargıtay'da Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın ko-

nuşturulmaması nedeniyle ayrı toplantı yapılması uygulamasına Yargıtay'ın yeni Başkanı Sayın Müfit UTKU'nun seçilir seçilmez sergilediği olumlu yaklaşımı ve çağrısı üzerine son verilmiş ve 6 Eylül 1993'te Yargıtay'da Türkiye Barolar Birliği Başkanı konuşmuştur.

Bu yıl da 6 Eylül 1994 günü Yargıtay'da yapılacak "Adli Yılın Açılışı Töreni"nde Yargıtay Başkanından sonra Türkiye Barolar Birliği Başkanı konuşacaktır.

Ayrı ve Ankara'da tek bir "Yargı Yılı Açılışı" toplantısı uygulamasına son verdiğimiz için Barolarımız, isterlerse kendi çevrelerinde ayrı toplantılar düzenleyebileceklerdir.

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Yargıtay'ın Sayın Başkanı, Baro Başkanlarımız için protokolde (10) kişilik yer ayrıldığını, yer durumu müsait olduğu takdirde töreni izlemek isteyen bütün Baro Başkanlarımıza Yargıtay Salonu'nun açık olduğunu belirtmiştir.

Töreni izlemek için gelmek isteyen Baro Başkanlarımızın önceden en geç 1.9.1994 tarihine kadar bizi haberdar etmeleri uygun olacaktır. Aksi takdirde önceden ayrılacak yerlerin boş olmasının hoş olmayacağı, habersiz gelinmesi halinde ise salondaki yer durumunun olanaksızlığı nedeni ile ayakta kalma sıkıntısı doğması doğaldır.

Baro Başkanlarımızdan toplantıya bizzat katılacak olanların durumu önceden Birliğimize bildirmeleri halinde yukarıda belirtilen sıkıntıların aşılması kolaylaşacaktır.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 7.9.1993

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1056/50

Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın, 1993-1994 Adalet Yılı'nın açılışı nedeniyle Yargıtay Konferans Salonu'nda düzenlenen toplantıda yaptığı konuşma metnini yazımız ekinde bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ :

- Konuşma metni
- Yargıtay Başkanı Sayın Müfit Utku'nun konuşmalarının mesleğimizle ilgili bölümleri.

Yargıtay Başkanı Sayın Müfit Utku'nun Adalet Yılı'nı Açış Konuşması'nın Barolar ve Mesleğimizle İlgili Bölümleri

1993-1994 Adalet Yılı'nın Açış Konuşmasında Yargıtay Başkanı Sayın Müfit Utku, önemli yargı, hukuk, demokratik laik hukuk devleti, ulus ve toplum sorunlarına değinmiştir.

Son yıllarda Yargıtay Başkanlarının Barolar ve avukatlarla ilgili hiçbir görüşe yer vermeden yapmış olduğu konuşmaların aksine bu yıl mesleğimiz ve meslek kuruluşlarımızla ilgili olarak Sayın Müfit Utku'nun konuşmasında aşağıdaki hususlara özellikle yer verildiği gözlenmiştir:

"1- Kanunlarda Değişiklikler : Genel olarak hemen ifade edelim ki kanunların gelişi güzel değiştirilmesi fevkalade mah-

zurludur. Çünkü Kanunlar, bir sisteme oturtulmuş kurallar manzumesidir. Bu itibarla değişiklikler tatbikat mahkemelerinin, bu mahkemelerin zirvesi ve içtihat mahkemesi olan Yargıtay'ın ve diğer yüksek mahkemeler ile baroların görüşü alınarak, uygulama ile doktrin mezcedilmek suretiyle, modern hukukun gereklerine uyularak, sistemler zedelenmeden yapılırsa yararlı ve verimli olur.

2- Seminer ve Sempozyumlar : Bozma kararlarının artış gösterdiği konularla toplum için önem arzeden yeni konulara ait seminer ve sempozyumlar, Yargıtay, Üniversiteler ve Barolarla birlikte düzenlenmelidir.

3- Yargıda Avukatların Rol ve İşlevi :

Demokratik bir toplumda adli yargılama süreci, eşitler arasındaki medeni bir tartışmayı gerektirdiğinden savunmanın demokratik hukuk düzeni için vazgeçilmez olduğunu ve bu ölçüde de önemli olduğunu belirtmek isterim. Avukatlar hukuk diyalektiğinde zorunlu unsurlardır. Bu düşüncelerle; Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nı, yöneticilerini ve değerli mensuplarını aramızda görmekten duyduğum büyük hazı belirtmek istiyorum".

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN 1993 - 1994 ADALET YILININ AÇILIŞI TOPLANTISINDA YAPTIĞI KONUŞMA

1993-1994 Adalet Yılı'nın Açılış Töreni'ne onur veren Yüksek Yargı Organları'nın değerli Başkanları'nı, yüce yargıç ve savcılarını, Baro Başkanları'nı, meslekdaşlarımı ve değerli konukları, basın ve televizyonların temsilcilerini, en iyi dileklerimle ve saygılarımla selamlıyorum.

6 Eylül 1989 günü bu salonda yapılan ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak konuştuğumuz toplantıdan 4 yıl sonra tekrar buluşmanın, bu yüce kürsüden, bir güzel ve anlamlı geleneği sürdüren bugünkü toplantıda konuşmanın onurunu taşıyor, mutluluğunu yaşıyorum. "Sav-Savunma-Yargı" bütünlüğünü vurgulayan böyle bir toplantı programı için Yargıtay Başkanı Sayın

Müfit Utku'ya ve Yargıtay camiasına içtenlikle teşekkür ediyorum.

Geride bıraktığımız adli yıl, demokratik hukuk devleti, hukukun üstünlüğü ilkeleri, adaletimiz, yargımız ve savunma mesleği yönünden sorunlarla yüklü bir dönem olmuştur. Bu dönemde, vatandaşların, yargıçların, savcılarının ve avukatların yakınmaları sürmüştür. Davalar, yine uzamış, yargıçlar fazla iş yükü altında ezilmiş, avukatlar savunma hakkını, özlenen düzeyde gerçekleştirememiş, vatandaşlar, yavaş yargılamadan ve geciken adaletin etkisizliğinden şikayet etmişlerdir.

Yargıtay'da yeni daireler kurarak, üye sayısını arttırarak, yıllarca önce sakıncaları görülüp terkedilmiş istinaf mahkemeleri kurularak hukuksal ve yargısal sorunlar çözülemez. Eğitimi, insan unsurunu iyileştirmek ve geliştirmek, rahat ve seri çalışabilecek müstakil Adliye binaları yapmak, yargılamayı hızlandırmak, en son teknolojiyi yargıya sokmak, olanakları ve özlük haklarını güçlendirmek gerekir. Adalet, gecikirse gücü ve kıymeti azalır. Yurttaşların mahkeme kapılarında yıllarca beklemeleri, mahkemeye gitmekten kaçınmaları, haklarını almak için hukuk dışı yollara başvurmak istemeleri, bütün hukukçuları düşündürmelidir. Vatandaşın adalete ve devlete güveni daha fazla sarsılmadan çözüm yolları bulunmalıdır.

Devlet ve ulus adına "Adalet" in gerçekleşmesini sağlayan yargıçların ve savcılarının ekonomik durumları haklı olarak iyileştirilirken, devlet adına savunma görevi yapan "Kamu Avukatları"nın durumlarının hiç düşünülmemesi, üzücü olmuştur. Son on yılda yapılan düzenlemeler nedeni ile Kamu Avukatları mali bakımdan sıkıntıya itilmişlerdir.

En son 486 Sayılı KHK. ile Danıştay ve Sayıştay'da görev yapan ve Hukuk Fakültesi mezunu olmadıkları halde Hakimlik ve Savcılık mesleğinden sayılanlara mali yönden aynen Hakim ve Savcılar gibi yeni hak ve olanaklar sağlanmış, "Sav-Savunma-Karar" üçlüsünün önemli bir unsuru olan avukatlar ayrı tutulmuştur. Bu son düzenlemeyle Hakim ve Savcılar ve bu meslekten sayılanlar ile kamu avukatları arasında ücret yönünden kamu avukatları aleyhine çok büyük bir farklılık yaratılmıştır.

Bırakalım yargıç ve savcılar gibi düşünölmelerini, Kamu Avukatları herhangi bir geçerli gerekçe olmaksızın, kamuda görev yapan denetim elemanları, sağlık hizmetleri sınıfı ve teknik hizmetler sınıfı karşısında bile ek göstergeler, özel hizmet tazminatları ve yan ödeme göstergeleri yönünden büyük ölçüde geriletılmışlerdir. Kamu Avukatlarına devlet eliyle reva görölmekte olan haksız, yersiz ve eşitliksiz ayırma süratle son verilmesini istiyoruz; aksi takdirde Devlet kendisini savunacak deneyimli avukat bulmakta sıkıntı çekecektir. Nitekim kamuda görev yapan avukatlarda Hakim ve Savcılığa geçmek üzere taleplerin arttığı gözlenmektedir.

Son zamanlarda artan üniversite ve fakülte sayılarına ve sınav kazansın-kazanmasın her öğrenciye üniversitede okuma olanağı yaratılmasına bakarak hukukçu sıkıntısı çekilmeyeceğı belki savunulabilir.

Altyapısı, kadrosu oluşturulmadan binası ve olanakları yaratılmadan açılan Hukuk Fakültelerinin istenilen düzeyde hukukçu yetişmesini sağlamaktan uzak olduğu görölmüştür. Bu fakültelere yenilerinin eklenebileceğine dair belirtiler ve son uygulama ile açık öğretim yoluyla hukukçu yetiştirme girişimleri, endişelerimizi yoğunlaştırmıştır.

Erzincan ve Dicle Hukuk Fakülteleri'nin perişan hali ortada iken, bunlara öğretim elemanı ve eğitim binası bile bulunamazken yeni, temelsiz ve sistemsiz Hukuk Fakültesi düşünebilmek, sorunu önemsememek demektir. Bir değerli Yargıtay üyesinin haklı olarak söylediğı gibi, "Hukuk bilimi ve hukuk öğretisinin gereğı olan bilgileri yarım-yamalak ve çağdaş hukuk öğretiminin yöntemleriyle bağdaşmayacak şekilde vermek ve bu yolla "Hukuk Fakültesini bitirmiş gibi" diploma dağıtmak zaten sağlıklı olmayan hukuk öğretiminin ve hukukçunun ölüm fermanı olacaktır."

Siyasal hesaplarla hareket edenler, kısa vadeli başarılar yerine, uzun vadeli köklü çözümleri düşünmeli ve önermelidir. Gelecekte pişman olunacak uygulamalardan kaçınılmalıdır.

Çabamız yanlış anlaşılmasın, hiçbir yetenekli gerçek hukukçu yetişecek gencimizin önü kapatılmasın, dürüst, yetenekli, bilgili hukukçular yetişsin, mesleğimiz yozlaşmasın istiyoruz.

Savunma hakkı yönünden bu çabalarımızın ürün vermesi için halen TBMM. Adalet Komisyonu gündeminde olan Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı'nın yasalaşması gerekmektedir. Bakanlar Kurulu'na 15.5.1992 tarihinde sevkedildikten sonra bazı Bakanlıkların, değişik maddelere itiraz etmeleri nedeni ile tasarısı, TBMM.ne bir yıla yakın süre sonra, 11.3.1993 tarihinde gönderilmiştir.

Bakanlar Kurulu'na sunulan metin ile TBMM.ne gönderilen metin arasındaki farklılıklar incelendiğinde, tasarının bir yıl bekletilmesini gerektirecek önemde olmadığı, Adalet Komisyonu'ndaki kısa bir çalışma ve uzlaşma ile çözümlenecek boyutta olduğu kolayca görülecektir.

Avukatlık Yasasındaki yararlı ve olumlu değişiklikleri bilinçli ya da bilinçsiz yavaşlatan veya geciktirenler, avukatlığa değil, aslında "Adaletin Temeli Olan Savunma"ya zarar verdiklerinin farkında değillerdir.

Biz, Avukatlık yasasındaki değişiklikleri, mesleğimiz ve meslekdaşlarımız açısından öneminden çok, demokrasi, demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, yargımız ve vatandaşın savunma hakkı açısından taşıdığı önem nedeniyle kaçınılmaz sayıyoruz. Yoksa T.B.B. ve Barolar, Avukatlık Yasası'nda hiçbir değişiklik yapılmasa da inandıkları doğruları, toplum, ülke, demokrasi, insan hak ve özgürlükleri, demokratik, laik sosyal hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri doğrultusunda söyleme ve mücadele etme kararlılığı, bilinci, deneyimi ve birikimindedir. Kuruluşumuzdan buyana, bağımsız ve tarafsız BASKI GRUBU olarak yaptığımız gibi bundan böyle de ilkelerimizden ödün vermeyiz, bağımsızlığımıza saygı isteriz, vesayete boyun eğmeyiz; ayıplar ve yanlışlarla mücadele ederiz, doğruları bölüşürüz.

Doğrularını bölüşüp, başarılı ve kalıcı olması için gayret ettiğimiz bir konu, CMUK.daki olumlu değişikliklerdir. Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra işleminin ve uygulamasının sağlıklı yürümesinin ancak Barolarımızın ve meslekdaşlarımızın olağanüstü ve özverili çalışmaları ile mümkün olabileceği görülmüştür. Geriye dönük 9 aya yakın uygulamaya bakarak Barolarımızın ve meslekdaşlarımızın CMUK. değişikliklerinin uygulanma-

sında övünülecek bir düzen, çalışma ve başarı içinde olduklarını gururla söyleyebiliriz.

Yasanın uygulanması ile ilgili her kurum, kuruluş ve kişi, Barolarımız ve meslekdaşlarımızın gösterdiği titizlik içinde olursa yasa değişikliği, amacına fazla aksamadan ulaşabilir.

Yasa değişikliklerinin temel amacı, yakalanan kişinin savunma hakkını güçlendirmek, keyfi tutuklama ve işkenceyi önlemek, insan hak ve onuruna yaraşır sorgulama ve yargılamayı sağlamaktır.

Yasa değişikliği ile gerçekleştirilmek istenen demokratikleşme adımı, Cumhurbaşkanı'nın vetosu ve bu vetoya uygun yeni düzenleme ile onarılması güç yaralar almıştır.

CMUK.daki değişikliklerin reform niteliği taşıması için öncelikle 30 ve 31. maddedeki eşitsizlik yaratan hukuk ayıbı temizlenmelidir. Daha sonra Adli Kolluk Yasası çıkartılmalı, Polis Vazife ve Selahiyet Yasası, Terörle Mücadele Yasası değiştirilmeli, ceza infaz sistemi çağdaş yapıya kavuşturulmalı, ceza ve usul yasalarındaki antidemokratik hükümler ayıklanmalıdır.

CMUK.nun 146. ve geçici 3. maddesi ile getirilen değişikliklerin yeterince açık olmayışı nedeni ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Türkiye Barolar Birliği arasında ödeneklerin miktarı, aktarılması ve zamanı ile ilgili olarak ortaya çıkan anlayış ve yorum farklılığı, Birliğimizin girişimleri ile olumlu sonuca bağlanmıştır. Konuya gösterdiği ilgi ve çözüme yönelik verdiği talimatları için Maliye ve Gümrük eski Bakanı Sayın Sümer Oral'a teşekkür ediyorum.

Bugün siyasal iktidarı oluşturan partiler, "Türkiye'de ANAYASA dahil bir hukuk reformu gerçekleştirmek, "12 EYLÜL HUKUKU KALINTILARI" olarak nitelendirilebilecek, yasal düzenlemeleri, uygulamaları ve kısıtlamaları sür'atle yürürlükten kaldırmak yolundaki isteklerini, kamuoyuna açıklamışlardır.

Bütün bu iyi niyetli sözlere karşın 12 Eylül Hukuku'nun en önemli KALINTISI 1982 Anayasası, her nedense ele alınamamıştır. İnsan hak ve özgürlüklerine, çağdaş düşünceye, demokratik

hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerine aykırı pek çok göze batan çarpıklık ortada iken bir iki cılız ve öze yönelik olmayan biçimsel değişiklik önerileri toplumda düş kırıklığı yaratmıştır.

1982 Anayasası, bir toplumsal uzlaşma anayasası değildir, seçeneksizlik yaratılarak dayatma, topluma benimsetme anayasasıdır. Böyle bir metnin sadece bazı maddelerini değiştirmek yeterli olamaz. Başlangıç bölümünden başlayarak son kelimesine kadar yeniden gözden geçirilip tartışılması ve kaleme alınması gerekir.

Anayasa'nın "BAŞLANGIÇ" bölümü, çağdaş demokratik hukuk devleti anayasasına yakışmamaktadır; bu bölüm, hukukun üstünlüğü ilkesine de uygun düşmemektedir. Askeri darbeleri meşru sayan, benzerlerine yol açacak nitelikteki Başlangıç bölümü, Anayasa metninden çıkarılmalıdır.

TBMM'nin verimli, düzenli çalışması sağlanmalı Genel Kurula gelen konuların, yasa taslak ve tasarılarının fazla bekletilmeden ele alınmasını sağlayıcı düzenleme yapılmalıdır.

AGİK'te benimsenen, "insan hakları ve temel özgürlüklere her insan doğduğu anda sahip olup, bunlardan feragat edilemez ve HUKUKUN GÜVENCESİ altındadır. Yönetimin ilk sorumluluğu, bunları, gelebilecek zararlardan korumak ve geliştirmektir. Bunlara saygı, aşırı GÜÇLÜ BİR DEVLETE karşı ASLİ BİR TEMİNATTIR". İlkeleri esas alınmalı ve Anayasada somutlaştırılmalıdır. Bunun için Anayasa'daki hukuka aykırı insan hak ve özgürlükleri kısıtlamaları kaldırılmalıdır.

TBMM'nin "YASAMA YETKİSİNİN DEVREDİLMEZLİĞİ" kuralı, titizlikle korunmalıdır. KHK. uygulamasına çok zorunlu olmadıkça başvurulmamalı, hukuka aykırı düzenlemeler yapılmamalıdır. Belli bir süre içinde TBMM.de görüşülmeyen KHK.nin yürürlükten kalkması ilkesi benimsenmelidir. Olağanüstü Hal Kararnamesi veya KHK. ile yürütmeye yerli yersiz ve çoğu gereksiz yetkiler verilmemelidir; aksi uygulama, yasa yolunun savsaklanıp rafa kaldırılması, TBMM.nin devre dışı bırakılması KHK. yolunun genelleşmesi sonuçlarını doğuracaktır. Son kez, çıkarılan ve yetki yasasına dayanmayan Genelkurmay Baş-

kanlığı ve vergiler konusundaki KHK.ler, hukukun üstünlüğü ilkesiyle bağdaşmayan talihsiz uygulamalardır.

"Hukukun Üstünlüğü" ilkesi ve anlayışı Milletvekili ve Cumhurbaşkanı'nın "Andiçmesi" metinlerinde unutulup kalmamalı, Anayasa'nın en belirgin ve temel yapısını oluşturmalıdır. Hukukun üstünlüğü ilkesinin, demokrasinin temeli olduğu ve kimse'nin hukukun üstünde olamayacağı anlayışı Anayasada açık ve belirgin bir biçimde belirtilmeli, maddelerde, kurumlarda somutlaştırılmalıdır.

Bu ilke ve anlayış benimsenince Cumhurbaşkanı'nın yetkilerinin ne denli hukukun üstünlüğü ilkesi ile bağdaştığı da tartışılmalı, yeniden ele alınıp düzenlenmelidir. Cumhurbaşkanı, Danıştay Üyelerinin dörtte birini, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısını ve Başsavcı Vekilini, Askeri Yargıtay Üyelerini, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Üyelerini, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerini ve görevi ile ilgili suç işlediği zaman kendisini "Yüce Divan" sıfatı ile de yargılayacak olan Anayasa Mahkemesi'nin Üyelerini seçmemelidir.

Hukukun üstünlüğü ilkesine tamamen aykırı ve antidemokratik olan Geçici 15. madde kaldırılmalıdır. "GEÇİCİ" adına karşın Anayasa'nın temel ve kalıcı pek çok kurum ve maddesinden daha "KALICI" olan Geçici 15. madde bir hukuk ayıbıdır. Böyle bir ayıplı maddeyi içinde barındıran Anayasa, bir demokratik hukuk devleti Anayasası olamaz.

Hukuk Devletinin olmazsa olmaz koşulu "YARGI BAĞIMSIZLIĞI" titizlikle korunmalı, Yargıç ve Savcı teminatı sağlanmalıdır. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, siyasal iktidarın güdümünden çıkartılıp, bağımsız statüye kavuşturulmalıdır. Adalet Bakanı ve Müsteşarı, Kurulda görev almamalıdır. Kurulun diğer üyeleri de kendi Genel Kurullarınca doğrudan seçilmelidir.

Anayasaya göre "Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları" olan siyasi partiler, kolayca kapatılmamalıdır. Ancak siyasi partilerde de "Ne tür suç işlersek işleyelim partimiz kapatılmayacaktır. Bizi ancak seçmen tasfiye eder" mantığı yerleşmemeli, ülke, ulus ve devlet bütünlüğünü yıkmaya, demokrasiyi zedeleme gayretleri siyasi parti kurarak kolaylaşır sanılmamalıdır.

Dünyanın hiçbir ülkesinde hiçbir Anayasa, kendi devlet varlığına kasteden siyasi partinin faaliyetini sürdürmesine olanak tanımaz.

Partisinden istifa ederek başka bir partiye giren Milletvekilinin düşmesi kuralı, fiilen işletilemez hale getirilmiştir. Hukuku dolanarak Anayasaya, Kanuna karşı hile yaparak ömürsüz ve geçici sözde partiler kurarak parlamenterliği ve parlamentoyu halkın gözünde küçük düşüren uygulamalara yol açan 84. maddede tamamen değiştirilmelidir.

Hem siyasi parti kapatılmasına hem de 84. maddenin tamamen kaldırılmasına ilişkin görüşleri, Türkiye Barolar Birliği tarafından çok önce söylenmiş, hazırlanan ve TBMM. Başkanlığına da sunulan Anayasa değişikliği metninde dile getirilmiştir.

Zamanında gerekli değişiklikler yapılmadığı için bugün bu maddelere göre karar veren Anayasa Mahkemesi, yanlış ve haksız biçimde eleştirilmektedir.

Bir siyasi parti yetkilisinin "Meclis, Anayasa Mahkemesi'nin kararına bu kez, demokrasimiz ve ulusal egemenlik adına direnmeli ve kararı tebellüğ etmemelidir" şeklindeki sözleri bir hukuk ve anayasa ayıbı oluşturmuştur. Anayasa'nın öz yönünden denetimi, Anayasa Mahkemesi'ne kapalı olduğuna göre Anayasa Mahkemesi, elindeki metne göre karar vermiş ve Anayasa'nın 84/3. maddesi otomatik olarak işlemiş, ilgilinin milletvekilliği sona ermiştir.

Eleştirenler, kararı hukuka aykırı bulanlar, Anayasa Mahkemesi'ni suçlayacaklarına davanın açılış tarihi olan 3.7.1992'den kararın verilmiş tarihi olan 14.7.1993 tarihine kadar en az bir yıllık süre içinde gerekli Anayasa değişikliğini yapmadıkları için önce kendilerini özeleştiriye tabi tutmalıydılar. Anayasa'nın 133. maddesinin değişikliğinde gösterilen girişim, gayret ve kararlılık 84. maddede de gösterilebilirdi.

Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanması, hiçbir nedenle aksatılmamalıdır. İptal edilen bir yasa ya da KHK. yeniden çıkarılmamalı, ilgisi olmayan yetki yasasına dayanarak hukuki düzenleme yapılmamalı, iptal edilen kuralın yenisinin düzenlen-

mesi için yayım koşulu beklenmemeli, iptal gerekçesine uygun yeni metin yürürlüğe konmalıdır. Bu kurallara uyulmadığına somut bir örnek verelim:

Anayasa Mahkemesi'nin Hayat Standardı ile ilgili iptal kararı, 23.7.1992 tarihinde yayınlanmıştır. 23.1.1993 tarihine kadar hiçbir düzenleme yapılmadığı gibi, daha sonra Vergi Kanunları Paketi içinde yapılan düzenleme de geri çekilmiştir. Vergi yılı sonu olan 31.12.1993 tarihine kadar yeni düzenleme yapılmadığı takdirde Anayasa Mahkemesi kararının çiğnenmesi bir yana, Serbest Kazanç Vergi Mükellefleri yönünden fevkalade sıkıntılı, haksız ve içinden çıkılmaz durum yaratılmış olacaktır.

Son zamanlarda, Anayasa Mahkemesi kararları nedeniyle çıkarılan tartışmalar, bu yüksek yargı organını yaralamaktadır. Anayasa Mahkemesi'nin bizim de eleştirdiğimiz ve katılmadığımız eksik bulduğumuz kararları vardır. Ama insafla söylemek gerekir ki Anayasa Mahkemesi, ülkemizde demokratik laik sosyal hukuk devletinin ve yargının temel dayanaklarının başında gelmektedir.

Anayasa Mahkememiz, demokrasimizin, insan hak ve özgürlüklerinin ve hukukun üstünlüğünün güvencesi olma işlevini, dikkat ve inançla sürdürmektedir.

Anayasa değişiklikleri ile ilgili görüşümüzü belirtirken Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasal konumuna değinmekte yarar görmekteyiz.

Türkiye Barolar Birliği Anayasa'nın YÜRÜTME bölümünde değil, YARGI bölümünde yer almalıdır. "Sav-Savunma-Yargı" bütünlüğü, Anayasada da belirtilmelidir. Yargının bağımsızlığı anlayışı doğrultusunda Baroların da bağımsızlığı vurgulanmalıdır. Vesayete ilişkin hiçbir hüküm Anayasada yer almamalıdır. Anayasa Mahkemesinde ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda Türkiye Barolar Birliğini temsilen üye bulunmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesinde dava açma hakkı tanınmalıdır.

Yeri gelmişken Sayın Cumhurbaşkanımızın bu yıl Mayıs ayında Erzurum'da yapılan 22. Olağan Genel Kurulumuza gönder-

dikleri mesaja değinmek ve bir kez daha kendilerin kutlamak ve teşekkür etmek istiyorum. Anılan mesajda aynen, "Savunma hakkı adaletin tecellisinde vazgeçilmez asli bir unsurdur. Barolar Birliği, savunmayı sağlayan ve hakkın yerine getirilmesinde büyük katkısı olan ve yargının ayrılmaz bir parçasını oluşturan avukatlarımızın kamu kurumu niteliğindeki en yüksek bir kuruluşudur" denilmektedir.

Bu mesaj, bu kürsüden böyle bir toplantıda söylenen "Avukatların yargı organının bir unsuru olmadıkları" sözlerine de anlamlı cevap oluşturmaktadır.

Aylardır, ülkemizin dışında ve içinde fevkadale önemli olaylar yaşanıyor, Türkiye'nin Kıbrıs, Azerbaycan ve Bosna-Hersek'te başlangıçtaki etkinlik ve iddialarının gerisine düşmekte olduğu kuşku ları yaygınlaşıyor.

Azerbaycan ve Bosna-Hersek'te uluslararası hukuk, insan hak ve özgürlükleri çğneniyor, katliamlar yapıyor, insanlar göçe zorlanıyorlar. Uluslararası kuruluşlar, dünyanın etkin ve güçlü ülkeleri, bunlara barışçı, uzlaştırıcı çözümler bulup uygulatacaklarına sadece seyrediyorlar.

Ermenistan, günbegün adım-adım Azerbaycan'dan toprak kopartıyor, Bosna-Hersek'te dünyanın gözüönünde aylardır bir kıyım, vahşet ve insanlık dramı yaşanıyor. İnsanlar evlerinden kaçıyor, kentler ateşe veriliyor, evlerinden toplanan çocuk, yaşlı ve kadınlara işkence yapılıyor.

Kuzey Irak'ta, Türkiye'de insan hakları ihlallerini tesbite gelenler, önce burunlarının dibindeki vahşeti görmeli, SOYKIRIM'a dur demelidir. Körfez Savaşına gözünü kırpmadan müdahale edenler, Azerbaycan ve Bosna-Hersek'teki katliama müdahalede çok geç kalmışlardır. Bosna Hersek için Cenevre'deki barış görüşmeleri sağlıklı bir sonuca varamamıştır. Bosnalı küçük kız İRMA'yı tedavi etmeye çalışmak, bunun çalımını satmak yetmez, yüzbinlerce İRMA'nın, sakat, aç-susuz, anasız-babasız, yurtsuz kalmasına artık gözyumulamaz.

Başta Birleşmiş Milletler, ABD ve AGİK'e imza atan ülkeler olmak üzere barıştan yana tüm devletleri, uluslararası kuruluş-

ları, insan hakları ile ilgili bütün kuruluşları Bosna-Hersek ve Azerbaycan'daki SOYKIRIM'ı-VAHŞETİ önlemeye çağırıyoruz.

Azerbaycan'da, Bosna-Hersek'te olup bitenler, çok anlamlı ve ibret vericidir. Bu olaylar, Türküyle, Küdüyle, Lazıyla, Gürcüsüyle, Çerkeziyle, Arabıyla, Arnavutuyla bütün Türkiye halkının kardeşçe yaşamasının kaçınılmazlığını vurguluyor.

Cumhuriyetimiz, Kuruluşundan bu yana zaman-zaman yaşadığı ve atlattığı güç dönemlerin belki de en önemlisi ile yüzyüzedir.

Türkiye, Misak-ı Milli Sınırlarını değiştirmeyi, ülke bütünlüğünü ve devlet yapısını bozmayı amaçlayan sistemli, yıkıcı, acımasız, masum çocuk, yaşlı ve kadın demeden öldürücü bir terörle karşı karşıyadır.

60 milyon vatandaşımız, tarihin derinliklerinden gelen sağduyu ve kaynaşma ile T.C. sınırları içinde ulus bilinci ile, ırk-dindil-etnik yapı farklılığı gözetmeksizin kardeşçe, dostca eşit yaşamak istemektedir. Vatandaşların bu temel istencini herkes iyi özümsemelidir.

Bölücü politikaları, "Asker-Halk" çatışmasına "Türk-Kürt" şovenliğine oturtmak isteyenlere, topluca karşı çıkılmalıdır. Biz şovenliğin her türlüsüne Türk Şovenliğine de Kürt Şovenliğine de karşıyız.

Doğu-G.Doğu'daki sıkıntılara, 1979 yılından bu yana olağanüstü hal rejimi içinde, sadece askeri tedbirlerle çözüm aramak, olağanüstü hali, olağanlaştırmak, kimi zaman Hukuku askıya almak yanlış olmuştur.

Tüm siyasi partiler, terör sorununa köklü, kalıcı çözüm bulmak konusunda anlaşmalı, terörün demokratik düzenle bağdaşmadığı gerçeğini benimsemelidirler. Hiçbir siyasi parti, hiçbir nedenle teröre sempati duyduğu kuşkusunu yaratmamalıdır.

Doğu'da, G.Doğu'da görev yapan korucular, özel tim ve güvenlik kuvvetleri görevlileri, vatandaş için var olduklarını, unutmamalı, vatandaşa potansiyel suçlu gibi davranmamalı, ön yargılı olmamalıdır, gözetim altına alınanlara İŞKENCE yapılmamalıdır.

Devlet, gerçek bir demokratik hukuk devleti gibi davranmalı, baskıcı olmamalı, vatandaşlara farklı muamele yapmamalı, sevecen olmalıdır.

Kültürel haklara saygı gösterilmeli, kimse, konuştuğu dilden dolayı, sıkıntı çekmemelidir.

Terör örgütünün etkin olduğu yörelere ekonomik yatırımlar hızlandırılmalı, bunun yanında ve daha önemlisi, sevgi, barış, güven ve DEMOKRASİ yatırımı yapılmalıdır.

İnsanlarımızın kimileri, din uğruna, kimileri devrimcilikleri, ilericilikleri gölgelenir kuşkusu ile, kimileri ayrılıkçılık uğruna, kimileri de devletin güvenlik güçlerini zayıflatırız endişesi ile teröre, yeterince kararlı, inançlı ve güçlü şekilde karşı çıkamazlarsa bu KAN, bu ÖLÜMLER, bu TERÖR DURMAZ.

Teröristin, solcusu, sağcısı, mukaddesatçısı, ulucusu, ırkçısı olmaz. Hepsi aynıdır, sonunda öldürme, yıldırma yatmaktadır.

Tek tanımıyla teröristin HAKLISI yoktur, KANLISI vardır.

Türkiye'de Ulusal Kurtuluş Savaşı ile yoğrulmuş TBMM.den ayrı meclis, ayrı bir devlet özleyenlerle ve bunun savaşını verenlerle ve iç savaş kışkırtıcılığı yaparak çocuk, kadın, yaşlı demeden adam öldürenlerle ve "VUR PKK VUR, KÜRDİSTAN'I KUR" diyenlerle Türkiye Barolarının ve avukatların yolları ayrıdır.

Ülkemizde Doğu ve Güneydoğu olayları yaşanırken bir başka yaşamsal önem taşıyan Cumhuriyetin değişmez, değiştirilemez ilkesi laikliğin de tartışılması sürüyor. Laikliğin din düşmanlığı olduğu savıyla yola çıkanlar, laik insanları dinsiz sayarak şeriat özlemciliği yapıp, teokratik devlet yapılaşmasına yeşil ışık yakmaktadırlar.

Laikliğe karşı son başkaldırı, 2 Temmuz 1993'te Sivas'ta yaşandı; 37 vatandaşımız yanarak can verdi. Anılan olayların davaları açıldığı için bunlarla ilgili beyanda bulunacak değilim, fakat yeri gelmişken tahkikatın her türlü etki ve şüphe söylentilerinden uzak, özgürce, hukukun üstünlüğüne ve yargının bağımsızlığına yakışır bir şekilde dava emniyeti sağlanarak yapılması

için davaların Ankara'ya naklini isteyen Adalet Bakanı Sayın Oktay'ı ve isteği karara bağlayan Yargıtay ilgili dairesini hukuk adına kutluyorum.

Davaların iddianamelerinde Sivas sokaklarında 7,5 saat süre ile "Yaşasın Hizbullah – Laiklik gidecek, şeriat gelecek – Laikliğe son, laik düzen yıkılacak" şeklinde bağrıldığı belirtilmektedir. Kurban keserken kasabın getirdiği tekbir getirilerek otel yakılmış, insanlar boğulmuştur.

Olayların temelinde, değişik nedenler, bahaneler, tahrikler aramak yanlışır, boşunadır. Olaylar, Cumhuriyetin 70. yılında, onun en temel ilkesi olan LAİKLİĞİN kimi çevrelerce ve kişilerce hala özümsemediğini kanıtlamaktadır. Sokaklara dökülenler, "Şeriat isteriz" diye bağırانlar ve onları kışkırtانlar, Laiklik ilkesini geriletip dışlamayı, ulusumuzu ortaçağ karanlığına çekmeyi, ümmet yapmayı düşlemekte, demokratik hukuk devletini yıkıp teokratik devlet kurmayı amaçlamaktadırlar.

Sivas olayları, nedeniyle topluma sürülen kara lekeyi silemeyiz, ölenlerin yakınlarının tarifsiz acılarını dindiremeyiz, ölenleri geri getiremeyiz; ama hiç olmazsa laiklik yolunda ölümü göze alanların anılarına ve ölüme yiğitçe yürüyüşlerine sahip çıkalım. Devletin, toplumun ve anayasal kuruluşların, yakılarak öldürülen 37 vatandaşımıza karşı utanç, borcu ve görevleri vardır. Hızlı iletişim ve ulaşım çağında vatandaşın yardımına koşamayan DEVLETİN kusuru vardır.

Devletin, yasama, yürütme ve yargı erkleri, Cumhuriyetin temel ilkelerini korumakla yükümlüdür. Bu ilkelerden ödün veremezler, ödün verilmesine seyirci kalamazlar.

Teokratik devlet özlemcileri, Laikliği benimseyip toplumu ÜMMETTEN ULUS yaptığı için Atatürk'e düşmandırlar. Atatürk başhedefleridir, casustur, dinsizdir, masondur. Onlara göre Laiklik yanlısı bizler de ATATÜRK'ÜN AVENESİYİZ. "Mustafa Kemal ve Avenesi, belli zaman müslüman görünmüşler, müslümanları avutmuşlarsa da çoğu zaman DİNSİZLİKLERİNİ göstermişlerdir" diyorlar ve bizler gibi laiklik savunucularına dinsiz deyip küfürlü mektuplar, kasetler, kitaplar yağıdırıyorlar.

Toplumun, Cumhuriyet'in, demokrasinin ve ulusun bütün değerlerine saldıranlar gibi sözde dindar olacağımıza, onların dinsiz, zalim LAİK DİKTATÖR dedikleri Atatürk'ün LAİK AVENESİ olmayı yeğleriz.

Laiklik, bir Yasa ve Anayasa maddesine sığmayacak, "din ve devlet işlerinin ayrılmasıdır" daraltmasına oturmayacak kadar engin, kapsamlı ve anlamlıdır.

Laiklik, dini toplum yaşamını düzenleyen yönlerden bir güç mihrakı olmaktan çıkarmış, din sömürüsüne son vermiş, dini, kişi vicdanının korumasına almıştır. Laiklik, TEOKRATİK devletten DEMOKRATİK hukuk devletine geçişin simgesidir. Şeriat devletinden çağdaş devlete yol aştır. Bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ilkesidir.

Dinine saygılı gerçek dindarlar, laikliğe karşı değildirler. Laikliğe karşı olanlar, laik insanları dinsiz sayanlar, şeriat özlemcileridir, teokratik devlet yanlılarıdır ve bunları ustaca kullanıp yönlendiren yobazlardır.

23 Nisan, 19 Mayıs ve 29 Ekim'i "KARA GÜNLER" olarak nitelleyenlere, demokrasiden "YIKILMASI GEREKEN PUT" şeklinde söz edenlere, sokaklarda "Şeriat isteriz, laik düzen yıkılacak!" diye bağıranlara "Gençlik Kampı" adı altında dini eğitim yaptırılanlara, hızla çoğalan tarikat yurtlarına, üzerinde Arap harfleri yazılı yeşil bayrak açanlara, siyasi hesaplarla gözyumulmamalıdır. Laikliğin zedelenmesine, şeriat avazelerine "Bunlar masum inanç patlamalarıdır" diye gözyumuldukça demokrasi, Cumhuriyet ve laiklik düşmanlarının, teokratik devlet özlemcilerinin cesaretleri artacak, yeni eylemler gerçekleştireceklerdir.

Laiklik yolunda ödün vermek yoktur, Kubilay'ları, Muammer Aksoy'ları, Bahriye Üçok'ları, Uğur Mumcu'ları öldürenler, Sivas'ta 37 kişiyi diri diri yakanlar, aydınlıktan yana laik insanları gerilettiklerini, korkuttuklarını sanıyorlarsa aldanıyorlar. Türk ulusunu ortaçağ karanlığına çekmeye, ümmet yapmaya, şeriat düzenini kurmaya, güçleri yetmeyecektir.

Laikliğe karşı olanların yanında CUMHURİYET'i eskimiş, devrini tamamlamış sayıp ikinci Cumhuriyet'in kurulmasını isteyenler de Cumhuriyetin temel niteliklerine saldırmaktadırlar.

Birinci Cumhuriyetin kurulmasında HALK'ın desteği yokmuş, Cumhuriyet zorla, emirle tepeden inme kurulmuş. Bunu yazan ve söyleyenler dũnyanın başka yerlerinde, başka yapılaşmayla kurulan Cumhuriyet'lerle Tũrkiye Cumhuriyeti'ni karıştırıyorlar. Tũrkiye Cumhuriyeti'nin farklı özellikleri var.

Bu Cumhuriyetin temelinde halkın tam desteği ile oluşan Samsun ıkartması, Amasya, Erzurum ve Sivas Kongreleri ve bũtũn dũnyaya parmak ısırtan ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞI VARDIR. Katılımı yok denilen Anadolu halkının alınteri, kanı, onurlu Tũrk kadınının nasırlaşan elleri ve sırtı vardır. Bu Cumhuriyetin temelinde tũm emperyalist ũlkelere karşı direniş, savaş ve BAŞARI vardır.

Başka ũlkelerde bilmem kaçıncı Cumhuriyet kurulabilir ama Tũrkiye'de BİRİNCİ ve SONUNCU CUMHURİYET VARDIR ve Atatũrk'ũn sũzleriyle "SONSUZA DEK YAŐAYACAKTIR". Onu yıkmaya kimsenin gũcũ ve nefesi yetmeyecektir.

Bu inanç ve duygularla sizlere başarılı, sağlıklı bir YARGI YILI diliyorum, teřekkũr ediyorum, saygılarımla, selamlıyorum.

Ankara, 7.9.1994

BARO BAŞKANLIğI

.....

GENELGE NO : 1221/42

Tũrkiye Barolar Birliği Başkanı'nın, 1994-1995 Yargı Yılı'nın açılışı nedeniyle Yargıtay Konferans Salonu'nda dũzenlenen toplantıda yaptđı konuşma metnini yazımız ekinde bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Tũrkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : Konuşma metni.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV'IN
1994 - 1995 YARGI YILININ AÇILIŞI TOPLANTISINDA
YAPTIĞI KONUŞMA

1994-1995 Adalet Yılı'nın Açılış Töreni'ne onur veren sayın konukları, yüce yargıç ve savcılar, değerli meslekdaşlarımı, basın ve televizyonların temsilcilerini en iyi dileklerle ve saygılarımla selamlıyorum.

Güzel ve anlamlı bir toplantıda yargımızın, hukukumuzun, ülkemizin ve demokrasimizin sorunlarını konuşmak üzere buluşmaktan duyduğum mutluluğu ifade etmek istiyorum; toplantı programı için Yargıtay Başkanı Sayın Müfit Utku'ya ve Yargıtay'ın diğer sayın yetkililerine teşekkür ediyorum.

Geçen yıl, bu kürsüde dile getirdiğimiz sorunların çözümlenemediğini, çözüm için de çaba harcanmadığını görmenin, yaşamamızın üzüntüsü içindeyim.

Anayasamız, "Yasama-Yürütme-Yargı" yetkileri deyimlerini kullanmış, hukuk dilinde kuvvetler ayrılığı denilen sistemi benimsemiş ama nedense YARGI'yı diğer iki güce karşı arka plana atmış, üvey evlat muamelesi yapmıştır. Gelmiş-geçmiş siyasal iktidarlar, Adalet Hizmetleri'ne gerekli önemi vermemiş, milli gelirden yeter pay ayırmamış, YARGI'ya az yatırım yapmıştır.

Yargı'ya bu bakış açısı nedeniyle ki Yargıçlık ve Savcılık, bir türlü özenilecek meslekler haline getirilememiş, yargıç, savcı açıkları giderek büyümüş, davaların uzaması önlenememiştir. Sorunlara adliye binalarının yetersizliği, nitelikli adli personel yetiştirilememesi de eklenince yargıdaki sıkıntı daha da artmıştır.

Her kademedeki Yargı'ya en son teknoloji sür'atle sokulmalı, sadece yargı işleri gören binalar yapılmalıdır. Kendi binasının temeli olmayan Adalet, devletin temeli olamaz.

Yargının sorunları artarken, onun ayrılmaz parçası olan savunma mesleğinin, avukatlığın da sorunları büyümektedir.

İster serbest çalışsın, isterse kamu kesiminde avukatlık yap-
sın, bütün avukatların mali ve ekonomik sorunları çığ gibi büyü-
müştür, anılan sorunlar, savunma mesleğinin yürütülmesini güç-
leştirmiştir.

Yargıç ve savcılarının ekonomik durumları iyileştirilerek "Sav-
Savunma-Karar" bütünlüğünde iki kesim "Sav ve Karar" düşü-
nülüp "Savunma"nın hiç düşünülmemesi, yargının olmazsa ol-
maz koşulu savunma mensuplarının ayrı tutulması, sosyal dev-
let ve eşitlik ilkelerini zedelemiştir.

Kamu Avukatları, Kamu'da görev yapan diğer sınıflar karşı-
sında maaş, Ek Göstergeler, Özel Hizmet Tazminatları ve Yan
Ödemeler Göstergeleri yönünden büyük ölçüde geriletmişlerdir.
Hatta Kamu Avukatları kimi kurumlarda işçi statüsünde çalışan
bir elemandan da çok düşük maaş almaktadır.

Zaman geçirmeden sorunların çözümü için farklılıkları gidere-
cek ortak bir düzenlemeye gidilmesinde zorunluluk bulunmakta-
dır.

Hayat Standardı Uygulaması, Gelir Vergisinin gerçek gelir
üzerinden alınması kurahını dışlayan bir tür "BAŞ VERGİSİ" ni-
teliğindeki Maliye Salmasıdır.

Hayat Standardı uygulamasında Anayasa'nın "Herkes, kamu
giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle
yükümlüdür." şeklindeki 73. maddesindeki "Mali Güç" kriteri bir
kenara itilmiştir.

Avukatlarla diğer serbest meslek mensupları arasında tartışı-
lamaz farklılıklar vardır. Avukat, yargının tıpkı savcı yargıç gibi
ayrılmaz bir unsurudur; serbest çalışmakla birlikte yaptığı gö-
rev, kamu hizmetidir. Bu nitelikteki bir mesleği, vergilendirme
işleminde serbest mesleklerle bir tutmak ve birinci sınıf tacirler-
le eşdeğer görmek fevkalade hatalıdır, sakıncalıdır.

Hayat Standardı uygulaması sürdürülecek olursa 1995 yılında
Büyük Şehir'lerde avukatlık yapan meslektaşlarımız kazansın-
kazanmasın 200.000.000.- TL.'ye yakın matrah üzerinden vergi
ödemek zorunda kalacaklardır. Bu yükün altında ezilmek iste-

meyen meslekdaşlarımızın çoğu bu yılın sonunda yazıhanelerini kapatacaklardır.

Bu nedenlerle sür'atle avukatlar diğer serbest meslek mensuplarından, birinci sınıf tüccarlardan ayrı tutulmalı, kazanmadıkları hayali gelir üzerinden salınan haksız vergi olan Hayat Standardı uygulaması değiştirilmeli, yeni yasal düzenleme yapılmalıdır.

Bu sıkıntılara 1994 yılında beyan edilen matrahlar üzerinden hesaplanan % 10 tutarındaki Ekonomik Denge Vergisi ve 1993 yılı hesap dönemindeki gayri safi hasılat üzerinden hesaplanan ve en az 10.000.000.- TL. tutarındaki Net Aktif Vergisi gibi sürpriz ve adaletsiz vergiler de eklenince avukatlık, kamu hizmetinden çıkarılıp angaryaya dönüştürülmektedir.

Avukatlar, mali sıkıntılara itilirken yasalarının değiştirilmesi de bir türlü sağlanamamaktadır. Büyük hukukçu Sayın İmran Öktem, 1136 Sayılı Avukatlık Yasası çıkmadan 1967-68 Adli Yılı'nı açış konuşmasında "Türk Avukatlarını BAĞIMSIZ BAROLARA kavuşturacak, kendilerini yönetmek imkanını verecek, BAROLARI VESAYETTEN KURTARACAK Avukatlık Kanunu'nu beklemekteyiz" demişti. Sayın Öktem'in ömrü yetmedi. Artık TBMM. gündemine girmiş olan Avukatlık Yasası Değişikliği, biran önce gerçekleştirilmelidir. Yasa tasarısının bugünkü hale gelmesinde emeği geçen Adalet eski bakanları Sayın Oltan Sungurlu ve Sayın Seyfi Oktay'a ve katkıda bulunan herkese teşekkür ediyoruz.

Bundan sonra da başta Adalet Bakanı Sayın Mehmet Moğultay olmak üzere tüm siyasi parti temsilcilerinin desteği ve katkılarıyla tasarının yasalaşacağına inanıyoruz.

Avukatlık Yasasındaki bu değişiklikler, Anayasa'daki değişikliklerle tamamlanırsa savunma mesleği daha anlamlı hale gelecek "Sav-Savunma-Karar" bütünlüğü içinde gerçek yerini bulacaktır.

Türkiye Barolar Birliği, Anayasa'nın YÜRÜTME bölümünde değil YARGI bölümünde yer almalıdır. Yargının bağımsızlığı anlayışı doğrultusunda Baroların da bağımsızlığı belirginleşmelidir. Vesayete ilişkin hükümler Anayasa'dan çıkartılmalıdır.

Anayasa Mahkemesi'nde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda Türkiye Barolar Birliğini temsilen üye bulunmalıdır. Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkı tanınmalıdır.

Anayasa değişikliği tartışmaları, TBMM'nin geride kalan çalışma döneminin son günlerinde gündeme tekrar geldi. Anayasa'nın Başlangıç Bölümü ile 14-15-24-33-51-52-53-67-68-69-76-82-84. 135 ve Geçici 15. maddelerinin değiştirilmesi düşünöldü; bazılarında anlaşma sağlanmasına karşın başarısız oldu. "Önce Anayasa sonra Tatil" diyenler, "Önce Tatil - sonra Anayasa" dediler.

25 Kasım 1991 tarihinde TBMM'de okunan Hükümet Programında "Hükümetimiz", 12 Eylül Hukuku Kalıntıları" olarak nitelendirilebilecek yasal düzenlemeleri, uygulamaları, kısıtlamaları, sür'atle yürürlükten kaldırarak, her alanda tam demokratik bir siyasal ortam yaratmak gerekliliğine inanmaktadır.... Hükümetimiz, Türkiye'de bir HUKUK REFORMU gerçekleştirmek kararındadır. Bu reform, ANAYASA dahil, hukuk sistemimizin hemen tüm boyutlarını kapsayacaktır" denilmektedir.

12 Eylül Hukukunun en önemli kalıntısı 1982 Anayasası, ne yazık ki bütün kurum ve kuralları daha doğrusu hukuksuzluğu ile yürürlüktedir. Anayasa'nın Askeri darbeleri meşru sayan, benzerlerine yol açacak nitelikteki başlangıç bölümü, bir demokrasi AYIBI olarak duruyor.

Geçici adına karşın Anayasanın temel ve kalıcı pek çok kurum ve maddesinden daha KALICI olan Geçici 15. maddesi, bir HUKUK AYIBI olarak duruyor.

Demokratik laik hukuk devletinin olmazsa olmaz koşulu YARGI BAĞIMSIZLIĞI'nı engelleyen, Anayasa'nın 159. maddesi, değişiklikler kapsamında bile değil. Herkes, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun siyasal iktidarın güdümünde olmasından memnun görölüyor Kurulun üyelerinin atama ile gelmeleri ve Kurulda Adalet Bakanı ve müsteşarının üye olarak bulunmaları benimseniyor. Kurulun müstakil binası ve sekreteryasının olmayışı, kimseyi rahatsız etmiyor.

Anayasanın 104. maddesinde yer alan Cumhurbaşkanı'nın özellikle Yargı ile ilgili ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı görev ve yetkileri, demokratik hukuk devletinin yerleşmiş kuralları sayılıyor. Siyasi Partilerimizin, Cumhurbaşkanı'nın Yargıtay C. Başsavcısını ve Başsavcı Vekilini, Askeri Yargıtay Üyelerini, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Üyelerini, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerini ve görevi ile ilgili suç işlediği zaman kendisini "YÜCE DİVAN" sıfatı ile yargılayacak olan Anayasa Mahkemesi'nin Üyelerini seçmesini, yargı bağımsızlığına ve hukukun üstünlüğü ilkesine uygun buldukları anlaşılıyor. Bir dönem, kişilere bağlı olarak bu yetkilerin olumlu kullanılması, sorunu ötelemez. Önemli olan, Hukukun Üstünlüğü'nün ve demokratik hukuk devleti ilkelerinin korunmasıdır; kimsenin HUKUKUN ÜSTÜNDE olamayacağı anlayışının anayasada somutlaşmasıdır.

Çok istenildiği halde bir hukuk garabeti olan 84. madde, bir türlü değiştirilememiştir. Bu madde değişikliğinin bir başka madde değişikliği ile pazarlığının yapılması, anlamsızdır, çirkin-dir, ayıptır.

84. madde değiştirilemediği için partilerinden ayrılan milletvekillerinin uydurma ve günlük partiler kurarak başka partilere geçme oyunu sürmekte, parlamento hem kendisinin hem de milletvekilliğinin aşınmasına bilerek gözyummaktadır. 84. madde nedeniyle ve maddedeki işlem, TBMM tarafından yapılmadığı için büyük bir kenttin Belediye Başkanı, TBMM Üyeliği sıfatını beş aydır, anayasaya aykırı olarak taşımaktadır. 84. maddenin hiç bir fıkrasına katılamayız ama bu madde yürürlükte iken Meclis Üyeliği ile bağdaşmaz bir görevde bulunan Belediye Başkanının tasarruflarının hukuki olduğuna da katılamayız. TBMM toplanıp üye tam sayısının salt çoğunluğu ile Belediye Başkanı'nın milletvekilliğinin düşmesine karar vermediği için bu hukuksuzluğu bölüşmüştür.

Siyasi Partiler Yasasının 101. maddesi gereği olarak siyasi partiler, kapatılmaktadır. "Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları" olan siyasi partiler, kolayca kapatılmamalıdır. Ama kişiler ve siyasi partiler de, sakıncalı ve yasak işleri, parti kurarak yürütme yol ve anlayışına sapmamalı "Ne tür suç işler-

sek işleyelim bizi ancak seçmen tasfiye eder" şemsiyesine sığmamalıdır. Dünyanın hiç bir devleti, simgesi olan BAYRAĞI'na tanımayan, meclisine ve istiklâl marşına saygı duymayan bir siyasi partiye hoşgörülü yaklaşamaz, hiç bir Anayasa, kendi devlet varlığına kasteden siyasi partinin varlığını sürdürmesine olanak tanımaz.

Anayasanın 84. maddesine göre kapatılan siyasi partinin kapatılmasına ilişkin davanın açıldığı tarihte parti üyesi olan milletvekillerinin üyeliği, kapatma kararının TBMM'ne tebliğ edildiği tarihte sona ermektedir. Hiç bir suçu olmayan milletvekilinin, partisi kapatıldığı için milletvekilliğinin sona ermesini, hukukun üstünlüğü ilkesi ile bağdaştıramayız.

Konunun yargının gündemine geldiği 3.7.1992 tarihinden bu yana iki yılı aşkın zamandır 84. maddenin bir türlü değiştirilemeyişi konuyu, TBMM Başkanı Sayın Cindoruk'un "Meclisimizin 84. maddeyi değiştirmekteki gecikmesi, Avrupa Konseyi'ne haklılık kazandırmıştır" yakınmasına vardırırmıştır.

Bu sözler bir gerçeği vurguluyor ama başka acı bir gerçeği de anımsatıyor. Biz Amerika, Avrupa istiyor, uluslararası kuruluşlar istiyor diye zorlanıp anayasasını, yasalarını değiştiren ülke olmak ayıbından kurtulmalıyız. Anayasamızı, yasalarımızı, çağdaş ve uygar ölçülerin dışında kaldığı, insan hak ve özgürlüklerine, hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti anlayışına aykırı bulduğumuz için zamanında ve özgürce değiştiren, bağımsızlığına ve egemenliğine gölge düşürmeyen ülke olmanın onurunu yaşamalıyız.

Değişiklikler kapsamında olan Anayasa'nın 14 ve 15. maddeleri, dolayısı ile 25. maddedeki Düşünce ve kanaat hürriyeti ve 26. maddedeki düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti ile yakından ilgilidir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde ve Anayasamızda "Herkes düşünce ve vicdan özgürlüğüne sahiptir" kuralı vardır. Her iki metinde ayrıca "Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir" denilmektedir.

Avrupa sözleşmesinin 10/2. maddesinde kullanılması görev ve sorumluluk isteyen bu özgürlüklerin, demokratik bir toplumda

ulusal güvenlik, ülke bütünlüğü, kamu güvenliği gerekleriyle ve kamu düzeninin korunması ve suçun önlenmesi, genel sağlık ve ahlakın, başkalarının ün ve haklarının korunması, gizliliği olan bilgilerin açıklanmasının önlenmesi ya da yargı organının otorite ve yansızlığının sağlanması için gerekli olan ve yasayla konulan kural, koşul, kısıtlama ve cezalara bağlanabileceği yazılıdır.

Demokrasi düşmanlarının özgürlükleri bile demokratik kurallar ve hukukun üstünlüğü ilkesi zedelenmeden kısıtlanmalıdır. Demokrasi dışı çözümler, demokrasinin özünü tahrip eder.

Terörle Mücadele Yasasının Hukukun Üstünlüğü ilkesine aykırı, antidemokratik ve yasanın diğer maddeleri ile de çelişen 8. maddesine dayanılarak verilen kararlarla mahkum olanların durumu bütün hızıyla tartışılıyor.

Türkiye, bilim adamlarını, yazarlarını, gazetecilerini, kimi aydınlarını, sendikacılarını düşüncelerini açıkladıkları için yargılayan ve adi suçların çok üstünde cezalar veren ülke durumunda gösteriliyor.

Bir gerçeği görmezlikten gelmeyelim. TCK. 141-142. maddeleri kaldırıldı ama Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesi korunarak düşünce açıklama cezalandırılıyor. Yayınevleri, altından kalkılması olanaksız para cezalarına mahkum ediliyor. Ortaçağ zihniyeti ile, aralarında değerli bilim adamı Anayasa Hukuku Profesörü İlhan Arsel'in "AYDIN-AYDIN" isimli eseri de bulunan kitaplar toplatılıyor. Kimi zaman mevkute niteliğinde olmayan yazılı eserleri yayınlatanlar, mevkutelerin sorumlu müdürleri gibi değerlendirilip cezalandırılıyor.

Ülkemizde Terörle Mücadele Yasası ile konulan kural, koşul ve sınırlamalar ve mahkemelerin verdikleri cezalar, demokratik bir devlet ve toplum düzeni ile bağdaşmamaktadır; Hukukun Üstünlüğü ilkesi ile çelişmektedir.

Elbette, demokratik ve anayasal hak ve özgürlükler, başka hak ve özgürlükleri yoketmek, ülke bütünlüğünü ve kamu düzenini, yargı organlarının otoritesini sarsmak, devleti tahrip etmek için kullanılmamalıdır, ama aydınlar bilim adamları, yazarlar gazeteciler ve sendikacılar, yok yere düşüncelerinden ve onları

açıklamaktan dolayı suçlanmamalı, ağır cezalara çarptırılmamalıdır.

Son zamanlarda kimi bakan ve siyaset adamlarının tutukevlerindeki bilim adamı, yazar ve gazetecileri sık-sık ziyaret ettiğine tanık oluyoruz. İnsani duygularından dolayı kutluyoruz. Hapishane önünde "Demokrasi istemleri nedeniyle mahkum edilen insanlarımız demokrasinin gerçek kahramanlarıdır" diye söylemede bulunmak, onları övmek yetmez. Siyaset ve hele iktidar, şikayet yeri değil çözüm yeridir. Çözüm için demokratikleşme türküsü ile 3 yılı boşa geçirenlerin bugün şikayete ve dövünmeye hakları yoktur.

Adalet Bakanı Sayın Moğultay'ı "düşünce özgürlüğü ile ilgili çalışma yapmak" üzere oluşturduğu komisyon için kutluyorum ve zaman yitirilmeden demokratik, çağdaş ve hukukun üstünlüğüne yakışır bir düzenleme yapılmasını diliyorum.

Düşünce açıklama ve anlatım özgürlüğü ile iç-içe olan basın özgürlüğü konusunda da çok iyi sınav verildiği söylenemez. TBMM gündeminde olan Basın Kanunu demokratikleşme paketine alınmamıştır.

Basın Özgürlüğü'nün temelinde vatandaşın haber edinme ve iletişim özgürlüğü yatmaktadır. Ama bu özgürlük, günümüzde 1982 Anayasası'nın getirdiği ve hala korunan engeller ve kısıtlamalarla darboğaza sokulmaktadır.

Demokraside dördüncü güç diye nitelenen basının, demokrasinin diğer güç ve kurumlarının varlığına, ayakta durmasına katkısı büyüktür. Bu anlamda basın özgürlüğü sadece basın mesleğiyle uğraşanların değil, tüm vatandaşların temel hak ve özgürlüklerinin başında gelmektedir. Bu özgürlük herkes, her kurum ona uyduğu ve aynı oranda savunduğu zaman güzelleşir ve anlam kazanır.

Herkes, hepimiz basının saygınlığını koruyalım ama öncelikle basın, kendi saygınlığını korumalıdır. "Basın özgürlüğü kullanılıyor" görüntüsü verilerek başka özgürlükler ve hukuk devletinin güvenceleri zedelenmemelidir. Yazılı ve görsel yayın organlarının kural tanımazlığını, bağımsız yargı organlarını bile haksız

yere hedef alıcı tutumlarını, herkesten önce basın, kendisi önlemelidir. "Temiz Toplum" için öncelikle "Temiz Basın" gerektiği unutulmamalıdır.

Yazılı ve görsel yayın organlarının önemli köşe yazarlarının ve programcılarının, yüksek yargı organlarını ve mahkemeleri hedef alan, kararlarını hafife alan, halkın gözünde küçük düşürücü, kuşku yaratıcı değerlendirmeleri, demokrasimiz açısından fevkalade tehlikeli ve üzüntü vericidir.

Bağımsız yargı, demokratik hukuk devletinin olmazsa olmaz koşuludur. Montesquieu'nun 250 yıl önce söylediği gibi "Herşeyin sonunda adil bir mahkemenin bulunabileceği inancı, toplumda en büyük güven duygusunu sağlar".

Bu duyguyu bu güveni, insan hak ve özgürlüklerinin en önemli güvencesi yargıyı örselemeyelim, sarsmayalım. Ulus adına karar veren bağımsız yargı hepimizindir, tüm ulusundur. Yargının temelleri yıkılırsa bilinmelidir ki önce, yıkanlar altında kalır.

Yargı konusu ile ilgili bir önemli hususa daha değinmek isterim.

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta Cumhuriyet tarihinin en önemli gerici ayaklanmalarından birisi gerçekleştirilmiş, laikliğe Cumhuriyete ve demokratik hukuk devletine başkaldıranlar, 35 kişiyi otelde yakmıştı.

Olaylarla ilgili yargılama sürdüğü için bu konuda bir değerlendirme yapmak istemiyorum; ancak iletişim ve ulaşım olanaklarının geliştiği çağımızda 35 insanını yanmaktan kurtaramayan devletin umursamazlığına değinmek istiyorum.

Siyasal iktidar ortağı bir partinin raporunda bile olaylara yetkililerin zamanında müdahale etmedikleri, ciddi önlem almadıkları, otelin kundaklanmasını önleyemedikleri ve sonuçta 35 insanın yanmasına neden oldukları yazılıdır.

Ağır hizmet kusurundan dolayı ölenlerin yakınlarına ve olayda kendi olağanüstü çabaları ile kurtulanlara maddi ve manevi tazminat ödenmesi için yapılan başvuru, "üçüncü şahısların eyleminin"

den meydana gelen zararlardan DEVLET'in sorumlu olmayacağı" gerekçesi ile reddedilmiş, devlet, bir kuruş bile vermeye yanaşmamış, olayın mağdurlarını idari yargıda hak aramaya itmiştir.

Bir benzer olaya, batılların yaklaşımını örnek vermek isterim. ABD Savunma Bakanlığı, 14 Nisan 1994 tarihinde Çekiç Güç operasyonu çerçevesinde Kuzey Irak üzerinden uçarken Amerikan Savaş uçaklarınca vurularak düşürülen A.B.D. helikopterlerinde yaşamını yitiren Türk, İngiliz ve Fransız subaylarının her birinin ailelerine yaklaşık 3.300.000.000 TL. verileceğini açıkladı.

Yapılan açıklamada bu ödemenin, ABD mevzuatı ve uluslararası hukuk açısından zorunlu olmadığı, Savunma Bakanı'nın talimatıyla "İNSANİ BİR JEST" olarak yapılacağı bildirildi.

Sivas olayı mağdurlarının yakınları, ABD'nin düşündüğü insani jestin altında biri kadar istekte bulunmuşlardır.

Şeriat isteriz diye bağırarak teokratik devlet özlemcilerinin, laik düzen ve Cumhuriyet yıkıcılarının yakarak öldürdükleri 35 insanın ailelerinin, en az helikopterde ölen yerli yabancı subayların yakınları kadar "İNSANİ JESTE" müstehak olduğunu düşünüyorum, vatandaşın yardımına koşmayan, ölenlere borçlu olan Devlet yetkililerinin kayıtsızlığını, umursamazlığını, hüznün verici, hukuk adına umut kırıcı buluyorum; bir hukukçu olarak utanıyorum, kınıyorum, ayıphyorum. Yetkilileri bir an önce, yürüyen idari davalara en seri şekilde çözüm bulmaya, kusurlarını hafifletmeye çağırıyorum.

KHK. tartışması ve karmaşası, Anayasa saygısını sarsmaya başlamıştır. Kanunlardan çok KHK. çıkarılarak yürütme, yasanın yetkilerine el atmakta, "Yasamanın Devredilemezliği" kuralı zedelenmektedir. Ayrıca yetki yasası ve buna dayalı olarak çıkartılan KHK'nin hukukiliği, yasa gücünde olması, öncelikle dayandığı yetki yasasının Anayasaya uygun olması, sonra KHK'nin konu, amaç, kapsam ve ilkeler yönünden yetki yasası ile konulan esaslara uygun olması ile ortaya çıkar. Anayasa'ya aykırı bir yetki yasasına dayanılarak çıkartılan KHK. lerin Anayasa'ya uygun görülmesi hukuken mümkün değildir. Böyle KHK.nin içeriği Anayasa'ya aykırı olmasa bile hukuken Anaya-

sa'ya uygunluğu iddia edilemez ve dava açılması halinde iptali kaçınılmazdır.

Kaynağını Anayasa'dan almayan yetkileri kullanmak ve buna sık-sık başvurmak, hukukun üstünlüğüne ve kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırı ve tehlikelidir.

KHK. uygulaması sürdürülecekse çok önemli ve zorunlu durumlarda ve yasama yetkisinin devri anlamına gelmeyecek anayasal ölçülerle kullanılmalıdır. Anayasal yetkileri, gerçek sahipleri kullanırsa hukuk güzelleşir, uygulama da anlam kazanır.

Yetki kanunlarının ve KHK.lerin iptali davalarında Anayasa Mahkemesi'nin Yürütmeyi Durdurma Kararı verip vermeyeceği yoğun biçimde tartışılıyor. Anayasa Mahkemesi, Kanunların, Kanun Hükmünde Kararnamelerin ve TBMM. İctüzüğü'nün Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler.

Anayasa Mahkemesi'nin, Yürürlüğü Durdurma kararı verilmesi kuralını kabul etmesinden önceki dönemlerde, "Anayasa Mahkemesinin iptal kararı verip bu yayımlanıncaya kadar kuralların Anayasa'ya aykırı niteliğiyle yürürlüğünü ve kamu yararı açısından olumsuz etkisini sürdürmesinden yakınılıyordu. Şimdi yürütmeyi durdurma yetkisi kullanılarak kamu yararının kollanması ve ileride giderilmesi güç ve olanaksız durumların ortaya çıkması önlenmiş oldu.

Bir Yasanın ya da KHK.nin Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptal edilmesi yetkisini, Anayasa Mahkemesi'ne tanımış olan Anayasa ve Yasakoyucunun, daha az önemdeki yürürlüğü durdurma yetkisini tanımadığı ileri sürülemez.

Bu zamana kadar yazılı kurallarda boşluk olması nedeniyle Anayasa Mahkemesi'nin uygulamayı durdurma yetkisini kullanmayışı, bundan böyle de hiç kullanamayacağı anlamına gelmez.

İptal kararlarının gerekçeleri yazılmadan açıklanamaması ve geriye yürümemesi pek çok önemli konuda kararların etkinliğini yitirmesine ve kimi zaman sonuçsuz kalmasına neden olmuştur. Bu süre zarfında yasama organı, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı varken aynı konuyu, benzer içerikte yeniden yasalaştır-

mıştır. Yabancıya taşınmaz mal satışı, İmar Affı, Milletvekillerinin emekli aylığı ve KHK. çıkarma yetkilerinde bu hukuki çarpıklık yaşanmıştır. Yürürlüğü Durdurma Kararı bu tür hukuksuzlukları da önlemiştir.

Yargının denetim etkinliğini arttırıcı bir koruma önlemi olan Yürürlüğü Durdurma Kararının yargı yetkisinin bütünlüğü dışında görülmesi anlayışı yanlıştır.

Anayasa'nın 138. maddesinde Yargıçların Anayasa'ya yasaya ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri belirtilmiştir. Yasadaki boşluğu, Anayasa Mahkemesi, hukuka uygun olarak doldurmuştur. Bundan gocunmamak aksine Anayasa'nın özüne ve amacına uygun olarak hukukun üstünlüğünü ve kararlarının etkinliğini koruyan Anayasa Mahkemesi'ni kutlamak gerekir.

Anayasaya ve hukuka uygunluğa, en başta saygı duyması gereken kimi siyaset adamlarının, bırakalım kutlamayı, eleştiri bozutlarını çok aştıkları görülüyor. "Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı, Anayasa'nın temel ilkelerine terstir, bir engeldir, bir dirençtir; özelleştirmenin önünü tıkamak affedilecek davranış değildir. İptal yetkisi sınırlanmalıdır, Yürürlüğün durdurulması kararı, Anayasaya aykırıdır. Anayasa Mahkemesi, parlamentonun üstüne çıkıyor. Anayasa Mahkemesi'nin görevleri tekrar gözden geçirilmelidir. Milli iradeyi yok sayan sonuçlara karşı parlamento, kendi hassasiyetini göstermelidir." türünden değerlendirmeler yapıyor ve yasa değişikliği girişimleri gündeme getiriliyor.

Dün muhalefet döneminde DYP.'nin kapatılması davasının reddedilmesi üzerine "Rejimin önünü açtınız, demokrasi size çok şey borçludur" diye şükranlarını belirtenlerin, iptal kararlarına alkış tutup övenlerin, siyasi partiler kapatılırken mahkemeyi ulusal birliğin koruyucusu olarak görenlerin, özelleştirme ile ilgili iptal kararlarına karşı tavrı koymaları hukuk anlayışlarındaki subjektifliği ortaya koymaktadır.

Dünyanın hiçbir yerinde Anayasa Mahkemesi, davanın malî ve ekonomik önemine ve yönüne bakmaz; iptal davası, anayasa ve hukuka uygun mu değil mi ona bakar. Hukukun üstünlüğü ilkesi herkesi bağlar, kimse hukukun üstünde olamaz. Hukuk ve

yargı, kimi politikacıların özel heves ve isteklerine alet edilemez, feda edilemez.

Anayasa değişikliğinde siyasi partiler, kimi maddelerde görüş birliğine varmışken bir siyasi parti, Anayasa'nın 24. maddesinin son fıkrası kaldırılmazsa hiçbir madde değişikliğine razı olmayacağını açıklamıştır. Anılan fıkra, "Kimse, Devletin Sosyal ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz" şeklindedir. 24. maddenin son fıkrasının kaldırılması görüşünde olanlar, "LÂİKLİK" sözcüğünün 141-142 ve 163. maddelerle birlikte hukukumuza yerleştiğini, 141-142-163 devirlerini doldurup kaldırıldığına göre "LÂİKLİK" sözcüğünün de kaldırılmasını istemektedirler.

Dini hizmetlerin yapılması göreviyle yükümlü olacak memurların, imamların yetişmesi için ayrı okullar açılmasına dair Tevhidi Tedrisat Kanununun fiilen işlemez hale sokularak imam hatip okulu uygulamasının yozlaştırılmasıyla başlayan Lâikliğin altını oyma çabaları semere vermiştir. Daha sonraları siyasi hesaplarla Gençlik Kampı adı altında dini eğitime gözyumulmuş, hızla çoğalan tarikat yurtları, el altından beslenmiş, Kur'an kurslarının üç yıllık zorunlu eğitime dönüştürülmesine çanak tutulmuştur.

Kimi TBMM üyeleri, açıkça şeriat övücülüğü yapmış, Cumhuriyet tarihinde ilk kez İstanbul'un göbeğinde Taksim'de Atatürk Anıtı'nın etrafında üzerinde Arap harfleri yazılı yeşil bayraklar dalgalandırılmıştır. Sivas'ta "Şeriat isteriz, kahrolsun lâik düzen" diyerek sokaklara dökülenler, 35 insanı yakmışlardır.

Bütün bu yapılanlar, kimi çevrelerden destek görünce sıra LAİKLİĞİ kaldırmaya gelmiştir. Lâikliği kaldırmak isteyenler, bindikleri dalı kesmeye çalışmaktadırlar. Lâiklik, kendisini kaldırmak isteyenleri parlamentoya getiren demokrasinin dayanaklarının başında gelmektedir. Cumhuriyet'in değiştirilmesi teklif bile edilemeyecek temel ilkesi ve özüdür.

Lâikliği kaldırarak demokratik hukuk devleti yerine teokratik devleti getirmek, kendi çarpık hukuk düzenlerini kurmak, yeni SİVAS olayı tezgâhlamak isteyenlere Türk Ulusu olur vermeyecektir. Atatürk'ün sözleriyle "GAFLET-DALALET ve HATTA HIYANET içindekiler, ŞERİAT ve KANLI İKTİDAR provaları ile Türk Ulusu'nu yıldıramayacaklardır. Ulusu ümmet yapmaya, ortaçağ karanlığına çekmeye, demokratik lâik hukuk devletini, teokratik devlet yapmaya güçleri ve nefesleri yetmeyecektir.

Cumhuriyetimiz, başka tehlikelerle de yüzyüzedir; silâhlı, bölücü saldırı durmamıştır. Doğu ve Güneydoğuda çocuk, yaşlı, kadın, hasta demeden insanlarımızı öldürüp korkutarak sindirmek, yıldırmak isteyen ayrılıkçı terörün geriletilmesi sevindiricidir.

Herşeyden önce yöre halkının devlete güven duyması sağlanmalıdır. Bu güvenin yaratılmasında devlet ve siyasal iktidar, yalnız bırakılmamalıdır. Tüm siyasi partilere ve demokrasi güçlerine, büyük görevler düşmektedir.

Hiçbir siyasi parti, yörede etnik ve dinsel duyguları okşayıp kaşıyarak, el altından ayrılıkçı terör örgütüyle ilişki kurarak oy avcılığı uğruna küçük çıkarları için ulusal büyük hedefleri ykmamalıdır. Böyle davrananların, Misak-ı Millî sınırlarını ve devlet yapısını değiştirmek isteyenlerden, ulusal birliği ve ülke bütünlüğünü bozmayı amaçlayanlardan hiçbir farkı yoktur.

Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da ülkemizin, toplumumuzun yargımızın ve demokrasinin kimi sorunlarına değindik, çözüm yolları önerdik, önermeye de devam edeceğiz. Sorunların çözümünde aydınlarımıza önemli ve ötelenemez görevler ve sorumluluklar düşmektedir.

Ülkemizin aydınları, öncelikle ülkelerine borçludurlar; çocuklarına kendilerinininkinden daha iyi bir demokratik ortam, daha güzel bir Türkiye, yüzünü çağdaşlığa, uygarlığa ve aydınlığa döndürmüş bir Türkiye bırakmak zorundadırlar. Konumları ne olursa olsun, ister bilim adamı, hekim, mühendis olsun, ister general, yargıç, savcı, avukat olsun AYDINLAR, bildikleri, inandıkları gerçekleri, hiç çekinmeden yüreklice söylemekle yükümlüdürler.

Korkmak, duraksamak ve titremek toplum, hukuk ve demokrasi düşmanlarına cesaret vermektir. Demokratik, lâik hukuk

devletinin, ülkenin ve toplumun gerçeklerini, sıkıntılarını görüp, bilip susanlar, "BANA NE! ADAM SENDE! Beni sokmayan yılan bin yaşasın!" diyenler, diplomaları, birikimleri ne olursa olsun, isimlerinin önünde hangi ünlü, şanlı sıfatlar olursa olsun İHANET içindedirler. Tarihin tozlu sayfaları, ihanet içindeki aydınların, sonradan işe yaramayan pişmanlıklarıyla doludur.

Kimi zaman verdiğim tarihsel bir örnekle sözlerimi noktalamak istiyorum. Duruşmaları 14.7.1949'da sona eren Nürnberg Mahkemesi, 3. Reich'in mensuplarını, Hitler döneminin savaş suçlularını yargıladı ve 99 kişiye muhtelif cezalar verdi. Sanıklardan dördünün suçu diğerlerine göre daha ağırdı. Dönemin önemli hukukçularından, Adalet Bakanlığı görevini de üstlenmiş olan Ernst Jahning, duruşmalarda uzun süre sustu, konuşmadı, ifade vermekten kaçındı. Sonra vicdanına, ülke sevgisine yenik düşerek konuştu.

İlk sözleri, "Bu davada SESSİZ OTURMAK işime geliyordu; yerin dibine batırılmak bile hoşuma gidiyordu; ama Almanya için en ufak kurtuluş yolu varsa biz suçunu bilenler, itiraf etmeliyiz; her türlü acı ve utanç pahasına" olmuş, suçunu itiraf edip diğer üç önemli sanığı tahlil etmiştir.

Birincisi için, "Toplama kamplarına gönderdiği her kişinin mallarından çalarak servet yapmış yaşlı bir adam", ikincisi için "Emir almayı iyi bilen bir Alman. İnsanları, gözünü kırpmadan sterilizasyona gönderen adam", üçüncüsü için de "Çürük, kokmuş bir bağınaz, içindeki şeytanın esiri" demiştir. Sonuncu olarak kendisini tahlil ederken kendisine seslenip "Ernst Jahning! hepsinden kötü, çünkü onların ne olduğunu biliyordu, onlara ayak uydurdu. Ernst Jahning! gırtlığına kadar pislik içinde, çünkü ONLARLA YÜRÜDÜ" demiştir.

Bizler, yüksek yargı organları mensupları yüce yargıçlar, savcılar, avukatlar, tüm hukukçular, tüm aydınlar! Bir gün Ernst Jahning gibi pişman olmak, utanç duymak istemiyorsak, SESSİZ OTURMAK İŞİMİZE GELMESİN. Bunu bir yaşam biçimi olarak benimsemeyelim. Ayıplarla yürümeyelim, onlara ayak uydurmayalım diyorum; sağlıklı ve başarılı bir yargı yılı diliyor, hepimizi saygılarımla selamlıyorum.

(IV)
DANIŞTAY'IN KURULUŞUNUN
126. YILDÖNÖMÖ TÖRENİ

Ankara, 11.5.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 667/23

Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın Danıştay'ın Kuruluşunun 126. Yıldönümü ve "Danıştay ve İdari Yargı Haftası" nedeniyle düzenlenen törende 10 Mayıs 1994 günü yaptığı konuşmayı ekte bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki : Konuşma metni

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV'IN
DANIŞTAY'IN KURULUŞUNUN 126. YILDÖNÖMÜNÜ
KUTLAMA TÖRENİNDE 10 MAYIS 1994 GÜNÜ
YAPTIĞI KONUŞMA

Danıştay'ın Kuruluşunun 126. yıldönümü ve "Danıştay ve İdari Yargı Haftası" nedeniyle düzenlenen törene onur veren sayın konukları, yüce yargıç ve savcılar, değerli meslekdaşlarımı en iyi dileklerle ve saygılarımla selamlıyorum.

"Sav-Savunma-Karar" bütünlüğüne ve birlikteliğine büyük bir titizlikle saygı gösteren DanıŐtayımızın, her kutlama yıldönümünde olduğu gibi bu yıl da kürsüsünü "Savunma"nın sesine aç

masını fevkalade anlamlı ve önemli bulduğumu vurgulamak istiyorum. Danıştay'ın değerli Başkanı Sayın Füzuzan İkinciogulları'na ve diğer sayın yetkililere, savunma mesleği mensupları adına içtenlikle teşekkür ediyorum.

Bu anlamlı günde çok değerli ve seçkin topluluk önünde İdari Yargımızın; hukumuzun, toplumumuzun ve demokratik laik hukuk devletinin önemli gördüğüm kimi sorunlarına değinmek istiyorum.

İnsanlar, hak ve özgürlükleri için uzun ve çetin uğraşlar vermişler, iktidarı elinde bulunduranlara karşı HAKLARINI, belgelere, güvencelere bağlamanın etkili yollarını aramışlardır. Kimi zaman uluslararası sözleşmelere, kimi zaman Anayasa ve yasalara sığınmışlardır.

Çağımızın son on yılı içinde düzenlenen en etkili belge, AGİK de imzalanan Yeni Bir Avrupa için Paris Şartı'dır. Bu belgedeki şu sözler fevkalade anlamlı ve önemlidir: "İnsan hakları ve temel özgürlüklere her insan, doğduğu anda sahip olur, bunlardan FERAGAT edilemez.... Demokrasinin temeli, insanın şahsına saygı ve HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜDÜR.. KİMSE HUKUKUN ÜSTÜNDE OLAMAZ"

Kimsenin Hukukun üstünde olamayacağı devletin adı demokratik hukuk devletidir; ancak böyle bir devlet anlayışı insan hak ve özgürlüklerine gelebilecek zararlar için güvencedir.

Bunun içindir ki, hukuk devleti, siyasal iktidarın keyfilğini önlemenin, onu hukuk kurallarıyla sınırlamanın, kişi hak ve özgürlüklerini korumanın tek yoludur.

"Kuvvetler ayrılığı – Yargı bağımsızlığı – Baroların bağımsızlığı – Temel hak ve özgürlükler – İdari tasarrufların Bağımsız Yargıçlarca Denetlenmesi" gibi kavram ve kurumların sağlıklı işlemesi ile devlet, "Hukuk Devleti" niteliğini taşır. Bunlardan herhangi birindeki aksaklık, hakları anayasalarda sayıp, uluslararası sözleşmelerde benimseyerek kağıt üzerinde bırakmak, insanından esirgemek, yaşama geçirmemek HUKUK DEVLETİ'ni zedeler. "İdari Tasarrufların Bağımsız Yargıçlarca Denetlenmesi" Hukuk Devletini güçlendirir. Ülkenizde, idarenin bütün işlemleri-

nin yargı denetiminde olduğu söylenemez. Cumhurbaşkanı'nın tek başına yapabileceği işlemler, Yüksek Askeri Şura Kararları, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kararları yargı denetimi dışındadır. Savaş, sıkıyönetim, seferberlik ve olağanüstü hallerdeki yargı denetimi kısıtlamaları da bunlara eklenirse azımsanmayacak bir sayı ortaya çıkar. Çok zorunlu da olsa hukuka aykırı idari işlemlere karşı yargı denetimini kapatmak, demokrasiyi, insan hak ve özgürlüklerini zedelemektedir. Bir ülkede yargı denetimi dışında tutulan işlem karar ve atamalar artıyorsa, demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkesi yara alıyor demektir.

Yıllardır Adli Yıl ve Danıştay Yıldönümü toplantılarında usanmadan dile getirdiğimiz "İdari Yargıda Gizlilik" ayıbının sona ereceğine ilişkin işaretler, bizi sevindiriyor.

1602 Sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Yasası'nın 52. maddesinden devralınan idari yargılamadaki GİZLİLİK maddesi, 2577 Sayılı Yasanın değişikliğine ilişkin tasarıda kaldırılmış "verilmeyen bilgi ve belgelere dayanılarak ileri sürülen savunmaya göre karar verilemez" kuralı getirilmiştir. TBMM Adalet Komisyonundan geçmiş olan tasarı'nın bu maddesinin yasalaşması bir hukuk ayıbına son verecektir.

Ama aynı tasarıyla birleştirilen bir milletvekilinin 2. maddeyi değiştiren önergesinin Komisyonda kabulü, başka bir hukuk ayıbını gündeme getirmiştir. 2577 Sayılı Yasadaki "menfaatleri ihlal edilenler" sözcükleri yerine "kişisel menfaatlerin doğrudan ihlal edilmesi" koşulu getirilmiş, bu haliyle TBMM Genel Kuruluna inen tasarıya, Barolarımız ve diğer ilgili kuruluşlar çok sert tepki göstermişler, üniversite öğretim üyeleri, gazetelerde aleyhine yazılar yazmışlar, çeşitli toplantılarda eleştirmişlerdir.

Yasa önerisi Adalet Komisyonu tarafından geri çekilmiş ve "çevre, tarihi ve kültürel değerlerin korunması, imar uygulamaları gibi kamu yararını yakından ilgilendiren hususlar HARIÇ olmak üzere kişisel hakları ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları" denilmiştir.

Bu değişiklik, sanki eleştirileri karşılamış gibi görünmekte ama yine de "kişisel menfaatleri doğrudan ihlal edilenler" ibaresini bünyesinde gizlice taşımaktadır.

Yasa önerisi ile getirilen ve komisyondan geçen "Değiştirilmiş olan bu kanunun yürürlüğünden evvel açılmış olup devam eden veya hükme bağlanmış olup da KESİNLEŞMEMİŞ bulunan davalarda da uygulanır" şeklindeki GEÇİCİ 2. maddesi tam bir Hukuk dramıdır. Bu madde ile objektiflikten uzaklaşmıştır. Kimler, neler, niçin korunuyor soruları ister-istemez akla takılıyor.

İçine düşülen ayıptan kurtulmanın yolu 2577 Sayılı Yasaya yapılan bu yakışıksız yamayı TBMM Genel Kurulunda tasarıdan çıkarmaktır.

Hukukun üstünlüğünün özünü oluşturan kavramlardan en önemlisi olan Yargı Bağımsızlığı, hukuk devletinin olmazsa olmaz koşuludur. Hukuk Devleti, kendisini bağımsız yargı ile korur.

Bağımsızlık, her türlü ETKİ, KUŞKU, BASKI ve yönlendirmeden uzak olarak gerçekleştirilebilir.

"Yargılama erkinin, yasama ve yürütmenin etkisinden kurtulmadığı bir ülkede ÖZGÜRLÜK yoktur. Herşeyin sonunda adil bir mahkemenin bulunabileceği inancı, toplumda en büyük güven duygusunu sağlar" diyen Montesquieu'nun bu sözleri, 250 yıl sonra da tüm canlılığını ve anlamını koruyor.

Ama günümüzde hala sığınılacak adil mahkemelerin önemini göremeyen, değerlendiremeyenler var.

Son zamanlarda yüksek yargı organlarının, Yüksek Seçim Kurulu'nun, mahkemelerin ve kararlarından dolayı yargıçların olur olmaz, acımasızca, hakarete varıncaya kadar eleştirilmeleri fevkalade üzüntü verici ve düşündürücüdür.

Bu toplantı nedeniyle bir gerçeği bir kez daha vurgulamak isterim. Bağımsız yargı, hepimizindir; tüm ulusundur. Yargının zedelenmesine gözyumulursa, hukukun üstünlüğü kurahı rafa kaldırılırsa devletin en üst basamağındaki yöneticiler dahil Türkiye'de kimsenin güveneceği, sığınacağı yer kalmaz; yargının temelleri yıkılırsa herkes altında kalır.

İnsan hakları içinde SAVUNMA HAKKININ çok özel bir yeri vardır. Savunma hakkına gereken önem verilip, hukukun üstün-

lüğü ilkesi benimsendikten sonra polis devleti anlayışı, yerini süratle hukuk devletine bırakmaya başlamıştır.

İnsanlara, kağıt üstünde çok ideal, çok güzel haklar tanınmış olabilir, ama insanlar, bu haklarını özgürce SAVUNAMIYORLARSA, hakkın özüne yönelik tehditlere karşı kendilerini koruyamıyorlarsa hakların ne anlamı kalır. İnsanlar, hakları çiğnenmediği, tehdit edildiği, baskı altına alındığı zaman "SAVUNMA HAKKI"nı kullanmışlardır.

"Sav-Savunma-Karar", demokrasilerde sağlıklı yargılamanın birbirinden ayrılmaz üç unsurudur. Savunma hakkı ve onun simgesi avukatlar ve baroların, adaletin gerçekleşmesindeki payları, azımsanamayacak ölçüdedir. Savunma hakkı ve baroların önündeki engellerin kaldırılması, yargıyı daha güçlü ve etkin kılacaktır.

Barolar ve avukatlar, yargının ve adaletin gören gözü, duyan kulağı, konuşan ağızıdır. "Savunmayı Kaldırınız", adalet temelsiz, gözsüz ve kulaksız olur.

Baroların susturulmuş, tutuk ve bağımlı olduğu ülkelerde YARGI, etkin ve bağımsız değildir. Baroların bağımsızlığından ürkmemek, bağımlı olmasına üzülme gerekir.

Ülkemizde Barolar ve avukatlar olarak üzüldüğümüz, yakındığımız konular vardır. Serbest çalışan avukatlar, bir Maliye Salmasına, haksız ve hukuksuz bir BAŞ vergisine dönüşen "Hayat Standardı" cenderesinde bunalmaktadır. Kamu avukatları ise diğer meslek gruplarına göre mali haklar yönünden geriletilmiş, benzer işleri yapan yargıç ve savcılarla ise kıyaslanamayacak şekilde düşük maaşa mahkum edilmişlerdir.

Sayın Cumhurbaşkanı'na, Sayın Başbakan'a ve Sayın Maliye Bakanı'na geniş bir şekilde yazılı olarak aksettirdiğimiz bu çok önemli mesleki sıkıntılara, önümüzdeki günlerde kalıcı çözümler bulunamaması halinde yargının önemli bir unsurunun hiç arzuladığımız halde eyleme geçeceğini ve Avukatlık mesleğinden kitle halinde ayrılmalar olacağını açıkça belirtmek istiyorum.

Baroları, Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtarıp Bağımsız yapacak olan Avukatlık Yasası Değişikliği ise TBMM Adalet Ko-

misyonunda görüşülmüş ve TBMM Genel Kurulu'na gönderilmiştir. Bakanlar Kurulu'nda ve Adalet Komisyonu'ndaki uzun bekleme sürecinin Genel Kurul'da yaşanmayacağını ve bir an önce yasalacağını ümit etmek istiyoruz; başta Adalet Bakanı Sayın Oktay olmak üzere emeği, katkısı ve desteği olan ve TBMM Genel Kurulu'nda yardımcı olacak herkese teşekkür ediyoruz.

Baroların mensuplarının müşterek ihtiyaçlarının karşılanması ve mesleki faaliyetlerinin kolaylaştırılması görevlerinin yanında, bunlardan önemli demokratik BASKI GRUBU olma nitelikleri vardır.

Çağdaş, uygar ve demokratik ülkelerde Barolar, savunma hakkının, insan hak ve özgürlüklerinin, demokratik laik sosyal hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin yılmaz takipçileridir.

Sağlıklı, tarafsız ve bağımsız demokratik BASKI GRUBU olmanın gereği olarak demokratik laik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri ile ilgili birkaç konuya değinmek istiyorum.

Demokrasimiz ve ülkemiz oldukça güç ve sıkıntılı bir dönemden geçiyor. Ülke içinden ve dışından beslenip körüklenen ayrılıkçı terör, Misak-ı Milli sınırlarını değiştirmeyi, ülke bütünlüğünü ve devlet yapısını bozmayı amaçlamakta, yüzyıllardır dostça birarada yaşayan insanlarımızı birbirine düşman etmek istemektedir.

Vatandaşlarımız, bu sinsî, çirkin ve acımasız tuzağa düşmemekte, çoluk çocuk, yaşlı kadın demeden adam öldürmeyi marifet sayan bir çeteye teslim olmamaktadır. Bütün siyasi partilerimizi, terör örgütüne, etkili, açık ve kuşku götürmez biçimde karşı koymaya, hukuk devletine ve demokrasiye birlikte sahip çıkmaya çağırıyoruz. Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerden hiçbirisi ayrılıkçı terörist örgüte hoşgörülü davranmamalıdır.

Türkiye Baroları ve savunma mesleği mensupları olarak ayrı bir devlet, TBMM.den ayrı bir meclis özleyen ülke bölücülerıyla, açıkça "VUR PKK VUR KÜRDİSTAN'ı KUR" diyenler ve onlara sempati duyanlarla bizim yollarımız ayrıdır.

Ülkemizde devlet işlerinde HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNÜ bir kenara itip, "Devlet işlerinde dini üstün kılma" uğraşları sürüyor ve maalesef siyasal hesaplarla bunlara gözyumuluyor.

Kimileri, demokrasiyi, demokratik hukuk devletini, dünyaca benimsenmiş ve yerleşmiş bilimsel tanımlarını reddedip herkesin kendi hukuk ve adalet düzenini kurması olarak tarif ediyorlar; devletin, dinin emrinde olmasını savunuyorlar. Bunların hiçbir ciddi demokratik karşılık görmemesinin, toplumu bir maceranın eşiğine getireceğinden endişe ediyorum.

450 yıl öncesinin fantazi ve hayalci Utopia anlayışından da ilkel ve soyut çarpık hukuk ve adil düzen tarifleri ile demokratik laik devlet zedelenmektedir. Demokrasinin nimetlerinden yararlanılarak elde edilen kısmi başarılar, demokratik rejimi sarsmak için kullanılmamalıdır.

Bosna ve Hersek'teki Sırp saldırganlığını tel'in bahanesi ile İstanbul'da ve Ankara'da yapılan izinsiz gösterileri, halk ayaklanması olarak niteleyip "Bunun altında Adil düzen ihtarı vardır" diyerek aklamaya çalışmak fevkalade tehlikelidir. Bu yetmezmiş gibi "Türkiye'de adil düzene mutlaka geçilecektir. Bu geçiş sert mi olacak yumuşak mı, acı mı olacak, tatlı mı, KANLI MI OLACAK-KANSIZ MI?" şeklinde sözler söylemek, varlığını demokrasiye borçlu olan siyaset adamlarına yakışmaz. Böyle sözler, ancak tarikat şeyhlerinden icazetli kişilere ve şeriat yanlısı siyasi partilere yakışır.

Siyaset adamları böyle sağlıksız, rejim için de tehlikeli sözler söylerse elbette onlarla birlikte davranan insanlar, İstanbul'un göbeğinde ŞERİAT provası yaparlar. Cumhuriyet tarihinde ilk kez İstanbul'da, Taksim'de sarıklı, takkeli, fesli, cüppeli insanlar, "Kahrolsun laik diktatörlük - Laik devlet yıkılacak elbet" diye bağırabilmiş, şeriat simgesi olan üzerinde Arapça harfler yazılı yeşil bayrak dalgalandırmışlardır.

Dün Kubilay'ı kör testere ile kesen Derviş Mehmet ve arkadaşları da yeşil bayrak açarak eylemlerini gerçekleştirmişlerdi. Sivas'ta bir otelde 36 din kardeşini yakarak öldürenler de Taksim'de toplananlarla aynı sloganları atmışlardı. Yaratılan bahaneler farklı ama eylem şekli aynıdır. Tek tesellimiz İstanbul'da

bir facia yaşanmamış olmasıdır. Ben, kışkırtılarak sokağa dökülen ve şeriat isteyen bu insanlara acıyorum. Ama İstanbul'un göbeğinde Cumhuriyet ve demokratik rejim aleyhtarı gösteriyi engelleyemeyen, Cumhuriyet'in simgesi Taksim'deki Atatürk anıtını güç bela koruyabilen güvenlik güçlerini ve yetkilileri kınıyorum, ayıplıyorum.

Ülkemizde demokratik laik hukuk devletine, rejime ve Cumhuriyete karşı eylemler sürdürülürken Cumhuriyet Savcılarının, "Laiklik karşıtı eylemler karşısında Cumhuriyetin temel ilkelerine her zamankinden daha çok sahip çıkılması ve bu konuda gerekli duyarlılığın gösterilmesini" vurgulamaları, kimilerince kamu görevinde politika yapmakla suçlandı.

Devletin yasama, yürütme ve yargı erkleri, Cumhuriyet'in temel ilkelerini korumakla yükümlüdürler. Bu ilkelerden ödün veremezler, ödün verilmesine de seyirci kalamazlar.

Ülkemizde insan hak ve özgürlüklerinin temelini atan, ulus bilincini ve ülke tekliğini ulusumuza armağan eden Atatürk için bir TBMM üyesi "M. Kemal katildir, Devleti ve milleti katletti, bizi maddeten ve manen perişan etti. Lozan bir ihanettir" dediği zaman TBMM. kürsüsünde ettikleri laiklik yeminini yutup susanların, Cumhuriyet'ten ve rejimden yana açıklama yapan C. Savcılarını eleştirmeye hiç, ama hiç hakları yoktur.

C. Savcılarımızı, teokratik devlet özlemcilerinin, şeriat heveslilerinin yüzlerine bir şamar gibi inen sözlerinden dolayı kutluyorum. Yargının ayrılmaz parçası olan Avukatların, Cumhuriyet'e, demokratik laik hukuk devletine ve rejime sahip çıkan her davranışlarında yanlarında olduğunu belirtmek istiyorum.

70 yıllık Cumhuriyet tarihimizin en büyük gerici ayaklanmalarından olan Sivas Olaylarında 37 insan yakılarak öldürüldü. Sanıklar hala yargılanıyor.

Olayları izleyen Ağustos ayında bir kısım basında bakınız neler yazıldı:

"- Demokrasi islam şeriatına zıt bir rejimin adıdır. Müslümanların asıl hedefi Türkiye Cumhuriyeti'nin ta kendisidir; bu asla unutulmamalıdır.

– Geçen Ay (Temmuz Ayı) çok hareketli ve bereketli geçti. 70 yıllık Cumhuriyet tarihinin en büyük direnişlerinden biri, Şanlı Sivas Kıyamı 2 Temmuz'da yaşandı.

Sivas'ta muazzam bir fişkıriş gerçekleşmiştir.

Sivas'ta müslümanlar yargılama ve cezalandırma haklarını kullandılar. Lamı cimi yok – Dileğimiz daha nice Sivaslar!"

Birileri ANITKABİR'i yaktırıp Ankara'yı da aydınlatmak istiyor. "Yani Anıtkabir de yakılmalıdır" denilmek isteniyor.

Anıtkabir'e çakılacak kibrit önce çakanları yakar, Anıtkabir'e kibrit çakacak çılgın deli de daha anasından doğmadı.

Şeriata yeşil ışık yakıla–yakıla, yobazlığa hoşgörölü davranıla–davranıla Derviş Vahdeti kılıklı yobazlar, işi TC.nin mahkeme salonlarında çağ dışı kılıklarıyla gösteri yapmaya kadar vardırıdılar. Tepki koyan, tutuklama kararı veren değerli yargıcı ne kadar içtenlikle kutluyorsam, yobazları bu basamaklara tırmandıran tüm siyaset adamlarını o derecede nefretle kınıyorum.

Laiklik yolunda ödün vermek, gerilemek yoktur. Kubilay'ları, M. Aksoy'ları Ç. Emeç'leri, B. Üçok'ları, U. Mumcu'ları, Sivas'ta 37 insanı ve daha nicelerini yitirdik.

Hepsinin acılarını içimize atıyor, anıları önünde sevgi ve özlemle eğiliyor ve Atatürk'ün anlamlı sözleriyle "GAFLET, DALALET VE HATTA HİYANET" içindekilere sesleniyoruz.

Türkiye'de laikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine saygılı kapılarını kapatamayacaklardır. Biz ulusuz, bizi ümmet yapamayacaklardır. Türk ulusunu ŞERİAT DÜZENİNE, ortaçağ karanlığına çekmeğe, çağdaşlıktan koparmaya, Türkiye Cumhuriyeti'ni yıkmaya güçleri ve nefesleri yetmeyecektir.

Ama aydınlarımız, olaylar karşısında "Adamsendeci–Bana neci" tutumlarını ve pısrıklıklarını sürdürürlerse demokratik laik hukuk devletinin geleceğini güvenceli göremeyiz.

Din, devleti ve toplum yaşamını yönlendiren bir güç mihrakı gibi sunuluyor, laiklik dinsizlikmiş gibi çarpıtılıyor. Teokratik devlet özlemciliği yapılıyor, aydınlarımız susuyor.

Gençlik kampı adı altında dini eğitim yaptırılıyor, hızla çoğalan tarikat yurtlarında gençlerimizin beyni yıkanıyor, üzerinde Arap harfleri yazılı yeşil bayrak açılıyor; aydınlarımız susuyor.

Ankara'da Modern Otel Sheraton'da görkemli DİN ŞURALARI düzenlenerek, burada Kur'an kurslarının üç yıllık zorunlu eğitime dönüştürülmesine çanak tutuluyor, Laik eğitim hırpalanıyor; aydınlarımız susuyor.

"Laiklik terördür – Hilafeti kaldıranlar kafirdir – Ya hilafet yeniden can bulacak ya da çok kan akacak – Değişimin önündeki tek engel: Kemalizm! Türkiye çoktan Cezayir oldu!" diye yayınlar yapıyor; aydınlarımız susuyor..

Kimi Milletvekilleri, "Şeriat din kurallarının bütününe ifade eder, insanları yüceltmeyi amaçlar" diye şeriat övücülüğü yapıp Anayasa Mahkemesi Başkanı'na muhtıra veriyor; aydınlarımız gene susuyor.

Cumhuriyetin temellerinin atıldığı Sivas'ta sokaklarda "şeriat isteriz, laik düzen yıkılacak, kahrolsun laik devlet" diye bağırılıp 37 insan otelde yakılıyor; aydınlarımız susuyor.

Şeriat özlemcilerine, teokratik devlet heveslilerine yazıları ve düşünceleri ile karşı koyanlar, Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Bahriye Üçok ve Uğur Mumcu gibi öldürülerek susturuluyor; aydınlarımız gene susuyor.

Aydınlar, aydın geçinenler, susarak, gerçekleri görüp konuşmaktan kaçınarak hiçbir yere varamazlar.

Sözlerimi, ünlü bir yazar ve düşünürün günümüze ve kimi aydın geçinenlere uyan çok anlamlı sözleri ile bitirmek istiyorum.

Bu ünlü yazar ve düşünür şöyle söylüyor:

"Gerçeği gören kimse, BAŞKALARI ayrı düşünüyor diye onu söylemekten çekiniyorsa hem budala, hem de ALÇAKTIR!"

Gerçeği görüp de susan sözde aydın geçinenlere sesleniyorum:

Gelin susmayın! Gördüğünüz gerçekleri çekinmeden söyleyin, çocuklarınıza lekesiz şöhret bırakın, AYIPLARLA yaşamayın diyorum, sabrınız için teşekkür ediyorum saygılar sunuyorum.

(V)
**CMUK İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR ve
YAZIŞMALAR**

CMUK.nun 3842 Sayılı Kanunla değiştirilen maddeleri uyarınca 1992 yılı sonundan itibaren yakalanan kişi ya da sanıklara Barolarımızca görevlendirilen ve hukuki yardımda bulunan meslekdaşlarımıza yapılan ödemeler, Maliye Bakanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği'nin emrine gönderdiği paralardan karşılanmaktadır. Maliye Bakanlığı, göndermesi gereken paraları yasanın tanımladığı oranda göndermemiştir.

CMUK. uygulaması ile ilgili gelişmelere aşağıda etraflıca değinilmektedir.

Sayı : 742

Ankara, 18.6.1993

**BARO BAŞKANLIĞI
ÇANAKKALE**

İLGİ : 25.05.1993 gün ve 1993/265 No.lu yazımız.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3842 No.lu Kanunla değişik 140. maddesine göre yakalanan kişi veya sanığa, isteği halinde, müdafî tayini görevi soruşturmanın veya yargılamanın yapıldığı yer Barosuna aittir. Bu hükme göre, yakalanan kişi veya sanığın talimatla ifadesinin alınması halinde, soruşturmanın yapıldığı veya talimat mahkemesinin bulunduğu yer Barosu tarafından müdafî tayini gerekecektir.

Ancak, soruşturmanın yapıldığı veya talimat mahkemesinin bulunduğu yer Barosu tarafından tayin edilen müdafîin görevi, bu işlemlerin bitmesiyle sona erecek, başka bir Baronun mıntıkasında dava açılması halinde, dava açılan yer Barosu tarafından ayrı bir müdafî tayini gerekecektir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 26.7.1993

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 913/36

CMUK.nu değiştiren 3842 Sayılı Kanun uyarınca Birliğimize aktarılan ödenekten Barolarımıza iki kez faks havalesi yapılmış ve 14.4.1993 tarih ve 444/22 sayılı genelgemiz ekinde yollanan raporun yönetmeliğin 9/2 maddesine göre aylık düzenli şekilde gönderilmesi istenilmişti.

Üzölerek söylemek gerekir ki bugüne kadar kimi Barolarımızdan hiç bir rapor gelmemiştir. Bu Barolarımızın CMUK. uygulamasını aksatmadan sürdürdüklerini haricen biliyoruz, gözlüyoruz, fakat bunu Birliğimize de resmen bildirmeleri gerekir. Düzenli rapor gönderen hatta ödeneği bitip tekrar isteyen Barolarımız da vardır. Bunların listesi ve ek olarak gönderilen ödenek tutarları ilişikte gönderilmiştir.

Yönetmelik hükümlerine ve Birlik genelgelerine uymayan Barolarımıza 3. dönem ödeneklerini gönderme dayanağımız ve gerekçemiz olmayacağı için üzgünüz.

Barolarımızın başka genelge ve yazışmalara gerek bırakılmadan yönetmelik ve genelge hükümleri uyarınca raporlarını göndermelerini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İ V E D İ

Sayı : B030HİG000000/8-T.B.B.B.

Ankara, 14.10.1993

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

Sayın Bakanımıza verilen yazılı soru önergesine verilecek cevaba esas teşkil etmek üzere, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 3842 sayılı yasa ile değişik 146. maddesinde belirlenen esaslar dairesinde Maliye Bakanlığınca Birliğiniz hesabına aktarılan kaynaktan müdafî ücreti olarak bugüne kadar ödenen miktar ve rücu hakkının kullanılmasıyla geri gelen miktarların mümkünse bildirilmesini rica ederim.

BAKAN ADINA

Neslihan KARAKAYA
Hakim
Genel Müdür

15 Ekim 1993
1293

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

İLGİ : 14.10.1993 tarih ve B030HİG000000/8-T.B.B.B.-43820 sayılı yazınız.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3842 sayılı yasa ile değişik 146. maddesi uyarınca Maliye Bakanlığı tarafından Türkiye Barolar Birliği hesabına bugüne kadar aktarılan meblağdan 26.775.000.000.- TL. yasa ve yasaya uygun olarak hazırlanan yönetmelik hükümleri uyarınca Barolara gönderilmiştir. Barolar-
dan gelen muntazam raporlardan bu meblağıntamamına yakını-
nın sanık ya da yakalanan kişilere Barolarımız tarafından huku-
ki yardım yapılması için görevlendirilen meslektaşlarımıza
ödediği anlaşılmaktadır.

İki taksit halinde gönderilen ödeneğin yapılan hukuki yardımları karşılamadığı bazı Barolarımızca bildirilmiş ve ek ödenek gönderilmiştir.

Gelen raporları gözönünde tutarak önümüzdeki günlerde tüm Barolarımıza ödeneğin 3. taksidinin gönderilmesi gerekecektir.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda belirtilen ve mahkûm olan sanığa rücu edilmesine ilişkin hüküm, yönetmeliğin (Geri Alma) başlıklı 7. maddesinde "Bu yönetmelik hükümlerine göre avukata ödenen ücret, mahkûm olan ve ödeyebilecek durumdaki sanıklardan geri alınır. Geri alma hakkının kullanılması için ilgili Baro Yönetimine gerekli yetki verilebilir. Bu yolda tahsil olunan parlar Baroca aynı amaçla kullanılır" şeklinde düzenlenerek Barolara duyurulmuştur. Bugüne kadar hiç bir Baromuzdan anılan yasa ve yönetmelik hükmüne göre rücu hakkının kullanılmasını gerektirecek bir bilgi ve duyuru gelmemiştir.

Durum bilgilerinize saygı ile sunulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 19.10.1993

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1295/56

İLGİ : 2.9.1993 günlü 1047/4 - 29.9.1993 gün ve 1195/54 sayılı genelgelerimiz.

Baromuzca, CMUK. ödeneği ile ilgili raporların, bugüne kadar, çeşitli tarihlerdeki yazışmalara rağmen gönderilmediği anlaşılmıştır.

Yönetmeliğin ilgili maddesinde belirtilen raporların, genelgemizin tebliğ tarihinden itibaren 5 gün içinde gönderilmesini rica ederim. Bu husus yasa ve yönetmelik gereği karşılıklı hesap mu-

tabakatı için zorunludur. Türkiye Barolar Birliği'nin CMUK öde-
neğinin son durumunu bilmeden herhangi bir ödeme yapması
mümkün olmayacaktır.

Gereğini bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Ç O K İ V E D İ

Sayı : B.03.0.UİG.0.00.00.00.0.. 3.5.44.1992-7324 Ankara, 9.2.1994
Konu : Bilgi talebi

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Dışışleri Bakanlığının, 26.11.1993 gün ve AKGY/3004-
3262 sayılı yazıları.

Dışışleri Bakanlığının ilgide kayıtlı yazılarıyla, yurt dışındaki
muhtelif kuruluşların İnsan Hakları konusunda ülkemizdeki ge-
lişmelerden bilgi istedikleri ve bilhassa 3842 Sayılı Yasayla Ceza
Muhakemeleri Usulü Kanununda yapılan değişikliklerin bugüne
kadar uygulanması hususunda, özellikle gözaltında, CMUK.nun
değişik 135. maddesinin 2. fıkrasının 3. bendinde öngörülen mü-
dafî tayininde Devletçe kaç Avukata ne kadar ödeme yapıldığı
hususunda malumat talep ettikleri bildirilmektedir.

Dışışleri Bakanlığınca uluslararası kuruluşlara verilecek ceva-
ba esas olmak üzere yukarıda belirtilen hususlarda derlenebile-
cek bilgi ve sayısal verilerin gönderilmesine müsaadeleri rica
olunur.

BAKAN ADINA

Turgut AYDIN
Hakim
Genel Müdür

11.2.1994

214

**ADALET BAKANLIĞI
ANKARA**

**İLGİ : 9.2.1994 gün ve B.03.0.UİG.0.00.00.00.0.3.5.44.
1992-7324 çok ivedi sayılı yazınız.**

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 3842 Sayılı Yasa ile Değişik 146. maddesi uyarınca Maliye Bakanlığı tarafından Türkiye Barolar Birliği hesabına bugüne kadar aktarılan meblağdan 41.266.790.000.- TL. yasa ve yasaya uygun olarak hazırlanan yönetmelik hükümleri uyarınca Barolara gönderilmiştir. Barolar- dan gelen muntazam raporlardan bu meblağın tamamına yakını- nın sanık ya da yakalanan kişilere Barolarımız tarafından hukuki yardım yapılması için görevlendirilen meslekdaşlarımıza ödendiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda açıklandığı gibi meslekdaşlara ödemeyi doğrudan Barolarımız yapmaktadır. Barolarımızın bugün itibariyle kaç meslekdaşımızı görevlendirdiğini saptamak olanaksızdır. Ancak elimize bugüne kadar ulaşan raporlardan CMUK.nun Değişik 135. maddesinin 2. fıkrasının 3. bendinde öngörülen müdafî tayini işleminde bir aksama olmadığı hemen hemen ülke düzeyinde bütün taleplerin karşılandığı anlaşılmaktadır.

Barolarımıza gönderilen 41.266.790.000.- TL.nin büyük bir kısmı gözaltındaki sanık ya da yakalanan kişilere hem hazırlık aşamasında hem de mahkemelerde yapılan hukuki yardım için ödenmiştir. Çoğu yerde bir meslekdaşımız birkaç olayda görevlendirildiği için avukat adedi vermek olanaksızdır; ancak hukuki yardım yapılan ve müdafî görevlendirilen soruşturma adedinin yaklaşık olarak 55.000 olduğunu söylemek mümkündür.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI ANKARA

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 146. maddesini değiştiren 3842 Sayılı Yasanın 22 ve Geçici 3. maddeleri uyarınca, Barolar tarafından tayin edilen müdafilere ödenmek üzere 492 Sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan yargı harçlarının % 15'inin ve idari nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının % 15'inin bir önceki yıl kesin hesabına göre tesbit edilen miktar esas alınarak Bakanlığınızca, Birliğimiz hesabına aktarılması gerekmektedir.

01.01.1993-31.12.1993 dönemi için fotokopisi ilişik 27.4.1993 tarih ve B.07.MGM.0.28/15026 sayılı yazınızda sözü edilen miktarlar için hesabımıza toplam 40.219.696.000.- TL. gönderilmiştir. Bilahare 31.12.1993 tarihinde 22.615.644.000.- TL. daha gönderilmiş 1992 yılı kesin hesabına göre toplam 62.835.290.000.- TL. gönderilmiştir.

1992 yılı kesin hesabında yargı harçları 324.678.668.000.- TL. idari nitelikteki para cezaları hariç para cezaları da 120.139.412.000.- TL.'dir. Toplam 444.818.080.000.- TL.'nin % 15'i 66.722.712.000.- TL. tutmaktadır. Bakanlığınızın 01.01.1993-31.12.1993 dönemi için 1992 yılı kesin hesabına göre Birliğimize daha 3.887.422.000.- TL. gönderilmesi gerekmektedir.

Ayrıca 01.01.1994-31.12.1994 dönemi için de 12.2.1993 tarihli örneği ilişik yazınızda belirtilen ve 27.4.1993 tarihli yazınız ile uygun görülen şekilde, sonradan 1993 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısında yer alacak yargı harçları ile adli nitelikte para cezaları gelir yardımcı hesaplarındaki tutarlar üzerinden hesaplanacak miktara tamamlanmak üzere en az 1992 yılı kesin hesabındaki miktar olan 66.722.712.000.- TL.'nin hesabımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Birliğimizin herhangi bir yazılı istemi olmadan 31.12.1993 tarihinde Bakanlığınızca 22.615.644.000.- TL.'nin gönderilmiş olması bundan böyle 1993 yılı içindeki (avansın en geç Nisan so-

nuna kadar gönderilmesi) uygulamasının sürdürüleceği ve yazışmalara neden olmadan ödenek gönderileceği kanısını yaratmıştı;

01.01.1994-31.12.1994 dönemi için Sayın Bakanlığımızın Birliğimize avans olarak 66.722.712.000.- TL'yi en geç 1994 Nisan ayı sonuna kadar göndermesi gerekirken hiç para gönderilmediği gibi yukarıda sözü edilen 1992 yılı kesin hesabına ait 3.887.422.000.- TL. da gönderilmemiştir. Yasada belirtilen meblağın gönderilememiş olması, Türkiye Barolar Birliği'nin planlı bir dağıtım yapmasını imkansızlaştırmış, Barolarca görevlendirilen müdafilere ödemeler durma noktasına gelmiştir. Yazımızda sözü edilen 66.722.712.000.- TL. ve 1992 yılına ait 3.887.422.000.- TL'nin gönderilmediği takdirde Barolara CMUK. hizmeti için avukat görevlendirilmesi yapılamayacak, hukuki yardım götürülemez.

Aslında CMUK. uygulaması, Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımızdan çok, hükümetin sorunudur. Sözedilen meblağ gönderilmezse demokratikleşme için yurtdışında ve içinde örnek gösterilen CMUK. uygulaması, Barolarımızın ve meslekdaşlarımızın tüm özverili gayretlerine rağmen yürümecektir.

Toplam 70.610.134.000.- TL'nin mümkün olabilecek en hızlı biçimde Türkiye Barolar Birliği'nin TC. Ziraat Bankası Ankara Kızılay Şubesindeki 30440/3066/010 No.lu hesaba aktarılmasını dilerim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ :

- 1) 27.4.1993 tarihli yazı
- 2) 12.2.1993 tarihli yazımız

Ankara, 08.07.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 969/30

CMUK'nu değiştiren 3842 Sayılı Kanun uyarınca Birliğimize aktarılan ödenekten Barolarımıza havaleler yapılmakta ve 14.4.1993 tarih ve 444/22 sayılı genelgemiz ekinde yollanan raporu Barolarımızın Yönetmeliğin 9/2. maddesine göre aylık düzenli şekilde göndermeleri istenilmektedir.

Üzülerek söylemek gerekir ki birbuçuk yıllık uygulama döneminde bugüne kadar kimi Barolarımızdan hiç rapor gelmemiştir. Bu Barolarımızın CMUK. uygulamasını aksatmadan sürdürdüklerini haricen biliyoruz, gözlüyoruz, fakat bunu Birliğimize de resmen bildirmeleri gerekir. Aksatmadan çok düzenli rapor gönderen Barolarımız çoğunluktadır.

Yönetmelik hükümlerine ve Birlik genelgelerine uymayan Barolarımıza bundan böyle ödeneklerini gönderme dayanağımız ve gerekçemiz olamayacaktır. Kendi görev ve sorumluluğunu yerine getirmeyen Barolarımızın Türkiye Barolar Birliği'nden ilgi beklmeleri düşünölmemelidir.

Barolarımızın başka genelge ve yazışmalara gerek bırakmadan yönetmelik ve genelge hükümleri uyarınca raporlarını göndermelerini eksik aylara ait olanları tamamlamalarını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

NOT :

Bazı Barolarımızın gönderilmiş olan rapor örneğini kaybettiği, değişik ve eksik rapor gönderdikleri gözlenmektedir; rapor örneği ilişiktir.

13.2.1993 tarihli yönetmeliğin 9/2. maddesine göre Barolarca düzenlenecek hesap durumuna ilişkin rapor örneği :

Baromuzca CMUK. gereği tayin edilen müdafilere yapılacak ödemeler için CMUK. 146. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği tarafından gönderilen- TL. ödenekle ilgili dönemine ait hesap durumu aşağıda gösterilmiştir :

- 1- a) Hazırlık aşamasındaki iş adedi
- b) Hazırlık aşamasındaki işler için ödenen miktar-TL.
- 2- a) Sulh Mahkemelerindeki iş adedi
- b) Sul Mahkemelerindeki işler için ödenen miktar-TL.
- 3- a) Asliye Mahkemelerindeki iş adedi
- b) Asliye Mahkemelerindeki işler için ödenen miktar- TL.
- 4- a) Çocuk Mahkemelerindeki iş adedi
- b) ÇocukMahkemelerindeki işler için ödenen miktar- TL.
- 5- a) Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen iş adedi
- b) Ağır Ceza Mahkemelerindeki işler için ödenen miktar- TL.
- 6- Yönetmeliğin 8/3. maddesi uyarınca ödenen zorunlu giderler- TL.
- 7- Toplam olarak ödenen miktar-TL.
- 8- Ödenekten artan miktar-TL.

..... BAROSU BAŞKANLIĞI

29.7.1994

1073

**MALİYE BAKANLIĞI
ANKARA**

İLGİ : 7.7.1994 gün ve 962 No.lu yazımız.

Örneği ilişik ilgi yazımızla, 1412 Sayılı CMUK.nun 146. maddesini değiştiren 3842 Sayılı Yasanın 22 ve Geçici 3. maddeleri gereğince, CMUK. uygulamasında görev verilen avukatlara

ödenmek üzere Bakanlığınızca Birliğimize gönderilmesi gereken ödeneğin, TC. Ziraat Bakanlığı Ankara Kızılay Şubesindeki 30440/3066/010 No.lu hesabımıza aktarılması istenmiştir.

Bu yazımıza cevap verilmediği gibi, ödeneğin hesabımıza da aktarılmadığı anlaşılmaktadır.

İlgi yazımızda da açıklandığı üzere CMUK. uygulaması Sayın hükümetin yasal görevidir. Türkiye Barolar Birliği ve Barolar, istenen ödenek gönderilmediği takdirde CMUK. uygulamasından kendilerini sorumlu kabul etmeyecekler, zorunlu olarak uygulamayı durduracaklardır.

Gereğinin ivedilikle yapılmasını, işin önemini dikkate alarak, tekiden, takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ :

7.7.1994 gün ve 962 No.lu
yazımız örneği.

Tarih : 15.8.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 1145/39

Adalet Bakanlığı müfettişlerince Barolarımızın yıllık teftişleri sonucunda düzenlenen raporlarda CMUK ödenekleriyle ilgili aksaklıklara değinilmektedir. Anılan raporlarda belirtildiği üzere CMUK. uygulaması nedeniyle, avukatlara ödenmek üzere Birliğimize gönderilen avans paralarının, Baronun gelir-gider hasabıyla karıştırılmaması, bu avans paralarının ayrı bir hesapta tutularak, uygulama gereği yapılan giderlerin bu hesaptan öden-

mesi hususunda gerekli dikkat ve hassasiyetin gösterilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

CMUK. uygulamalarında Barolarca hukuki yardım için görevlendirilen meslektaşlarımıza yapılacak ödemeler için Maliye Bakanlığınca gönderilmesi yasa gereği zorunlu olan paralar, başlangıç ayları hariç hep aksatılmış ve 1994 yılından itibaren ise hiç gönderilmemiştir.

Aşağıdaki yazışmalar, bu sıkıntıyı somut olarak yansıtmaktadır.

4.11.1994
1699

**MALİYE BAKANLIĞI
ANKARA**

İLGİ : 7.7.1994 gün ve 962 No.lu yazımız.
29.7.1994 gün ve 1073 No.lu yazımız.

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu (CMUK) 146. maddesini değiştiren 3842 Sayılı Yasanın 22 ve Geçici 3. maddeleri uyarınca, Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar olan dönem için Bakanlığınızca; Türkiye Barolar Birliği'ne:

16.02.1993 tarihinde	3.223.604.000.-TL
16.02.1993 tarihinde	20.000.000.000.-TL
29.04.1993 tarihinde	20.219.646.000.-TL
31.12.1993 tarihinde	22.615.644.000.-TL
11.10.1994 tarihinde	25.000.000.000.-TL.
	<u>91.058.894.000.-TL.</u>

gönderilmiştir.

Anılan miktarlar (1.12.1992 - 31.12.1992) - (01.01.1993 - 31.12.1993) - (01.01.1994 - 31.12.1994) dönemleri içinde yapılan ve yapılacak olan hukuki yardımlardan harcanmak üzere gönderilmiştir.

Sayın Bakanlığın ödenek gönderilmesinde 1993 yılı içindeki ihtimam ve titizliği göstermediğinden duyduğumuz üzüntüyü ifade etmek isterim. Aslında ilişikte sunulan ve 31.3.1993 tarihinde yürürlüğe giren CMUK. Avukatlık Ücret Tarifesindeki ücretlerin fevkalade düşük olması ve yine ilişikte sunulan 13.12.1993 tarihli CMUK. Yönetmeliği hükümlerini titizlikle uygulaması ve Baroları çok yakından izlemesi sayesinde ödemelerde ve hizmette aksama yaratılmamıştır. Önümüzdeki dönemde böyle düşük ücretlerle hizmetin yürütülmesi mümkün olamayacaktır. Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan 31.10.1994 tarihli fotokopisi ilişik yazısından da anlaşılacağı üzere mevcut CMUK. Asgari Ücret Tarifesi en geç 31.3.1995'de değiştirilecektir.

Bugüne kadar Bakanlığınızca gönderilmiş olan 91.058.894.000.- TL'den Barolarımıza ilişik listede gösterilen miktarlarda ve toplam 69.400.000.000.- TL. gönderilmiştir. Geride 21.658.894.000.- TL. kalmıştır.

İlgi yazılarımızdaki hesaplamalar çerçevesinde gerekli ödeneğin gönderilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKLERİ :

- 1- 31.3.1993 yürürlük tarihli CMUK.
Asgari Ücret Tarifesi.
- 2- 13.2.1994 tarihli Yönetmelik.
- 3- 31.10.1994 tarih ve 019374 Sayılı Adalet Bakanlığı
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü yazısı.
- 4- 2.11.1994 tarihine kadar CMUK ödeneğinden
Barolara gönderilen paraların listesi.

8 Kasım 1994
1729

**ADALET BAKANLIĞI
ANKARA**

ÖZÜ : CMUK. gereğince Maliye Bakanlığı'ndan gönderilen paraların dağıtımının denetimi hakkında.

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 146. maddesini değiştiren 3842 Sayılı Yasanın 22 ve Geçici 3. maddeleri uyarınca, Barolar tarafından tayin edilen müdafilere ödenmek üzere 492 Sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan yargı harçlarının % 15'ini ve idari nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının % 15'inin bir önceki yıl kesin hesabına göre tesbit edilen miktar esas alınarak Maliye Bakanlığı'nca Birliğimiz hesabına aktarılması gerekmektedir.

Bugüne kadarki dönem (1.11.1992 - 8.11.1994) içinde, Maliye Bakanlığı'nca:

16.02.1993 tarihinde	3.223.604.000.-TL
16.02.1993 tarihinde	20.000.000.000.-TL
29.04.1993 tarihinde	20.219.646.000.-TL
31.12.1993 tarihinde	25.000.000.000.-TL.
11.10.1994 tarihinde	22.615.644.000.-TL.
	<u>91.058.894.000.-TL.</u>

gönderilmiştir.

İncelendiğinde 1994 yılı içinde ve o da 11.10.1994 tarihinde 25.000.000.000.- TL'lık ödeme yapıldığı görülecektir; oysa 1994 yılı içinde en az 70.610.134.000.- TL. gönderilmesi gerekmektedir.

Bu husus yazılı ve sözlü olarak Maliye Bakanlığı yetkililerine bildirilmiştir. En son Muhasebat Genel Müdürü ile telefon görüşmemizi izleyen günlerde, tahminen 15 gün kadar önce kendisinin Muhasebat Genel Müdürlüğü Kontrolörü olduğunu bildiren Rıza Çiftçi, Türkiye Barolar Birliği'ni arayıp Başkan olarak benimle görüşmek istediğini söylemiş ve görüşme içeriğini açıklamıştır.

Bir özel görüşme olacağını düşünerek ve Baroların Genel Kurullarının yapılması nedeniyle yoğun olduğumuz için bu görüşme isteğine cevap veremedik. 4 Kasım 1994 günü öğleden sonra Rıza Çiftçi ve Mustafa Aydoğan isimli Maliye Bakanlığı Kontrolörleri, habersiz, randevusuz Türkiye Barolar Birliği'ne gelip CMUK. ödemeleri ile ilgili denetim yapmak istediklerini belirttiler. Gerekçelerini ve denetimin hukuki dayanağını sordüğümüzda, 3941 Sayılı 1994 Mali Yılı Bütçe Kanununun kendilerine bu hakkı tanıdığını belirterek CMUK. 146. maddesi uyarınca Maliye Bakanlığı'ndan gönderilen paraların amacına uygun olarak dağıtılıp-dağıtılmadığını inceleyebileceklerini ifade ettiler.

Kendilerine CMUK'la ilgili bütün belge ve dökümanların eksiksiz olarak hazır olduğu derhal gösterilebileceği, denetime yanaşmamak gibi bir niyetimizin olmadığı ancak Maliye Bakanlığı Kontrolörlerinin Türkiye Barolar Birliği'ni denetlemelerinin yasal dayanağının olmadığı, "Anayasa'nın 135. maddesi uyarınca "kanunda gösterilen şekilde devletin idari ve mali denetimi yapılabileceği" bunun, 1136 Sayılı Yasasının Ek 4. maddesinin "Adalet Bakanlığı, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve mali işlemlerini yönetmelikte belirlenecek esaslara göre denetlemeye yetkilidir. Bu idari ve mali denetim, Adalet Müfettişlerince yapılır" hükmü gereği ancak Adalet Bakanlığı Müfettişlerince yapılabileceği söylendi. Aksine bir anlayışın kabulü, Barolarımızın da illerinde Mal Müdürleri tarafından denetlenmesi sonucunu ve yaratacağı kaos ifade edilip örneği ilişik 4.11.1994 tarihli yazı ve ekleri gösterilerek bunların Maliye Bakanlığı'na gönderilmiş olduğu da belirtildi.

Maliye Bakanlığı Kontrolörleri, dayanak yapılmak istenen 1994 yılı Bütçe Kanununun tarafımızdan inceleneceği, konunun Adalet Bakanlığı'na yansıtılacağı, Maliye Bakanlığı'nın anılan yasa kapsamında bir denetim hakkı sözkonusu işe ve bu da hukuka aykırı değilse kendilerine bilgi verileceği, de belirtilerek yolcu edildi.

Maliye Bakanlığı Kontrolörlerinin denetim için esas aldıkları 3941 Sayılı 1994 Mali Yılı Bütçe Kanununun hiç bir maddesi böyle bir yasal hakkı tanımamaktadır. Türkiye Barolar Birli-

ğinin denetimi, bu yasa kapsamında mütalaa edilemez. Türkiye Barolar Birliği, anılan yasanın 6. maddesinde sayılan "Bütçenin transfer tertibinden yardım alan kuruluşlar" kapsamında olmadığı gibi, 13. maddede yazılı "Genel ve katma bütçeli kuruluşların ödeneklerinden yardım alan" kuruluşlardan da değildir.

Ayrıca CMUK'un 146. maddesinde de Maliye Bakanlığı'na herhangi bir inceleme ve denetim hakkı da verilmemiştir. Elbette, bu madde uyarınca Maliye Bakanlığı'nın gönderdiği paraların harcanmaları, dağıtımını denetlenebilir; ancak bununun 1136 Sayılı Yasanın Ek 4. maddesine göre Devlet adına Adalet Bakanlığı Müfettişlerince yapılması gerekir; başka türlü denetimler, yasa ve hukuka aykırıdır.

Maliye Bakanlığı'nın denetim konusundaki ısrarı sürerse hukuka aykırı böyle bir denetime olur verilemeyeceği, CMUK. gereğince Barolarca müdafî tayini işleminin eldeki miktar kadar sürdürüleceği ve hiç para talep edilmeyeceği ve CMUK. için gönderilen para bitince hukuki yardımların durdurulacağı bilgilerine saygı ile sunulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EK:

4.11.1994 tarihli yazımız ve ekleri,
20.12.1993 tarihli 3941 Sayılı Yasanın
ilk 13. madde fotokopisi.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 0303HİG000000-
No : 20931

ANKARA
21.11.1994

MALİYE BAKANLIĞINA

Türkiye Barolar Birliği'nden alınan 8.11.1994 tarih ve 1729 sayılı yazıda, Bakanlığınızın Muhasebat Genel Müdürlüğü Kont-

rolörlerinden Rıza Çiftçi ve Mustafa Aydoğan'ın Türkiye Barolar Birliği'nin denetimi için gittikleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 146. maddesi uyarınca gönderilen paraların usulüne uygun olarak dağıtılıp dağıtılmadığının incelenmesini istedikleri, kendilerine Baroların mali ve idari denetiminin ancak Adalet Bakanlığı Müfettişlerince yapılabileceğinin söylenerek denetime olur verilmediği belirtilmektedir.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 146. maddesi,

"Baro tarafından tayin edilen müdafie, görevin ifasından doğan masrafları hariç avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak bu tarifenin hazırlanış yöntemine göre tespit edilecek ücret ödenir. İleride yargılama giderleri ile mahkum olan sanıklardan müdafie ödenen ücreti ödeyebilecek durumda olanlara Türkiye Barolar Birliği'nin rücu hakkı vardır.

492 sayılı Harçlar Kanunu'na bağlı (1) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan yargı harçlarının % 15'i ve idari nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının % 15'i bir önceki yıl kesin hesabına göre tesbit edilen toplam miktar esas alınarak yıl içinde Maliye ve Gümrük Bakanlığınca Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Birinci fıkraya göre ödenecek ücretler bu hesaptan karşılanır.

Türkiye Barolar Birliği tarafından barolar arasında yapılacak dağıtımın usul ve esasları Barolar Birliğince çıkarılacak yönetmelikte gösterilir" hükmünü içermektedir.

Buna göre de Maliye Bakanlığı hesaplanan miktarı Barolar Birliği hesabına aktarmakta ve Birlikçe bu paraların dağıtımını ve sarfı sağlanmaktadır.

Türkiye Barolar Birliğinin bu uygulaması Adalet Müfettişlerince denetlenir. Zira 1136 sayılı Yasanın Ek 4. maddesinde aynen: "Adalet Bakanlığı, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve mali işlemlerini yönetmelikte belirlenecek esaslara göre denetlemeye yetkilidir. Bu idari ve mali denetim Adalet Müfettişlerince yapılır" denilmektedir. Böylece denetim yönünden özel bir düzenleme getirilmiş bulunmaktadır.

Bu durumda, Maliye Bakanlığının CMUK. uygulaması nedeniyle Baroları ve Türkiye Barolar Birliğini mali denetim yetkisi olmadığı, bu cihetle Maliye Bakanlığı kontrolörlerine verildiği söylenen Türkiye Barolar Birliğini denetleme talimatının tekrar gözden geçirilmesinin ve CMUK harcamalarının dağıtımını ile ilgili gerekli denetimin Bakanlığımız Müfettişlerince yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Takdirlerinize arz ederim.

Mehmet MOĞULTAY
Bakan

Yukarıda aktarılan yazışmalardan sonra çok ilginç bir gelişme olmuş, Maliye Bakanlığı, Baroların ve Türkiye Barolar Birliğini CMUK. harcamaları nedeniyle Adalet Bakanlığı Müfettişlerinden ayrı olarak kendisinin de denetlemesine olanak sağlayacak yasal değişikliği, Bütçe Kanununda gerçekleştirmiştir.

28 Aralık 1994 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 1995 Mali Yıl Bütçe Kanunu'nun 6. maddesine eklenen bu değişiklikle ilgili olarak Anayasa Yargısına gidilmesi için Anamuhalefet Partisine yazılı olarak başvurulmuş ve Anayasa Mahkemesi'nde dava açılması sağlanmıştır.

Anavatan Partisi Genel Başkanı Sayın Mesut Yılmaz'a yazılan yazı örneği aşağıya alınmıştır.

4.1.1995

29

Sayın Mesut YILMAZ
Anavatan Partisi Genel Başkanı
ANKARA

Sayın Genel Başkan,

28 Aralık 1994 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4061 Sayılı "1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu"nun 6. maddesine, bu yıla kadarki bütçe kanunlarına konulmamış olan bir fıkra eklenmiştir.

6. maddenin 3. fıkrası, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ilgili mevzuatı gereğince genel bütçe gelirlerinden her ne ad ile olursa olsun aktarılan paraların, verilmiş amacına uygun olarak harcanıp harcanmadığını incelemeye, amacına uygun harcama yapmadığı tespit edilen kuruluşa aktarılacak tutarları gerektiğinde kesmeye ve durdurmaya Maliye Bakanı yetkilidir" şeklindedir.

Anılan fıkrada adı söylenilmemekle birlikte kastedilen "Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları" "Türkiye Barolar Birliği" ve "Barolar"dır; çünkü Maliye Bakanlığı'ndan kendilerine para aktarılan başkaca kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu bulunmamaktadır. Bilindiği üzere CMUK'nun 146. maddesi uyarınca Baro tarafından tayin edilen müdafilere ödenecek ücretler için Maliye Bakanlığı'nca Türkiye Barolar Birliği hesabına para aktarılması zorunludur.

Anayasanın 135. maddesinin 5. fıkrasına göre "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kanunda gösterildiği şekilde devletin idari ve mali denetimine tabidir."

Türkiye Barolar Birliği ve Baroların devlet adına idari ve mali denetimi, 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun Ek 4. maddesine göre Adalet Bakanlığı Adalet Müfettişlerince yapılmaktadır. Anayasanın 135. maddesinde mali denetim için aranılan kanun koşulu, böylece 1136 Sayılı özel nitelikteki Avukatlık Yasası ile gerçekleştirilmiştir. Bütçe kanunu ile mali konuda, ayrıca ve mükerrenen Maliye Bakanlığı'nın mali inceleme ve denetim yetkisi kullanması Anayasaya aykırıdır. Ayrıca, kanun maddesi, "Bütçe Kanununa, bütçe ile ilgili hükümler dışında hiç bir hüküm konulamaz" şeklindeki Anayasa'nın 161. maddesi hükmüne de aykırıdır.

Anavatan Partisi'nin Bütçe Kanunu'nun pek çok maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesi ile iptali için Anayasa Mahkemesi'ne 2.1.1995 tarihinde başvurduğunu yazılı ve görsel yayın organlarından öğrenmiş bulunuyoruz.

Anavatan Partisi'nin yukarıda belirtilen ve Anayasa'ya aykırılığı çok açık bulunan Bütçe Kanununun 6/3. maddesi için de

Anayasa Mahkemesi'ne başvurması, Barolarımızı ve meslekdaşlarımızı fevkalade memnun edecektir.

Durumu takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

CMUK. ile ilgili gelişmeler ve Maliye Bakanlığı'nın para göndermedeki kayıtsızlığı Adalet Bakanlığı'na yazılan 17.3.1995 tarihli aşağıdaki yazı ile açıklanmıştır.

17.3.1995

411

**ADALET BAKANLIĞI
ANKARA**

ÖZÜ : CMUK. gereğince Maliye Bakanlığı'ndan gönderilen paralar hakkında.

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 146. maddesini Değiştiren 3842 Sayılı Yasanın 22 ve Geçici 3. maddeleri uyarınca, Barolar tarafından tayin edilen müdafilere ödenmek üzere 492 Sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan yargı harçlarının % 15'ini ve idari nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının % 15'inin bir önceki yıl kesin hesabına göre tesbit edilen miktar esas alınarak Maliye Bakanlığı'nca Birliğimiz hesabına aktarılması gerekmektedir.

Bugüne kadarki dönem (1.11.1992 - 17.3.1995) içinde, Maliye Bakanlığı'nca:

16.02.1993 tarihinde	3.223.604.000.-TL
16.02.1993 tarihinde	20.000.000.000.-TL
29.04.1993 tarihinde	20.219.646.000.-TL
31.12.1993 tarihinde	22.615.644.000.-TL
11.10.1994 tarihinde	25.000.000.000.-TL
	<u>91.058.894.000.-TL</u>

gönderilmiştir.

İncelendiğinde görüleceği üzere Maliye Bakanlığı, 1994 yılı içinde sadece 11.10.1994 tarihinde Türkiye Barolar Birliği'ne 25.000.000.000.- TL. göndermiştir. Oysa 01.01.1994 - 31.12.1994 dönemi için 1993 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısında yer alacak olan yargı harçları ile adli nitelikteki para cezaları gelir yardımcı hesaplarındaki tutarlar üzerinden hesaplanacak miktara (yani 111.444.454.650.- TL'ya) tamamlanmak üzere en az 66.722.712.000.- TL. gönderilmesi gerekmekte idi. Buna göre Maliye Bakanlığı'nın 01.01.1994 - 31.12.1994 dönemi için Türkiye Barolar Birliği'ne 86.44.454.650.- TL. daha göndermesi gerekmektedir. Daha önceki 01.01.1993 - 31.12.1993 dönemi için gönderilmemiş olan 3.887.422.000.- TL.da eklenince Maliye Bakanlığı'nın toplam 90.331.876.650.- TL. göndermesi gerekmektedir. Buna ek olarak 01.01.1995 - 31.12.1995 dönemi için, sonradan 1994 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısında yer alacak yargı harçları ile adli nitelikte para cezaları gelir yardımcı hesaplarındaki tutarlar üzerinden hesaplanacak miktara tamamlanmak üzere en az 1993 yılı kesin hesabındaki % 15 miktar olan 111.444.454.650.- TL'nin da avans olarak ayrıca Türkiye Barolar Birliği Hesabına gönderilmesi gerekmektedir.

Bugüne kadar gönderilen toplam 91.05.894.000.- TL'dan Barolarımıza 82.875.000.000.- TL. gönderilmiş olup, geride 8.183.894.000.- TL kalmıştır.

Maliye Bakanlığı'ndan özellikle 1994 yılında çok az para gönderildiğinden zaman zaman Barolarımıza para gönderilememiş ya da gerekenin altında gönderilmiştir. Eldeki miktarın yetmeyeceği düşünülerek bu yola gidilmiş olması, meslektaşlarımıza Barolarca yapılacak olan ödemeleri geciktirmiştir. Halen Barolarımızın hukuki yardım veren meslektaşlarımıza borçları vardır.

Her ne kadar CMUK da yargılama giderleri ile mahkum olan sanıklardan müdafie ödenen ücreti ödeyebilecek durumda olanlara Türkiye Barolar Birliği'nin rücu hakkı olduğu belirtilmişse de bu maddenin işletilmesi mümkün olamamaktadır. Bugüne kadar Barolarımızca ödeyebilecek sanık bize bildirilmediği için rücu hakkının kullanılması da gündeme gelmemiştir.

Barolarımızın bugün itibariyle kaç meslektaşımızı görevlendirdiğini saptamak olanaksızdır. Ancak elimize bugüne kadar

ulaşan raporlardan CMUK'nun Değişik 135. maddesinin 2. fıkrasının 3. bendinde öngörülen müdafî tayini işleminde bir aksama olmadığı hemen hemen ülke düzeyinde bütün taleplerin karşılandığı anlaşılmaktadır.

Barolarımıza gönderilen paraların büyük bir kısmı gözaltındaki sanık ya da yakalanan kişilere hem hazırlık aşamasında hem de mahkemelerde yapılan hukuki yardım için ödenmiştir. Çoğu yerde bir meslekdaşımız bir kaç olayda görevlendirildiği için avukat adedi vermek olanaksızdır; ancak hukuki yardım yapılan ve müdafî görevlendirilen soruşturma adedinin yaklaşık olarak 100.000 olduğunu söylemek mümkündür.

CMUK'da 3842 Sayılı Yasa ile getirilen ve demokratikleşmeyi sanık sorgulamasında ve yargılamada şeffaflaştırmayı amaçlayan yenilik ve değişiklikler, Barolarımızın ve hukuki yardım için görevlendirilen meslekdaşlarımızın büyük gayreti, titizliği ve özverili çalışmaları ile uygulanabilmektedir.

Barolardan ve Avukatardan hem çok önemli görevler ve özverili çalışmalar beklenmekte hem de bunların yürütülmesi için gereken olanak yaratılmamakta, aksine engeller çakırtılmaktadır. Maliye Bakanlığı'nın CMUK. gereği ödemelerle ilgili tavrı sürecekte olursa bundan böyle 146. madde uyarınca Maliye Bakanlığı'nın göndereceği para istenmeyecek, Barolarımız da CMUK'nun 135 ve 138. maddeleri gereği sanık ya da yakalanan kişilere hukuki yardım için müdafî tayin etme işlemlerini durduracaklardır. Böylece Maliye Bakanlığı'nın anlaşılmaz tutumu nedeniyle "Savunma Suçlama ile Başlar" kuralı rafa kaldırılmış olacak ve demokratikleşmede çok önemli bir uygulama, giderilmesi olanaksız yaralar alacaktır.

Durumu ve gereğini bilgilerinize ve takdirlerinize saygılarımla sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ek : Liste

8.3.1995 tarihi de dahil olmak üzere CMUK faslından Barolarımıza bugüne kadar gönderilen havalelere ait liste.

ADANA BAROSU	2.300.000.000.-
ADIYAMAN BAROSU	700.000.000.-
AFYON BAROSU	825.000.000.-
AĞRI BAROSU	750.000.000.-
AKSARAY BAROSU	600.000.000.-
AMASYA BAROSU	350.000.000.-
ANKARA BAROSU	8.300.000.000.-
ANTALYA BAROSU	1.600.000.000.-
ARTVİN BAROSU	450.000.000.-
AYDIN BAROSU	1.925.000.000.-
BALIKESİR BAROSU	1.700.000.000.-
BARTIN BAROSU	300.000.000.-
BATMAN BAROSU	600.000.000.-
BİLECİK BAROSU	225.000.000.-
BOLU BAROSU	900.000.000.-
BURDUR BAROSU	500.000.000.-
BURSA BAROSU	1.700.000.000.-
ÇANAKKALE BAROSU	850.000.000.-
ÇANKIRI BAROSU	375.000.000.-
ÇORUM BAROSU	625.000.000.-
DENİZLİ BAROSU	1.250.000.000.-
DİYARBAKIR BAROSU	2.600.000.000.-
EDİRNE BAROSU	650.000.000.-
ELAZIĞ BAROSU	1.025.000.000.-
ERZURUM BAROSU	1.200.000.000.-
ERZİNCAN BAROSU	375.000.000.-
ESKİŞEHİR BAROSU	1.000.000.000.-
GAZİANTEP BAROSU	1.850.000.000.-
GİRESUN BAROSU	800.000.000.-
GÜMÜŞHANE BAROSU	300.000.000.-
HATAY BAROSU	1.525.000.000.-
IĞDIR BAROSU	750.000.000.-
ISPARTA BAROSU	825.000.000.-
İSTANBUL BAROSU	8.750.000.000.-
İZMİR BAROSU	4.975.000.000.-
KARAMAN BAROSU	600.000.000.-

KARS BAROSU	600.000.000.-
KASTAMONU BAROSU	400.000.000.-
KAYSERİ BAROSU	1.525.000.000.-
KIRKLARELİ BAROSU	375.000.000.-
KIRIKKALE BAROSU	400.000.000.-
KIRŞEHİR BAROSU	500.000.000.-
KOCAELİ BAROSU	1.575.000.000.-
KONYA BAROSU	1.575.000.000.-
KÜTAHYA BAROSU	625.000.000.-
KAHRAMANMARAŞ BAROSU	1.200.000.000.-
MALATYA BAROSU	750.000.000.-
MANİSA BAROSU	1.700.000.000.-
MARDİN BAROSU	800.000.000.-
MERSİN BAROSU	1.475.000.000.-
MUĞLA BAROSU	725.000.000.-
MUŞ BAROSU	225.000.000.-
NEVŞEHİR BAROSU	550.000.000.-
NİĞDE BAROSU	300.000.000.-
ORDU BAROSU	950.000.000.-
RİZE BAROSU	375.000.000.-
SAKARYA BAROSU	1.050.000.000.-
SAMSUN BAROSU	1.400.000.000.-
SİNOP BAROSU	450.000.000.-
SİVAS BAROSU	1.175.000.000.-
ŞANLIURFA BAROSU	1.175.000.000.-
TEKİRDAĞ BAROSU	600.000.000.-
TOKAT BAROSU	950.000.000.-
TRABZON BAROSU	750.000.000.-
UŞAK BAROSU	750.000.000.-
VAN BAROSU	2.100.000.000.-
YOZGAT BAROSU	750.000.000.-
ZONGULDAK BAROSU	1.050.000.000.-

82.875.000.000.-

AKTARILAN PARA

91.058.894.000.-

KALAN PARA

8.183.894.000.-

Maliye Bakanlığı'nın bugüne kadar göndermiş olduğu toplam 91.058.894.000.- TL.dan 1995 Nisan ayı sonu itibariyle hiç para kalmamıştır. Bundan böyle Baroların hukuki yardım için avukat görevlendirmesi olanağı bulunmayacaktır.

Bu husus aşağıya aynen aktarılan 2.5.1995 tarihli yazımızla Maliye Bakanlığı'na son bir kez anlatılmaya çalışılmıştır.

Sayı : 799

Ankara, 2.5.1995

MALİYE BAKANLIğI
ANKARA

ÖZÜ : CMUK. gereğince Bakanlığınızca gönderilmesi gereken paralar hakkında.

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 146. maddesini Değiştiren 3842 Sayılı Yasanın 22 ve Geçici 3. maddeleri uyarınca, Barolar tarafından tayin edilen müdafilere ödenmek üzere 492 Sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan yargı harçlarının % 15'ini ve idari nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının % 15'inin bir önceki yıl kesin hesabına göre tesbit edilen miktar esas alınarak Maliye Bakanlığı'nca Birliğimiz hesabına aktarılması gerekmektedir.

Bugüne kadarki dönem (1.11.1992 - 17.3.1995) içinde, Bakanlığınızca:

16.02.1993 tarihinde	3.223.604.000.-TL
16.02.1993 tarihinde	20.000.000.000.-TL
29.04.1993 tarihinde	20.219.646.000.-TL
31.12.1993 tarihinde	22.615.644.000.-TL
11.10.1994 tarihinde	25.000.000.000.-TL
	<u>91.058.894.000.-TL</u>

gönderilmiştir.

İncelendiğinde görüleceği üzere Maliye Bakanlığı, 1994 yılı içinde sadece 11.10.1994 tarihinde Türkiye Barolar Birliği'ne 25.000.000.000.- TL. göndermiştir. Oysa 01.01.1994 - 31.12.1994

dönemi için 1993 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısında yer alacak olan yargı harçları ile adli nitelikteki para cezaları gelir yardımcı hesaplarındaki tutarlar üzerinden hesaplanacak miktara (yani 111.444.454.650.- TL'ya) tamamlanmak üzere en az 66.722.712.000.- TL. gönderilmesi gerekmekte idi. Buna göre Maliye Bakanlığı'nın 01.01.1994 - 31.12.1994 dönemi için Türkiye Barolar Birliği'ne 86.44.454.650.- TL. daha göndermesi gerekmektedir. Daha önceki 01.01.1993 - 31.12.1993 dönemi için gönderilmemiş olan 3.887.422.000.- TL.da eklenince Maliye Bakanlığı'nın toplam 90.331.876.650.- TL. göndermesi gerekmektedir. Buna ek olarak 01.01.1995 - 31.12.1995 dönemi için, sonradan 1994 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısında yer alacak yargı harçları ile adli nitelikte para cezaları gelir yardımcı hesaplarındaki tutarlar üzerinden hesaplanacak miktara tamamlanmak üzere en az 1993 yılı kesin hesabındaki % 15 miktar olan 111.444.454.650.- TL'nin da avans olarak ayrıca Türkiye Barolar Birliği Hesabına gönderilmesi gerekmektedir.

Bugüne kadar gönderilen toplam 91.058.894.000.- TL'nin tamamı Barolarımıza gönderilmiştir.

Bakanlığınızca özellikle 1994 yılında çok az para gönderildiğinden zaman zaman Barolarımıza para gönderilememiş ya da gerekenin altında gönderilmiştir. Eldeki miktarın yetmeyeceği düşünülerek bu yola gidilmiş olması meslektaşlarımıza Barolarca yapılacak olan ödemeleri geciktirmiştir. Halen Barolarımızın hukuki yardım veren meslektaşlarımıza borçları vardır.

CMUK'da 3842 Sayılı Yasa ile getirilen demokratikleşmeyi sınık sorgulamasında ve yargılamada şeffaflaşmayı amaçlayan yenilik ve değişiklikler, Barolarımızın büyük gayreti, titizliği ve özverili çalışmaları ile uygulanabilmektedir.

Maliye Bakanlığı'nın gönderdiği paralar bittiği ve göndermesi gereken miktarlar bugüne kadar gönderilmediği için, daha önceki görevlendirmelerden de avukatlara borçlu olan Barolarımız büyük bir sıkıntı içindedir. Bundan böyle hukuki yardım için avukat görevlendirmesi yapılması tamamen angarya haline gelecektir.

Barolardan ve Avukatlardan hem çok önemli görevler ve özverili çalışmalar beklenmekte hem de bunların yürütülmesi için

gereken olanak yaratılmamakta, maalesef askine engeller çıkarılmaktadır. Bu yazımızda sözü edilen birikmiş paralara mahsuben 60 milyar liranın acilen Türkiye Barolar Birliği'nin TC. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 30440/3066/010 No.lu hesabına gönderilmesi halinde CMUK gereği hukuk yardımların sürdürülmesi mümkün olacaktır.

Maliye Bakanlığı'nın CMUK gereği ödemelerle ilgili anlaşılmaz tavrı sürecekte olursa bundan böyle 146. madde uyarınca Bakanlığınızın birikmiş borçları ve göndereceği para istenmeyecek, Barolarımız da CMUK'nun 135 ve 138. maddeleri gereği sanık ya da yakalanan kişilere hukuki yardım için müdafî tayin etme işlemlerini tamamen durduracaklardır. Bu hususta 27-28 Mayıs 1995 tarihinde yapılacak olan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda ülke düzeyinde CMUK'la ilgili hiçbir yardım yapmama kararı alınacaktır. Böylece Maliye Bakanlığı'nın anlaşılmaz tutumu nedeniyle "Savunma Suçlama İle Başlar" kuralı rafa kaldırılmış olacak ve demokratikleşmede çok önemli bir uygulama da giderilmesi olanaksız yaralar alacaktır.

Durumu ve gereğini bilgilerinize ve takdirlerine saygılarımla sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

(VI)
**SİVAS OLAYLARIYLA İLGİLİ
ÇALIŞMALAR, YAZIŞMALAR, AÇIKLAMALAR**

Ankara, 6.7.1993

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 843/33

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın 2.7.1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen ve pekçok yurttaşımızın ölümüne ve yaralanmasına yol açan olaylar nedeniyle kamuoyuna yaptığı duyuru metni aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

5.7.1993

"Pir Sultan Abdal Şenlikleri" çok haksız şekilde bahane edilerek, çarpıtılarak Cumhuriyet tarihimizin önemli bir gerici ayaklanması Sivas'ta yaşandı, yaşatıldı.

Teokratik devlet özlemcileri, "Şeriat isteriz!" diye açık açık bağırarak demokratik hukuk devletine saldırıp insanların ölümüne neden oldular.

Olayların temelinde, değişik nedenler aramak yanlış ve boşunadır. Olaylar, Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyetin 70. yılında Cumhuriyetin ve en temel ilke olan laikliğin hala özümsememediğinin somut göstergesidir.

Olay, laikliğe, Cumhuriyete ve demokratik hukuk devletine başkaldırıdır. Sokaklara dökülenler ve onları kışkırtanlar, şeriat düzenini, teokratik devleti kurmayı, ulusu tekrar ümmet yapmayı, Cumhuriyetin ve Atatürk devrimlerinin ruhu, özü olan laiklik ilkesini geriletip dışlamayı, ulusumuzu insanlarımızı tekrar ortaçağ karanlığına çekmeyi amaçlamaktadırlar.

Kimse kendisini aldatmasın ve avutmasın, bahane aramasın hedef, laik Türkiye Cumhuriyeti'dir. Dün Kubilay'ı kesenler, bugün Sivas'ta 36 kişiyi yakanlar gereken tepkiyi ve cezayı görmedikçe, yarın kitle katliamına geçeceklerinin işaretini bir kez daha vermişlerdir.

Olayda devletin, siyasal iktidarın ve yerel yönetimin ağır kusuru ve ihmali vardır. Siyasal hesaplarla hareket edenler, laikliğin zedelenmesine, gerici hareketlere "Masum dini inanç patlamalarıdır" diye göz yumdukça laiklik düşmanları, şeriat özlemcileri ve teokratik devlet yanlıları yurt içinde de, yurt dışında da cesaretleneceklerdir.

Gerici hareketlerin din ve vicdan özgürlüğüyle hiçbir ilgisi yoktur. Devlet ve siyasal iktidar, demokratik hukuk devletinden, Cumhuriyetten ve laiklik ilkesinden ödün veremez, vermemelidir. Bu olay son yıllarda Barolar Birliği'nin sürekli uyarılarına kulaklarını kapatan gericiliğe prim veren sözde demokratlara ibret dersi olmalıdır.

Olayların üzerine kararlı ve bilinçli şekilde gidilmeli, failleri biran önce yakalanıp bağımsız yargıya teslim edilmelidir. Gereken tepki gösterilip bu yapılmadıkça "Şeriat isteriz!" avezeleri daha da yükselecek, devlet ve siyasal iktidar, önlenmesi daha zor ve güç olaylarla karşı karşıya kalacaktır. Olayları nefretle kınmıyoruz. Ölen vatandaşlara rahmet ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz. Bir kez daha en sorumlusundan en sade vatandaşa kadar herkesi demokratik hukuk devletine, Cumhuriyete ve laikliğe sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

(İMZA)

(MÜHÜR)

Ankara, 17.8.1993

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 966/42

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta cereyan eden ve 37 vatandaşımızın ölümüne neden olan olaylarla ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği'nin 17.8.1993 tarihli "Kamuoyu duyurusu" ilişikte sunulmuştur.

Duyuruda sözü edilen Komisyonumuzun Başkanlığını Ankara Barosu Başkanı Avukat Erdal Merdol yürütecektir. Sivas olayları nedeni ile açılmış olan davalarda ölenlerin yakınlarının müdahil vekilliğini üstlenmek isteyecek olan meslekdaşlarımızın ve katkıda bulunacak olan Barolarımızın Ankara Barosu Başkanı Sayın Avukat Erdal Merdol ile süratle temasa geçmeleri uygun olacaktır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ :

- 17.8.1993 "Kamuoyu Duyurusu" metni.
- "16, 17.8.1993 tarihli "Basın Bülteni"

BASIN BÜLTEN

16-17.8.1993

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olaylar nedeniyle Kayseri DGM.de Sivas Ağır Ceza ve Asliye Ceza Mahkemeleğinde kamu davaları açılmış bulunmaktadır. Ayrıca ölenlerin yakınlarının maddi ve manevi tazminat davaları açmaları sözkonusudur.

Bilindiği üzere Kayseri DGM.de açılan dava, "Cumhuriyetin niteliklerini, laik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak temel hak ve hürriyetleri yoketmek" suçlarının işlenmiş olduğuna dayandırılmaktadır.

Türkiye Barolar Birliđi 5.7.1993 tarihindeki kamuoyu duyurusunda, "olay, laikliğe, Cumhuriyete ve demokratik hukuk devletine başkaldırırđ" şeklinde değerlendirmede bulunmuştu. Her Anayasal Kuruluřun Cumhuriyetin temel ilkelerine vaki saldırılar karşısında üzerine dűřeni yapması, kaçınlmaz goremidir.

Sivas olayları, aılan ve aılacak davalar ile ilgili olarak Birlik Merkezinde 17.8.1993 günü saat 10.30'da geniş aıklamalar yapmak üzere bir Basın Toplantısı düzenlenmiş bulunmaktadır.

Kamuoyuna sayđı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

KAMUOYUNA DUYURU

17.8.1993

Sivas'ta pek çok ölüme yol aılan olaylarla ilgili olarak 5.7.1993 tarihinde Türkiye Barolar Birliği'nce yapılan aıklamada aynen "Olay, laikliğe, Cumhuriyete ve demokratik hukuk devletine başkaldırırđ" denilmişti.

Kayseri DGM.de aılan davanın iddianamesinde, "Cumhuriyetin niteliklerini, laik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak, temel hak ve hürriyetleri yoketmek" suçlarının işlendiği yazılıdır.

Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'nde de, 37 kişiyi birlikte yanıp-atlayıcı madde ile yangın çıkartarak öldürmek ve 45 kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmeye tam kalkışmak suçlarından 78 sanık hakkında dava aılmıştır. Ayrıca, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'nde Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa aykırı davranış nedeniyle 102 sanık hakkında dava aılmıştır.

Toplantımızın ve duyurumuzun amacı anılan davalarla ilgili beyanda bulunmak değildir. Bağımsız mahkemelerimiz, gereken yargılamayı yapacak, adaleti gerçekeştireceklerdir.

Sayılan davaların iddianamelerinde Sivas sokaklarında 7,5 saat süre ile "Yaşasın Hizbullah-Laiklik gidecek, şeriat gelecek-Laikliğe son, laik düzen yıkılacak" şeklinde bağrıldığı belirtilmektedir.

Olayların temelinde, değişik nedenler, bahaneler, tahrikler aramak yanlışır, boşunadır. Olaylar, Cumhuriyet'in 70. yılında, onun en temel ilkesi olan LAİKLİĞİN kimi çevrelerce ve kişilerce hala özümsemediğini kanıtlamaktadır. Sokaklara dökülenler, "Şeriat isteriz" diye bağırınlar ve onları kışkırtınlar, Laiklik ilkesini geriletip dışlamayı, ulusumuzu ortaçağ karanlığına çekmeyi, ümmet yapmayı düşlemekte, demokratik hukuk devletini yıkıp teokratik devlet kurmayı amaçlamaktadırlar.

23 Nisan, 19 Mayıs ve 29 Ekim'i "KARA GÜNLER" olarak ni-teleyenlere, demokrasiden "YIKILMASI GEREKEN PUT" şeklinde söz edenlere sokaklarda "Şeriat isteriz, laik düzen yıkılacak" diye bağırınlara siyasi hesaplarla göz yumulmamalıdır. Laikliğin zedelenmesine, şeriat avazelerine "Bunlar masum inanç patlamalarıdır" diye göz yumuldukça demokrasi, Cumhuriyet ve laiklik düşmanlarının, teokratik devlet özlemcilerinin cesaretleri artacak, yeni eylemler gerçekleştireceklerdir.

Cumhuriyetin başlangıcında Kubilay'ı kesenler, Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Bahriye Üçok, Uğur Mumcu'yu öldürenler Sivas'ta 37 kişiyi yakanlar, aynı zincirin halkalarıdır. Bu zincir kırılmadıkça ülkemiz daha vahim olaylara gebe-dir.

Devletin, yasama, yürütme ve yargı erkleri Cumhuriyetin temel ilkelerini korumakla yükümlüdür; bu ilkelerden ödün vermezler, ödün verilmesine seyirci kalamazlar. Türkiye Barolar Birliği, Anayasada belirtilen, kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Cumhuriyetin temel niteliklerinden ödün vermemiştir. Bu niteliklerin, devrimlerin ve demokrasinin özü olan laiklik ilkesinin zedelendiği, yıkılmak istendiği yerde tarafsız kalamaz.

Sivas olayları nedeni ile topluma sürülen kala lekeyi silemeyiz, ölenlerin yakınlarının tarifsiz acılarını dindiremeyiz, ölenleri geri getiremeyiz; ama hiç olmazsa laiklik yolunda ölümü göze

alanların anılarına ve ölüme yiğitçe yürüyüşlerine sahip çıkalım. Toplumun ve anayasal kuruluşların yakılarak öldürülen 37 vatandaşımıza karşı utancı, borcu ve görevleri vardır.

Bu görev bilinci ile Türkiye Barolar Birliği, Sivas'taki "Kültür Etkinlikleri"ni düzenleyen Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği'nin ve ölenlerin yakınlarının da isteklerini gözönünde bulundurarak 2 Temmuz Sivas olayları ile ilgili açılmış ve açılacak davalarda her türlü hukuki yardımı ve danışmanlığı yapmaya karar vermiştir.

Davalar nedeni ile ilk yapılması gereken şey, tahkikatın her türlü etki ve şüphe söylentilerinden uzak, özgürce, hukukun üstünlüğüne ve yargının bağımsızlığına yakışır bir şekilde yapılmasını sağlamaktır. Bu konu hem dava emniyeti, hem yargıç, savcı ve avukatlar, hem sanıklar, hem de ölenlerin yakınları yönünden fevkalade önemlidir. Bunun için yetkili hakim veya mahkemelerin, davaların başka yerde görülmesi için nakline karar vermelerini beklemeden Adalet Bakanlığı, sür'atle "Amme Emniyeti" için davaların naklini istemelidir.

Türkiye Barolar Birliği, yukarıda belirtilen hukuki yardım ve danışmanlığı planlamak, uygulamak, Barolar ve meslekdaşlarla sürekli iletişim içinde olarak çalışmak üzere bir komisyon kurmuştur. Anılan komisyon, Ankara Barosu Başkanı Avukat Erdal Merdol, Sivas Barosu Başkanı Avukat Yaşar Yakın, Türkiye Barolar Birliği Sayman Üyesi Avukat Hakkı Süha Okay, Ankara Barosu Genel Sekreteri Avukat Sami Kahraman, Yönetim Kurulu Üyesi Avukat Kemal Akkurt, Avukat Halit Çelenk, Avukat Eralp Özgen, Avukat Şenal Sarıhan, Avukat Mehdi Bektaş, Avukat Necati Yılmaz, Avukat İsmail Hakkı Konar, Avukat Metin Karadeniz, Avukat Ali Sargül ve Avukat Süleyman Ateş'ten oluşmaktadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Ankara, 25.8.1993

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1010/44

İLGİ : 966/42 Sayılı Genelge.

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta cereyan eden ve 37 vatandaşımızın ölümü ile sonuçlanan olaylar ve Kayseri DGM.de, Sivas Ağır Ceza ve Asliye Ceza Mahkemelerinde açılmış olan davalar ile ilgili olarak ilgide belirtilen 17.8.1993 tarih ve 966/42 sayılı genelge ile bilgi verilmişti.

Anılan davaların tümünün (Kayseri DGM.deki dahil) Ankara'ya naklinin istenmesi için Birliğimizin ilişikte metni bulunan 17.8.1993 tarih ve 965 sayılı yazısı ile Adalet Bakanlığı'nın girişimde bulunması da talep edilmişti.

Anılan davaların tümü Adalet Bakanlığı'nın isteği ve Yargıtay ilgili dairesinin kararı ile Ankara'ya nakledilmiş bulunmaktadır. 17.8.1993 tarih ve 966/42 sayılı genelgede belirtildiği şekilde davalarla ilgilenecek Barolarımız ve meslektaşlarımızın bu yeni ve son gelişmeyi bilmelerinde yarar görülmüştür.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : Adalet Bakanlığı'na yazılan
17.8.1993 tarih ve 965 sayılı
yazı fotokopisi.

Sayı : 965

Ankara, 17/8.1993

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta cereyan eden ve 37 vatandaşımızın ölümü ile sonuçlanan olaylarla ilgili olarak Birliğimi-

zin düşünce ve girişimlerini içeren "Kamuoyu Duyurusu" ilişikte sunulmuştur.

Anılan duyurunun 3. sayfasının ilk paragrafında da belirtildiği gibi davaların "Amme Emniyeti" yönünden nakli kaçınılması görülmektedir.

Kayseri DGM'de, Sivas Ağır Ceza Mahkemesinde ve Sivas Asliye Ceza Mahkemesinde açılmış olan davaların Ankara'ya naklinin istenmesi için gereken girişimde bulunulmasını takdirlerinizle sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : 17.8.1993 tarihli
"Kamuoyu Duyurusu"

Ankara, 8.2.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 197/7

İLGİ : 17.8.1993 günlü 966/42 sayılı genelgemiz.

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta Madımak Oteli'nde meydana gelen ve 37 insanın ölümüne neden olan olay, 17.8.1993 tarihinde ilgi genelgemizle duyurulmuştu.

Olayla ilgili olarak Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde açılan ve halen devam etmekte olan dava nedeniyle 7.2.1994 tarihinde kamuoyuna yapılan duyuruyu da aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

7.2.1994

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta Madımak Otelinde yanarak ölenlerin yakınlarının, otelden sağ kurtulanların ve "Kültür Etkinlikleri"ni düzenleyen Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği'nin istek ve başvurusu üzerine Türkiye Barolar Birliği, her türlü hukuki yardımı ve danışmanlığı yapmaya karar vermiştir.

17 Ağustos'ta Türkiye Barolar Birliği'nde Sivas olaylarında yakınları ölenlerin, maddi ve manevi zarara uğrayanların katılımı ile yapılan toplantıda, açılmış ve açılacak davalarla ilgili bir Çalışma Komisyonu kurulmuştur.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde açılan davada, sanıklar, "Cumhuriyetin niteliklerini, laik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak, temel hak ve hürriyetleri yoketmek" suçlarından yargılanmaktadırlar. Davanın iddianamesinde yazılı olduğu üzere "Şeriat isteriz, laiklik gidecek" şeklinde bağırarak 37 insanın yakılmasının yargılanmasının yapıldığı dava, bize göre Cumhuriyet tarihinin en önemli davalarından birisidir.

Devlet Güvenlik Mahkemesindeki davaya, görevlendirilen meslektaşlarımız müdahil vekili sıfatıyla katılmakta ve dava dikkatlice izlenmekte, olumlu katkılar yapılmaktadır. Davada, deliller toplanmakta olup duruşma 14.2.1994'dedir.

Halen devam etmekte olan dava ile ilgili herhangi bir değerlendirme yapacak değiliz. Sanıkların yargılanması sonucunda suçlu bulunanlar, elbette hakettikleri cezalara çarptırılacaklardır. Ancak ölenlerin yakınlarının acılarını dindirmek, dostları, arkadaşları gözleri önünde yanan, kendi olağanüstü gayretleri ile mucize kabilinden sağ olarak kurtulan insanların belleklerinden olayın izlerini ve korkusunu silmek olanaksızdır.

İletişim ve ulaşımın kolay olduğu bir çağda 7,5 saat süre ile otelde mahsur kalan 37 insanın yardımına yetişemeyen, onları göz göre-göre, diri diri yanmaktan kurtaramayan devletin ağır kusuru olduğu kuşkusuzdur.

Devlet, laik düzene karşı başkaldırıyı ve vatandaşlarının yan-
masını önleyememiştir. Sivas katliamının elbette siyasi, idari ve
hukuki sorumluları vardır. Olaydan sonra başta Vali olmak üze-
re bazı kamu görevlilerine işten el çektirilmesi devleti sorumlu-
luktan kurtaramaz.

Ağır hizmet kusurundan dolayı devletin, ölenlerin yakınlarına
ve olaydan sağ kurtulanlara maddi ve manevi tazminat ödemesi
gerekir.

Devlete, bu görevi 4.2.1994 tarihinde İçişleri Bakanlığı'na ya-
pılan başvuru ile hatırlatılmıştır. Sivas'ta ölenlerden 25 insanın
anneleri-babaları, çocukları ve kardeşleri için toplam
12.250.000.000.- TL. maddi ve 46.200.000.000.- TL. manevi taz-
minat istenmiştir. Olaylardan sağ kurtulan ve hala olayın şoku
altında yaşayanlardan başta Aziz NESİN olmak üzere 19 kişi
için de 9.500.000.000.- TL. manevi, bunlardan ikisi için ayrıca
1.100.000.000.- TL. maddi tazminat talep edilmiştir.

Yapılan maddi ve manevi tazminat ödemesi istekleri için ya-
salarda yazılı süreler beklenecek, bu süre içinde devlet ödemek-
ten kaçınırsa bağımsız yargıya başvurulup, dava ile devletten
alınması yoluna gidilecektir.

Devlete düşen göre, titiz, dikkatli ve sağlıklı hesaplamalara
göre bulunmuş olan toplam 69.050.000.000.- TL'yi -200 milyon
liraya varan dava açma harcı ödenmesine gerek bırakmadan-
tartışmasız, davaya zorlamadan ödemek, ölenlerin kemiklerini
sızlatmamak, ölenlerin yakınlarını ve ölümden mucize olarak
sağ kurtulanları, bir kez daha yalnız bırakmamak ve hayal kı-
rıklığına uğratmamaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Ankara, 29.4.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 618/22

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta cereyan eden ve 37 vatandaşın ölümü ile sonuçlanan olayla ilgili davada, mahkemece verilen duruşmaların GİZLİ sürdürülmesi kararına karşı, 26.4.1994 tarihinde Birlik Merkezinde düzenlenen basın toplantısına çok sayıda TV kuruluşları, basın mensupları, yakınlarını yitirenler ve mağdurlar ile vekilleri katılmıştır.

Olayla ilgili olarak kamuoyuna yapılan duyuru metinleri aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

Ankara, 26.4.1994

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen ve pek çok yurttaşımızın ölümüne ve yaralanmasına yol açan olaylar nedeniyle açılmış olan davanın, yargılaması, Ankara DGM.de sürmektedir.

Davanın iddianamesinde sanıkların, "Kahrolsun laiklik - Yaşasın Hizbullah - Laiklik gidecek Şeriat gelecek - Şeriat isteriz" şeklinde bağırarak laik devlete saldırdığı ve insanların otelde yakılarak öldürüldüğü yazılıdır.

Cumhuriyet'in 70. yılında Cumhuriyet'e ve onun özü olan laikliğe karşı başkaldıranların yargılanmasında, olayda ölenlerin ve ancak kendi çabaları ile kurtulabilenlerin haklarını sayıları 200'ü aşan meslektaşlarımız üstlenmişlerdir.

Hiçbir maddi karşılık almadan ve beklemeden ilk günkü duruşmadan buyana meslekdaşlarımız her ay en az bir hafta hergün sürekli olarak ve büyük bir özveri ile müdahil vekili sıfatı ile duruşmaları dikkat ve titizlikle izlemişler, yargılamaya gerekli yardım ve katkıyı yapmışlardır.

Müdahil vekili meslekdaşlarımız, iddia makamının duruşmalarda bile saldırganlıklarını sürdüren sanıklara hoşgörölü davranmasına ve mahkeme heyetinin bir kısım mağdurların müdahilliklerini aradan uzun zaman geçmesine karşın hala karara bağlamamasına ve benzeri pekçok usul ve yargılama yanlışlıklarına, eksikliklerine sabırla katlanmaya çalışmışlardır.

Mahkemece, 25.3.1994 tarihli duruşmada, ammenin selameti ve KAMU GÜVENLİĞİ gerekçe gösterilerek duruşmaların GİZLİ olarak devamına karar verilmiştir.

Yargılamada ALENİYET kuralını kaldıran bu karara karşı müdahil vekilleri meslekdaşlarımız, 25.4.1994 tarihinde gerekçeli olarak ve yazılı şekilde karşı çıkarak ve duruşmada da sözlü ifade ederek kararın değiştirilmesini, duruşmaların AÇIK yapılmasını istemişlerdir.

GİZLİLİK kararının kaldırılması isteği, mahkeme heyetince reddedilerek duruşmalara gizli olarak devam edilmiştir; GİZLİLİĞİN ne kadar süreceği de belli değildir.

GİZLİLİK KARARI, duruşmaların başladığı ilk günden itibaren mahkemece yapılan ve zaman içinde düzeltilebileceği düşünülerek karşı çıkılmayan usul yanlışlıklarından değildir. Aksine bugüne kadar yargılama tarihimizde eşine ender rastlanacak cinsten fevkalade ağır ve sorumlu bir karardır.

Abdülhamit Anayasası'nda bile "Duruşmaların herkese açık" olduğu kuralı benimsenmişti. Duruşmaların açık olması, sadece müdahilleri ilgilendirmemektedir, yargılamanın tarafsızlığının da etkin bir güvencesidir. Bu açıklık, kamuoyunda huzur ve güven yaratır; halkın haber alma hakkını gerçekleştirir, aynı zamanda da mahkemenin işlem ve kararının güvenilirliğini de vurgular.

Şeriat heveslilerinin, TEOKRATİK DEVLET özlemcilerinin yargıldığı ve Cumhuriyet tarihimizin en önemli davalarından olan SİVAS OLAYLARI DAVASI'nın her yönüyle topluma, halkımıza açık olması gerekir.

Müdahil vekilleri olarak, gerekçesi ve nedenleri bile tutanağa yazılmamış olan GİZLİLİK KARARI'nın sürmesini asla benimseyemeyiz, yargılamanın kamuoyundaki inandırıcılığına gölge düşmesine göz yumamayız, halkın haber alma hakkının tıkanmasını içimize sindiremeyiz ve bunu hukuka da uygun bulamayız.

Bu nedenlerle meslekdaşlarımız, müdahil vekillerinin de isteklerini gözönünde bulundurarak, mahkemece verilmiş bulunan GİZLİLİK KARARI kaldırılıncaya kadar duruşmalar halka açık olarak yapılıncaya kadar duruşmalara girmemek ve mahkemeyi tarihi sorumluluğu ve hukuki yanlışlığı ile başbaşa bırakmak kararını vermişlerdir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

SİVAS'ta yakınlarını yitiren müdahillerin
ve sağ olarak kurtulabilenlerin
200'ü aşkın vekilleri adına
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
AVUKAT Önder SAV
(İmza)

KAMUOYUNA DUYURU

Ankara, 26.4.1994

Sivas olayları davasının 25.3.1994 tarihindeki duruşmasında, mahkemece verilen duruşmaların GİZLİ olarak sürdürülmesi kararının kaldırılması için müdahil vekillerince yapılan yazılı ve sözlü istekler, dün (25.4.1994) tarihinde reddedilmiştir; Bundan böyle duruşmalarda gizliliğin ne zaman kalkacağı ve aleniyetin sağlanacağı da belli değildir.

Olaylarda ölenlerin yakınları ve sağ olarak kurtulabilen müdahiller ile vekillerinin birlikte-katılımıyla Türkiye Barolar Birliği Merkezinde bugün saat 11.30'da bir BASIN TOPLANTISI yapılacaktır.

Anılan toplantıda gizlilik kararı ile ilgili değerlendirme yapılacak ve bundan sonra izlenecek hukuki yol konusunda önemli bilgiler verilecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İmza)

NOT:

Basın toplantısını görüntülemek isteyen Televizyon kuruluşlarının saat 11.30'u geçirmemeleri rica olunur.

Ankara, 4.7.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 916/29

Sivas Katliamının birinci yılı nedeniyle, 1 Temmuz 1994 tarihinde kamuoyuna yapılan duşuru metnini ekte bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

1.7.1994

2 Temmuz 1993'deki Sivas Katliamının üzerinden bir yıl geçti. Anımsanacağı gibi "Pir Sultan Abdal Etkinlikleri" çok haksız şekilde bahane edilerek, Sivas'ta kimi insanlar kışkırtılarak Cumhuriyet tarihimizin en önemli gerici ayaklanmalarından birisi gerçekleştirildi.

Sivas olayları davasının iddianamesinde Sivas sokaklarında 7,5 saat süre ile "Yaşasın Hizbullah, Laiklik Gidecek, ŞERİAT GELECEK-LAİKLİĞE SON-LAİK DÜZEN YIKILACAK" ve

benzeri sloganlar atılarak bağrıldığı, insanların Madımak Otelinde yakıldığı ve "Cumhuriyetin niteliklerini, laik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak, temel hak ve hürriyetleri yoketmek" suçlarının işlendiği yazılıdır. Olayın sanıkları, bu suçları işlemekten yargılanmaktadırlar.

Atılan sloganlar, gerçekleştirilen eylemler ve yapılan vahşet, teokratik devlet özlemcilerinin, demokratik laik hukuk devletini yıkma amaçlarını açıkça sergilemektedir. olayların temelinde değişik nedenler, bahaneler, tahrikler aramak yanlıştır.

Sivas katliamı, laikliğe, Cumhuriyete ve demokratik hukuk devletine başkaldırıdır. Sokaklara dökülenler ve onları kışkırtanlar, şeriat düzenini, teokratik devleti kurmayı, ulusu tekrar ümmet yapmayı, Cumhuriyet'in ve Atatürk devrimlerinin ruhu, özü olan laiklik ilkesini geriletip dışlamayı, ulusumuzu insanlarımızı tekrar ortaçağ karanlığına çekmeyi amaçlamışlardır.

Madımak otelinde yakılarak ölenleri geri getiremeyiz, ölenlerin yakınlarının bir yıldır süren tarifsiz acılarını dindiremeyiz; ama toplum olarak devlet olarak bu insanlara karşı görevimiz borcumuz olduğunu unutmamalıyız. Maalesef Devlet, Sivas olaylarını, ölenleri ve yakınlarını unutmuş görünmektedir.

Devlet, laik düzene karşı başkaldırını ve vatandaşlarının yanmasını önleyememiştir. Sivas katliamının elbette siyasi, idari ve hukuki sorumluları vardır.

Ağır hizmet kusurundan dolayı, ölenlerin yakınlarına ve olaydan sağ kurtulanlara maddi ve manevi tazminat ödenmesi için müdahillerin talebini, Devlet reddetmiş, ölenlerin yakınlarına bir kuruş bile vermeye yanaşmamış ve idari yargıda davalar açılması zorunluluğunu yaratmıştır. Devletin bu kayıtsızlığı, hüznün verici ve umut kırıcı olmuştur.

Bir başka umut kırıcı, hukuk adına düş kırıklığı yaratan gelişme de, 25.3.1994 tarihli oturumda Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin "Ammenin Selameti ve Kamu Güvenliği'ni gerekçe göstererek duruşmaların GİZLİ yapılmasına karar vermesi olmuştur.

Abdülhamit Anayasası'nda bile "Duruşmaların herkese açık" olduğu kuralı benimsenmiştir. Duruşmaların açık olması, sadece müdahilleri ilgilendirmemektedir, yargılamanın tarafsızlığının da etkin bir güvencesidir. Bu açıklık, kamuoyunda huzur ve güven yaratır; halkın haber alma hakkını gerçekleştirir, aynı zamanda da mahkemenin işlem ve kararlarının güvenilirliğini de vurgular.

Şeriat heveslilerinin, TEOKRATİK DEVLET özlemcilerinin yargılandığı ve Cumhuriyet tarihimizin en önemli davalarından olan SİVAS OLAYLARI DAVASI'nın her yönüyle topluma, halkımıza açık olması gerekir. Yargılama ve gizlilik kararı sürdüğü için dava ile ilgili değerlendirme yapma olanağı yoktur.

Müdahil vekilleri, GİZLİLİK KARARI'nın sürmesini benimseyemediklerini vurgulamak, yargılamanın kamuoyundaki inandırıcılığına gölge düşmesine göz yummamak, halkın haber alma hakkını tıkamamak için müdahil asillerin de isteklerini gözönünde bulundurarak, mahkemece verilmiş bulunan GİZLİLİK KARARI kaldırılıncaya kadar yani duruşmalar halka açık olarak yapılıncaya kadar duruşmalara girmemek ve mahkemeyi tarihi sorumluluğu ile başbaşa bırakmak kararını vermişlerdir.

Şimdi sadece mahkeme değil, tüm devlet yetkileri, siyaset adamları, demokratik laik hukuk devletini yaşatmak geliştirmek isteyen aydınlar, demokratik kuruluşlar, herkes tarihi sorumlulukla yüzyüzedir. Gelecek kuşaklar, Sivas olaylarını, sanıkların yargılanmasını, yapılan işlem ve uygulamaları, sonuçta verilen kararı en ince noktalarına kadar inceleyecekler, gerçek değerlendirmeyi yapacaklardır. Herkes demokratik laik hukuk devleti uğraşında hakettiği yeri alacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

(İMZA)

(MÜHÜR)

Ankara, 30.12.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 2049/60

17.8.1993 günlü 966/42 sayılı genelgemiz ile Sivas olayları davaları için Türkiye Barolar Birliği bünyesinde komisyon oluŐtu-
rulduğu bildirilmişti.

Sivas olayları davası ile ilgili Türkiye Barolar Birliği deneti-
minde yapılan çalışmalar ve duyuruların metinleri ilişikte su-
nulmuŐtur.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat nder SAV

Ankara, 26.12.1994

KAMUOYUNA DUYURU

Bugün yapılmakta olan Sivas Olayları davasının duruŐmasın-
da son kararın verilmesi beklenmektedir. DGM..nin yasa gereği
zorunlu bir Şekilde basına ve kamuoyuna gizli olarak sürdürülen
duruŐmayı aleni yapacak olması bu duruşmada avukatların yar-
gılamaya hiÇbir katkısı olamayacağından müdahil vekilleri ve
müdahil asiller son duruşmaya da girmeme kararı almışlardır.

Duruşmaya girmeme kararının nedenlerini belirten DGM.ye
sunulan dilekçe rneği iliŐiktedir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Müdahil Vekilleri Adına
Avukat nder SAV

Eki : Dilekçe

26.12.1994

(1) NO.LU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
BAŞKANLIĞI'NA

ANKARA

DOSYA NO : 993/106

Konu : Duruşmaya katılmama kararımızın sürdürüldüğü hakkında.

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta 35 insanın ölümü ve çok sayıda kişinin yaralanması ile sonuçlanan SİVAS KATLIAMI davası, karar aşamasına gelmiş bulunmaktadır.

25.3.1994 günlü duruşmada "...ammenin selameti bakımından ve kamu güvenliği açısından duruşmaların gizli olarak devamına..." karar verilmiş ve böylece de basın ve kamuoyunun bilgi edinme, yasal ve demokratik denetimde bulunma hakkı yasaklanmıştır.

22.4.1994 günü mahkemeye sunduğumuz dilekçemizde yargılamanın tarafsızlığının etkin bir teminatı olan duruşmaların açık yapılması kuralının zedelendiğini, "gizlilik kararının hukuki dayanaktan yoksun" olduğunu belirtmiş, kaldırılmasını istemiştik.

Davanın başından beri, özellikle 24.4.1994 günlü duruşmada, sanıkların müdahil ve vekillerine yönelik hareketlerinin ve saldırgan davranışlarının yaptırımsız bırakılması, müdahil vekillerinin görev yapamaz duruma düşürülmeleri yanında bir de "aleniyet" istemimizin reddedilmesi, duruşmaların basına ve kamuoyuna sürekli kapatılması ve böylece halkın bilgi edinme ve denetleme hakkının ortadan kaldırılması karşısında, yargılamada açıklığı sağlamak için, müdahil asillerin de istemiyle 26.4.1994 günü sunduğumuz dilekçesiyle "...gizlilik kararı kaldırılıncaya kadar duruşmalara girmeyeceğimizi..." bildirmiştik; o zamandan buyana da duruşmalara katılmamaktayız.

Mahkemece, 28.11.1994 günlü duruşmadaki ara kararında, "... dosyadaki deliller ve basının haberleşme hürriyeti de gözö-

nünde tutularak ilgili gazetelere herhangi bir cezai ihbar yapılmasına yer olmadığına daha önceki ara kararlarımızdan vazgeçilmesine..." denilerek "KARARIN TEFHİMİ" için duruşma, 26.12.1994 tarihine bırakılmıştır.

Anılan ara kararı, müdahil vekillerinin yargılamaya hukuksal katkıda bulunmalarını sağlamaktan, görsel ve yazılı yayın organlarının, halkı özgürce bilgilendirmesini halkın da yargılama üzerindeki yasal, meşru, demokratik gözetim ve denetim hakkını kullanmasını amaçlamaktan öte tamamen yasal bir zorunluluktan kaynaklanmaktadır.

CMUK.nun 373/son fıkrasında yer alan "..HÜKÜM...HER HALDE ALENİ TEFHİM OLUNUR.." emredici kuralı uyarınca mahkeme, nihai kararını aleni (açık) duruşmada bildirmek zorundadır. Aksine bir görüş ve davranış, CMUK. ve Yargıtay kararlarına göre, bozmayı gerektirmektedir. Bu nedenle mahkeme, kendi iradesi ve isteği dışında yasa gereği olarak "GİZLİLİK KARARINI" kaldırmıştır.

Müdahiller ve vekilleri olarak 24.4.1994 tarihinden buyana yargılamanın hiçbir oturumuna katılmamakla birlikte soruşturmanın genişletilmesi ve davanın esasına ilişkin görüş belirtilmesi dahil üzerimize düşen bütün görevleri eksiksiz yerine getirmiş bulunmaktayız.

"Mahkemce verilen GİZLİLİK KARARI geri alınmadığı sürece duruşmalara girmeme" kararımızın özünde ve temelinde duruşmalarda aleniyetin, kamunun denetiminin ve bilgilenesinin sağlanması yanında, müdahil vekilleri olarak yargılamadaki kimi eksiklikleri, usuli ve hukuki yanlışlıkları anında tartışmak, düzeltilmesini sağlamak, iç hukukun ve ulusal üstü hukukun tanıdığı meşru haklar doğrultusunda katkıda bulunmak ve yargılamanın ayrılmaz parçası ve önemli bir unsuru olmamızın gereğini yerine getirmek anlayışı yatmaktaydı. Buna olanak tanınmadığı için duruşmalara girmeme kararlılığımız, sürdürülmüştür.

Yukarıda açıklanan değerlendirme tutum ve anlayışımızı değiştirecek hiçbir olumlu gelişme olmadığı için yargılamanın tamamlanıp, bu aşamada hiçbir hukuki katkının yapılamayacağı

ve sadece "KARARIN TEFHİM" edileceği anlaşılan bugünkü duruşmada biçimsel olarak durmayı uygun bulmuyoruz; müvekkil-lerimizin de isteği doğrultusunda duruşmaya katılmıyoruz; mahkemeyi yargılama boyunca süren usul ve hukuk yanlışları ve tarihi sorumluluğu ile başbaşa bırakıyoruz.

Saygılarımızla

Müdahil Vekilleri

Ankara, 27.12.1994

KAMUOYUNA DUYURU

Sivas Olayları davasında dün, karar verilmiş bulunmaktadır. Kararın yankıları da sürmektedir.

Müdahil asiller ile müdahil vekillerinin katılacağı ve basına açık olan toplantıda davanın değerlendirilmesi yapılacak, önemli açıklamalarda bulunulacaktır.

Toplantı, 27.12.1994 (bugün) saat 11.30'da Türkiye Barolar Birliği merkezinde yapılacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Müdahil Vekilleri Adına

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

NOT:

Toplantı tam saat 11.30'da başlayacaktır.
Toplantıyı görüntülemek isteyen TV. Kuruluşlarının, zamanında hazır bulunmaları rica olunur.

27 Aralık 1994

SİVAS KATLİAMI DAVASI'NIN MÜDAHİL AVUKATLARININ KAMUOYUNA DUYURUSU

Sivas'ta 37 insanın ölümüne neden olan olayların sanıklarının yargılanması dün sona erdi. Mahkemece, toplam 124 sanıktan 22 sanığa ONBEŞER YIL, yaşı küçük 3 sanığa ONAR YIL, 1 sanığa BEŞ YIL Ağır hapis cezası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa aykırı eylemlerinden dolayı 54 sanığa ÜÇER YIL, yaşı küçük 6 sanığa İKİŞER YIL HAPİS cezaları verildi; 37 sanık da BERAAT ettirildi.

Bilindiği üzere davanın iddianamesinde "Cumhuriyetin niteliklerini, laik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak temel hak ve hürriyetleri yoketmek" suçlarının işlendiği yazılıdır.

Sanıkların bu suçları işlerken 7,5 saat süre ile Sivas sokaklarında ve insanların yakıldığı Madımak Oteli önünde "Yaşasın Hizbullah, Laiklik Gidecek, Şeriat Gelecek!-Laik Düzen Yıkılacak!-Yaşasın Şeriat!-Cumhuriyet burada kuruldu, burada yıkılacak!" şeklinde sloganlar attıkları da dosya içeriğine göre sabittir.

Bu sloganları atarak Cumhuriyet devletinin laik düzenini yıkp yerine şeriat düzenini getirmek isteyenlerin, bu isteklerini gerçekleştirmek için insanları yakanların hiçbir masum değildir. Sanıklar, laikliğe, Cumhuriyet'e başkaldırmışlardır.

Mahkemece verilen cezaların azlığını-çokluğunu tartışacak değiliz. Çok daha ağır cezalar da verilmiş olsaydı; kamu vicdanı yine tatmin olmayacaktı. Hiçbir mahkeme kararı, ölenlerin yakınlarının acısını dindiremez. Bu hızlı iletişim ve ulaşım çağında 35 insanın otelde kısırlıp öldürülmesinin ayıbı silinemez.

Devletin yürütme organı ve onun emrindeki güvenlik güçleri, 35 insanın yakılarak öldürülmesine engel olamamıştır. Devletin yargı gücü de olaylara sağlıklı teşhisi koyup yargılamayı bu teşhis doğrultusunda yapamamıştır. Cumhuriyetin temel nitelikle-

rinin örselenip yıkılmak istendiği bir toplu katliam olayına, yanđın çıkararak insanları öldürme gibi sıradan ve adi bir suç teşhi-si konulması hukuka uygun düşmemiştir.

Dün Kubilay'ı kör testere ile kesen Derviş Mehmet ve arkar-daşlarının eylemi ile bugün "Şeriat İsteriz" diye bağırıp Sivas'ta Madımak Otelini yakarak insanları öldürenlerin eylemi arasında hiçbir fark yoktur. Cumhuriyetin nitelikleri konusunda devletin her organı kararlı olmak zorundadır. Önemli olan verilen cezalar değil, sanıkların eylemine bakış açısidir; Eylemin kaynağına in-mektir. Yargılama boyunca bir türlü bu husus, gerçekleştirileme-miştir.

Sivas katliamı, tesadüfen bir araya gelen şuursuz bir kalaba-lığın oteli yakıp insanları öldürme eylemi olarak nitelenemez; planlı, örgütlü önceden kararlaştırılmış bir (gerici) ayaklanma-dır; devlete, Cumhuriyete bir baş kaldırıdır.

Demokratik yönetim düzenini, ulusal birlik ve bütünlüğü te-melden dinamitlemeğe, Anadolu insanının kardeşliğini yoketme-ye yönelik Sivas katliamı türündeki cinayetler ve örgütlü kalkış-malar, ibret dersi olmalıdır.

Yargılamada, olayın örgütlü kakkışma olduğu, hiç tartışılma-mış, ihmal edilmiştir. Bu konuda müdahil vekilleri olarak yargı-lama boyunca mahkemeye yardımcı olma çabalarımız semere vermemiştir.

Yargılamada "ALENİYET" kuralını kaldıran, önemli bir dava-da kamuoyu denetimini ve bilgelenmesini "GİZLİLİK KARARI" gibi taşınmaz bir usul hatası ile örten mahkeme, yargılama bo-yunca hatırlattığımız kuşkularımızı, nihai kararı ile doğrulamış bulunmaktadır.

DGM'ye anlatamadığımız hukuksal doğruları, temyiz aşama-sında Yargıtay'a sunacağız; o nedenle şimdilik kararın tartışma-sına girmeyi uygun bulmuyoruz.

Mahkeme kararının hukuken değerlendirilmesi gereken çok önemli bir yönü de AZİZ NESİN'in "tüm müslüman halkı" ve ta-bii bu arada sanıkları, haksız şekilde tahrik edip olayların çık-masına neden olduğu hususudur.

"Haksız Tahrik" kurumu ceza yargılaması tarihimizde örneği görülmemiş, ceza hukuku ilkeleri ile asla bağdaşmayacak biçimde ele alınmış ve sanıkların cezalarının azaltılmasına dayanak yapılmıştır; Böylece kararlar, sanıklar "MAZUR" hatta "MAĞ-DUR" gösterilmiştir.

Haksız bir tahrikin varlığı için haksız ve hukuka aykırı bir tahrik fiili olmalıdır. Suç da bu haksız eylemi nedeni ile hiddet ve şiddetli bir eylemin etkisi altında işlenmiş bulunmalıdır; ayrıca tepki-suçun tahrik edene karşı işlenmiş olması da şarttır. Eylemin, suçu kendisini haksız tahrik etmiş bulunan kişiye karşı işlenmiş olması da gerekir.

AZİZ NESİN'e atfedilen bir yayın ile katliam arasında "Haksız Tahrik" bağlantısı kurmak, gerçeklere aykırıdır, ürkütücüdür. Mahkeme kararındaki hukuk mantığı, geçerli olursa bundan böyle Sivas Olaylarına benzer tüm eylemler için hafifletici nedenlere, bahanelere sığınmak mümkün olabilecektir. Sağlıklı bir ceza yargılamasını sakatlayan ve hukuka ters düşen bu tür değerlendirmelerin sonucu olarak kökten dinci eylemlerin sanıkları her zaman "MAZUR" gösterilebilecektir. Böyle bir vehameti düşünmek bile istemiyoruz.

Sanıkların karar açıklandıktan sonra ve kamu vicdanını tatmin etmeyen cezalara karşın bile sergiledikleri vahşet ve mahkemede güvenlik güçlerinin çemberi içinde estirdikleri terör, serbest iradeleri ile neler yapabileceklerini apaçık ortaya koymuştur.

Sanıkların attıkları sloganlar, kullandıkları işaretler, mahkeme kürsüsüne hücum etmeleri ve mahkeme salonunu harabeye çevirmeleri, aradan bir buçuk yıl geçmesine rağmen "ŞERİATÇI-GERİCİ", Cumhuriyet'e yönelik tutumlarından vazgeçmediklerini, pişmanlık duymadıklarını vurguluyor. Bu, aynı zamanda bir başka gerçeği de ortaya koyuyor. Salonda Aziz Nesin ve Müdahiller de yoktu; sanıkları kim ya da kimler TAHRİK etti diye sormak gerekir.

Olayın vehametinin, niteliğinin ve boyutlarının algılanamadığını ortaya koyan karar MADIMAK YANGININI söndürememiştir; benzer eylemleri tasarlayanlar için caydırıcı olamamıştır.

Gözlemlediğimiz ve yaşadığımız gerçekleri kamuoyunun bilgisine sunmayı müdahil vekilliğimizin ötesinde bir yurttaş, bir aydın ve hukukçu olmanın kaçınılmaz ödevi sayıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Sivas Olayları Davası Müdahil Vekilleri Adına

Av. Önder SAV
Av. Şenal SARIHAN

Av. Erdal MERDOL
Av. Mehdi BEKTAŞ

(VII)
**UĞUR MUMCU CİNAYETİ İLE İLGİLİ
DUYURULAR VE ÇALIŞMALAR**

Ankara, 25.1.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 91/3

Değerli Gazeteci Yazar Uğur MUMCU'nun ölümünün birinci yıldönümü nedeniyle T. Barolar Birliği Başkanlığı'nca kamuoyuna yapılan duyuruyu aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

24.1.1994

Değerli Gazeteci Yazar Uğur Mumcu'yu ölümünün birinci yılında sevgiyle, saygıyla anıyoruz.

1 yıl geçmesine rağmen Uğur Mumcu'nun katili ya da katillerinin bulunamayışı, toplumda ciddi bir üzüntü ve tedirginlik yaratmıştır. Bu tür cinayeti işleyenler bulunamadıkça caniler cesaretlenecek, yeni cinayetler planlayacak ve yeni kurbanlar bulacaklardır diye endişeleniyoruz.

Uğur Mumcu, korkmadan doğruları yazdı ve yaşadı; ulusu, demokratik laik devlet, insan hak ve özgürlükleri uğruna yiğitçe öldü.

Aradan bir yıl geçti; Uğur Mumcu'ya saygımız, sevgimiz arttı, gittikçe de büyüyüp yaygınlaşıyor. Uğur Mumcu'yu öldürenler, bir gün "Keşke Yaşasaydı" diye pişman olacaklardır.

Uğur Mumcu bir simgedir. Çağdaş aydının, özgür düşüncenin ödünsüz ve yılmaz Atatürkçülüğün ve laikliğin simgesidir. Uğur Mumcu'yu öldürenler, emellerine ulaştıklarını sanıyorlarsa aldanıyorlar.

Uğur Mumcu'nun, uğruna mücadele edip canını verdiği değerler, ilkeler ve Uğur Mumcu gibi düşünenler dimdik ayakta dururlar. Türkiye'yi ortaçağ karanlığına çekmeye, şeriat düzenini yerleştirmeye, teokratik devleti kurmaya, laik düzeni yıkmaya ve Türk ulusunu ümmet yapmaya kimsenin gücü ve nefesi yetmeyecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İMZA)
(MÜHÜR)

Ankara, 22.6.1994

BARO BAŞKANLIĞI,
.....

GENELGE NO : 863/27

Uğur Mumcu cinayeti ile ilgili olarak, 21.6.1994 tarihinde Türkiye Barolar Birliği bünyesinde oluşturulan Komisyon Üyeleri ile birlikte düzenlenen toplantıya çok sayıda TV. Kuruluşları ve Basın mensupları katılmıştır. Bu toplantılarla ilgili konuşma metinleri ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ :

Konuşma metni.

Ankara, 21.6.1994

KAMUOYUNA DUYURU

Değerli gazeteci yazar Uğur MUMCU'nun öldürülmesinden buyana birbuçuk yıla yakın bir zaman geride kaldı. Bu sürede çok şeyler yazıldı, çok şey söylendi, çok sözler verildi.

Bu arada TBMM'de "Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu" kuruldu. Bu komisyonun başkanının "Siyasal cinayetler çözülmedikçe DEVLET, TÖHMET altındadır" sözleri fevkalade üzüntü verici ve düşündürücüdür. Bu sözler, devletin ihmalinin ifadesi değilse, aczinin ifadesidir. Maalesef bu görüntü, "Uğur Mumcu'nun katilini bulmak bizim ONURUMUZDUR" diyen siyaset adamlarının aczini, yetersizliğini, onur aşındırmalarını vurgulamaktadır.

Uğur Mumcu korkmadan yazdı, yaşadı, onurlu mücadele verdi, alçakça öldürüldü. Uğur Mumcu'yu kim ya da kimler öldürdü, neden öldürdü?

Uğur Mumcu'yu öldürenler isimleriyle belli değil ama, düşünceleriyle bellidir; onu, ulusal birlik ve bütünlükten korkanlar, Atatürk ilkelerini, çağdaş toplum olmayı hiçbir zaman benimsemiş olan ve ülkeyi ortaçağ karanlığına çekmek isteyen ve düşüncenin aydınlığından korkanlar, demokratik laik hukuk devleti düşmanları öldürdü.

Yılmaz, yorulmaz, gözüpek bir laik devrimciyi, coşkulu bir Atatürkçüyü, gerçek çağdaş bir yazarı, bir aydın düşünürü, bir hukuk ve demokrasi savaşçısını yaşamında koruyamayan devlet, ölümünden sonra ne yaptı?

Uğur Mumcu cinayetinin soruşturmasında, delil toplamada gerekli dikkat ve özen gösterilmedi. Uğur Mumcu'nun katillerini gördüğünü söyleyen bir tanık hakkında yalancı tanıklıktan dava açılmıştır. Eğer tanık yalancı ise, kimler için ne için yalan söylemiştir, arkasında hangi güç vardır; bu bile araştırılmamış, basit bir dava ile iş, geçiştirilmeye çalışılmıştır. Eğer DGM Savcısının söylediği gibi "Uluslararası bir örgütün elemanları gelip cinayet işlemişler ve ülkeyi terketmişler"se gerekli istihbarat yapıldı mı? Zanlıların firarının sorumlusu ya da sorumluları kimler?

"Devlet isterse suçlular ortaya çıkarılır" demek fevkalade dikkat çekici ve tehlikelidir. Bu sözlerden devletin, suçluların ortaya çıkarılması için gerekli dikkat ve özeni göstermediği yargısına varılır.

Bizim de kanımız budur, devletin en yetkilisinden başlayarak hiçbir sorumlu devlet adamı, siyasi parti lideri; DGM Savcısı, Emniyet sorumlusu Uğur Mumcu cinayetine yeterli ve gerekli biçimde eğilmemiştir. Uğur Mumcu cinayeti de daha önce işlenen Muammer Aksoy, Bahriye Üçok ve benzerleri gibi faili meçhul cinayetler zincirine eklenen bir halka olmaya doğru gidiyor. Biz hukukçular buna gözyumamayız, müsaade edemeyiz. Cinayetlerin faileri bulunamadıkça caniler, cesaretleniyor. Katilleri bulamayan cinayeti aydınlatamayan devlet, yıpranıyor. "Sıra kimde acaba? Şimdi toplum, hangi değerinin ardından gözyaşı dökcek" endişesi ve korkusu, çağdaş demokratik hukuk devletinin insanlık ayıbıdır.

Kimi devlet yetkilileri, görevlileri ve sorumluları bu ayıpla yaşıyabilirler. Biz hukukçular, bu ayıpla yaşamak istemiyoruz. Uğur Mumcu cinayeti, bir yumağın ipucudur, sökülmeğe başlarsa çok şey aydınlığa çıkacaktır. Bomba yerleştiren, tetik çeken ellere kimlerin emrettiğini ortaya çıkarmak için çaba harcamak demokratik laik hukuk devletinden yana olan herkesin görevidir.

Bu görev bilinci ile Uğur Mumcu cinayetinin aydınlatılması için Türkiye Barolar Birliği bünyesinde bir komisyon oluşturulmuştur. Komisyonda Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder Sav, Ankara Barosu Başkanı Avukat Erdal Merdol, İstanbul Barosu Başkanı Avukat Turgut Kazan, Prof. Uğur Alacakaptan, Prof. Eralp Özgen, Avukat Beyhan Gürson, Avukat Ceyhan Mumcu ve Avukat Emin Değer görev almışlardır. Komisyon her kurum ve kişiden yararlanacaktır. Daha önce oluşturulmuş olan Uğur Mumcu Cinayeti İzleme Kurulu'nun çalışmaları da gözönünde tutulacak bu Kurul'da görev almış olan Uğur Mumcu dostlarından da çalışma ve katkı istenecektir.

Türkiye Barolar Birliği bünyesinde oluşturulan Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu, cinayetin ortaya çıkması için çalışmalarını

hızlandırarak, yasama, yürütme ve yargının her kademesindeki yetkili ve sorumlularla görüşecek, gelişmeleri anında değerlendirecek, kamuoyunu bilgilendirecektir.

**Türkiye Barolar Birliği'nde kurulan
"Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu" adına
Birlik Başkanı Avukat Önder SAV**

Sayı : 97

Ankara, 17.1.1995

**Sayın Tansu ÇİLLER
Başbakan
ANKARA**

Gazeteci-Yazar Uğur Mumcu'nun ölümünün ikinci yılı dolarken katilinin bulunamayışının üzüntüsü yaşanıyor.

Elim öldürme olayı nedeniyle ülke düzeyinde, vatandaşlarımızın duygularını ve üzüntülerini yansıtan imzalı metinler, Uğur Mumcu'nun ailesine ulaşmaktadır.

Rahmetli Uğur Mumcu'nun eşi, kardeşleri ve konu ile ilgilenenler, Türkiye Barolar Birliği'nde daha önce oluşturulmuş bulunan "Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu" Başkanı sıfatım nedeniyle, toplanmış olan imzalı dilekçe metinlerin benim tarafımdan size sunulması isteğini yansıtmışlardır.

Aralarında üniversite öğretim üyeleri Ankara ve İstanbul Baro Başkanları da bulunan "Türkiye Barolar Birliği Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu" üyeleri ile birlikte sizi ziyaret etmek ve imzalı dilekçe metinlerini sunmak istiyoruz.

Uygun görürseniz tercihen 23 Ocak 1995 Pazartesi günü (10.00-12.30) saatleri veya aynı gün (13.30-15.00) saatleri arasındaki bir zamanda bildirilecek makamda hazır olacağız.

Durumu takdirlerinize saygılarımla sunarım.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

Sayı : 139

Ankara, 20.01.1995

Sayın Tansu ÇİLLER
Başbakan
ANKARA

İLGİ : 17.1.1995 tarihli ve 97 sayılı faks yazımız ve görüşme isteğimiz.

Türkiye Barolar Birliği bünyesinde oluşturulmuş olan "Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu" üyelerinin 23.1.1995 günü sizi ziyaret etme isteği, ilgi yazımızla iletilmişti.

Yazılı başvurumuzun dışında özel kaleminize de üç kez telefonla konu hakkında bilgi için başvurulmuş ve en son 19.1.1995 günü saat 18.00'de Özel Kalem Müdür Yardımcısı Nafiye Aktuna'dan tekrar sorulmuş ve olumlu-olumsuz yanıt alınamamış, hafta sonu İstanbul'da olacağınız öğrenilmiştir.

Programınızın sıkışıklığından ya da böyle bir görüşmeyi ve isteğimizi uygun bulmadığınızdan bir zamanlama yapılamadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle 17.1.1995 tarihli yazımızda sözü edilen ziyaret ve imzalı dilekçe metinleri sunma isteğimizi geri aldığımızı bildirmek zorunluluğu doğmuştur.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 21.1.1995

BASIN BÜLTENİ

Bilindiği üzere Türkiye Barolar Birliği bünyesinde "Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu" oluşturulmuştu. Komisyonda Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Önder Sav, Ankara Barosu Başkanı Av. Tuncay Alemdaroğlu, İstanbul Barosu Başkanı Turgut Kazan, Ankara Barosu eski Başkanı Av. Erdal Merdol, Prof. Uğur Alacakaptan, Prof. Eralp Özgen, Av. M. Emin Değer, Uğur

Mumcu'nun kardeşleri Av. Beyhan Gürson ve Av. Ceyhan Mumcu bulunmaktadır.

Değerli gazeteci-yazar Uğur Mumcu'nun ölümünün ikinci yılı dolarken katilinin bulunamayışının üzüntüsü yaşıyor.

Elim öldürme olayı nedeniyle ülke düzeyinde, vatandaşlarımızın duygularını ve üzüntülerini yansıtan imzalı metinler, Uğur Mumcu'nun ailesine ulaşmaktadır.

Uğur Mumcu'nun eşi Güldal Mumcu, yakınları ve konu ile ilgilenenler, toplanmış olan imzalı dilekçe metinlerinin "Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu" tarafından TBMM Başkanı Sayın Hüsamettin Cindoruk'a sunulmasını istemişlerdir. Komisyon, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Önder Sav'ın Başkanlığı'nda 23.1.1995 günü Saat 10.30'da Sayın Cindoruk'u ziyaret ederek cinayetlerin hala aydınlatılmamış olması ile ilgili düşüncelerini yansıtacaklar ve dilekçeleri sunacaklardır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayı : 141

Ankara, 23.1.1995

BASIN BÜLTENİ

Türkiye Barolar Birliği bünyesinde oluşturulan "Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu" nun TBMM Başkanı Sayın Hüsamettin Cindoruk'u ziyaretinde kendilerine sunduğu yazının örneği ilişiktir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayın Hüsamettin CİNDORUK
TBMM Başkanı
ANKARA

Sayın Başkan,

İki yıl önce, gizli ve karanlık güçler, bir ödünsüz Atatürkçü'yü, çağdaş bir aydını, bir demokrasi fedaisini, hukukun üstünlüğünün yılmaz bir savaşçısını bomba ile öldürdüler. Uğur Mumcu cinayetinin aydınlatılamamış olması, toplumda derin bir üzüntü, tedirginlik ve güvensizlik yaratmıştır. Hükümet yetkililerinin, canilerin bulunacağı yolundaki sözleri ise havada kalmıştır. Uğur Mumcu cinayetine gereken titizlik ve önemin verilmeşi iki yıldır kamu vicdanını sızlatmaktadır.

Uğur Mumcu cinayetini işleyenler bulunmazsa canilerin cesaretleri artacak katiller, yeni cinayetler planlayacak, yeni kurbanlar seçeceklerdir. Ülkemizin yetişmiş insanların, Muammer Aksoy gibi vurularak, Uğur Mumcu gibi bombalanarak, Sivas'taki gibi yakılarak yok edilmesi sürecektir.

Terör, korku, yılgınlık ve umutsuzluğu yaygınlaştırarak ülkemizin en gözde insanlarını aramızdan alıp yokediyor. Teröre ve sergilediği cinayetlere karşı kararlı, kalıcı ve sonuç alıcı bir mücadele verilemediği kaygısı, toplumumuzda maalesef yaygınlaşıyor.

Uğur Mumcu, bir simgedir; çağdaş aydınının, özgür düşüncenin demokratik laik hukuk devleti savunuculuğunun, ödünsüz Atatürkçülüğün simgesidir. Uğur Mumcu, yılmadan, ödün vermeden yazdı, konuştu; korkmadan dimdik yaşadı; onurundan bir adım gerilemeden -kendi sözlerindeki gibi- "Bu teröre, bu kanlı silahlara karşı, O yenilmez tek güç HALKLA beraber tek yumruk, tek bir yürek gibi dimdik duracağız; çünkü cesur bir kez ölür, korkak bin kez ölür" diyerek yiğitçe öldü.

Yenilmez tek güç dediği halkı, onu unutmadı. Halkın sevgisi, saygısı arttı, gittikçe bir çığ gibi de büyüyor. Uğur Mumcu'nun uğruna mücadele edip canını verdiği değerleri, ilkeleri, ödünsüz

savunanlar çoğalıyor. Yurdun dört bir yanında Uğur Mumcu cinayetinin aydınlatılması için dilekçe imzalayanlar, aynı zamanda aydınlık, özgür, adil, barışçı ve laik bir toplum ve dünya istemelerini vurgulamak istiyorlar.

Uğur Mumcu'nun kişiliğinde simgelenen bu isteklere kulak tıkayarak bir yere varılamaz. Cinayetlere seyirci kalanlar, başka cinayetleri önleyemezler. Toplumumuz, siyasal iktidar sessiz kalmasını istiyoruz. Ulusun temsilcilerinden oluşan ve egemenliğin kaynağı olan TBMM artık olaya el koysun, Cumhuriyet'in temel niteliklerinin yok edilmesi amacına yönelik cinayetlerin üzerine yürüsün istiyoruz.

Ülkenin her yöresinde vatandaşlarımızın imzaladıkları dilekçeleri, demokratik laik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinden ödün vermediğine inandığımız ve terörün her türlü süne karşı olduğunu bildiğimiz TBMM. Başkanı Sayın Hüsamet-tin Cindoruk'a saygılarımızla tevdi ve emanet ediyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Uğur Mumcu Cinayeti Komisyonu
Adına
Başkan Avukat Önder SAV

(VIII)
**MESLEK KONULARIYLA İLGİLİ OLARAK
TAKİP EDİLEN DAVALAR**

Mesleki konularla ilgili olarak ve kimi meslektaşların ve stajyerlerin Meslek Kurallarına aykırı davranışları nedeniyle açılmış olan pek çok davada Türkiye Barolar Birliği taraf olmuş genellikle olumlu sonuçlar alınmıştır. Söz konusu davalardan birkaç örneği aşağıya aktarıyoruz.

Ankara, 24.8.1993

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 995/43

Uyarılara rağmen başörtüsünü çıkarmamakta direnmesi üzerine adayın, stajyer listesinden kaydının silinmesine dair İzmir Barosu Yönetim Kurulu kararına ilgilice yapılan itirazın reddi ve staj listesinden kaydının silinmesine ilişkin istemi reddeden Konya Barosu Yönetim Kurulu kararına karşı C. Savcılığınca yapılan itirazın kabulü yolundaki Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararlarının onaylanmayarak geri çevrilmesine ilişkin Bakanlık işlemlerinin iptali isteği ile Birlikçe açılan davaların reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararları, Türkiye Barolar Birliği'nin temyizi üzerine Danıştay'ca bozulmuştur.

Konuyla ilgili ve yalnız bir davaya ilişkin temyiz dilekçesinin ve Danıştay 8. Dairenin 5.7.1993 günlü, Esas 1992/3342 ve Karar 1993/2611 sayılı kararının fotokopileri ekte gönderilmiştir.

Durumu bilgilerinizle sunar, 16.8.1993 tarih ve 963/40 sayılı genelgemizi doğrulayan yargı kararı doğrultusunda gerekli duyarlılığın gösterilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : Danıştay kararı ile temyiz dilekçesi fotokopileri.

20 Ağustos 1992

943

**DANIŞTAY BAŞLANLIĞINA SUNULMAK ÜZERE
7. İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA**

ESAS : 1990/168

KARAR : 1992/656

TARİH : 23.6.1992

TEMYİZ EDEN

DAVACI : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı,
Karanfil Sok. No. 5/62, Kızılay, ANKARA.

DAVALI : Adalet Bakanlığı, ANKARA

KONU : Ankara 7. İdare mahkemesi tarafından verilen
23.6.1992 tarih ve Esas : 990/168, Karar : 992/
656 sayılı kararın bozulması isteminden ibaret-
tir.

TEBLİĞ T. : 5.8.1992

OLAY : Ankara 7. İdare Mahkemesine ait 23.6.1992 tarih ve
e. 990/168, K. 992/656 sayılı kararı, Anayasaya, Avukatlık Yasa-
sına ve meslek kurallarına aykırıdır.

Gerçekten :

1- Tüm dosya kapsamına göre avukatlık stajyeri Melahat
Güngör Akgün'ün devamlı ve ısrarlı bir şekilde staj yaptığı adli
birimlerde başörtüsü (türban) taktığı, ikaz edilmiş olmasına rağmen bu davranışında ısrar ettiği, bu davranışa bilinçli yöneldiği tartışmasızdır.

Stajyer Melahat Akgün'ün anılan davranışında süreklilik vardır ve davranış tamamiyle din esaslarına göre yönetim amacına yöneliktir.

Daha açık bir anlatımla Melahat Akgün'ün tutum ve davranışının arkasında din esaslarına göre kurulacak ve yönetilecek bir devlet ve yönetim anlayışı vardır.

Melahat Akgün'ün bu davranışı önce anayasanın laiklik ilkesine aykırıdır. Diğer yandan bu davranış Avukatlık mesleğinin gereklerine, meslek kurallarına da aykırıdır.

Melahat Akgün ve düşüncesini paylaşanların varmak istedikleri hedef, şartları oluşturmak, Türkiye Devletinin Yönetim biçimini değiştirmek, ülkede bir İslam Cumhuriyeti kurmak ve şer'i nizam ve yönetim şeklini geri getirmektir.

2- Melahat Akgün'ün ulaşmak istediği hedefte Çağdaş hukukun, yönetimin, çağdaş hukuk ve demokrasinin yeri yoktur. Bu hedefte KADIN - erkek eşitliğinin ve kadının yeri yoktur.

3- Anayasanın laiklik ilkesini, anayasayı ve çağdaş cumhuriyet yasalarını kabul etmeyen bir görüşün içinde olan ve bu görüşe göre davranan ve davranışını her yerde ısrarlı bir şekilde sürdüren bir kişinin (Avukatlık Mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışlar içinde olmadığını ve davranışlarının çevresince bilinmediğini) kabul her halde düşünülemez.

4- Ankara 7. İdare Mahkemesine ait temyiz konusu karar, DANIŞTAY 8. Daire Başkanlığı tarafından verilen 25.2.1974 tarih ve E. 973/2064, K. 974/960 sayılı içtihadı da tam anlamıyla aykırıdır.

5- Ankara 7. İdare Mahkemesince verilen karar başta Anayasa, Avukatlık Yasasına ve özellikle Avukatlık Yasasının 5. maddesinin (c) bendi hükmüne, avukatlık meslek kurallarına ve çağdaş hukuka aykırıdır.

H. NEDENLER : İdari Yargılama Usulü Yasası, Avukatlık Yasası ve ilgili Yasal Düzenlemeler.

KANITLAR : Ankara 7. İdare Mahkemesine ait 23.6.1992 tarih ve 990/168 E. 992/656 K. sayılı karar ve kararla ilgili dava dosyası ve içeriği.

S O N U Ç : Yukarıda sunulan ve temyiz edilen kararın muhalif üyenin (AZLIK OYU) gerekçesinde belirtilen ve re'sen tesbit edilecek diğer nedenlerle Ankara 7. İdare mahkemesine ait tarih ve sayısı sunulan kararın bozulmasına, yargı giderlerinin davalıya yükletilmesine, karar verilmesini saygıyla talep ederiz.

20.8.1992

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 1992/3342
Karar No : 1993/2611

Temyiz İsteminde Bulunan : Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sokak No : 5/62
Kızılay / ANKARA

Karşı Taraf : Adalet Bakanlığı - ANKARA

İstem Özet i : İzmir Adliyesinde Staja başlayan bir avukat adayının başörtülü olarak gelmesi nedeniyle, 1136 sayılı Yasanın 5/C maddesi uyarınca staj listesinden kaydının silinmesi yolundaki istemi kabul eden İzmir Barosu Yönetim Kurulu kararına karşı yapılan itirazın reddi yolundaki Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararının onaylanmıyarak geri gönderilmesine ilişkin Adalet Bakanlığı işleminin iptali istemiyle açılan davayı; 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 5/C maddesinde avukatlık mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışları çevresince bilinmiş olmak eylemini avukathğa kabulde engel durumlar arasında sayılmış bulunduğu, davacının staja başörtülü olarak devam etmesi meslek kurallarına aykırılık oluşturuyorsa da sözü edilen yasal kuralın amaçladığı avukatlık mesleğinin kutsallığı ve saygınlığı ile çelişen bir tutum olarak kabul edilemeyeceği, olayda meslek kurallarına aykırılığın bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekirken davacı Birlikçe sonuç olarak ahlaki değer yargılarına yönelik olan Yasal kuralın uygulanmasında isabet bulunmadığı, öte yandan 4.12.1989 günü stajına başlayan ve staj listesine yazılan stajyerin yine 4.12.1989 günlü Cumhuriyet Savcılığı yazısı üzerine durumunun değerlendirilmesine geçildiği, 1136 sayılı Yasanın 5/C maddesi olaya uygulansa bile "çevresince bilinmek" koşulunun, stajyerin tutumunun somut olarak tam anlamıyla belirlenmeden karar verilmesi yoluna gidildiğinin görüldüğu gerekçesiyle davayı reddeden Ankara 7. İdare Mahkemesinin 23.6.1992 günlü 656 sayılı kararının; stajyer avukatın tutum ve davranışının arkasında din esaslarına göre kurulacak ve yönetilecek bir devlet ve yönetim anlayışı bulunduğu, davra-

nışının laiklik ilkesine, avukatlık mesleğinin gereklerine ve meslek kurallarına aykırı olduğu, kararın Anayasaya, Avukatlık Yasasına ve özellikle Avukatlık Yasasının 5/C maddesine aykırı olduğu öne sürülerek 2577 sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : Yanıt verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Özdal Özeren

Danıştay Savcısı Yücel Irmak'ın Düşüncesi : Dava; İzmir adliyesinde staj yapan bir avukat adayının, stajyer listesinden kaydının silinmesi yolundaki istemi uygun gören Baro Yönetim Kurulu kararına karşı yapılan itirazın reddi yolundaki Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararının onaylanmayarak geri çevrilmesine ilişkin Bakanlık işleminin iptali isteğiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; stajyer avukat Melahat Akgün'ün savcılığın uyarısına karşın, başörtüsünü çıkarmamakta direnmesi üzerine kaydının silinmesi yolundaki savcılık isteminin Baro Yönetim Kurulunca kabul edilip itiraz üzerine Birlik Yönetim Kurulunca bu kararın onandığı ancak kararın yasanın özüne ve sözüne aykırı görülerek Bakanlıkça onaylanmadığı anlaşılmaktadır.

Bu olumsuz işleme karşı Birlikçe açılan dava; ortada avukatlık mesleğinin onur ve saygınlığına aykırı bir durum olmadığı, staja başörtü ile devam etmek meslek kurallarına aykırı ise de, olayın 1136 sayılı Yasanın 5/C maddesi kapsamında değerlendirilip kaydının silinmesine olanak bulunmadığı gerekçesiyle idare mahkemesince reddedilmiştir.

Davacının stajını başörtülü olarak sürdürdüğü ve bundan sonra da sürdüreceği konusunda uyuşmazlık yoktur. Bu durumun avukatlık görevi ve gelenekleri ile, mesleğin icrası sırasındaki kılık ve kıyafetle bağdaşmadığı da açıktır.

Türkiye'de bu tür giysilerle resmi kurumlar ve okullara devam etmeyi ısrarla sürdüren bir grubun bu durumu laiklik karşıtı gösteri ve slogan haline getirdiği de herkesçe bilinmektedir. olayın bu yönü ile din ve vicdan özgürlüğü ile ilişkilendirilmesi de yanlış olur.

Burada tartışılacak konu, laik ve çağdaş kıyafet zorunluluğunun, avukatlar yanında stajyerlerde de aranıp aranamayacağı, daha doğrusu başörtülü olarak stajın devamına olanak bulunup bulunmadığıdır.

Her meslekte olduğu gibi, stajla mesleğin daha sonraki asıl bölümünü birbirinden kesin çizgilerle ayırmaya olanak yoktur. Avukatlık stajı, her yönüyle avukatlık mesleğine hazırlanmayı sağlayan bir dönem olduğundan, avukatlarda aranan saygınlık ve güven verici davranışların stajyerlerde de aranması gerekir.

Yasa hükümlerinin de bu düşünce doğrultusunda yorumlanması zorunludur.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının stajda aranacak koşulları düzenleyen 16. maddesinde, bu yasanın avukatlığa kabulü düzenleyen 3. maddesine atıf yapılarak stajla, avukatlık mesleği arasında doğrudan ilişki kurulmuş, 3/C maddesinde yer alan "avukatlığa engel bir hali olmamak" koşulu stajın ön şartı sayılmıştır.

Avukatlığa engel durumları düzenleyen 5. maddenin (C) fıkrasında ise, "Avukatlık mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışları çevresinde bilinenlerin" mesleğe kabul edilemeyeceği belirtilmiştir.

İlginin staj sırasında başına açmayarak mesleki geleneklere ve laikliğe aykırı kılık ve kıyafetlerde direnmesi ve uyarılara karşın bu tutumu bilinçle sürdürmesi mesleğe yaraşmayacak tutum ve davranıştır. Bu nedenle aynı koşullarla stajını sürdürmesine olanak yoktur.

Sonuç olarak Barolar Birliği kararı yasanın özüne ve sözüne uygun olup, kararın onaylanmamasına ilişkin Bakanlık işlemi hukuka aykırıdır..

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulü ile kararın bozulması gerekir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlık, staja başlayan avukat adayının başörtülü olarak gelmesi nedeniyle staj listesinden kaydının silinmesine ilişkin Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararının Adalet Bakanlığınca onaylanmamasına ilişkindir.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının avukatlığa kabul koşullarını düzenleyen 2178 sayılı Yasa ile değişik 3. maddesinde, avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, Türk Hukuk fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak, avukatlık stajını tamamlayarak staj bitim belgesi almış bulunmak, levhasına yazılmak istenen baro bölgesinde oturuyor bulunmak, bu Yasaya göre avukatlığa engel bir durumu olmamak gerektiği, 5/C maddesinde, avukatlık mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışları çevresince bilinmiş olmak, avukatlığa kabulde engel olabilecek durumlar arasında sayılmıştır. Aynı yasanın stajda aranacak koşulları düzenleyen 16. maddesinde ise, bu Yasanın 3. maddesinin (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı koşulları taşıyanlar ve 5. maddede gösterilen engeli bulunmayanların staj yapacakları yer barosuna başvuracakları öngörülmüştür.

Dava dosyasının incelenmesinden, stajyer listesine yazılarak staja başlayan avukat adayının başörtülü olarak staja gelmesi üzerine Cumhuriyet savcılığınca başındaki türbanı çıkarmamakta direndiği bildirilerek gereğinin yapılmasının istenildiği, ilgili baro yönetim kurulunca 1136 sayılı Yasanın 5/C maddesi uyarınca stajyerin staj listesinden kaydının silinmesine karar verildiği, bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin 3.3.1990 günlü 263/16 sayılı Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararının Adalet Bakanlığınca onanmayarak geri gönderildiği anlaşılmıştır.

Avukat adayları, stajlarını 1136 sayılı Avukatlık Yasası kurallarına göre yaptıklarından, meslek kurallarına aykırı davranışlarının da aynı yasa kurallarına göre belirleneceği ve haklarında gereken işlemlerin yapılacağı kuşkusuzdur.

İlgililerin uyarmalarına karşın türbanlı olarak staja devam eden stajyerin bu davranışının laik hukuk devleti ilkesine aykırı, avukatlık mesleği ile bağdaşmaz nitelikte ve 1136 sayılı Ya-

sanın 5/C maddesinde tanımlanan avukathğa engel durumu oluşturduğu açaftır.

Bu durumda, stajyer avukat hakkında davranışına uyan staj listesinden adının silinmesi işlemini, genel nitelikte olan yasa maddesini yalnızca ahlaki bir kavram olarak dar biçimde niteleyerek davayı reddeden idare mahkemesi kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle İdare Mahkemesi kararının bozulmasına, dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine 5.7.1993 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Rüştü Altay
Başkan

Nurşeh Çatal
Üye

Ahmet Nuri Çolakoğlu
Üye

Güngör Demirkan
Üye

Zuhal Çokar
Üye

Azlık Oyu : İdare ve Vergi Mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenip bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesinin 1. fıkrasında yazılı nedenlerin bulunmasına bağlıdır.

Temyiz konusu kararın dayandığı gerekçe usul ve yasaya uygun olup, bozulmasını gerektiren başka bir neden de bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanması gerekeceği oyu ile karara katılmıyorum.

Ahmet Nuri Çolakoğlu
Üye

Ankara, 6.1.1994

BARO BAŞKANLIğI

GENELGE NO : 17/1

Ankara Barosu Başkanı Av. Erdal Merdol'un haber alması ve durumu Birliğimize bildirmesi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nda görülmekte olan davalara müdahale edilmiş ve ilişkide örneği sunulan biçimde karara varılmıştır.

Av. Recep Bodur'un "Kararın Düzeltilmesi" istemiyle ilgili davasında da Türkiye Barolar Birliği'nin müdahalesi üzerine aynı gün ayrıca benzer bir karar daha (Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu E. 1992/276-K. 1993/542) verilmiştir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ :

- 1) 16.9.1993 tarihli müdahale dilekçemiz.
- 2) Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu
E. 1992/580-K. 1993/544 sayılı kararı.

Sayı : 1116

Ankara, 16.9.1993

**DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU SAYIN BAŞKANLIĞI'NA**

DOSYA NO : 1992/580

DAVAYA MÜDAHALE TALEP EDEN : Türkiye Barolar Birliği, Karanfil Sokak 5/62 Kızılay - ANKARA

DAVACI (Temyiz Eden) : Av. Hasan Fehmi KORKMAZ, İnkılap Sokak 15/18 Kızılay - ANKARA

DAVALI (Karşı Taraf) : Maliye ve Gümrük Bakanlığı

KONUSU : Davalı yanında davaya katılmamıza karar verilmesi isteğidir.

İSTEĞİN HUKUKSAL DAYANAĞI :

2577 sayılı İYUK. 31. maddesinde, "Bu kanunda hüküm bulunmayan hususlarda ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARIN DAVAYA KATILMASI... hallerinde" Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanacağı belirtilerek anılan yasaya yollama yapılmıştır.

HUMK. 53. maddesinde, "Hakkı veya borcu bir davanın neticesine bağı olan üçüncü şahıs iki taraftan birine iltihak için DAVAYA MÜDAHALE edebilir" denilmekte, 54. maddede ise müdahalenin muhakeme bitinceye kadar dermeyan olunabileceğı yazılı bulunmaktadır. Yargıtay'ın yerleşmiş görüş ve kararları da temiz ve karar düzeltmesi aşamasında davaya müdahalenin kabul edileceğı doğrultusundadır. Aşağıda açıklanacağı üzere Sayın Genel Kurul önündeki davanın neticesi Avukatların, Baroların ve bunların üst kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliğı'nin HAKLARI, dolayısı ile de savunma hakkının vekaleten yerine getirilmesi ile yakından ilgilidir.

İstek doğrultusunda Serbest Muhasebeci, Serbest Mali Müşavir ve Yeminli Müşavirlik Yönetmeliğinin 43. maddesi iptal edilecek olursa davacı, davasında da özellikle konu ettiğı, dava nedeni yaptığı AVUKATLIK ve MALİ MÜŞAVİRLİK ÇALIŞMALARINI birlikte yapma olanağına yüce genel kurulun yorumu ile kavuşmuş olacaktır.

Bu nedenle Türkiye Barolar Birliğı'nin davaya müdahale isteğinin kabulünü talep etmekteyiz.

DAVANIN ESASI İLE İLGİLİ GÖRÜŞÜMÜZ :

1) Danıştay 8. Dairesi hukuka, yasaya uygun Karar vermiştir, Yönetmeliğın 43. maddesindeki dava konusu kuralın iptali, yersizdir. Tersine bir işlemle 8. Daire kararının bozulması, hukuka aykırı olacaktır. Serbest Muhasebeci Serbest Mali Müşavir ve Yeminli Müşavirlik mesleğı ile diğere serbest meslekleri ve özellikle Avukatlığı karşı karşıya getirecek bir hukuk kaosu yaratacaktır.

2) Davacı, Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliğın 43. maddesindeki "Meslek mensupları kendi mesleki faaliyetleri dışında serbest meslek faaliyetinde bulunamazlar" hükmünün 3568 sayılı yasaya aykırı olduğunu iddia ederek dava açmıştır.

3568 Sayılı Yasanın 45. maddesinin 1. fıkrasında genel olarak yasaklar sayılmış 3. fıkrasında özellikle meslekle bağdaşan işler

sayılmıştır. Bunlar arasında "Diğer serbest meslek faaliyetleri" sayılmamıştır. Dar ve katı bir yorumla yönetmeliğin 43. maddesindeki kuralı, 3568 sayılı Yasanın 45. maddesinin 1. fıkrasında sayılmıyor diye iptal etmek hukuken yanlıştır. 45. maddenin 3. fıkrasında bağdaşabilen işler sayıldığına göre iki fıkrayı birbirinin tamamlayıcısı saymak ve ona göre hüküm kurmak gerekir.

3) 3.1.1990 tarihli yönetmeliğin 47. maddesinde, "Meslekle Bağdaşan İşler" sayılmış yasaya göre genişletilmiş ve fakat bunlar arasında "Diğer Serbest Meslek faaliyetleri"nden sayılanlardan hiçbiri konulmamıştır. Yönetmelik bu konuda kendi içinde bir bütünlük de taşımakta, yasanın 45/3. maddesine de uygun bulunmaktadır.

4) Davacı, özellikle aynı zamanda "Avukatlık" yapabilmek için ya da iki mesleği birlikte yürütmek için yönetmeliğin 43. maddesindeki kuralın iptalini istemektedir. Diğer serbest mesleklerinin kendi yasaları bu arada 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 11 ve 12. maddeleri de Serbest Muhasebeci, Serbest Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlik mesleğinin Avukatlıkla birlikte yürütülmesine engeldir. Davacının yönetmeliğin ilgili kurallarının iptali ile Avukatlık yapabilmesine de olanak olmayacaktır. Dolayısı ile davanın lehine sonuçlanması bile kendisine hiç bir yarar sağlamayacaktır. Hiç bir Baro, kendisine iki mesleği birlikte yürütme hakkını tanımayacaktır. Böylece davacının, dava açmakta-ki yararı da tartışmalı olmaktadır.

Dava kabul edilecek olursa Avukatlık mesleği yönünden karmaşa çıkacak pek çok bürokratik işlem ve yeni davalarla idari yargı meşgul edilecektir. Bir süre için savunma mesleği giderilmesi güç sıkıntılara da itilecektir.

İSTEK ÖZETİ : Yukarıda açıklanan nedenlerle Davaya müdahale isteği kabul edilip, iptal isteğinin ilgili yasaya ve diğer mevzuata aykırı olması nedeni ile reddine karar verilerek Danıştay 8. Dairesinin Kararının ONANMASINI saygularımızla diliyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri
Genel Kurulu

Esas No : 1992/580

Karar No : 1993/544

Temyiz İsteminde Bulunan : Hasan Fehmi Korkmaz
İnkılap Sok. Arı Ap. No. 5/18
Kızılal / ANKARA

Karşı Taraf : Maliye ve Gümrük Bakanlığı - ANKARA

Davalı Yanında Davaya Katılan : Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sokak No. 5/62 Kızılal - ANKARA

İstem Özetini : Serbest Muhasebeci, Serbest Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 43. maddesinin ikinci cümlesi hükmünün iptali istemiyle açılan davada, Danıştay Sekizinci Dairesince verilen ve davanın reddine ilişkin bulunan 6.5.1992 günlü E. 1990-1624, K. 1992-889 sayılı kararı davacı temyiz etmekte ve 3568 sayılı Kanununun 45. maddesinde, esas itibariyle üç ana yasağın bulunduğu; bunların, hizmet akdi ile bir yere bağımlı çalışma yasağı, ticari faaliyette bulunma yasağı ve meslek ve meslek onuru ile bağdaşmayan işler yapmak yasağı olduğu; başka serbest meslek faaliyetinde bulunmama şeklinde bir yasağın kanunda yer almadığı, yönetmelik ile getirilen yasaklamanın kanuna aykırı olduğu ve Avukatlık ile Yeminli Mali Müşavirlik mesleklerinin birbiriyle bağdaştığı iddialarıyla, kararın bozulmasını istemektedir.

Savunmanın Özetini : Davacının temyiz istemine cevap verilmemiştir.

Türkiye Barolar Birliğinin İsteminin Özetini : Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 43. maddesinde yer alan hükmün, 3568 sayılı Kanuna aykırı bir yükünün bulunmadığı ve maddede yer alan "meslek mensupları kendi mesleki faaliyetleri dışında serbest meslek faaliyetinde

bulunamazlar" kuralının iptali halinde, birarada yürütölmelerine yasal olanak bulunmayan avukatlık ve yeminli mali müşavirlik meslekleri yönünden karmaşa ve giderilmesi güç sıkıntılarının doğacağı belirtilerek, davaya, davalı idare yanında katılma istemlerinin 2577 sayılı Kanununun 31. maddesinin yollamada bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 53 ve 54. maddeleri uyarınca kabulü ve davacının temyiz isteminin reddi, istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Suna Türkoğlu

Danıştay Savcısı Yücel Irmak'ın Düşüncesi : Dava, serbest muhasebecilik, serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlerin çalışma usul ve esasları hakkındaki yönetmeliğın 43. maddesinin 2. cümlesinin iptali istemiyle açılmış; Danıştay Sekizinci Dairesince iptali istenen yönetmelik hükmünde 3568 sayılı Yasaya aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddine karar verilmiştir.

Iptali istenen yönetmelik hükmü ile, bu meslek mensuplarının kendi meslek çalışmaları dışında, serbest meslek yapamayacakları kurala bağlanmıştır.

Danıştay Sekizinci Dairesince daha önce verilen düşüncemizde açıklandığı gibi, yönetmeliğe, serbest muhasebeci müşavir ve yeminli mali müşavirlerin kendi meslekleri dışında serbest meslek yapamayacakları yolunda genel bir hüküm konulması yerinde ve yasanın amacına uygundur. Bu hüküm iptal edilince, her türlü meslek sahibinin müşavirlik yapması olanaklı hale gelir.

Davacı, bu engel hükmün kaldırılarak, meslekle bağdaşmayan diğer işlerin ayrıca belirtilmesi ile sorunun çözümleneceğı, böylece avukatlığın mali müşavirlik ve serbest muhasebecilikle bağdaşır duruma getirilip yasaya ve hukuka aykırılığın giderileceğı düşüncesindedir.

Başka bir anlatımla diğer serbest mesleklerin hangilerinin meslekle bağdaşmayacağıının (Yasanın 45/3. maddesinde olduğu gibi yönetmeliğe alınmasının uygun olacağı ileri sürölmüştür. Ancak kuralı kaldırıp, istisnaları saymaya başlamakla bu sorunun içinden çıkılmaz. O kadar çok meslek mevcut ve yenileri

oluşmaktadır ki, bunların hangilerinin meslekle bağdaşmayacağına sayılması düzenleme (yönetmelik yapma) tekniğine uygun olamaz.

Ancak daha önce gerekçelerini ayrıntılarıyla açıkladığımız gibi, avukatlıkla serbest muhasebeci ve müşavirliğin bağdaştığı görüşünde olduğumuzdan, yasadaki diğer istisnalar gibi, yönetmeliğe de avukatlıkla ilgili bir istisna getirilmesi gerekir. İşte bu tür bir sonuca yargı kararı ile varılamayacağı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, Daire kararındaki gerekçeye katılmakla birlikte, sonucu itibariyle yerinde görüldüğünden temyiz isteminin reddi gerekir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca gereği görüldü:

Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 43. maddesinde yer alan "meslek mensupları, kendi mesleki faaliyetleri dışında serbest meslek faaliyetinde bulunamazlar" hükmünün iptali istemiyle açılan davada, Danıştay Sekizinci Dairesince verilen ve davanın reddine ilişkin bulunan 6.5.1992 günlü E. 1990-1624, K. 1991-889 sayılı kararı davacı temyiz etmekte, usul ve hukuka aykırı olduğu iddiasıyla, bozulmasını istemektedir.

Türkiye Barolar Birliğinin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 31. maddesinin yollamada bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 53 ve 54. maddeleri uyarınca, davalı idare yanında davaya katılma istemi oybirliği ile kabul edilerek, davacının istemi incelendi.

Maliye ve Gümrük Bakanlığında hesap uzmanlığı yapması nedeniyle yeminli mali müşavirlik belgesi verilen ve avukatlık yapmakta olan davacının, Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin, doğrudan va açıkça yeminli mali müşavirlerin ayrıca avukatlıkta yapamayacaklarından söz et-

memiş olmakla beraber, genel bir yasaklama ile dolaylı olarak bir avukatın ayrıca yeminli mali müşavirlik yapamayacağını hükme bağlamış olduğu ve bunun Kanuna aykırı bulunduğu iddiasıyla, düzenlemenin kaldırılması için davalı idareye başvurduğu ve bu başvurunun da cevap verilmemek suretiyle reddi üzerine yönetmelik hükmünün iptali istemiyle dava açtığı anlaşılmaktadır.

Danıştay Sekizinci Dairesince, 1568 sayılı Kanunun "Yasaklar" başlıklı 45. maddesinin 1 ve 3. fıkralarında yer alan hükümlerin birlikte değerlendirilmesi sonucunda, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerin mesleki çalışmaları dışında, kendilerine sürekli gelir sağlar biçimde serbest meslek çalışmaları yapmasının yasaklanmasında anılan yasa kuralına aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine ilişkin olarak verilen kararın, usul ve hukuka uygun olduğu ve dilekçede ileri sürülen temyiz sebeplerinin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, davanın temyiz isteminin REDDİNE, Danıştay Sekizinci Dairesinin 6.5.1992 günlü E. 1990-1620, K. 1992-889 sayılı kararının ONANMASINA 12.11.1993 gün oyçokluğuyla karar verildi.

Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu.

Başkanvekili Salim Özkan	5. Daire Başkanı Nuri Alan	6. Daire Başkanı Füruzan İkinciogulları
6. Daire Üyesi Gürbüz Önbilgin	6. Daire Üyesi Salim Tansuk	10. Daire Üyesi Erol Dündar
5. Daire Üyesi Ahmet Şükrü Özeren	6. Daire Üyesi Yaşar Selim Asmaz	8. Daire Üyesi Nurşen Çatal
5. Daire Üyesi Ender Çetinkaya	10. Daire Üyesi Aysel Pekiner	10. Daire Üyesi Burhan Öç
5. Daire üyesi Yüksel Taşkın	6. Daire Üyesi Acar Oltulu	5. Daire Üyesi Tansel Çolaşan
5. Daire Üyesi Zafer Kantarcıoğlu	6. Daire Üyesi Tülay Tuğcu	5. Daire Üyesi Reşat Şamiloğlu
	5. Daire Üyesi Gülşen Yenişehirli	

KARŞI OY

3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun "Yasaklar" başlıklı 45. maddesinde, yeminli mali müşavirlerin bu ünvan ve tasdik yetkisiyle, 2. maddede yazılı işlerin yürütülmesi amacıyla gerçek ve tüzel kişilere tabi ve onların işyerlerine bağlı olarak hizmet akdi ile çalışmayacakları, ticari faaliyette bulunamayacakları, meslek ve meslek onuru ile bağdaşmayan işlerle uğraşamayacakları hükmüne yer verilmiştir.

Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin, yasak haller ve istisnaların düzenlendiği (F) Bölümünün "Ticari Faaliyette Bulunamama" başlığını taşıyan 43. maddesinde ise "meslek mensupları kendi mesleki faaliyetleri dışında serbest meslek faaliyetinde bulunamazlar" kuralı getirilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 65. maddesinde de, serbest meslek faaliyeti, sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması olarak tanımlanmış bulunmaktadır.

Bu itibarla, serbest meslek faaliyetlerini ticari faaliyet olarak kabul etmek mümkün olmadığı gibi, gerçek ve tüzel kişilere veya onların işyerlerine bağlı olarak hizmet akdi ile çalışma şeklinde nitelendirmek de söz konusu olamaz.

Diğer yandan, 3568 sayılı Yasanın 45. maddesinde, sair serbest meslek faaliyetlerinin, yeminli mali müşavirlik mesleği ile bağdaşmadığını belirten bir kurala da yer verilmediğine göre, ilgililerin bir başka serbest meslek faaliyetini yapmalarını engelleyen bir yasal düzenleme de bulunmamaktadır.

Bu itibarla, yasa hükmünde yer almayan bir kuralın, yasa hükmü genişletilmek suretiyle yönetmelik düzenlemesinde ve hiçbir ayırım yapmaksızın her türlü serbest meslek faaliyetinin yasaklanmasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü gerektiği oyuyla, aksine verilen karara katılmıyoruz.

5. Daire Başkanı
Nuri Alan

5. Daire Üyesi
Ahmet Şükrü Özeren

6. Daire Üyesi
Salim Tansuk

10. Daire Üyesi
Aysel Pekiner

5. Daire Üyesi
Tansel Çölaşan

10. Daire Üyesi
Erol Dündar

6. Daire Üyesi
Acar Oltulu

Ankara, 8.3.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 324/15

Ankara 4. İdare Mahkemesince disiplin işleminin iptali yönünde açılan dava nedeniyle verilen ve avukat olan davacının kamu hizmeti gören bir kamu görevlisi sayılması ve 3817 Sayılı Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin Cezalarının Af fi Hakkındaki Yasa Kapsamına Girdiği yolunda görüş içeren kararı, Türkiye Barolar Birliği'nin temyizi üzerine, Danıştay 8. Dairesince bozulmuştur. 29.7.1992 tarihli 864/30 sayılı genelgemizi doğrulayan yargı kararı fotokopisi ekte gönderilmiştir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : 1

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 1993/177
Karar No : 1994/306

Temyiz İsteminde Bulunan : Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sokak No : 5/62
Kızılay / ANKARA

Karşı Taraf : Cenap Gemici - Avukat, Adliye Karşısı, No. 12/D
AYDIN.

İstemın Özeti : Avukat olan davacının kınama cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada; Avukatlık Yasasının 1. maddesinde avukatlığın kamu hizmeti olarak nitelendirildiği, bu durumda avukat olan davacının kamu hizmeti gören bir kamu görevlisi olduğundan 3817 sayılı Af Yasasındaki kamu görevlileri kapsamına girdiği, durumunun 3817 sayılı Af yasası kapsamında değerlendirilerek, davaya devam dilekçesinde vermeyen davacı hakkında Af Yasası uyarınca karar verilmesine yer olmadığına karar veren Ankara 4. İdare Mahkemesinin 14.10.1992 gün ve 1099 sayılı kararının avukatlık hizmetinin kamu hizmeti niteliğinde olmasının, serbest çalışan avukatın kamu görevlisi olarak kabulünü gerektirmeyeceği, avukatların 3817 sayılı Yasa kapsamına girmediği öne sürülerek 2577 sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : Yanıt verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Yücel Bulmuş

Danıştay Savcısı Alaattin Öğüş'ün Düşüncesi : Dava, serbest avukat olan davacının eyleminden ötürü verilen kınama cezasının iptali dileğiyle açılmış, İdare Mahkemesince cezanın ve avukatlığın kamu hizmeti olduğu 3817 sayılı Af Kanunu kapsamına girdiği gerekçesiyle dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş, İdare Mahkemesi kararı Türkiye Barolar Birliğince temyiz edilmiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesinde avukatlık kamu hizmeti ve serbest bir meslek olarak tanımlanmış, 3817 sayılı Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin Cezalarının Affi Hakkında Kanunun 1. maddesinde ise Yasanın memurlar ile diğer kamu görevlileri ile bu görevlerde bulunmuş olanlar hakkında verilmiş disiplin cezalarını kapsadığı kuralı yer almıştır.

Olayda, serbest avukat olan davacının kamu hizmeti görmesine karşın, memur yada kamu görevlisi niteliği taşımadığından disiplin cezasının Af Kanunu kapsamına alınmasında usul ve yasaya uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle temyize konu İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlık Avukat olan davacıya Türkiye Barolar Birliği Disiplin kurulunca kınama cezası verilmesine ilişkin işlemde kaynaklanmaktadır.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 1. maddesinde Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir şeklinde tanımlanmıştır.

Anılan yasa kuralından anlaşılacağı üzere avukatlık mesleği bir kamu hizmeti olmakla beraber serbest bir meslek olduğundan avukatların memurlar gibi kamu görevlisi olarak kabulüne olanak yoktur.

Bu durumda davacıya verilen ceza 3817 sayılı Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin cezalarının Affi Hakkındaki Yasa kapsamında bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle Ankara 4. İdare Mahkemesi kararının bozulmasına ve dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine 27.1.1994 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Rüştü Altay

Üye
Semin Tekin

Üye
Nurşen Çatal

Üye
Ahmet Nuri Çolakoğlu

Üye
Güngör Demirkan

Ankara, 16.5.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 683/24

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nun türbanlı olarak duruşmalara giren avukatın 150.000 TL. para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işleminin iptali nedeniyle Birlik aleyhine açılan dava, Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce, başörtünün ve onunla birlikte kullanılan belli biçimdeki giysinin çağdaş bir görünüm taşımadığı ve Anayasa'nın 174. maddesi kapsamındaki devrim yasakları ile ilgili güdülen amaçla bağdaştırmanın mümkün olmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Konu ile ilgili 22.2.1994 tarihli E. 1993/1508 ve K. 1994/219 sayılı İdari Yargı Kararı aynen aşağıya alınmıştır.

Durumu bilgilerinize sunar, bu konuda gerekli duyarlılığın gösterilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**T.C.
ANKARA
İKİNCİ İDARE MAHKEMESİ**

Esas No : 1993/1508

Karar No : 1994/219

Davacı : Canan KAMBUR

Vekili : Av. M. Ali ALAN Strazburg Cad. No. 3/6 Sıhhiye - ANKARA

Davalı : Türkiye Barolar Birliği / ANKARA

Davanın Özeti : Avukat olan davacının, 150.000.- TL. para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin davalı idare işleminin iptali isteminden ibarettir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu disiplin cezasında hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Ankara 2. İdare Mahkemesince davacının hakkında verilen cezanın iptali istemiyle dava sonunda mahkememizce verilen 25.9.1992 gün ve E. 1990/490 K. 1992/904 sayılı kararın Danıştay 8. Dairesinin 26.5.1993 gün ve E. 1993/121, K. 1993/2187 sayılı kararıyla bozularak dosyanın mahkememize gönderilmesi üzerine gereği görüldü:

Dava, avukat olan davacının 150.000 TL. para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 134. maddesinde, Avukatlık amacına yahut meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlara bu kanunda yazılı disiplin cezalarının uygulanacağı hükme bağlanmış, 135. maddesinde disiplin cezalarının uyarma, kınama, onbin liradan yüzellibin liraya kadar para cezası, işten çıkarma ve meslekten çıkarma cezası olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, aynı yasanın 49. maddesinde avukatların mahkemelere Türkiye Barolar Birliğinin belirteceği resmi kılıkla çıkmak zorunda oldukları kurala bağlanmış, Türkiye Barolar Birliğinin düzenlediği meslek kurallarının 20. maddesi ile de avukatların mesleğe yaraşır kılıkla olmaları yükümlülüğü getirilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; avukat olan davacının, üstlendiği bir davanın Samsun 2. Asliye Ceza Mahkemesinde yapılan duruşmasına türbanlı olarak katılması üzerine hakkında soruşturmaya başlandığı, yazılı savunmasında başını örtmesinin ve duruşmaya türbanlı olarak çıkmasının Anayasa ile teminat altına alındığını belirttiği, baro yönetim kurulunun kendisini dinlemek için yaptığı toplantıya da türbanlı olarak katıldığı, Samsun Barosu Disiplin Kurulunca yapılan soruşturma sonucunda, davacının hakim uyarısı üzerine türbanını çıkardığı gerekçesiyle ceza tayinine yer olmadığı yolunda karar verildiği, bu karara baro başkanı tarafından itiraz üzerine Türkiye Barolar Birliği Disip-

lin kurulu tarafından davacının 150.000.- TL. para cezası ile cezalandırılması yolundaki dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmıştır.

Anayasa Mahkemesince verilen çeşitli kararlarda da vurgulandığı gibi çağdaş bir görünüm taşımayan başörtüsü ve onunla birlikte kullanılan belli biçimdeki giysiyi Türk Devriminin ilkelere ve Anayasanın 174. maddesi kapsamındaki devrim yasakları ile güdülen amaçla bağdaştırmak mümkün değildir. Bu durumda serbest meslek üyesi de olsa bir kamu görevi yapan davacının mahkemeye yukarıda belirtilen 1136 sayılı Yasanın 49. ve meslek kurallarınının 20. maddesi hükümlerine aykırı olarak türbanla geldiği açık olduğundan ve hakimin uyarısı üzerine türbanı çıkarmış olması suçun niteliğini değiştirmedikten tesis edilen işlemlerde mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Davacı her ne kadar, birlik disiplin kurulu kararına karşı Samsun Barosu Başkanının itiraz hakkı olmadığını iddia etmekteyse de, 1136 sayılı Yasanın 157. maddesinde yer alan ilgililer deyimi kapsamı itibariyle olaya resen el koyup soruşturmayı başlatan baroya itiraz yetkisi verildiğinden, Samsun Barosu Yönetim Kurulu adına Baro Başkanı sıfatıyla yapılan itirazda usulsüzlük olmadığı sonucuna varılmış, davacının bu yöndeki iddiası yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, 22.2.1994 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Vahit Polatkan
26344

Üye
Perihan Alkusal
26673

Üye
Seval Kırklar
27051

H/K
28.4.1994

ASLI GİBİDİR
Başkan
(Mühür)

Tarih, 19.7.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1015/32

Ahmet Fadıl Kocagöz tarafından kendisine sakallı fotoğraf ne-
deyle Avukatlık ruhsatnamesi yerilmemesi üzerine İzmir Barosu
aleyhine açılan ve İzmir 3. İdare Mahkemesi'nde görülmekte
olan davaya Birliğimizce müdahale edilmiş ve dava, yetkisizlik
sebebiyle 7.6.1994 tarihli örneği ekli kararla reddedilmiştir.

Durumu ve Barolar aleyhine açılan bu tür davalarda "YETKİ"
itirazında bulunulmasını bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki : Karar

T.C.
İZMİR
3. İDARE MAHKEMESİ

Esas No : 1993/177

Karar No : 1994/774

Davacı : Ahmet Fadıl Kocagöz, Mithatpaşa Cad. No: 921/9
Faikbey - İZMİR

Davalı : İzmir Barosu Başkanlığı

Vekili : Av. Ahmet Aksüt, 859. Sok. Saray İşhanı A. Bl. 5/507
Konak - İZMİR

Davalı İdare Yanında Davaya Katılan : Türkiye Barolar
Birliği Başkanlığı

Vekili : Av. Şabri Kurt, SSK İşhanı C Blok 1/107 Konak -
İZMİR

Davanın Özeti : Baro levhasına kaydedilmesine rağmen avukatlık ruhsatının verilmemesine dair İzmir Barosu Başkanlığının 22.12.1992 gün ve 656 sayılı yazısı ile öğrenilen işlemin, dilekçede yazılı nedenlerle iptali istemidir.

Savunmanın Özeti : Avukatlık ruhsatı vermeye Türkiye Barolar Birliği yetkili ve görevli olduğundan kendilerine husumet yöneltilemeyeceği, sakallı fotoğraf nedeniyle ruhsat vermeyen kurumun Birlik olduğu, İzmir Barosunun davacıyı Baro levhasına kaydettiği yolundaki iddialarla davanın reddi savunulmuştur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı İddialarının Özeti : Avukatlık ruhsatlarını bastırmak ve tek tip olarak düzenlemenin kendi yetki ve görevlerinde olduğu, meslek disiplini nedeniyle öteki koşullar yanında sakalsız fotoğraf koşulu getirilmesinin hukuka aykırı bir yönünün bulunmadığı, davanın reddi gerektiği yolundadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren İzmir 3. İdare Mahkemesince, duruşma için önceden belli edilen 7.6.1994 gününde davacının, İzmir Barosu Başkanlığı vekili Av. Ahmet Aksüt'ün, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı vekili Av. Sabri Kurt'un geldiği görülerek usulüne uygun biçimde duruşma yapılarak işin gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 32. maddesinin (1) bendinde, görevi ilişkin hükümler saklı kalmak koşuluyla bu kanunda veya özel kanunlarda yetkili idare mahkemesinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesinin, dava konusu idari işlemi veya idari sözleşmeyi yapan idari merciin bulunduğu yerdeki idare mahkemesi olduğu kurala bağlanmıştır.

Olayda, davacı tarafından İzmir Barosu Başkanlığının 22.12.1992 gün ve 656 sayılı yazısı ile öğrenilen avukatlık ruhsatı verilmemesine ilişkin işlemin iptali istendiğine, avukatlık ruhsatı vermeye yetkili kurum da İzmir Barosu değil, Türkiye Barolar Birliği olduğuna ve ruhsatta fotoğrafın sakallı olması gerekçe gösterilerek Türkiye Barolar Birliği tarafından verilmediğine göre, bu durumda, uyuşmazlığın çözümü yukarıda yazılı yasa kuralı uyarınca Mahkememizin değil, Barolar Birliğinin bulunduğu yerdeki Ankara İdare Mahkemesinin yetkisine girmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 14. maddesinin 6. bendi ve 15. maddesinin 1/ a bendi uyarınca yetkisizlik nedeniyle reddine ve dava dosyasının yetkili mahkeme olan Ankara İdare Mahkemesine gönderilmesine 7.6.1994 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan
Feyzi Özgeneller
(26363)

Üye
G. Gönül Özulus
(27336)

Üye
Kudret Ulutürk
(26358)

Ayrışık Oy : Davacı, Mahkememizin 9.6.1993 günlü yürütmenin durdurulması kararında detaylı biçimde açıklandığı gibi avukatlık ruhsatını vermeye yetkili kuruluşun Barolar Birliği değil ilgilinin başvuruda bulunduğu Baro olduğu esastan hareketle, ruhsatının İzmir Barosunca verilmesini istemiş, verilmemesi üzerine İzmir Baro Başkanlığını hasım göstererek dava açmıştır. Bu durumda, denetlenecek işlem, İzmir Barosunun işlemidir.

Bir an için avukatlık ruhsatını vermeye yetkili kuruluşun Barolar Birliği olduğu kabul edilse dahi durum yine değişmeyecektir. Çünkü dava dilekçesinde davacının iradesi açık biçimde ortaya konmuş, İzmir Barosu işleminin iptali istemiyle bu Baroya karşı dava açılmıştır. Bu açık iradeye rağmen davanın yönlendirilmesi usul hükümlerine uygun düşmez.

Öteyandan, dava dilekçesi incelendiğinde açıkça görüldüğü gibi uyuşmazlığın özünü, avukatlık ruhsatını vermeye hangi kuruluşun yetkili olduğu hususu oluşturmaktadır. İşin esasına girerek önce bu sorunu çözmek sonra geriye dönüp usul hükümleri uyarınca davayı yetki nedeniyle reddetmek usul kurallarıyla bağdaşmaz. Ortada bilinçli davacı iradesiyle İzmir Barosuna karşı İzmir Barosu işleminin iptali istenerek açılmış bir dava varken ve bu işleme karşı açılan davaya bakmak Mahkememizin yetkisinde iken, önce işin esasına girerek ruhsat vermeye İzmir Barosunun değil Barolar Birliğinin yetkili olduğu sonucuna ulaşan böylece bir anlamda uyuşmazlığın esasını çözen, sonra usul kuralları gereği davayı yetki nedeniyle reddeden çoğunluk kararına karşıyım.

Üye
Kudret Ulutürk
(26358)

(IX)
**BAZI YILDÖNÜMLERİNDE ve
ADLÎ TATİL BAŞINDA YAPILAN
AÇIKLAMA VE DUYURULAR**

Ankara, 27.7.1993

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 915/38

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV'ın Sansürün kaldırılışının 85. yıldönümü nedeniyle yaptığı kamuoyu açıklaması metni aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV Y.

KAMUOYU AÇIKLAMASI

24.7.1993

Sansürün kaldırılışının 85. yıldönümünde ülkemizde halâ dolaylı-dolaysız SANSÜR'ü, gazetecilere baskı ve saldırıları, gazetecilerin gözaltında tutulmalarını, cezaevlerinde yatmalarını, kurşunlanıp öldürülmelerini konuşuyoruz. "Basın Özgürlüğü", insan hak ve özgürlükleri, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri doğrultusunda daha pek çok engeli, yasakları aşmamız gerekiyor.

Basın Özgürlüğü'nün temelinde vatandaşın haber edinme ve iletişim özgürlüğü yatmaktadır. Ama bu özgürlük günümüzde bile soyut kavramlardan yola çıkan engeller ve 1982 Anayasasının getirdiği ve halâ korunan diğer engeller ve kısıtlamalarla dar boğaza sokulmaktadır.

Basın özgürlüğünü kısıtlayan hiç bir tutum, önlem ve düzen-

leme baskı, şiddet ve gazetecileri yıldırma ve öldürme Birliğimizden olur alamaz. Birliğimiz, demokratik hukuk devletinde Basın Özgürlüğünün vatandaşın en temel hak ve özgürlüğü olduğunun, bundan ödün verilemeyeceğinin inancı ve bilinci içindedir. Bundan böyle de bu inancını büyük bir titizlik ve kıskançlıkla korumaya kararlıdır.

Siyasal iktidarın basınla ilgili hususların gerçekleştirilmesi yolunda somut adım atmamasına, gazetecilere yapılan bütün eleştiri ve suçlamalara karşın basınıımız, görevini, demokratik hukuk devleti ve basın meslek ilkeleri doğrultusunda engelsiz basın özgürlüğünü sağlamak için duraksamadan sürdürmelidir.

Gazetecilerimizin önlerine çıkabilecek her türlü saldırı, gözetilme, vurma, kurşunlama ve öldürülme eylemlerine ve engele göğüs gererek ödünsüz, inançla ve büyük bir kararlılıkla Basın Özgürlüğü uğruna uğraş vermeleri, halkın haber alma özgürlüğünün ve demokrasimizin de güvencesi olmaktadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İ M Z A)

Ankara, 26.7.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1069/35

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV'ın Türk Basınından Sansür'ün Kaldırılışının 86. Yıldönümü nedeniyle yaptığı Kamuoyu Duyurusu aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV Y.

24.7.1994

KAMUOYUNA DUYURU

Türk Basını'ndan "Sansürün Kaldırılışının 86. Yıldönümü ve Geleneksel Gazeteciler Günü" dolayısıyla Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Önder SAV Kamuoyuna aşağıdaki açıklamayı yapmış ve yıldönümü ile ilgili görüşlerini içeren birer yazıyı Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nail Güreli'ye ve Ankara Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin'e göndermiştir.

Sansürlü basın anlayışından, Anayasasında "Basın hürdür, sansür edilemez" anlayışına geldik; ama itiraf etmek gerekir ki bugün basınımız sansür kadar tehlikeli tehdit ve baskılar altındadır. Anayasa'da çağdaş deyimler, sözler kullanmak yetmiyor; bu deyimlerin, sözlerin yaşamda somut olarak görülmesi gerekiyor.

Ülkemizde gazeteciler, basın özgürlüğünün bedelini çok ağır ödüyorlar. Sansür yok fakat dolaylı sansür var. Gazetecilere baskı var, saldırı var. Gazeteciler gözaltında tutuluyor; cezaevlerinde çile dolduruyor; hatta kimi zaman kurşunlanıp öldürülüyor.

Basın özgürlüğünü, gazete ve gazeteci, basınla uğraşanlar özgürlüğü olarak algılamak çok yanlıştır. Basın özgürlüğü, her insanla, her kurum ve kuruluşla hepimizle yakından ilgilidir; en önemli kamu özgürlüklerinden birisidir; vatandaşın haber alma ve iletişim özgürlüğü ile içiçedir.

Geride bıraktığımız aylarda Güney Doğuda basın özgürlüğünü kaldırmayı hedefleyen bir örgüt ve anlayışa karşı basın mensuplarının ve basın kuruluşları yöneticilerinin bizzat yöreye giderek koydukları tavır, basın özgürlüğünden ödün verilemeyeceğinin anlamlı ve somut göstergesi olmuştur.

Böyle önemli bir özgürlük uğruna hapsolünmeyi, kurşunlanmayı; hatta ölümü göze alanlara saygı duyuyorum. Basın özgürlüğü yolunda ödünsüz, inançlı ve kararlı uğraş veren basınımız, demokrasimizin, demokratik laik hukuk devletinin, insan hak ve özgürlüklerinin açık ve şeffaf toplum olmanın önemli güvencelerinden biri olma işlevini büyük bir özveriyle sürdürmektedir.

Toplumsal ve mesleki sorunlarının ve sorumluluklarının bilincinde olan basına destek ve yardımcı olmak herkesin görevidir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İ M Z A)

Ankara, 31.12.1993

BARO BAŞKANLIğI

GENELGE NO : 1751/73

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 45. yılı nedeniyle 9.12.1993 tarihinde yapılan kamuoyu açıklamasını aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

9.12.1993

"İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi"nin kabul edilışinden bu yana 45 yıl geçti. "İnsanlık ailesinin bütün üyelerinde bulunan onurun ve onların eşit ve vazgeçilmez haklarının tanınması hususunun, özgürlüğün, adaletin ve dünya barışısının temeli olması" dileğiyle benimsenen Bildirgedeki ilkeler çağımıza ışık tuttu.

21 Kasım 1990 tarihinde kabul edilen "Yeni Bir Avrupa İçin PARİS ŞARTI" adlı bildiri, insan hak ve özgürlüklerinin geride kalan 42 yıl içinde çok mesafe aldığını kanıtladı. Avrupa'da ve dünyada Sözde Yeni Bir Demokrasi, Barış ve Birlik Dönemi başlatılmış oldu. Kağıtlarda, bildirgelerde, sözleşmelerde yazılanlar, çağımızın "İNSAN HAKLARI" çağı olduğunu vurguluyor.

Bir yandan Bosna Hersek ve Azerbaycan'daki etnik arındırma eylemleri diğerk yandan Somali ve benzer yerlerdeki sıkıntılar, insan hak ve özgürlükleri konusunda dünyanın henüz ortak dili konuşmadığını kanıtıyor. İnsanın en temel hakkı "YAŞAMA HAKKI" korunamıyor, çağdaş uygar ülkelerin Bosna Hersek'teki, Azerbaycan'daki vahşete, katliama, soykırma "DUR!" diyemeyişi, Körfez Savaşı bitip Hukuksal ve Barışçı çözüm benimsendiği halde Irak halkının özellikle çocuklarının dramı, insanlık ayıbı olarak apaçık sırtıyor.

Demokrasinin temeli, insanın şahsına saygı ve hukukun üstünlüğüdür. İnsanların doğduğu anda sahip olduğu, feragat edilemez nitelikteki hak ve özgürlükleri aşırı güçlü devlete karşı hukukun güvencesi altındadır.

Son zamanlarda teröre karşı önlem olarak "ÖLÜM CEZASI"nın yeniden gündeme getirilmesi, insan haklarına saygısızlığın somut örneğidir. Anayasasında "...kimse insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir cezaya tabi tutulamaz" hükmü bulunan ülkemiz, ölüm cezasını insan haysiyeti ile bağdaştırmak çelişkesine düşürülmemelidir.

Ayrılkçı, bölücü, çocuk, kadın, yaşlı demeden adam öldürmeyi marifet sayan terör örgütünün özellikle Avrupa'da ve bütün dünyada maskesi düşmektedir. Bu örgütün Türkiye'de insan hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiği propagandasına kulak verenler, öncelikle örgütün cinayetlerinin insan hak ve özgürlükleri ile, insanın kutsal yaşama hakkıyla ne denli bağdaştığını açıklamalıdır. Hangi gerekçeye dayandırılırsa dayandırılınsın, ister kişi, ister örgüt, isterse devlet tarafından yapılsın terör bir insanlık ayıbıdır, insan hak ve özgürlüklerine saldırıdır, asla hoşgörü ile karşılanamaz.

Ülkemizde Cumhuriyet'in özü devletin temel niteliği LAİK-LİK ilkesi, demokrasinin insan hak ve özgürlüklerinin olmazsa olmaz koşuludur. Teokratik devletten demokratik devlete geçişin, şeriattan çağdaş toplum düzenine yol alışın simgesi olan laiklik ilkesi hırpalanıp, zedelenerek geriletilmek istenilmekte, ulusumuzun tekrar ümmet yapılması gayretleri sergilenmektedir.

İrtica ve yobazlık okşanarak elaltından körüklenerek laikliğe aykırı uygulamalara, davranışlara göz yumulmaktadır. Sivas'ta 37 insanı yakarak yaşama hakkına son veren laiklik aleyhtar zihniyete, hiç bir kimse kuruluş ya da siyasi parti hoşgörü ile bakamaz, bakmamalıdır. Devletin ve Cumhuriyet'in temelleri yıkılırsa herkes enkazın altında kalır.

Tek çare, çözüm insan hak ve özgürlüklerinin güvencesi olan hukukun üstünlüğünü sağlamak, demokratik laik sosyal hukuk devletini bütün kurum ve kurallarıyla işletmektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İMZA)
(MÜHÜR)

Ankara, 9.8.1993

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 946/39

Türkiye Barolar Birliği'nin Kuruluşunun 24. yılı münasebetiyle yapılan kamuoyu açıklamasının metnini aşağıda bilgilerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV Y.

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 24 YAŞINDA

Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluş tarihi olan 1969 yılından bugüne 24 yıl geçti.

Türkiye Barolar Birliği 1 yılı daha geride bıraktı, ama mesleğin, hukukun, yargının ve demokrasinin sorunları aşıp geride bırakılmadı.

Siyasal iktidarın demokratikleşme paketi içinde olduğu savunulan Avukatlık Yasası Değişikliği, halâ TBMM Adalet Komisyonunda görüşülme sırasını bekliyor. Bundan önce de, 1 yıldan fazla Bakanlar Kurulu gündeminde bekletilen Avukatlık Yasası Değişikliği'ni geciktirenler, Avukatlığa değil "Adaletin Temeli" olan "Savunma"ya zarar vermişlerdir.

Hukukun üstünlüğü ilkesinin temel göstergesi, "Yasama Yetkisinin devredilmezliği kuralıdır. Bu kuralın son yıllarda olduğu gibi KHK.lerle çiğnenip zedelenmesi yolundaki yoğun çalışmalarını görmek, bizi demokratik hukuk devleti adına endişelendir.

Bir yasa konusu olan yargıç ve savcılarının maaşlarının arttırılmasının, özlük haklarının iyileştirilmesinin bile KHK'ye sınırlanarak gerçekleştirilebilmesi fevkalâde dikkat çekicidir; özünde haklılık olmakla birlikte yöntemi hukuken sakıncalıdır.

Devlet ve ulus adına Adaletin gerçekleşmesini sağlayan yargıçların ve savcılarının ekonomik durumları iyileştirilirken, devlet adına savunma görevi yapan kamu avukatlarının durumlarının hiç düşünülmemesi "Sav-Savunma-Karar" üçlüsünde devlet eliyle haksız ve yersiz ayırım yapıldığının kanıtıdır.

T. Barolar Birliği Anayasanın pek çok maddesini, bu arada 84. maddenin de tamamen değiştirilmesini ısrarla söyleyegelmiştir. Siyasi Partilerin ve TBMM'nin uzun süre hiç konuyla ilgilenmeyip Anayasa Mahkemesinin mevcut metne uygun olarak verdiği bir Siyasi Parti ile ilgili karar nedeniyle uyanması, gerçekten üzülmeyecek bir husustur.

Önümüzdeki dönemde yapılacağı söylenen Anayasa Değişikliklerinde T. Barolar Birliği'nin konumu ve yetkileri de gözönünde tutularak "Sav-Savunma-Karar" bütünlüğü kağıtlardan çıkartılıp hukukun üstünlüğüne uygun gerçek konumuna getirilmelidir.

T. Barolar Birliği, Anayasa'nın YÜRÜTME Bölümünde değil, YARGI Bölümünde yer almalıdır. "Sav-Savunma-Yargı" Bütünlüğü ve Avukatların yargının ayrılmaz bir unsuru olduğu Anayasada da belirtilmelidir.

Yargının bağımsızlığı anlayışı doğrultusunda, Baroların da bağımsızlığı vurgulanmalıdır. Vesayete ilişkin hiç bir hüküm Anayasa'da yer almamalıdır.

Anayasa Mahkemesi'nde ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda T. Barolar Birliği'ni temsilen üye bulunmalıdır.

Bu yıl, 1990 yılından buyana Yargıtay'dan ayrı olarak düzenlediğimiz "Adli Yılın Açılışı Toplantısı" uygulamasına Yargıtay'ın son üç yıldaki tutum ve yaklaşımını değiştirmesi nedeniyle son vermiş bulunmaktayız.

Yargıtay'a yeni seçilen Başkan Sayın Müfit UTKU, Türkiye Barolar Birliği Yöneticilerinin kutlama ziyaretinde ve Türkiye Barolar Birliği'ne yaptığı mukabil ziyarette, geçen yıllardaki tartışmaya neden olan Birlik Başkanı'nın Yargıtay'daki konuşmasının metninin önceden görülmesi isteğinin yanlışlığını belirtmiş ve 6 Eylül 1993 tarihinde Yargıtay'da düzenlenen "Adli Yılın Açılış Töreni"ne T. Barolar Birliği Başkanını resmen davet etmiştir.

Böylece Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın Adli Yılın Açılışında Yargıtay Başkanı ile birlikte konuşması geleneği bu yıl tekrar işletilecek, Birlik Başkanı Yargıtay'daki toplantıda özgürce konuşacak, "Sav-Savunma-Karar" üçlüsü eski birlikteliğe, dayanışmaya, güzelliğe ve anlama kavuşacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İMZA)
(MÜHÜR)

Tarih, 9.8.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1122/37

Türkiye Barolar Birliğinin Kuruluşunun 25. Yıldönümü nedeniyle yapılan kamuoyu açıklaması metni aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 25 YAŞINDA

Türkiye Barolar Birliği, 25 yılı geride bıraktı; 25 yıldır "SAVUNMA-KARAR" bütünlüğünde SAVUNMA hakkının güçlü ve özgür sesi olarak ödünsüz biçimde çalışmalarını sürdürüyor; ülke, toplum, demokratik hukuk devleti ve mesleki sorunlara ilişkin görüşlerini açıklıyor.

Türkiye Barolar Birliği, 1969 yılından beri HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ ilkesini yılmadan usanmadan savunmuş, demokratik rejimin temeli olması için uğraşmıştır. "Hukukun Üstünlüğü" ilkesi, Anayasa'daki Cumhurbaşkanı ve Milletvekili "Andiçmesi" maddelerinde yer almış ancak yasama ve yürütme erkleri, zaman zaman bu ilkeyi kağıtlara ve Andiçme metinlerine hapsedmişlerdir. Hukukun Üstünlüğü'ne uygulamada hak ettiği yer verilmemiş, kimsenin hukukun üstünde olamayacağı kuralı sık sık çiğnenmiştir.

Zorunlu olmadıkça başvurulmaması gereken KHK. uygulaması, "Yasama Yetkisinin Devredilmezliği" kuralını zedelemiş, hukukun üstünlüğüne aykırı KHK'ler, Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmiştir. Hukukun Üstünlüğü'ne aykırı düzenleme yapanlar kusuru, kendilerinde arayacaklarına Anayasa Mahkemesi'nde aramışlar, yüksek yargı organını suçlama kolaylığına yönelmişlerdir. Üzülerek söylemek gerekir ki toplumumuzun gündeminde Anayasa Mahkemesi'nin görev alanının iyice daraltılıp, sıradan bir biçimsel mahkeme haline sokulması tartışmaları getirilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği, bağımsız ve tarafsız bir BASKI GRUBU olarak kimden ve nereden gelirse gelsin hukukun üstünlüğü ilkesinin zedelenmesine gözyumamaz. Yasama yetkisinin devredilmezliği ve yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğünün özünü oluşturan kavramlardır.

Yargı Bağımsızlığı, savunma bağımsızlığı ile güçlenir, anlam kazanır. Savunma hakkı ve onun simgesi avukatların ve baroların adaletin gerçekleştirilmesindeki payları büyüktür. Savunma hakkının ve baroların önündeki engellerin kaldırılması, yargıyı

daha güçlü ve etkin olacaktır. Bunu sağlamaya yönelik olan Avukatlık Yasası Değişikliği, bir türlü yapılamamıştır. Tasarı, TBMM. gündeminde görüşülme sırasını beklemektedir.

Adalet Bakanlığı'nın vesayetinin yanında Maliye Bakanlığının vergi hukukuna aykırı uygulamaları, avukatları bezdirmektedir.

Adil eşit ve katlanılabilir bir vergiden çok bir MALİYE SALMASI'na, haksız adaletsiz bir BAŞ VERGİSİ'ne dönüşen "HAYAT STANDARDI" cenderesi, her yıl, daha fazla sayıda meslekdaşı, avukatlıktan uzaklaştırmaktadır. Yargını ayrılmaz bir unsur olarak kamu hizmeti yapan avukatların, yanlış bir uygulama ile diğer serbest meslek mensupları gibi düşünülüp, adaletsiz biçimde vergilendirilmeleri, bağımsız yargı, bağımsız savunma anlayışını da sarsmaktadır. Avukatların, elde etmedikleri kazanç vergilendirilerek savunmanın temsilcileri, ekonomik sıkıntıya itilmekte, görevlerini yapamaz duruma sokulmaktadır.

Barolarımız, gerçek bir demokratik hukuk devletindeki gibi sağlıklı bir BASKI GRUBU olmalıdır. Savunma mesleğinin, çağdaş demokratik bir yapıya kavuşması için savunma hakkının önündeki hukuki, ekonomik ve mali engeller kaldırılmalı, etkili, güçlü ve eksiksiz adaleti gerçekleştirecek olan savunma, huku-kumuzdaki saygıdeğer yerini almalıdır.

Yargının ayrılmaz unsuru olan SAVUNMA'nın temsilcileri, Hakimler ve Savcılar kurulu ile Anayasa Mahkemesi'nde yer almalı, Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkı kabul edilmelidir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

(İMZA)

(MÜHÜR)

Ankara,19.7.1993

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 887/35

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV'ın 20 Temmuz 1995 günü adli tatilin başlaması nedeniyle yaptığı kamuoyu açıklamasını aşağıda bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

19.7.1993

20 Temmuz 1993 günü, adli tatil başlıyor. Kaldırılması tartışılan adli tatil, hukukumuz, mahkemeleriniz, yargıçlarımız, savcılarımız, Barolarımız ve avukatlarımız yönünden önemli ve yararlı bir uygulamadır. Hukukçular yoğun çalışma dönemini ve yorgunluklarını geride bırakacak dinlenecek, yeni adli yılı zinde bir şekilde karşılayacaklardır.

1992-1993 adli yılında vatandaşların, yargıçların ve avukatların yakınmaları sürmüştür. Davalar yine uzamış, yargıçlar fazla iş yükü altında ezilmiş, avukatlar savunma hakkını, özlenen düzeyde yapamamış, vatandaş geciken adaletin etkisizliğinden şikayet etmiştir.

Yargıç ve savcılar, ekonomik ve mali sıkıntıdan yakınmışlar, maaşlarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi için yasa çıkarılması gerçekleştirilememiştir. Hakim ve Savcılarının aylık ve ödemelerinin kanunla düzenleneceğine ilişkin anayasa kuralı çiğnenerek kanun hükmünde kararname ile sorunun çözümlenmesi yoluna gidilmiştir. Türkiye Barolar Birliği olarak Hakim ve Savcılarının maaşlarının artırılmasından memnunluk duyduk, ancak hukukun zorlanarak soruna çözüm aranmasına da üzüldük.

Hükümeti oluşturan partilerin de muhalefette iken yakındıkları Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısının oluşumunun ve işleyişinin YARGI BAĞIMSIZLIĞI ilkesine uygun hale getirilmesi için hiç bir gayret ve girişimde bulunmadıkları fevkalade ilginç ve dikkat çekicidir.

Bakanlar Kurulu'na bir yıl önce gönderilen Avukatlık Yasası değişikliğinin halen TBMM Adalet Komisyonu'nda görüşme sırası beklemesi de şaşırtıcıdır, üzücüdür.

Türkiye Barolar Birliği önümüzdeki adli yılda Avukatlık Yasası değişikliği için uğraşını sürdürecektir, Türk avukatına ve savunma hakkına yaraşır düzenlemenin yapılmasının takipçisi olacaktır.

Yargıtay Başkanlığı'na seçilen Sayın Müfit UTKU, Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanının kendisini kutlama ziyaretinde ve Türkiye Barolar Birliği'ne iade ziyaretinde, 6 Eylül 1993 adli yılın açılış töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşması geleneğini sürdüreceklerini açıklamış ve basın ve TV temsilcilerinin önünde, Birlik Başkanı'nı Yargıtay'da konuşma yapmak üzere davet etmiştir.

Sayın Yargıtay Başkanı'nın bu olumlu tavır, anlayış ve çağrısı üzerine Türkiye Barolar Birliği de önceden Birlik Başkanının konuşma metni istenmeden özgürce konuşması sağlandığı için üç yıldır ayrı olarak yapmakta olduğu "Adli Yılın Açılış" toplantısı uygulamasına son vermiştir. Bu yıl, ayrı tören yapılmayacak 6 Eylül 1993 tarihinde Yargıtay'da düzenlenecek "Adli Yılın Açılış" Töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Yargıtay Başkanı ile birlikte konuşacaklardır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İ M Z A)

Tarih, 16.8.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 1147/40

20 Temmuz'da başlayan ve genel olarak 6 Eylül'e kadar sürecektir olan Adli Ara Verme dönemi içindeyiz. 60 yıldan bu yana uygulanmakta olan ve yaygın tanımı ile "Adli Tatil" in kaldırılıp kaldırılması tartışılmaktadır. Her tartışma sonucunda da Adli Tatil'in kaldırılmasından vazgeçilmiştir.

Adli Tatil pek çok önemli ve temel yasamızda "Adli Ara Verme-Çalışmaya Ara Verme-Tatil" sözcükleri ile yer almıştır. Tatil HUMK., CMUK. ve bu yasalardan çoksonra yürürlüğe giren Yargıtay-Askeri Yargıtay-Danıştay-Askeri Yüksek İdare Mahkemesi-Hakimler Savcılar Kanunu ve İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda kurumlaşmıştır.

Resmi Gazete'de 18.6.1994 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 10.6.1994 tarih ve 4001 Sayılı Yasa ile İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 61/1. maddesinde yapılan değişiklikle "Bölge İdare Mahkemeleri-İdare ve Vergi Mahkemeleri heryıl Temmuz ayının 20'sinden Ağustos ayının 21'ine kadar çalışmaya ara verirler" hükmü getirilmiştir. Madde gerekçesinde "Yargı hizmetinin kırkbeş gün gibi uzun bir süre acele belli işler dışında durdurulması, hizmet ve çağın gereği bakımından zorunlu görülmediğinden yargıdaki tıkanıklığın giderilmesi amacıyla çalışmaya ara verme süresi kısaltılmakta..." denilmekte, özetle 45 günlük tatil, 30 güne indirilmektedir.

Madde gerekçesindeki kimi yanlışlıkların tartışmasına girmeden bu uygulamanın yargı kuruluşları arasında tatil yönünden bütünselliği zedelediği ve uyumsuzluk yarattığı rahatlıkla söylenebilir.

Birakalım sade vatandaş, kimi hukukçuların dahi sadece Bölge İdare Mahkemeleri, İdare ve Vergi Mahkemeleri için adli ara vermenin 21 Ağustos'ta biteceğinden haberleri yoktur. TBB'ne gelen bazı meslektaşlarımızın telefonlarından bu husus daha iyi anlaşılmaktadır. Kimileri de büyük bir yanlışta içinde bütün yar-

ğı kuruluşları için adli tatilin 21 Ağustos'ta sona ereceğini san-
maktadırlar.

Sadece Bölge İdare Mahkemeleri, İdare ve Vergi Mahkemeleri için 21 Ağustos'ta sona erecek olan adli ara verme içinde biten yasal müddetler konusunda İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin "Bu kanunda hüküm bulunmayan hususlarda... Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanır" şeklindeki hükmüne göre hareket edilecektir.

HUMK. 177. maddesi, İdari Yargılama Usulü Kanunu için de geçerlidir, yani Kanunun tayin ettiği mühletlerin bitmesi tatil zamanına tesadüf ederse bu müddetler, ayrıca bir karar verme lüzum olmaksızın tatilin bittiği günden (yani 21 Ağustos'tan) itibaren yedi gün uzatılmış addolunur.

Durum bilgilerinize saygı ile sunulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 5.4.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 461/18

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın 5 Nisan Avukatlar Günü nedeniyle yaptığı kamuoyu duyurusu metni aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

5.4.1994

5 Nisan Avukatlar Günü, bugün bütün Barolarımızda çeşitli toplantı ve etkinliklerle kutlanıyor.

İnsan Hakları içinde SAVUNMA HAKKI'nın çoz özel bir yeri vardır. Savunma hakkına gereken önemin verilip hukukun üstünlüğü benimsenen ülkelerde, "Polis Devleti" anlayışı, yerini süratle "Hukuk Devleti"ne bırakmıştır.

Yargının en önemli temel unsuru, SAVUNMA'dır. Hakları çiğnendiği, tehdit edildiği, baskı altına alındığı zaman insanlar, savunma hakkını özgürce kullanamazlarsa Yargı Bağımsızlığı, onarılması güç yaralar alır.

Ülkemizde de çağdaş, uygar ülkelerdeki gibi Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden arınmış, bağımsızlığı sağlanmış Barolar için uğraşlarımız geride bıraktığımız yıl içinde de sürmüştür. Üzülerek söylemek gerekir ki alınan mesafe, çok umut verici değildir. Avukatlık Yasası Değişikliği, ancak TBMM Adalet Komisyonu gündemine girebilmiş olup görüşme sırasını beklemektedir.

Serbest çalışan meslekdaşlarımızın bir Maliye Salması haksız ve hukuksuz bir vergi olan "Hayat Standardı" uygulamasından çektikleri eziyet, sürmekte, Kamu Avukatları hakettikleri mali ve ekonomik haklarına kavuşmamaktadır.

Savunmanın temsilcilerinin Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu'nda ve Anayasa Mahkemesi'nde yer almaları, Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkının tanınması sağlanamamıştır.

Bütün bu sayılan sıkıntı ve olumsuzluklara karşın Barolarımız ve meslekdaşlarımız "Avukatlar Günü"nü, geleceğin daha sağlıklı ve mesleğimiz yönünden engelsiz ve sıkıntısız olacağı umudu ile kutlamaktadırlar.

1995 yılı Avukatlar Günü'nü mesleğimiz ve meslekdaşlarımızın sayılan dert ve sorunları çözümlenmiş olarak kutlayacaklarına inanmak istiyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

(İMZA)

(MÜHÜR)

Ankara, 17.3.1995

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 415/13

11.3.1995 tarihinde Ankara'da toplanan Baro Başkanları, avukatlık mesleğinin sorunlarını kamuoyuna duyurmak amacı ile 5 Nisan 1995 tarihindeki Avukatlar Günü'nde bütün avukatların Ankara'da toplanmasını, Anıtkabir'de cüppeli yürüyüş yapılmasını ve aynı gün Ankara'da kapalı salon toplantısı düzenlenmesini uygun görmüşlerdi.

5 Nisan 1995 tarihinde, başta bütün Baro Başkanları ve yöneticiler olmak üzere Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Delegeleleri ve mazereti olmayan diğer bütün meslekdaşlarımızın Ankara'da bulunmalarını istiyoruz. 5 Nisan Avukatlar günü, Türkiye'de başka hiçbir Baro'da yerel etkinlik yapılmayacak, meslekdaşlarımız, sadece Ankara'daki etkinliklere katılacaklardır. Bu nedenle meslekdaşlarımızın ülke düzeyinde duruşmalara girmemeleri sözkonusu olduğundan mazeret dilekçelerini önceden ilgili yargı mercilerine vermeleri yararlı olacaktır.

Toplantının saat 11.00'de yapılması, meslekdaşlarımızın toplantıyı da cüppeli olarak izlemeleri uygun görülmektedir. Meslekdaşlarımızın beraberlerinde cüppelerini de getirmeleri gerekmektedir.

Toplantı öncesi sabah saat 09.45'te Anıtkabir'de Aslanlı Yol'un başlangıcında merdivenlerin önündeki tören alanında Baro Başkanları ve toplantıya katılacak bütün meslekdaşlarımız, cüppeleri ile hazır bulunacaklardır. Tören alanında cüppeler giyecek ve Atatürk'ün huzuruna kadar cüppe ile yürünecek, saygı duruşu yapıp, çelenk konacaktır, Anıtkabir resmi tören ve konuk defteri imzalanacaktır.

Toplantıya, Cumhurbaşkanı, TBMM. Başkanı, Siyasi Partilerin Genel Başkanları ve temsilcileri, Ankara'daki Yüksek Yargı Kuruluşları Başkanları, Hukukçu olan Bakan ve Milletvekilleri, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Başkanları, çağrılacaktır.

Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Başbakan, Anamuhalefet Genel Başkanı, Yüksek Yargı Kuruluşları Başkanları ve Adalet Bakanlığı'na toplantımızda konuşma yapmaları için yazılı talepte bulunulacaktır.

Bu genelgemizin 14.3.1995 tarihli "Kamuoyu Duyurusu" ile birlikte Baronuz mensubu bütün meslektaşlarımıza duyurulmasını, yürüyüş ve salon düzenlemesi yönünden toplantıya ne kadar sayıda meslektaşımızın katılacağına en geç 31.3.1995 tarihine kadar birliğimize ulaşacak şekilde bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

NOT:

Gelişmeler ve gelişmelere göre ek bilgiler ve toplantı programı size iletilecektir.
(Toplantı, muhtemelen Karayolları Genel Müdürlüğü Salonunda olacaktır.)

Ankara, 15.3.1995

KAMUOYUNA DUYURU

ANKARA'DA TOPLANAN BARO BAŞKANLARI AVUKATLIĞIN SORUNLARINI GÖRÜŞTÜLER

Türkiye Barolar Birliği'nin çağrısı üzerine Ankara'da 11.3.1995 tarihinde toplanan Baro Başkanları Avukatlık mesleğinin sorunlarını konuşup, önümüzdeki günlerde yapılacak işlerle ilgili olarak görüş birliğine vardılar.

Baro Başkanları, toplantıda, Avukatların Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerle 1995 yılı Mart ayından itibaren yıllık sözleşme imzalaması, defter tutturması ve 1996 yılı gelir vergisi beyannamelerini, bu meslek mensuplarına imzalatmaları zorunluluğunu getiren 23.2.1995 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan (1) No.lu Genel Tebliğin iptali için Danıştay'da dava açılması görüşünde birleşmişler, Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın "...hiç bir Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ile sözleşme yapmayacağı, defter tutturma-

yacağım, yıllık gelir vergisi beyannamemi de imzalatmayacağım" şeklindeki eylemine katılarak kendilerinin de böyle davranacaklarını belirtmişlerdir.

Baro Başkanları, Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı'nın TBMM'de görüşülmesinin sağlanamayışını da eleştirmişler, Avukatları, elde edemedikleri gelir üzerinden vergilendiren "Hayat Standardı'nın yargının tıpkı yargıç ve savcı gibi ayrılmaz parçası olan avukatlara uygulanmasının ve ayrıca yıldan yıla ağırlaştırılarak sürdürülmesinin fevkalade sakıncalı olduğunu ifade etmişlerdir.

Baro Başkanları, kamu avukatlarının mali ve ekonomik hakları yönünden diğer meslek grupları karşısında geriletilmelerinin avukatlık mesleğini rencide ettiğini vurgulamışlardır.

Baro Başkanları, Siyasi Partilerin anlaştıkları söylenen anayasa maddeleri değişikliğinde, yürütmenin yargıya ve yasamaya müdahalesinin engellenmesine, yargı bağımsızlığının sağlanmasına, savunmanın önündeki engellerin kaldırılmasına ilişkin maddeler olmayışından demokratik hukuk devleti ilkesi yönünden üzüntü duyduklarını belirtmişlerdir.

Baro Başkanları, CMUK uyarınca Türkiye Barolar Birliği'ne Maliye Bakanlığı'nın göndermesi gereken paraların gönderilmesinin sanık ya da yakalanan kişilere hukuki yardım yapılmasını zorlaştırdığını, demokratikleşmeye örnek gösterilen bir yasanın karakollarda uygulanmasında ve şeffaflaşmasının sağlanmasında aksaklıklar meydana geldiğini de vurgulamışlardır.

Sorunların büyük bir kısmını 17.12.1994 tarihinde yazılı ve sözlü olarak Başbakan Sayın Tansu Çiller'e aktaran Baro Başkanları, geride kalan 3 ay içinde somut hiç bir olumlu adım atılmayışı karşısında 5 Nisan 1995 tarihindeki Avukatlar Günü'nde bütün Avukatların Ankara'da toplanmasını dolayısı ile o gün ülke düzeyinde duruşmalara girilemeyeceğini belirterek Anıtkabir'de cüppeli yürüyüş yapılmasını ve aynı gün Ankara'da kapalı salon toplantısında daha sonraki eylem biçiminin saptanmasını uygun görmüşlerdir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İMZA)
(MÜHÜR)

22.3.1995

446

Sayın Tansu ÇİLLER
Başbakan
ANKARA

Her yıl kutlanmakta olan "5 Nisan Avukatlar Günü" bu yıl barolar tarafından ayrı ayrı kutlanamayacak, bütün Baro Başkanları ve avukatların katılımı ile Ankara'da bir kapalı salon toplantısı yapılacaktır. Bu toplantıda, mesleğimizin, yargımızın ve ülkemizin sorunlarına değinilecek, "Avukatlar Günü" ile ilgili toplantının, Ankara'da yapılmasının nedeni ve anlamı vurgulanacaktır.

Toplantıya Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Siyasi Partilerin Genel Başkanları ve Temsilcileri, Ankara'daki Yüksek Yargı Kuruluşları Başkanları, hukukçu olan Bakan ve Milletvekilleri, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Başkanları çağrılacaklardır.

Ülkemizin dört bir yanından gelecek olan çok sayıdaki meslektaşımızın izleyici ve dinleyici olarak katılacağı toplantı, Karayolları Genel Müdürlüğü Salonunda 5 Nisan 1995 günü saat 11.00'de yapılacaktır.

Yukarıda anlamı açıklanan ve Türk Avukatlık camiası ve Barolarımız yönünden fevkalade önemli böyle bir toplantıda bir konuşma yapmanız, Baro Başkanlarımızı ve meslektaşlarımızı çok sevindirecektir.

Toplantımızı onurlandırmanızı takdirlerinize sunar, göstereceğiniz ilgi ve esirgemeyeceğinize inandığımız önemli katkı için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

NOT :

Toplantıya katılma konusunda Birliğimizi haberdar etmeleri için ilgililere talimat vermeniz, program düzenlemesi açısından yararlı olacaktır.

Sayın Tansu ÇİLLER
Başbakan
ANKARA

22.3.1995 tarih ve 446 sayılı yazımızdaki talebimizi uygun görüp 5 Nisan 1995 günü saat 11.00'de yapacağımız toplantıya onur vereceğinizi, özel kalem müdürünüzün telefonundan öğrenmiş bulunuyorum.

Ülkenin çokyüklü iç ve dış sorunlarından ve yoğun işlerinizden bize zaman ayırdığınız için müteşekkirimiz.

Toplantıya Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Hikmet Çetin, Adalet Bakanı Sayın Mehmet Moğultay, Anayasa, Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanları ve Başsavcıları, Anayasa Mahkemesi Üyeleri, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Başkanları, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanlarıyla çağrı gönderilen hukukçu milletvekillerinin bir kısmı, Türkiye'deki Baroların Başkanları ve yurdun her yöresinden gelecek olan avukatlar katılacaklardır.

Sayın Cumhurbaşkanı yurtdışında olduğu, Sayın TBMM Başkanı da o tarihte Antalya'da bir toplantı için daha önce söz vermiş bulunduğu için toplantıya katılamayacaklarını bildirmişlerdir.

Anamuhalefet Partisi Genel Başkanı Sayın Mesut Yılmaz da kendisine gönderilen çağrıyı, henüz yanıtlamamıştır.

Sorunlarımızı, sizi ziyaretimizde 17.12.1994 tarihinde, sözlü olarak aktarmış yazılı da sunmuştuk; tekrar ilişikte sunuyoruz.

Yapacağınız konuşmayı Baro Başkanlarımız ve meslektaşlarımız büyük bir heyecanla beklemektedirler. Avukatlığın yılların biriktirdiği sorunları tıpkı diğer kimi sorunlar gibi sizin hükümet başkanlığı dönemimize rastlamıştır. Sorunlarımızın sizin kararlılıkla vereceğiniz talimatlarla hızla çözüme kavuşacağına içtenlikle inanıyorum.

Sorunlarımız ve izin verirsiniz çözüm için yaklaşım yöntemi ile ilgili bir kısa notu da program ile birlikte ilişik olarak sunuyorum.

Esirgemediğiniz ilgi ve yapacağınız konuşma için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 3.4.1995

KAMUOYUNA DUYURU

Her yıl 5 Nisan'da bütün ülkede Barolar ve Avukatlar tarafından kutlanmakta olan "AVUKATLAR GÜNÜ" bu yıl ayrı ayrı kutlanmayacak, bütün Baro Başkanları ve Avukatlar Ankara'da toplanacaklardır.

Yurdun her yöresinden çok sayıda avukat, Ankara'da olacağından pek çok yerde duruşmalara girilemeyecektir.

Avukatlar, 5 Nisan 1995 günü sabah saat 09.45'de Anıtkabir'de "Aslanlı Yol"un başlangıcındaki tören alanında cüppeli olarak hazır bulunacaklar, Atatürk'ün huzuruna kadar cüppeli yürüyeceklerdir.

Avukatlar, daha sonra Karayolları Genel Müdürlüğü Toplantı Salonuna gidecek ve saat 11.00'de başlayacak olan toplantıya katılacaklardır.

Toplantıya, Sayın Başbakan, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin Sayın Başkanları ve Başsavcıları, Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Adalet Bakanı, Anayasa Mahkemesi Üyeleri, hukukçu milletvekilleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının başkanları, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları, diğer davetliler ve çok sayıda Baro Başkanı ve Avukat katılacaktır.

Toplantı, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV'ın açış konuşması ile başlayacak, avukatlık mesleğinin, yar-

gının ve ülkenin sorunlarına değinilecek, "Avukatlar Günü" ile ilgili toplantının, Ankara'da yapılmasının nedeni ve anlamı vurgulanacaktır.

Toplantıda, Başbakan Sayın Tansu Çiller, Başbakan Yardımcısı Sayın Hikmet Çetin, Adalet Bakanı Sayın Mehmet Moğultay konuşacaklardır. Toplantıya katılması ve konuşma yapması için Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı Sayın Mesut Yılmaz da çağırılmıştır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İMZA)
(MÜHÜR)

NOT :

Anıtkabir'deki cüppeli yürüyüş, saat tam 09.45'te, Karayolları Genel Müdürlüğü Salonundaki Toplantı da tam 11.00'de başlayacağından görüntülemek isteyen TV. Kuruluşlarının anılan saatlerde hazır bulunmaları önemle rica olunur.

Ankara, 11.4.1995

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 590/16

İLGİ : 17.3.1995 günlü ve 415/13 sayılı genelgemiz.

İlgide belirtilen genelgemiz ile 11.3.1995 tarihinde toplanan Baro Başkanlarımızca, Avukatlık mesleğinin sorunlarını görüşmek amacı ile 5 Nisan 1995 tarihindeki "Avukatlar Günü"nde bütün Avukatların Ankara'da toplanmasının, Anıtkabir'de cüppeli yürüyüş yapılmasının ve aynı gün Ankara'da kapalı bir salon toplantısı düzenlenmesinin uygun görüldüğü, toplantıya Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Başbakan, Siyasi Partilerin Genel Başkanları ve Temsilcileri, Ankara'daki Yüksek Yargı Kuruluşları Başkanı ve C. Başsavcıları, Hukukçu olan Bakan ve Milletvekille-

ri, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Başkanlarının çağrıldığı bildirilmişti.

Aynı tarihte üçbini aşkın meslektaşımızın katılımı ile Anıtkabir'de cüppeli yürüyüş yapılmış ve Karayolları Genel Müdürlüğü'ndeki toplantıya, Başbakan, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Başbakan Yardımcısı, Ana Muhalefet Partisi Genel Başkan Vekili, Devlet Bakanları Bekir Sami Dağ, Necmettin Cevheri, Adalet Bakanı, Yargıtay, Danıştay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanları ve Başsavcıları ile Yargıtay, Danıştay Daire Başkanları, Hukukçu Milletvekilleri, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Başkanları, Adalet Bakanlığı üst düzey yetkilileri, 56 Baro Başkanımız ve salon kapasitesinin üstündeki sayıda meslektaşımız katılmış ve çok sayıda TV Kuruluşu ve Basın Mensubu toplantıyı görüntülemiş ve izlemiştir.

Toplantıda Başbakan, Başbakan Yardımcısı, Ana Muhalefet Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Adalet Bakanı birer konuşma yapmışlar Hayat Standardı, Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Kamu Avukatları ile ilgili sorunların çözümüne yardımcı olacaklarını, özellikle Avukatlık Kanunu'nun TBMM gündeminde ön sıralara alınması sözünü bir kez daha vermişlerdir.

Konu ile ilgili olarak TBB Başkanının ve en kıdemli Baro Başkanımız Hatay Baro Başkanı Av. Nabi İnal'ın toplantıda yaptığı konuşma metinleri ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : Konuşma metinleri.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAVIN
AVUKATLAR GÜNÜ NEDENİYLE DÜZENLENEN
TOPLANTIDA YAPTIĞI KONUŞMA

5 Nisan "Avukatlar Günü" nedeniyle düzenlediğimiz toplantıya onur veren çok değerli konukları, yüce yargıç ve savcılar, değerli milletvekillerini, Ankara dışından ve Ankara'dan katılan Baro Başkanlarını ve bütün meslektaşlarımı en iyi dileklerle ve saygılarımla selamlıyorum.

Barolarımızın ve Türkiye Barolar Birliğinin tarihinde "Avukatlar Günü" nedeniyle ilk kez ayrı ayrı toplantılar yapmayı Ankara'da biraraya gelmiş oluyoruz.

Bütün Barolarımızın ortak isteği doğrultusunda yapılması kararlaştırılan bu toplantıda, sorunlarımızı ve çözüm önerilerimizi dile getireceğiz.

Avukatlık mesleğinin sorunlarını konuşurken ülkemizin sorunlarını da unutmuyoruz; toplantımızı ülkemizin çok önemli iç ve dış sorunlar yaşadığı bir dönemde yapmakta olduğumuzun ayırdındayız.

Güneydoğu'da ve Doğu'da yıllardır iç huzuru tehdit eden çocuk, yaşlı, kadın demeden acımasızca öldüren, vuran teröre karşı başlatılan ve Kuzey Irak topraklarında sürdürülen hareketin, amacı dışına asla taşırılmadan bir an önce tamamlanmasını dilemekteyiz. Kıbrıs, Bosna Hersek, Çeçenistan ve benzeri uluslararası pekçok konuda çifte standart kullanan, Türkiye'ye gelince de demokrasi, insan hak ve özgürlükleri havarisi kesilen kimi değişik amaçlı ülkelere karşı ülkemiz, Kuzey Irak hareketinden yüzü ak ve demokrasi puvanını düşürmeden çıkmak zorundadır.

Senelerdir, etnik ayrılık körüklenerek Doğu ve Güneydoğu'da iç barış ve ulusal bütünlük yokedilmek istenirken bu kez, İstanbul'da mezhep ve dini inanç karşıtlığı süsü verilerek sadece İstanbul'da değil tüm ülkemizde dostluk, barış, kardeşlik ve ulusal birliğimiz kundaklanmak istenilmiştir.

Saldırganlar, hedeflerini özellikle bilinçli şekilde seçiyorlar. Gaziosmanpaşa'da sadece kahvehaneler, pastane ve cemevi ta-

ranmadı; ulus bilinci, demokratik rejim, insanların yaşama hakları kurşunlandı, tarandı.

Terör ve kimi karanlık güçler, aynı 12 Eylül öncesinde sergilediği oyunları yine sahneliyor, kentlerdeki kardeşliği, iç barışı sarsıp insanlarımızı birbirine düşürerek korkutma, yıldırma ve kanlı bir iç savaşa kışkırtma amacına yöneliyor.

12 Eylül öncesi Kahramanmaraş'da, Çorum'da, Ankara Piyanogotepe'de ve Üniversitelerde yaşanan acı olaylar, değişik bahaneler yaratılarak bugün Sivas'da, İstanbul-Gaziosmanpaşa'da, Üniversitelerde yeniden tezgahlanıyor. Ülkemizin değerli aydın, düşünür ve yazarları kurşunlanıp bombalanarak yokediliyor. Bununla da yetinilmeyip kentlerde duyarlı bölgeler seçilip bilinçli şekilde suikastler düzenleniyor.

Din duygularını öne çıkartıp inanan-inanmayan ayrımcılığı yaparak dini düşünceleri farklı olanları, silahlı çeteler örgütleyip Cezayir'deki öldürme eylemleri sergilenmek isteniliyor. Bunlara, çağdaş devlet olmanın gereği kararlı ve ödünsüz biçimde karşı çıkılmalıdır.

Ülkemizin içinde ve dışında, Terörle Mücadele Yasasının anti-demokratik 8. maddesine dayanılarak verilen kararlarla mahkum olanların durumları bütün hızıyla tartışılıyor. Türkiye, bilim adamlarını, yazarlarını gazetecilerini, kimi aydınlarını, düşüncelerini açıkladıkları için yargılayan ve adi suçların çok üstünde cezalar veren ülke durumunda gösteriliyor. Protokolünde "Terörle Mücadele Yasası, Temel Hak ve Özgürlüklerin özüne dokunulamaz ilkesi ışığında yeniden ele alınacaktır" vaadi ve 23.3.1995 tarihli Uygulama Programı'nda, "Herşeyden önce ülkemizde düşüncenin sağlıklı bir biçimde oluşmasının ve özgürce ifade edilmesinin önündeki anayasal ve yasal engellerin kaldırılmasını, insanlara duyduğumuz saygının ve demokrasiye olan bağlılığımızın vazgeçilmez bir gereği sayıyoruz" yazan bir hükümetin ilk yapacağı iş, Terörle Mücadele Yasasının 8. maddesini sür'atle kaldırmak, bir demokrasi ayıbına son vermek olmalıdır. Aksi takdirde hükümet ortakları, içtenliklerini, önce birbirlerine ve ülkemiz insanlarına, sonra dünyaya anlatmakta güçlük çekeceklerdir.

Aslında her yıl bugün kutladığımız "Avukatlar Günü"nü meslektaşlarımızın biraraya geldiği böyle anlamlı bir toplantıda benim de nezaket sözcükleri ile kutlamam gerekirdi. Kutlamaya dilim varmıyor.

Gerçek kutlamayı, Avukatların ve Baro'ların bağımsızlığının kanunen de kabul edileceği, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın "Sav-Savunma-Karar" bütünlüğünde hak ettikleri yeri alacağı, Avukatlık mesleğinin özellikle Maliye Bakanlığı'nın tasallutundan kurtulacağı günlere erteliyorum.

İnsanlar, haklarını güvence altına alabilmek ve hukuk devletini kurmak, hukukun üstünlüğünü benimsetmek için uzun, çileli ve çetin uğraşlar vermişlerdir; haklarının çiğnendiği, tehdit edildiği, baskı altına alındığı zaman "SAVUNMA HAKKI"nı kullanmışlardır.

"Sav-Savunma-Karar", demokrasilerde sağlıklı yargılamanın birbirinden ayrılmaz üç unsurudur. Savunma hakkı ve onun simgesi Avukatlar ve Baroların, "Adalet"in gerçekleşmesindeki payları, azımsanmayacak ölçüdedir. Savunma hakkının, avukatlık mesleğinin ve Baroların önündeki engellerin kaldırılması yargı daha güçlü ve etkin kılacaktır.

Çağdaş uygar ve demokratik ülkelerde Barolar, savunma hakkının, insan hak ve özgürlüklerinin, demokratik laik hukuk devletinin ve hukukun üstünlüğü ilkesinin yılmaz takipçileridir.

Ülkemizde de avukatlar ve Barolar, demokratik laik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinden ödün vermeden, yargıya katkılarını yapmaktadırlar. Barolar ve avukatlar, yargının ve adaletin gören gözü, duyan kulağı, konuşan ağızıdır. Savunmayı kaldırırız, adalet, temelsiz, gözsüz ve kulaksız olur.

Barolar ve avukatlar olarak üzüldüğümüz, yakındığımız konular vardır. Mesleğimizin sorunları, serbest avukatlığı da, kamu avukatlığını da yapmayı çok zorlaştırdı.

Mesleğimizin sorunlarını, 17 Aralık 1994 günü Baro Başkanlarımızla yapılan toplantıda konuşmuş ve toplu olarak Sayın Başbakan'ı ziyaret edip kendilerine aktarmıştık.

Daha sonra Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı olarak TBMM. de grubu olan Siyasi Parti Genel Başkanları ve yetkililerine sorunlarımız anlatılmış, yazılı metinler verilmiş ve çözüm için vaadler alınmıştır.

15 Mayıs 1992 tarihinde Bakanlar Kurulu'na gönderilmiş olan Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı pekçok engeli zorlukla aşarak TBMM. nin gündemine girebilmiştir. Bilindiği üzere anılan tasarı, hükümetin Kamuoyuna duyurduğu ve angaje olduğu "Demokratikleşme Paketinde" de bulunmaktadır. Gündemin 182. sırasındaki tasarının ilk sıralara alınıp görüşülmesi, önceki gecikmelerin yarattığı sıkıntıları belki hafifletebilir.

Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı'nın TBMM gündemindeki alt sıralardan çıkarılıp Danışma Kurulu Kararı ile ilk sıralara alınması ve kimi olabilir düzeltmelerle yasalaştırılması için TBMM.de grubu olan tüm Siyasi Partiler "OLUR" demelerine karşın hala somut bir gelişme olmayışı son derece üzücüdür.

Gecikmeye, hükümetin yeniden yapılanmasının uzaması kadar TBMM.nin yeterince çalışmayışı da etken olmuştur. Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı'nın yasalaşamamasında asıl sorumluluk, muhalefet partilerinden çok iktidar partilerine düşmektedir.

Demokratikleşme paketinde yer alan bir tasarıya, muhalefet partilerinin de desteği alınmışken konunun, TBMM.de görüşülmesinin sağlanamayışı fevkalade şaşırtıcıdır.

TBMM gündeminde bulunan Avukatlık Yasası Değişikliği Tasarısı'nda avukatların ekonomik durumlarını arttırıcı, iş sahasını ve iş olanaklarını geliştirici değişiklikler yoktur. Bazı mahkemelerde açılmış olan davaların ancak avukatla takip edilmesine, bazı sözleşme ve belgelerin avukat imzası taşıması, sermaye şirketlerinde avukat bulundurulması gerekliliğine ilişkin isteklerimiz ve benzerleri, maalesef değişiklik metninde yer almamıştır.

Biz, Avukatlık yasasındaki değişiklikleri, mesleğimiz ve meslektaşlarımız açısından öneminden çok, demokrasinin, demokratikleşmenin hukukun üstünlüğü, yargımız ve vatandaşın savunma hakkı açısından taşıdığı önem nedeniyle kaçınılmaz sayıyoruz. Yoksa T.B.B. ve Barolar, Avukatlık Yasası'nda hiçbir deği-

şiklik yapılmasa da inandıkları doğruları, toplum, ülke, demokrasi, insan hak ve özgürlükleri, demokratik, laik sosyal hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri doğrultusunda söyleme ve mücadele etme kararlılığı, bilinci, deneyimi ve birikimindedirler. Kuruluşumuzdan buyana, bağımsız ve tarafsız BASKI GRUBU olarak yaptığımız gibi bundan böyle de ayıplar ve yanlışlarla mücadele ederiz, doğruları da çekinmeden bölüşürüz.

Toplumun gündeminde olan ama bir türlü sağlıklı çözüme kavuşturulamayan bir diğer konu da Anayasa Değişikliği'dir. Siyasi Partilerin üzerinde anlaştığı açıklanan madde ve konular, yeterli değildir. YÖK ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kuruluna hiç değinilmemiştir.

Yürütme'nin yasamaya ve yargıya müdahalesinin engellenmesine, yargı bağımsızlığının önünü tıkayan yapılaşmanın kaldırılmasına, başta 104, 159. maddeler olmak üzere pek çok önemli anayasa maddesine ilişkin değişiklik önerilmemiş olması fevkalade düşündürücü ve üzücüdür.

Anayasa Değişikliği yapılırken savunma hakkının önündeki tüm engellerin kaldırılması, etkili, güçlü adaleti gerçekleştirmeye önemli katkı yapacak olan savunmanın, hukukumuzda ve anayasada da hakettiği yeri alması sağlanmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği Anayasa'nın "YÜRÜTME" Bölümünde değil, "YARGI" bölümünde yer almalıdır. "SAV-SAVUNMA-KARAR" bütünlüğü Anayasa'da da açıkça belirtilmelidir. Yargının bağımsızlığı anlayışı doğrultusunda BAROLARIN DA BAĞIMSIZLIĞI sağlanmalıdır. Anayasa Mahkemesi'nde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda Türkiye Barolar Birliği'ni temsilen üye bulunması hükmüne yer verilmeli, Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkı benimsenmelidir.

Yukarıda belirtilen Anayasa Değişiklikleri gerçekleştiği zaman "SAVUNMA HAKKI" çağdaş bir içerik ve anlam kazancaktır.

Kamu görevlisi olarak hizmet veren kamu avukatları, çağdaş demokratik hukuk devletinde rastlanmayacak statüde ve gelir

düzeyinde çalıştırılmaktadır. Kamu avukatlığı sınıfı, diğer hizmet sınıflarına göre özlük hakları, mali ve sosyal haklar yönünden çok gerilerde bırakılmıştır.

Özellikle 1988 yılından buyana kamu avukatlarının mali durumu, sürekli olarak "Denetim Elemanları" "Sağlık Hizmetleri Sınıfı" ve "Teknik Hizmetler Sınıfı" karşısında bile Ek Göstergeler-Özel Hizmet Tazminatları ve yan ödemeler göstergeleri yönünden büyük ölçüde geriletmişlerdir.

Aynı eğitimi yapan, benzer hizmet gören savcı ve yargıçlar, kamu avukatlarının 3 misline yakın para almaktadırlar. Hatta bazen aynı kurumda çalışan kimi işçiler de kamu avukatlarından fazla ücret almaktadır.

Mali ve ekonomik sıkıntıların yanında idari vesayet altında olmanın getirdiği sorunlar da kamu avukatlarının baskı altında meslek yapmalarına neden olmaktadır. Kamu avukatının atanmasından, nakline, çalışma şartlarından siciline, hakkında disiplin kovuşturması yapılması tehditine kadar pek çok sorun, avukatlık mesleğinin özelliği ile hiç bağdaşmamaktadır.

Kamu avukatlarının sorunları, sanıldığı kadar karmaşık değildir; kısa bir düzenleme ile çözümlenebilir. Aynı bir "Kamu Avukatlığı Yasası" çıkartılarak özerk ve tüzel kişiliği olan "Kamu Avukatları Kurulu" ya da "Avukatlar Yüksek Kurulu" oluşturulmalıdır.

Kamu avukatları için hakim ve savcılara verilen ek göstergeler, yan ödeme göstergeleri ve özel hizmet tazminatları gözönünde bulundurularak "Sav-Savunma-Karar" bütünlüğü de dikkate alınıp makul ve kabul edilebilir bir düzenleme yapılmalıdır; aksi takdirde devlet adına talepte bulunan, savcılarla, ulus adına karar veren yargıçlarla, devletin vekaletini üstlenen avukatlar arasındaki uçurum denecek kadar çok ayrımın, çağdaş demokratik hukuk devleti ölçülerine uyduğu söylenemez.

Kamu avukatlarına savcılar ve yargıçlara benzer haklar tanınamayacaksa 657 sayılı Devlet Personel Kanununda yeni düzenleme yapılarak kamu avukatları aleyhine olan bu durum düzeltilmeli, Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'nın ek göstergeleri, yan öde-

me göstergeleri ve özel hizmet tazminatları diğer sınıflardan geride bırakılmayacak şekilde ayarlanmalıdır.

Devlet, sayıları 2000 civarında olan kendisinin vekillerine üvey evlat muamelesi yapmamalı, kendisine fazla mali yük getirmeyecek olan Kamu Avukatlarının sorunlarını vakit geçirmeden çözmelidir; aksi takdirde mali yönü cazip olmayan Kamu Avukatlığına elemanı zor bulan devlet, elindeki yetişmiş deneyimli avukatları da kaybedecektir.

Mesleğimizin kimi sorunları, Avukatlık Yasasının boyutlarını aşmakta, başka yasalardaki değişikliklerle çözüm bulunmasını gerektirmektedir.

Uygulanmaya başladığı yıldan beri Hayat Standardı, kimi meslektaşlarımızı, elde edemedikleri gelir üzerinden vergi ödemeleri zorunda bırakmıştır. Her yıl yükselen asgari ücrete ve belli bir katsayıya endekslenen Hayat Standardı, artık çekilmez bir Maliye Salmasına dönüşmüş, "Mali güç kriteri" unutulup kazansın kazanmasın her avukatın ödemesi zorunlu "BAŞ VERGİSİ" haline gelmiştir.

2.1.1995 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan 179 No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde bu yıl artırılmış bulunan asgari ücrete (4.173.750.- TL.) göre 175.297.500.- TL. olması gereken Hayat Standardı Temel Göstergesi (Ek Göstergeler Hariç), yeniden değerlendirme oranında % 107,6 artış yapılarak Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde görev yapan avukatlara (toplam meslektaş sayısının üçte ikisi) uygulanmak üzere 1995 yılı Mart ayı için 217.700.000.- TL.'ye yükseltilmiştir. Bu miktar için bir meslektaşımızın ödeyeceği en az vergi, 70.000.000.- TL.yi bulacaktır. Bir avukatın, eklenen diğer giderleri ve bu miktar vergiyi karşılayabilmeleri için ayda en az 50.000.000.- TL. kazanması gerekmektedir.

Devlet, avukatların vergilendirilme işinde temel bir yanlışlık yapmaktadır. Avukat, Yargıç ve Savcı gibi yargının ayrılmaz unsurudur; bu özelliği ve niteliği nedeniyle diğer serbest meslek mensuplarından çok farklıdır. Serbest çalışmakla birlikte Avukatın yaptığı görev, yargıç ve savcının statüsünde kamu hizmetidir. Bir kamu hizmetini, vergilendirme işleminde serbest mes-

leklerle bir tutmak, birinci sınıf tacirlerle eşdeğer görmek, fevkalade sakıncalıdır.

Öncelikle, avukatlık mesleği, diğer serbest mesleklerden, avukatlar da birinci sınıf tüccarlardan ayrı tutulmalıdır; avukatlar, kazanmadıkları hayali gelir üzerinden vergi ödemeye zorlanmamalıdır. Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 116. maddesindeki Hayat Standardı uygulaması, yargının ayrılmaz unsuru olan avukatlar için uygulanmamalı, yasal değişiklik sür'atle yapılmalıdır.

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 227. maddesine 4008 Sayılı Yasa ile eklenen Mükerrer Madde 227/1 gereğince "Vergi beyannamelerinin 3568 Sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya" Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Yasa çıkar çıkmaz 29.7.1994 tarihli yazımızla Maliye Bakanlığı'ndan, yapılacak düzenlemede avukatların kapsam dışında bırakılması istenilmişti.

Maliye Bakanlığı, kanunda kendisine tanınan yetkileri de açıkca çiğneyerek bir genel tebliğ ile avukatlık mesleğine saldırmıştır. 23 Şubat 1995 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Genel Tebliğ ile mesleki kazancı nedeniyle gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri arasında yasa, olanak vermesine karşın hiçbir ayırım gözetmeden avukatların gelir vergisi beyannamelerini de Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatması mecburiyeti getirilmiştir.

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun Mükerrer 227. maddesi ile "Bu mecburiyeti, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya" yetkili kılınan Maliye Bakanlığı, Yasanın hem lafzına hem de ruhuna aykırı bir Genel Tebliğ çıkarmıştır.

Anılan tebliğin hazırlık aşamasında avukatların vergi beyannamelerinin de Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce imzalanması mecburiyetinin camiamızda yoğun tartışmalara ve giderilmesi olanaksız manevi zararlara ve büyük tepkilere neden olacağı, avukatların tebliğ kapsamı dışında tutulma-

sı Maliye Bakanlığı'na 18.1.1995 tarihli yazımız ile bir kez daha anımsatılmış, Adalet Bakanı Sayın Mehmet Moğultay'ın Maliye Bakanını bu konuda uyarması sağlanmış fakat Maliye Bakanlığı bürokrasisi hiç bir uyarıyı dinlememiştir.

23.2.1995 tarihli tebliğ, her ne kadar 1995 yılı gelirleri için 1996 yılı Mart ayında verilecek gelir vergisi beyannameleri için uygulanacakmış gibi görülüyor ve anlaşılıyor ise de durum hiç de böyle değildir.

Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında Genel Tebliğ'in (C) bölümünde "Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler, defterlerini tutmadıkları ve mali tablolarını tanzim etmedikleri mükelleflerin BEYANNAMELERİNİ İMZALAYAMAZLAR" denilerek defterlerin de tutulması zorunlu hale getirilmekte, (F) bölümünde 1995 yılı Mart ayı sonuna kadar Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerle "YILLIK SÖZLEŞME" imzalanması zorunluluğu konulmaktadır. Bu zorunlulukların avukatlara manevi yükü dışındaki maddi yükü şimdilik en az 15-20 milyon liraya ulaşmaktadır.

Serbest Meslek sahipleri içinde Avukatların özel bir yeri vardır. Bunu Maliye Bakanlığı, hep görmezlikten hep anlamazlıktan geliyor. Mesleği gereği, başkalarının haklarını savunan, kanunu, yasayı, tüzükleri, yönetmelik ve genel tebliğleri (Vergi Hukuku Dahil) en iyi şekilde bilip yorumlayan Avukatların, kendi vergi beyannamelerini doldurmayı beceremeyeceklerini kabul eden ve onları başka meslek mensuplarıyla sözleşme yapıp beyannamelerini imzalatmaya mecbur tutan bir anlayışa gülüp geçemeyiz.

Bu anlayışın altında yatan çıplak gerçeği görmek, diğer serbest mesleklerden çok, avukatlık mesleğine yönelik ve ustaca gizlenmiş saldırı ile mücadele etmek zorundayız.

Biz hukukçular, kimden ve nereden gelirse gelsin hukuksuzlukla mücadele etmezsek, diğer meslek mensuplarının mücadele etmesini nasıl bekleriz? Mücadele kararlılığını sürdürmezsek bugün mesleğimize, bürolarımıza ve ceplerimize el uzatanlar, yarın onurumuza dil uzatacaklardır.

Hiçbir kişi ya da kuruluşun avukatların onuruyla oynamasına izin veremeyiz. Bir ünlü hukukçunun söylediği gibi "Görevimizi yaparken, kimseye, ne müvekkile, ne hakime hele ne iktidara TABİYİZ... AVUKATLAR ESİR KULLANMADILAR fakat EFENDİLERİ DE OLMADI."

İlgilileri, mükellefleri uyarmak için Birlik Başkanı ve serbest çalışan ve gelir vergisi mükellefi olan bir avukat olarak 11 Mart 1995 tarihinde "Ben, hukuka, yasaya, insan hak ve özgürlüklerine açıkça ve pervasızca aykırılığı ortada olan böyle bir genel tebliğ ile kendimi bağlı saymıyorum. Sorun, yargı kararına bağlanmadan hiç bir Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirle sözleşme yapmayacağım, defter tuturmayacağım, yıllık gelir vergisi beyannamemi de imzalatmayacağım" dedim. Bütün Baro Başkanlarımız ve tüm meslektaşlarımız, aynı yolu izleyeceklerini ifade ettiler.

Neden böyle dedik!

Anılan tebliğle Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin açıkça korunduğunu, hukuka aykırı biçimde ödüllendirildiklerini gördük; sayıları milyonları bulan vergi mükelleflerinin sırtından tirilyonlara varan kazanç olanağı yaratıldığını hesapladık. Tabii böylece üstü örtülü biçimde Maliye Bakanlığı mensuplarının memuriyet sonrası geleceği de rahat ve güvenceli şekilde garanti edilmektedir. Maliye Bakanlığı yetkilileri, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları ile işbirliği yaparak ve bunu da bir yetkilinin ağzından "Odamın desteği olmasaydı tebliğ yanlış ve hatalı çıkacaktı, önce bunu belirtmeyi bir görev saymaktayım" diyecek kadar teslimiyetçilikle tebliğin çıkarıldığını itiraf etmektedirler. Ama görülüyor ki bu ortak çalışma, yanlışları, hataları azaltmamış, aksine arttırmıştır.

Tebliğdeki kanunsuzluğa, hukuksuzluğa, haksızlığa karşı çıkanları, "Kayıt dışı ekonomiye bel bağlayanlar, vergi kaçırılması için uygun iklim arayanlar, bozuk düzeni savunanlar" olarak nitелеmek haddini bilmemektedir; Türkiye Barolar Birliği için "ŞER ODAĞI" deyimini kullanmak ise en hafif tabiri ile terbiye sınırlarını aşmaktadır.

Bunu söyleyenler, serbest meslekleri, Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin çiftliği olarak görenlerdir; ama bilinmelidir ki mükellefler yolunacak kaz değildir.

Görülüyor ki Maliye Bakanlığı, "Devlet" içinde ayrı bir devlettir. "Ben yaptım, oldu" diyerek hukuku çiğnemektedir. Türkiye'de birilerinin, Maliye Bakanlığı'na "KEYFİ DEVLET"le yönetilmediğimizi "HUKUK DEVLETİ" kuralları ile yönetildiğimizi söylemesi gerekmektedir.

11.3.1995 günü Ankara'da bütün Baro Başkanları'nın katılımı ile yapılan toplantıda, yasaya, hukuka, insan hak ve özgürlüklerine açıkça aykırılığı ortada olan genel tebliğle ilgili olarak Danıştay'da iptal davası açılmasına oybirliği ile karar verdik.

Şimdi Danıştay 4. Dairesi, 21.3.1995 tarih ve E. 1995/1195 sayılı kararı ile Maliye Bakanlığı'na kanunla tanınan yetkinin aşıldığını vurgulayarak hukuka aykırı tebliğe "DUR!" demiştir.

Hukuk, "DUR!" dedi ama Maliye Bakanlığı üst bürokrasisi ve Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler bir türlü durmuyorlar.

Yargıyı etkileyeceklerini sanarak Danıştay koridorlarını, yarıdan sonuç alamayacaklarını anlayınca yeni bir hukuki düzenleme için TBMM koridorlarını dolduruyorlar.

Yürütmeyi durdurma kararının verilmesinin ertesi günü TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan Vergi Kanunu Tasarısı'nda bulunan Vergi Usul Kanunu'na mükerrer 175. madde eklenerek yargı aşamasındaki bir davaya ve yürütmenin durdurulması kararına gölge düşürülmüştür; yürütmenin durdurulması kararı işlemez hale sokulmak istenilmiştir, bize göre bir hukuk ayıbı işlenmiştir.

Vergi Usul Kanunu'nun anayasaya açıkça aykırı olan mükerrer 127. maddesine dayanılarak çıkartılan bu maddeye bile aykırı olan 23.2.1995 tarihli (1) Sıra No.lu tebliğ ile varılmak istenen hedefe bu kez yeni düzenlenen ve o da anayasaya aykırı olan mükerrer 175. madde ile varılmak istenmektedir. Hiç kuşku duyulmasın bu düzenleme ile de mücadele ediyoruz ve sonuna kadar da mücadele edeceğiz.

Bizi derinden sarsan ve üzen asıl neden, Vergi Kanun Tasarısında olmayan bir maddenin, Danıştay'ca verilen Yürütmeyi Durdurma kararını izleyen günde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda her ikisi de saygı duyduğumuz iki meslektaşımızın imzaladıkları önerge ile kanun tasarısı metnine girmesinin sağlanmış olmasıdır.

Getirilmek istenen mükerrer 175. maddede "Türkiye Barolar Birliği ve ona bağlı mesleki kuruluşlara kayıtlı mükellefler" ibaresi yer aldığına göre bu değerli iki üye dostumuz, lütfedip bizim görüşümüze başvursalardı sanırım daha isabetli olurdu.

Belki o zaman biz, kendilerine hem Vergi Usul Kanunu'na 4008 sayılı Yasa ile eklenen Mükerrer 227. maddenin, hem de getirilmek istenen mükerrer 175. maddenin anayasaya aykırı olduğunu anlatma olanağı bulurduk.

Kanun ve Genel Tebliğ ile Anayasanın 10. maddesinde yazılı "Kanun önünde eşitlik" ilkesi yok sayılıp Maliye Bakanlığı tarafından bir sınıfa "Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler"e "İMTİYAZ" tanınmıştır. Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 227. maddesi, Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulup, değiştirilmesi yetkisini Bakanlar Kurulu'na veren anayasanın 73. maddesine de aykırıdır. Bakanlar Kurulu'na ait bir yetki Maliye Bakanlığı'na verilmekte, kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiği işleri belirtmek üzere Danıştay'ın da incelenmesinden geçirilmek şartıyla çıkartılacak "TÜZÜK" yerine hukuk sistemimizde yeri olmayan "Genel Tebliğ" ile kanunda olmayan yetkiler kullanılmak istenmektedir.

Anayasa Mahkememiz, özel kişilere "Kamu görevi" niteliğinde yetkiler verilmesinin anayasaya aykırı olduğu hususunu, E. 1985/11-K. 1986/29 sayılı ve 11.12.1986 tarihli kararıyla açıklığa kavuşturmuştur. Anılan karar, 3194 numaralı İmar Kanunu'nun 21 ve 22. maddesinde yer alan "yeminli serbest mimarlık ve mühendislik büroları" konusunda verilmiş olup bunların "serbest meslek faaliyeti icra etmekte olan" ÖZEL KİŞİLER olduğu ve memur veya kamu görevlisi sayılmayacakları, gerekçesine dayandırılmıştır.

Yukarıda belirtilen karar, özel kişilere inşaat ruhsatı ve yapı kullanma izni verme yetkisinin anayasaya aykırılığını vurgulamaktadır. Bunlardan daha önemli ve kamusal niteliği daha çok olan "vergi incelemesi ve denetlenmesi görevlerinin" Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere verilmesi, hiç bir şekilde anayasa kuralları ile bağdaştırılmaz.

Anayasanın 48. maddesi ile güvence altına alınan "Sözleşme Hürriyeti", Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerle sözleşme imzalamak mecburiyeti getirilerek kaldırılmaktadır.

Bütün bu hukuksuzluklara Maliye Bakanlığı, 29.3.1995 tarihli Resmi Gazete'de (2) Sıra No.lu Genel Tebliğ ile bir yenisini daha eklemiştir. (1) Sıra No.lu Tebliğ'de yer alan 31 Mart 1995 tarihine kadar sözleşme imzalamak mecburiyetine yönelik Danıştay'ın verdiği "Yürütmeyi Durdurma" kararı çiğnenerek hakkında yargı kararı olan bir konuda yetki kullanılmış, süre iki ay uzatılmıştır. İdare Hukukunda "İdare, yanlışından her zaman dönebilir" kuralı vardır. Ama Ülkemizde idare, yanlışta yanlışlar eklemektedir. Hukuka açıkça aykırı olan bu yeni yanlış da idari yargıya götüreceğiz.

Ayrıca fevkalade çarpıcı, ilginç bir hususa daha değinmek isterim. Maliye Bakanlığı, 22.3.1995 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunca kabul edilip 27.3.1995 te TBMM Genel Kurulu'na sevk edilen Vergi Kanunları Değişikliği tasarısında yer alan mükerrer 175. madde sanki yasalaşmış gibi davranıp henüz yasası çıkmamış bir genel tebliğ yayımlamakta, tasarıdaki ibarelere yer vermekte hiçbir sakınca görmemiştir; çünkü onlara göre Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 175. maddesinin TBMM.den geçmesi çantada kekliktir.

Getirilmek istenen mükerrer 175. madde ile gayrisafi kazanç toplamının Maliye Bakanlığı'nca belirlenen tutarı aşmayan mükelleflerin, Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere defter tutturma mecburiyeti kaldırılmaktadır.

29.3.1995 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan (2) No.lu tebliğde "serbest meslek faaliyetlerinde bulunanlardan bir önceki yıl

gayrisafi hasılatları tutarı 125 milyon lirayı" aşmayan mükellefler, beyanname imzalatma zorunluluğu dışında bırakılmışlardır.

Serbest meslek faaliyetinde bulunan mükellefler için hayat standardını 217.700.000.- TL. olarak belirleyen Maliye Bakanlığı, hangi kritere dayanarak 125 milyon lirayı belirlemiştir, doğrusu anlaşılması çok güç bir hesaplamaadır.

Maliye Bakanlığı, CMUK'nun 146. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği'ne göndermesi gereken paraları da göndermeyecek Barolarımızı ve CMUK. gereği hukuki yardım için Barolarca görevlendirilen meslektaşlarımızı sıkıntıya sokmuş, demokratikleşmeye örnek gösterilen bir yasal uygulamada ve şeffaflaşmada aksaklıklara neden olmuştur.

Maliye Bakanlığı en son 1994 yılı içinde 11.10.1994 tarihinde Türkiye Barolar Birliği'ne 25.000.000.000.- TL. göndermiştir. Oysa 01.01.1994-31.12.1994 dönemi için 1993 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısında yer alacak olan yargı harçları ile adli nitelikteki para cezaları gelir yardımcı hesaplarındaki tutarlar üzerinden hesaplanacak miktara (yani 111.444.454.650.- TL.'ya) tamamlanmak üzere en az 66.722.712.000.- TL. göndermesi gerekmekte idi.

Yukarıda belirtilen miktar, 1994 yılı içinde bir kaç kez yazı ile ve telefonla Maliye Bakanlığı'ndan istenmesi üzerine Türkiye Barolar Birliği'ne Muhasebat Genel Müdürlüğü Kontrolörleri gönderilip denetim yaptırılmak istenmiştir. Baroların mali ve idari denetiminin ancak Adalet Bakanlığı Müfettişlerince yapılabileceği söylenerek buna izin verilmemiş durum Adalet Bakanlığı'na yansıtılmış ve Adalet Bakanı Sayın Moğultay'ın imzalı yazısı ile denetim yetkisinin Maliye Bakanlığı'nda olmadığı ilgili Bakanlığa bildirilmiştir.

CMUK'da 3842 Sayılı Yasa ile getirilen ve demokratikleşmeyi, sanık sorgulamasında ve yargılamada şeffaflaşmayı amaçlayan yenilik ve değişiklikler, Barolarımızın ve hukuki yardım için görevlendirilen meslektaşlarımızın büyük gayreti, titizliği ve özverili çalışmaları ile uygulanabilmektedir.

Barolardan ve avukatlardan hem çok önemli görevler ve özverili çalışmalar beklenmekte hem de bunların yürütülmesi için

gereken olanak yaratılmamakta, aksine engeller çıkarılmaktadır. Maliye Bakanlığı CMUK. gereği görevini yapmazsa Barolarımız da CMUK'nun 135 ve 138. maddeleri gereği sanık ya da yakalanan kişilere hukuki yardım için müdafî tayin etme işlemlerini durduracaklardır. Böylece Maliye Bakanlığı'nın anlaşılmasız tutumu nedeniyle "Savunma Suçlama ile başlar" kuralı rafa kaldırılmış olacak ve demokratikleşmede çok önemli bir uygulama da sona erecektir.

Avrupa Birliği'ne girme aşamasındaki ülkemizle ilgili olarak uluslararası kuruluşların ve çağdaş uygar ülkelerin fevkalade duyarlı oldukları bir dönemde ortaya çıkacak böylesine olumsuz bir gelişmenin yaratacağı sıkıntıların hesabını, buna neden olmaları verecektir.

17.12.1994 tarihinde Sayın Başbakan'ı ziyaretimizde, "Savunma-Karar" bütünlüğü içinde yer alan ve yargının ayrılmaz unsuru olan Avukatların, onların örgütlü kuruluşu olan Baroların, diğer meslek mensuplarından ve meslek kuruluşlarından farklı yönleri olduğunu belirtmiştik. Serbest çalışan ama aynı zamanda önemli ve ötelenemez kamu hizmeti gören insanlar olarak sorunları sokağa döküp çözümleri sokakta aramak istemediğimizi, bu nedenle ve öncelikle sorunları siyasal iktidara anlatmak istediğimizi vurgulamıştık ve "Çözümenebilecek haklı sorunlar, askıda bırakılırsa hukuk dışı çözüm arayanlar, haklılık kazanmaya başlar" demiştik. Şimdi bugün, çözümsüzlüğe terk edilen sorunlarımızı son olarak tartışıyoruz.

27-28 Mayıs 1995 tarihinde Balıkesir'de Türkiye Barolar Birliği'nin Genel Kurulu toplanacaktır. Bu tarihe kadar sorunların çözümü için herhangi bir gelişme olmazsa Genel Kurulumuzda, CMUK. gereği hukuki yardımları durdurma dahil ülkenin her tarafında uygulanacak çeşitli EYLEM'lerin kararını alacağız.

Beni sabırla dinlediniz, teşekkür ederim saygılar sunarım.

Hatay Barosu Başkanı Av. Nabi İnal'ın 5 Nisan Avukatlar Günü nedeniyle Ankara'da düzenlenen toplantıda Baro Başkanları adına yaptığı konuşma :

Sayın konuklar, değerli Baro Başkanlarım, sevgili meslekdaşlarım.

Sizlerle, böylesine görkemli ve anlamlı bir toplantıda buluşmanın ve sizlere hitap etmenin onurunu, sevincini taşıyorum, 42 yıllık meslek yaşamımın ve 21 yıllık Baro Başkanlığı deneyiminin en anlamlı günlerinden birini yaşıyorum. Türk Avukatlık tarihinin en görkemli yürüşünü Anıtkabir'de yaparak buraya geldik. Sabah Anıtkabir'de, şimdide burada olduğu gibi meslek sorunları için gösterdiğimiz birlikteliğin bugün olduğu gibi gelecekte de sürmesini diliyorum.

Birlik Başkanımız, sorunlara bütün açıklığı ile değindiği için ayrıca tekrarlamak suretiyle zamanınızı almak istemiyorum. Birşeyin altını çizmek ve duyurmak istiyorum. Biz 67 Baro, kamuda görev yapan ve serbest çalışan tüm Avukatlar, birlik ve beraberlik içindeyiz. Bu denli güçlü bir şekilde kenetlendiğimizi hiç hatırlamıyorum.

Bugünkü etkinlikleri 17 Aralık 1994 ve 11 Mart 1995 tarihinde yaptığımız toplantılar sonunda hep birlikte kararlaştırdık. Gelecekteki eylemleri de hep birlikte konuşup gerçekleştireceğiz.

Sorunlarımızın geciktirilmeden çözümlenmesi yolundaki çabalarında, Birlik Başkanımıza ve yönetime sonuna kadar destek veriyoruz.

Biz Avukatlar, içimize sindirir ve bir yöntem olarak benimsersek hiç kimse kuşku duymasın, CMUK'tan müdafî tayin etmeme dahil yaşama geçireceğimiz diğer eylemlerle tüm yargıyı kilitleviz. Türkiye'de "Savunmasız adalet – Savunmasız yargı" görüntüsü kimseye onur vermez. Bu nedenle ilgililer lütfetsinler Savunma'ya gereken önemi versinler.

Savunma ile 1. sınıf tüccarı, savunma ile kara para sahiplerini aynı terazide tartmak saplantı ve sevdasının vazgeçsinler. Her çeşit belgeyi "aşlının aynıdır" diye onaylayabilen Avukatları,

kendi vergi beyannamelerini bile imzalayamayacak duruma sok-
masınlar.

Bu kez kararlıyız. Sorunlarımızı daha fazla çözümsüzlüğe ter-
ketmeyeceğiz. Biz bu mesleği çağdaş düzeyde "sav-savunma-
karar" üçlünün bütünlüğüne yakışır bir şekilde onurlu yapmak
istiyoruz.

İlgililere sesleniyorum:

Bugün ülkenin dört bir yanından gelmiş olan binlerce Avuka-
tın sesine kulak verin. Aksi halde, Avukatların eylemlerinin di-
ğer meslek gruplarının eylemlerinden çok farklı, ses getirici ve
etkin olacağını çok yakında göreceksiniz. Bizi buna zorlamayınız.
Eğer adım atarsak bundan dönüş yapmayacağımızı biliniz.

Sorunlarımızın kısa zamanda çözümleneceği, 27 Mayıs'taki
genel kurul toplantımıza kadar bu yolda somut adımların atıla-
cağı inancı ve beklentisi ile hepinize saygılar sunuyorum.

(X)

**MESLEĞİMİZİ ve HUKUK DÜZENİMİZİ
İLGİLENDİREN GÜNCEL OLAY ve KONULARLA
İLGİLİ AÇIKLAMALAR**

Ankara, 16.8.1993

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 964/41

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın, bu yıl üniversite ikinci basamak sınavını kazanamayan öğrencilerin açıkta bırakılmayacağı konusu ile ilgili olarak 14.8.1993 tarihinde yaptığı Kamuoyu Açıklaması aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

14.8.1993

Bu yıl üniversite ikinci basamak sınavını kazanamayan 440 bin öğrencinin açıkta bırakılmayacağı, bir kısmının Anadolu Üniversitesi'nde kurulan fakülte ve yüksek okullara yerleştirileceği, önemli bir bölümünün de Eskişehir'de kurulan Osman Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde okuma olanağına kavuşturulacağı hükümet yetkililerince açıklanmaktadır.

Henüz sistemin nasıl işletileceği netlik kazanmamış olmakla birlikte, Üniversite sınavlarında başarısız olan öğrencilerin özellikle hukukçu olarak değerlendirilmesinin düşünüldüğü anlaşılmaktadır.

Halen varolan Erzincan ve Diyarbakır Hukuk Fakülteleri yeterli öğretim elemanı bulamaz ve sağlıklı eğitim yapamazken yeni açılan üniversitelerde bu sıkıntının daha belirgin olarak yaşa-

nacağı açık olarak görülmekte iken sınav kazanamayan öğrencileri Hukuk Fakültesinde okumuş görünme olanağı yaratmanın bir siyasal gösteriden öte anlamı olmayacaktır.

Biz gençlerimize okuma olanağı tanınmasın demiyoruz. Gönül hiç bir gencin açıkta kalmasını istemez; ancak önerilen sistem diplomalı işsizler ve yeteneksiz meslek mensupları ordusunu arttıracaktır. Bu uygulama ile üniversite giriş sınavlarının da hiç bir anlamı ve etkinliği de kalmamaktadır.

Hele hele hiç hak etmedikleri halde Hukuk Fakültesi diploması ile ödüllendirilecek gençler, gelecekte adaletin dağıtımında görev alacak, savunma, üstlenecekler, savcı, yargıç olarak ulus adına talepte bulunacaklar, karar vereceklerdir. "Devletin Temeli Adalet" böyle sağlanmaz, aksine adaletin temelleri sarsılır, hukukun üstünlüğü ilkesi zedelenir.

Siyasal hesaplarla hareket edenler, kısa vadeli başarılar yerine, uzun vadeli köklü çözümleri düşünmeli ve önermelidir. Gelecekte pişman olunacak uygulamalardan kaçınılmalıdır. Yetkilileri bu konuda uyarmayı görev sayıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

(İMZA)

(MÜHÜR)

Ankara, 30.12.1993

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 1745/72

Cumhuriyetin temel nitliği olan laikliğin son günlerde yerli yersiz bir şekilde tartışılması nedeniyle kamuoyuna yapılan duyuru metnini aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

26.12.1993

KAMUOYUNA DUYURU

"TÜRK ULUSUNU ŞERİAT DÜZENİNE ÇEKMEYE, DEMOKRATİK LAİK HUKUK DEVLETİNİ TEOKRATİK DEVLETE DÖNÜŞTÜRMEYE KİMSENİN GÜCÜ YETMEYECEKTİR"

Son günlerde Cumhuriyet'in temel niteliklerinden olan laiklik ilkesi, yerli yersiz, olur olmaz tartışılmakta, zedelenmekte, anti-laik tutum ve davranışlar sergilenmektedir.

Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Yekta Güngör ÖZDEN'in Cumhuriyet'in değiştirilemez niteliği olan LAİKLİKTEEN ödün vermeyen görüşleri ve sözleri çarpıtılarak ŞERİAT övülmekte, ülkedeki tüm laik insanlara gözdağı verilmek istenilmektedir.

"ŞERİAT, din kurallarının bütünlüğünü ifade eder. İnsanları yüceltmeyi amaçlar" şeklindeki değerlendirmelerin, toplumda gündeme getirilmesi, kimi TBMM. üyeleri tarafından şeriata yeşil ışık yakılıyor izlenimi yaratacak sözler söylenmesi, fevkalade tehlikeli, demokratik laik hukuk devletinin geleceği açısından da üzücüdür, düşündürücüdür.

İnsanların din kurallarına uyması, vicdanları ile ilgilidir. Din kurallarının devlete, siyasete yön vermesi, bunların toplum hayatını düzenlemesi, en önemli güç mihrakı olarak kabul edilmesi, çağdaş toplumda ve demokratik laik hukuk devletinde asla benimsenemez.

Şeriat kurallarına dayanan devlet, TEOKRATİK DEVLET'tir. Şeriatın, insanları, yüceltmeyi amaçladığını söyleyip benimseyenler, şeriatın emri olan ve çeşitli suçlara verilen el, ayak, kol ve hatta kafa kesilmesini, insanların taşlanarak öldürülmesini, çağdaş toplum için, insan hak ve özgürlükleri için geçerli olduğunu da kabul etmek durumundadırlar.

Şeriat öyle emrediyor diye kadınlarımız için "Aklen ve dinen eksik yaratılmıştır, kötüdür, yarım insandır, YARATIKTIR. Kocalar, kendilerine itaat etmeyen karılarını dövme hakkına sahiptirler" şeklindeki değerlendirmeleri, anaları, eşleri ve kardeşleri olan kadınlarımız için söyleyebiliyorlar mı, savunabiliyorlar mı?

Hukukun Üstünlüğüne, demokratik laik Cumhuriyet'e ve Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağına TBMM.de yemin edenler, herkesten önce Cumhuriyetin niteliklerine, Cumhuriyet'in ve devrimlerin özü olan laikliğe sahip çıkmakla yükümlüdürler; Şeriat savunuculuğu izlenimini vermemelidirler. Siyasal hesaplarla hareket ederek laiklikten ödün verilir, şeriat övülürse, Cumhuriyet aleyhtarını iç ve dış güçler cesaretlendirir, eylemlerini arttırmaları.

Devlet işlerinde HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNÜ bir kenara itip dini üstün kılma uğraşları, demokratik hukuk devletinde asla egemen olamayacaktır. "ŞERİAT İSTERİZ, LAİK DEVLET YIKILACAK" diye sokaklara dökülenler, din uğruna TEKBİRLER getirerek kurban keser gibi din kardeşlerini öldürecek kadar gözü dönenler, emellerine ulaşamayacaktır.

Türk ulusunu tekrar ÜMMET yapmaya, ortaçağ karanlığına, ŞERİAT DÜZENİNE çekmeye, demokratik laik HUKUK DEVLETİ'ni, TEOKRATİK DEVLETE dönüştürmeye kimsenin gücü ve nefesi yetmeyecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Ankara, 10.1.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 24/2

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun İnter Star Televizyon Kuruluşunun yayınlarının Yüksek Seçim Kurulunca durdurulması nedeniyle 8 Ocak 1994 tarihinde yaptığı kamuoyu duyurusu metni ilişikte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

8.1.1994

Türkiye Barolar Bkirligi Yönetim Kurulu 8 Ocak 1994 tarihinde toplanarak İnter Star isimli Televizyon Kuruluşunun yayınlarının Yüksek Seçim Kurulunca durdurulması üzerine ilişikteki metni kamuoyuna duyurmaya karar vermiştir.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Eki : Kamuoyu Duyurusu

KAMUOYUNA DUYURU

8.1.1994

Bir özel Televizyon Kuruluşunun yayınlarının, Yüksek Seçim Kurulu kararı ile durdurulması, toplumumuzda tartışmaya neden olmuştur.

Türkiye Barolar Birliği, haberleşme özgürlüğünü, haberleşmenin gizliliği ilkesinin, sansürsüz ve engelsiz basın ve yayın özgürlüğünün korunmasının demokrasinin en önemli kurumlarından olduğunu savunagelmıştır. Bu özgürlük, herkes, her kurum ona uyduğu ve aynı oranda da savunduğu zaman güzelleşir, anlam kazanır.

298 Sayılı Yasa'da değişiklik yapıp Yüksek Seçim Kurulu'na, yargı kuruluşu yetkisi verilerek özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarının beş günden onbeş güne kadar durdurulmasını öngören düzenleme sırasında siyasi partiler, siyaset adamları, basın, özel radyo ve televizyon kuruluşları gereken tepkiyi koymamışlardır. Yasa gereği uygulama yapılırca da Yüksek Seçim Kurulunu ve yargı organlarını kınamak fevkalade yanlış olmuştur.

Bir yasa maddesindeki yetkinin kullanılması nedeniyle verilen "Yayını Durdurma" kararı üzerine, bağımsız yargı organlarını ve onların kararlarını hedef almak, kuşku yaratacak beyanlarda bulunmak, demokrasimiz açısından üzüntü vericidir.

Bağımsız yargı, demokratik hukuk devletinin olmazsa olmaz koşuludur. Mahkemelerimiz, insan hak ve özgürlüklerinin güvencelerinin başında gelmektedir. Yüksek Seçim Kurulunu, yargı organlarını ve kararlarından dolayı yargıçları halkın gözünde küçük düşürmeye kalkışmak, halkı kızdırmak, yargı gücünü, bağımsız yargıyı zedeler. Hiç kimsenin "Özgürlük" kullanıyorum görüntüsü altında başka özgürlükleri ve demokratik hukuk devletinin güvencelerini zedelemeye hakkı yoktur.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İMZA)
(MÜHÜR)

Ankara, 28.2.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 277/14

Atatürk ve ilkelerine dil uzatılması nedeniyle 25.2.1994 tarihinde kamuoyuna yapılan ve saldırıyı kınayan duyuru metnini aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

25.2.1994

Atatürk'e İzmir Suikasti düzenlenmesi girişiminde bulunan ve yargılanıp mahkum olanların itibarlarının iadesini sağlamak amacı ile 12 Milletvekilinin TBMM.ne verdiği araştırma önergesi parlamenter demokrasinin, Atatürk ve Cumhuriyet ilkelerinin getirildiği olumsuz aşamayı göstermesi bakımından fevkalade ibret vericidir.

Anılan önergenin "M. KEMAL'İN BABASI KİM?" isimli düz-

mece belgenin milletvekillerinin odalarına bırakıldığı bir güne rastlaması ise daha da şaşırtıcıdır. Anılan broşür konusunda 4 yıl önce Türkiye Barolar Birliği, başta Cumhurbaşkanı olmak üzere bütün yetkilileri uyarılmıştı.

Cemalettin Kaplan'ın Ümmet-i Muhammed dergisinin 8. sayısının kitap haline getirilmiş şekli olan broşür konusunda ilgili ve yetkililerin ancak şimdi uyanabilmesi ise çok düşündürücü ve üzücüdür.

23 Nisan, 19 Mayıs, 29 Ekim ve benzeri ulusal bayram günlerinin "KARA GÜN" olarak nitelenmesine, hilafet özlemciliği yapılmasına, dinin devlet işlerine ve tüm yaşama egemen olması anlayışına hoşgörü ile bakılamaz.

Bir başka düşündürücü olay ise ik başkanlığını Atatürk'ün yaptığı, Kurtuluş Savaşını yönlendiren TBMM'nin çatısı altında beslenen ve yeşertilmeye çalışılan Cumhuriyet ve Atatürk düşmanlığıdır. Atatürk'e suikast düzenleyenlerin itibarlarının iadesinin istenilmeye kalkışılmasının başka hiçbir açıklaması yoktur.

Demokratik laik hukuk devletini dışlayarak şeriat düzenini, teokratik devleti amaçlayan, ulusu tekrar ümmet yapmaya çalışan, Cumhuriyet'in ve devrimlerin özü LAİKLİK ilkesini aşağılamak isteyen, çağdaşlığı ve Atatürk'ü reddeden Lozan'ı inkar edip Sevr özlemciliği yapanlar, özetle demokrasiyi ve Türkiye Cumhuriyeti devletini yıkmaya çalışanlar, yanlıklarını çok yakında göreceklerdir.

Egemenliğin kayıtsız şartsız tek sahibinin ulusumuz olduğunun asla unutulmaması, kimi milletvekillerinin TBMM. kürsüsünde "DEMOKRATİK VE LAİK CUMHURİYETE VE ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA BAĞLI KALACAĞINA" dair ettikleri yemine sadık kalmaları, yeminlerini taşıyamıyorlarsa yüce meclisi terk etmeleri veya usulünce hukuken TBMM'nin dışına çıkartılmaları gerekir. TBMM.de ulusumuzun, toplumumuzun değerlerine, Atatürk'e saldırı niteliğindeki ve Anayasaya aykırı önermeler de işleme konulmamalıdır.

Demokratik laik hukuk devletinin korunması, ülkemizi uygar ve çağdaş dünyaya taşıyan Atatürk'e hakaretlerin önlenmesi için öncelikle TBMM'ni, Cumhurbaşkanı'mı, siyasi partileri, tüm kuruluşları ve aydınları görevlerini duraksamadan yapmaya çağırıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)
(MÜHÜR)

Tarih, 5.10.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1375/46

Türkiye Barolar Birliği Başkanının, Düşünce ve Anlatım özgürlüğü ile ilgili olarak kamuoyuna yaptığı duyuru metnini aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

Son günlerde Demokratikleşme ve buna yönelik olarak "Düşünce ve Anlatım Özgürlüğü" ile ilgili beklentiler yoğunlaşmıştır. Oluşturulan komisyon, bu konuda bir rapor hazırlamış, önerilerde bulunmuş ve ilk iş olarak Terörle Mücadele Yasası'ndaki anti demokratik ve hukuka aykırı maddeleri ayıklamış ve bir taslak sunmuştur.

12 Eylül ürünü Anayasada yer alan ve demokrasimizi sınırlayan bütün engeller kaldırılmadıkça çağdaş bir "Düşünce ve Anlatım Özgürlüğü" sağlanamaz. Terörle Mücadele Yasası da bugünkü şekliyle yürürlükte kaldıkça, özellikle 1. ve 8. maddelerindeki

çarpıklıklar giderilmedikçe Türkiye, bilim adamlarını, yazarlarını, gazetecilerini, kimi aydınlarını ve sendikacılarını, düşüncelerini açıkladıkları için yargılayan ve adi suçların çok üstünde cezalar veren ve yurt içinde ve dışında eleştirilen ülke olma konumundan kurtulamayacaktır.

Ülkemizde Terörle Mücadele Yasası ile konulan kural, koşul ve sınırlamalar ve mahkemelerin verdikleri cezalar, demokratik bir devlet ve toplum düzeni ile bağdaşmamaktadır; Hukukun Üstünlüğü ilkesi ile çelişmektedir.

Elbette, demokratik, anayasal hak ve özgürlükler, başka hak ve özgürlükleri yoketmek, ülke bütünlüğünü ve kamu düzenini, yargı organlarının otoritesini sarsmak, devleti tahrip etmek için kullanılmamalıdır, ama aydınlar, bilim adamları, yazarlar, gazeteciler ve sendikacılar, yok yere düşüncelerinden ve onları açıklamaktan dolayı suçlanmamalı, ağır cezalara çarptırılmamalıdır.

Şimdi hükümetin elinde yukarıda belirtilen kimi sıkıntıları aşmayı sağlayacak bir taslak bulunmaktadır. 12 Eylül Hukuku Kalıntıları'nı, kısıtlamaları sür'atle yürürlükten kaldırmak tam demokratik bir siyasal ortam yaratmak iddiasıyla kurulan bir hükümete yakışan şey, en azından böyle bir taslağa sahip çıkmaktır; aksi takdirde içtenliğini, kimseye anlatamaz kanıtlamaz.

Ülkemizin "Düşünce ve Anlatım Özgürlüğü"ne nefes aldırarak bir uygulama için bir gün bile gecikmeye tahammülü yoktur. Zaman geçirilmeden siyasal iktidar düşünce özgürlüğü konusundaki içtenliğini kanıtlamalı Terörle Mücadele Yasası'ndaki hukuk ve demokrasi ayıplarını temizlemelidir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur. 3.10.1994

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Tarih, 22.11.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 1795/51

10 Kasım 1994 tarihinde Anıtkabir'de meydana gelen olay nedeniyle Kamuoyuna yapılan duyuru metnini aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 11.11.1994

KAMUOYUNA DUYURU

**ŞERİATİ GETİRMEYE, ULUSU ÜMMET YAPMAYA,
CUMHURİYETİ VE ATATÜRK'Ü AŞMAYA GÜÇLERİ
YETMEYECEKTİR.**

Son aylarda giderek yoğunlaşan ve 29 Ekim'de doruk noktasına varan, ulusumuzun Cumhuriyet'e ve Atatürk ilkelerine sahip çıkma kararlılığı, şeriat heveslilerini telaşlandırdı.

En son 10 Kasım 1994'te Atatürk'ün huzurunda tezgahlanan saldırı, şeriatın ülkemizde pekçok barikatı aşmış Anıtkabir'in merdivenlerinden tırmanmaya cüret ettiğini sergiliyor.

Saldırmanın, bir deli, bir çılgın olması belki kimi yüreklere su serpebilir; ama böyle olsa bile onu, ülkemizi ortaçağ karanlığına çekmek isteyen teokratik devlet özlemcilerinin ustaca yönlendirilip kullandıkları anlaşılıyor. Bu zavalhı devlet yetkililerinin bulunduğu törene sokup Atatürk'e saldırtanları bulup ortaya çıkarmak gerekir.

Saldırğan, yakınlarının da söylediği gibi aklı başında, ne yaptığını bilen bir kamu görevlisi ise olay, daha elim ve vahimdir; yobazlığın ve çağdaşlığın laik Cumhuriyet düşmanlığının devlet dairelerini de kuşatmak üzere hareketlendiğinin somut belirtisidir.

Bu tür olayları, "masum inanç patlamaları" gibi görme alışkanlığına kendilerini kaptıranları, olayların bu boyuta gelmesine bilerek ya da bilmeyerek göz yumanların, artık gaflet uykusundan uyanmalarının zamanı gelmiştir, geçmektedir.

Saldırgan, ister bir deli isterse ne yaptığını bilen anti laik bir şeriatçı olsun, insanlarımız, aydınlarımız ve ulusumuz bir oyuna gelmemelidir. İnsanlarımızı laik-anti laik, dindar-dinsiz ayrımına çekmek ulusu tekrar ümmet yapmak isteyenlere fırsat verilmemelidir.

Demokratik hukuk devletini yıkıp teokratik devleti geri getirmeye, Cumhuriyeti dışlayıp ülkemizi ortaçağ karanlığına çekmeye, laikliği kaldırıp şeriat düzenini kurmaya kimsenin gücü ve nefesi yetmeyecektir.

Bu olay nedeniyle demokratik laik hukuk devletinin korunması, ülkemizi uygar ve çağdaş dünyaya taşıyan Atatürk'e hakaret ve saldırıların önlenmesi için bir kez daha ve öncelikle törende bulunan Cumhurbaşkanı, Başbakanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Üyelerini, Siyasi Parti Yetkililerini ve tüm kuruluşları ve aydınları görevlerini duraksamadan yapmaya çağırıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 6.12.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1922/57

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca 3.12.1994 tarihinde düzenlenen Terörle Mücadele Yasası ve Düşünce Özgürlüğü ile ilgili basın toplantısına çok sayıda TV Kuruluşu ve basın mensubu katılmıştır. toplantı ile ilgili basın açıklaması ve Özgür Ülke Gazetesi'nin İstanbul ve Ankara'daki binalarına yapılan

bombalı saldırılara ilişkin kamuoyu duyurusu metinleri aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmuştur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN
TERÖRLE MÜCADELE YASASI VE DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ
İLE İLGİLİ KAMUOYUNA AÇIKLAMASI**

3.12.1994

T.B.M.M. Adalet Komisyonu'nda görüşülüp kabul edilerek Genel Kurul'a gönderilmiş olan Terörle Mücadele Yasası Tasarısı, son günlerde yoğun biçimde tartışılıyor.

Üzülerek söylemek gerekir ki tartışan ve eleştirenler, tasarının içeriğinin mevcut yasa ile benzerlik ya da farklılığının ayır-dında değildir. Kimleri, tasarının ülke bütünlüğünü sarsıcı nitelikte olduğunu, bölücülere uygun ortam hazırlayacağını, vicdan ve ibadet özgürlüğünü, fikir ve ifade özgürlüğünü kaldıracağını, inancının gereğini yerine getirmekten başka hiçbir kaygısı olmayan insanları terör suçlusu konumuna düşüreceğini, TCK. 163. maddesinin hortlatılacağını söylemekte ve toplumu ve insanlarımızı telaşa sürükleyerek, tahrik etmekte bir bardak suda fırtına kopartmak istemektedirler. Ne yazık ki bu kampanyanın öncülüğünü de aralarında hükümet ortağı da bulunan tüm sağ partilere mensup Belediye Başkanları masrafi müteahhitlerce karşı-lanan paralı ilanlarla yapmaktadırlar.

Dikkatlice incelendiğinde sadece Tasarının, Terör Tanımına ilişkin 1. madde ile 8. maddesinde yeni ve farklı düzenleme yapılmış olduğu görülecektir; ayrıca adaletsiz 13. madde de yasa metninden çıkartılmıştır. Çarptırılarak iddia edildiği gibi dernek, vakıf, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşları ve bunların yan kuruluşları, bunlara ait bina, lokal, büro ve eklentilerine, kapatılmaları halinde mallarının müsadereesine ilişkin yeni hükümler getirilmiştir değildir; sadece mevcut yasadaki madde yerleri değiştirilmiştir.

Düzenlenen 1. madde, mevcut yasadaki karmaşık 1. maddenin daha kısa ve anlaşılır şeklidir.

Tasarı ile yeniden düzenlenen 8. madde, yasanın yürürlükteki 8. maddesinden çok farklıdır. Mevcut yasanın "Hangi yöntem, maksat ve düşünceyle olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı hedef alan yazılı ve sözlü propaganda, toplantı ve gösteri yürüşünü cezalandıran 8. maddesi düşünce özgürlüğünü, korkutucu derecede daraltmıştır; başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere ülkemizin de imzaladığı uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Bu madde, hem yasanın diğer maddeleri ile çelişmekte hem de hukukun üstünlüğüne ve düşünce özgürlüğüne uymamaktadır. Türkiye, bu maddenin uygulanmasının sancılarını sıkıntılarını yaşıyor; bilim adamlarını, yazarlarını, gazetecilerini, kimi aydınlarını, sendikacılarını düşüncelerini açıkladıkları için yargılayan ve acımasızca cezalar veren ülke durumunda gösteriliyor. Bu madde nedeniyle yaynevlerine kolayca altından kalkılması olanaksız yüklü para cezaları verilebiliyor, bilim adamlarının kitapları toplatılabiliyor.

Tasarının 8. maddesi, düşünce özgürlüğüne "bir nefes aldırma" maddesidir. Buna göre her türlü yazılı ve sözlü propaganda değil, "inceleme, tartışma ve eleştirme sınırlarını aşarak açık ve yakın tehlike yaratacak biçimde veya terör örgütlerini desteklemek için propaganda yapanlar" cezalandırılmaktadır.

Böyle bir düzenleme, Yasanın 8. maddesindeki düzenlemeyi insan hak ve özgürlüklerine aykırı bulan Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve Divanın görüş ve kararlarına da uygun düşmektedir.

Tasarının TCK.nun kaldırılmış olan 163. maddesini geri getirdiği, vicdan ve ibadet özgürlüğünü kaldırdığı, inançlarının gereğini yerine getirenleri cezalandırdığı savları, tamamen toplumu ve insanları yanıltmaya, hedef saptırmaya yöneliktir. TCK. 163. maddesinde "...dini veya dini hissiyatı veya dince mukaddes tanınan şeyleri alet ederek her ne suretle olursa olsun propaganda yapan veya telkinde bulunanlar" cezalandırılmaktaydı. Oysa tasarının 8. maddesinde laikliği yoketmeyi amaçlayan terörü ve terör suçlarını alenen tahrik, teşvik edenler veya övenler veya tahrik ve teşvik amacıyla toplantı ve gösteri yürüyüşü yapanlar, te-

rör örgütlerini desteklemek için propaganda yapanlar cezalandırılmaktadır. İki propagandanın tanımı, içeriği ve niteliği çok farklıdır; ikisini aynı görmek ya da göstermeye çabalamak kimilerinin işine gelmektedir.

Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak amacıyla açık ve yakın tehlike yaratacak biçimde propaganda yapmak üç yıla kadar ağır hapis ve 500 milyon liraya kadar para cezalarına çarptırılırken aynı amaca yönelik şeriat propagandası cezalandırılmamaktadır.

Açık ve yakın tehlike kriteri de eklenerek Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ilk tasarı metninde bulunan "Devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırmak amacıyla şiddet ve tehdide başvurulmasının cezalandırılması maddesine benzer bir düzenleme yapılması kaçınılmazdır.

Sivas olayları örneğinde görüldüğü gibi "Laiklik gidecek Şeriat gelecek!" diye bağırıp insanları yakanların eylemlerine "masum inanç patlamaları" demek, üzerinde Arapça harfler yazılı yeşil bayrak açıp şeriat provası yapanlara hoşgörülü bakmak, inceleme, araştırma ve eleştiri sınırları içinde kalan eserlerin, kitapların toplanmasına, yazarların yayınevlerinin en ağır biçimde cezalandırılmasına alkış tutmak, hukukun üstünlüğü, demokrasi ve düşünce özgürlüğü ile bağdaştırılmaz.

Türkiye Barolar Birliği, Düşünce özgürlüğünün ve düşünceyi açıklama özgürlüğünün uluslararası sözleşmelerde tanımlanan biçim ve içeriğiyle engelsiz kullanılmasından yanadır. Demokrasi düşmanlarının özgürlükleri bile, demokratik kurallar ve hukukun üstünlüğü ilkesi zedelenmeden kısıtlanmalıdır. Demokrasi dışı çözümler, demokrasinin özünü zedeler. Demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerine aykırı anayasa ve yasa hükümlerinin süratle temizlenip düşünce özgürlüğünün çağdaş boyutlara getirilmesi gerekir.

Terörle Mücadele Yasa Tasarısı, her türlü terörü önleme ve düşünce açıklama özgürlüğünü engelsiz sağlama bakımından yeterli değildir. "12 Eylül Hukuk Kahntıları"nın, kısıtlamaları Sür'atle yürürlükten kaldırmak, tam demokratik bir siyasal or-

· tam yaratmak iddiasıyla kurulan ve protokolünde "Terörle Mücadele Yasası, Temel Hak ve Özgürlüklerin özüne dokunulamaz ilkesi ışığında yeniden ele alınacaktır" vaadi bulunan bir hükümet, en azından bu tasarıya sahip çıkmazsa içtenliğini kimseye anlatamaz, hukuk ve demokrasi ayıpları ile yürümeye devam eder.

· Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Adına Başkan
Avukat Önder SAV
(İMZA)
(MÜHÜR)

KAMUOYUNA DUYURU

4.12.1994

Özgür Ülke Gazetesi'nin İstanbul ve Ankara'daki binalarına yapılan bombalı saldırılar, Türkiye'de fevkalade hassas ve ilginç bir zamana rastlatılmıştır.

Bir yandan ülkemizdeki düşünce ve düşünceyi açıklama özgürlüğü ile ilgili uygulamaların, sözleşmelere aykırı olduğu tartışmaları içerde ve dışarda alabildiğine tartışılırken diğer yandan Terörle Mücadele Yasası'ndaki Değişikliklere "Nefes aldırma" çabaları sürdürülüyor.

Böyle bir ortam ve zamanda Özgür Ülke Gazetesi'nin binalarına konan bombalar, düşünceyi açıklama özgürlüğünü, basın özgürlüğünü bombalamakla kalmamış, demokrasiyi de kundaklamıştır. Görülüyor ki hangi amaçla yapılmış olursa olsun basına, basın mensuplarına, gazetecilere yönelik saldırılar sürüyor.

Bombalı kundaklama, terörün ustaca kurduğu tuzakların, cinayetlerin süreceği işaretlerini taşıyor. Türkiye Barolar Birliği TERÖRÜN her çeşidine karşı olduğunu yıllardır usanmadan söylüyor. Yineliyoruz, kişisel teröre de, örgütsel teröre de, devlet terörüne de karşıyız. Devlet, terör kurbanlarının canilerini bulup hesap sormadıkça yarar umanlar, cesaretleniyor, yeni bombalar hazırlıyor, yeni canlar alıyor.

Özgür Ülke Gazetesi'ne yapılan saldırının, fevkalade profesyonel biçimde planlandığı anlaşılıyor. Olay, Özgür Ülke Gazetesi'nin yayınlarından siyasal görüşlerinden rahatsız olanların "Masum susturma" eylemidir diye geçiştirilemez. Düşünceyi özgürce açıklama çabaları sürerken kimsenin, basın özgürlüğünü kundaklama hevesine ve sorunlara demokrasi dışı çözümler aramasına müsaade edilmemelidir.

Özgür Ülke Gazetesi'nin kundaklanması aydınlatılmalıdır; aydınlatılmalıdır ki herkes, ülkeyi sonu gelmez tartışmalara, kardeş kavgasına ve karanlığa çekmeye çalışanları, tanımalıdır.

Basın ve düşünceyi açıklama özgürlüklerine ve demokrasiye yapılan bombalı saldırıyı, şiddet ve nefretle kınıyoruz, sorumlu, görevli ve yetkilileri görevlerini yapmaya çağırıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Ankara, 7.9.1993

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1057/51

Batman'da, Mardin Milletvekili Mehmet Sincar'ın ölümü ile sonuçlanan olayla ilgili olarak kamuoyuna yapılan duyuru metni aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

5.9.1993

Cinayet şebekelerinin yeni hedefi, TBMM'nin bir üyesi oldu. Mardin Milletvekili Mehmet Sincar'ın tasarlanarak planlı ve kararlı bir biçimde öldürüldüğü anlaşılıyor.

Son yıllarda, öldürenleri bulunamayan sayısız cinayetlere, bilim adamı, yargıç, savcı, general, kamu görevlisi, gazeteci ve siyaset adamlarına bir milletvekili de eklendi. Caniler, bir milletvekilini de öldürebileceklerini kanıtlayarak gözdağı vermek istemişlerdir. Herkesin gözönünde adam öldürenler, yakalanamadıkça, caniler cesaretlenmekte, yeni cinayetler, yeni oyunlar tezgahlanmaktadır.

Cinayetlere, kimden, nereden gelirse gelsin, hangi düşünce altında işlenmiş olursa olsun, hedefler kim olursa olsun, toplum olarak önyargısız olarak karşı çıkılmalıdır. Canileri hiçkimse hi-maye edemez. Caninin, teröristin ırkçısı, solcusu, sağcısı, ulusçusu, dincisi yoktur. Haklısı yoktur, KANLISI vardır.

Türkiye'de öldürenleri belli olmayan, bulunamayan cinayetler çoğalırsa, bu öldürme iştahının, bu acımasız hastalığın kimleri, nerede, nasıl ne zaman seçeceği hiç belli olmaz. Terörün nerede duracağı kestirilemez. Terörün her çeşidine KİŞİ TERÖRÜNE DE, ÖRGÜT TERÖRÜNE DE, DEVLET TERÖRÜNE DE toplum olarak hep birlikte karşı çıkılmalıdır.

Devlet organları, güvenlik güçleri, görevli ve yetkililer, terör planlayıcılarının, adam öldürenlerin yakasına vakit geçmeden yapışmalı, oyunlar bozulmalıdır. Zamanın canilerin lehlerine işlediği izlenimi, süratle silinmelidir.

Bütün yetkilileri, siyasi partileri, kuruluş ve kişileri bir kez daha uyanık, kararlı, dikkatli olmaya ve görevlerini yapmaya çağırıyoruz. Mehmet Sincar'ın öldürülmesini, şiddetle ve nefretle kınıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Ankara, 3.12.1993

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1562/65

Hangi gerekçe ile gözetim altına alındıkları bilinemeyen Diyarbakır ve İstanbul Barosu mensubu meslekdaşlarımızın soruşturmalarının yasaya aykırı bir şekilde Jandarma Alay Komutanlığı Soruşturma Timlerince sürdürülmesine ilişkin 2.12.1993 tarihli ve son günlerde çeşitli Barolara mensup meslekdaşlarımıza ve bürolara yapılan saldırı ile Van Barosu mensubu ve Birliğimiz Delegesi Avukat Şevket Epözdemir'in öldürülmesi olayı ile ilgili 3.12.1993 tarihli kamuoyu açıklamaları ve ayrıca Ağrı Barosu Başkanı Avukat Eyyüp Duman'ın bürosunun bombalanması nedeniyle Baro Başkanlığı'na ve Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılan yazıları aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

2.12.1993

Diyarbakır Barosu'na mensup meslekdaşlarımız Av. Şinasi TUR, Av. Baki DEMİRHAN, Av. Sebahattin ACAR, Av. Hüsnüye ÖLMEZ, Av. Mesut BEŞTAŞ, Av. Meral DANIŞ (BEŞTAŞ), Av. Nevzat KAYA, Av. Arif ALTUNKALEM, Av. Vedat ERTEN, Av. Tahir ELÇİ ve ayrıca İstanbul Barosu mensubu Niyazi ÇİM 17 Kasım 1993 tarihinde ve izleyen bir iki gün içinde evlerinden, bürolarından ve mahkeme koridorlarından toplanarak gözlem altına alınmışlardır.

Önce Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi görevlilerince gözlem altına alınan meslekdaşlarımız, derhal Diyarbakır Jandarma Alay Komutanlığı Soruşturma Tim'lerine teslim edilmişlerdir.

Meslekdaşlarımızın niçin, hangi gerekçe ile gözlem altına alındıkları bugüne kadar açıklanabilmiş değildir. Sadece söylenebilen şey, bir eski PKK mensubunun itirafları üzerine toplandırlardır.

Gözlem altına alınma nedeninin meslekdaşlarımızın büyük bir kısmının, geçmişte vekaletlerini üstlendikleri müvekkillerini savunmalarındaki görevlerini yapmalarından kaynaklandığı kanısı ve sanısı yaygındır. Hangi gerekçe ile olursa olsun gözlem altına alınanların savunma mesleğinin mensupları oldukları gözden uzak tutulamaz.

1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 58 ve 59. maddeleri yok sayılarak, çığnenerek soruşturma, Cumhuriyet Savcılığı dışlanarak Jandarma Alayı Soruşturma Tim'lerince sürdürölmektedir.

Yasalara ve usule aykırı bu işlemler İçişleri ve Adalet Bakanlarına ve Olağanüstü Hal Bölge Valisine duyurulmuş ve savunma mesleğine yapılan hukuksuz ve yakışksız saldırının önlenmesi istenmiştir. Buna rağmen 15 gün dolmuş ve hukuksal hiçbir işlem yapılmamıştır.

Biz, bırakalım savunma mesleği mensuplarını, sade vatandaşla hiçbir kötü muamele yapılmasını benimseyemeyiz. Meslekdaşlarımızdan herhangi birine kötü muamele yapıldığı anlaşılırsa bunun hesabını kimse kolay veremeyecektir.

İlgili Bakanları, yetkilileri, görevlileri Diyarbakır DGM Başsavcılığı'm ve Diyarbakır Başsavcılığı'mı bir hukuk ayıbına ortak olmamaları için tekrar uyarıyoruz ve süratle olaya el koymaya çağırıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

(İMZA)

(MÜHÜR)

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

3.12.1993

Son günlerde çeşitli Barolara mensup meslekdaşlarımıza ve

bürolarına saldırılar yoğunlaşmış maalesef bir meslekdaşımız da faili meçhul bir cinayete kurban gitmiştir.

Van Barosu mensubu ve Birliğimiz Genel Kurul Delegatesi Av. Şevket Epözdemir, önce 25 Kasım 1993 günü esrarengiz bir şekilde kaçırılmış ve sonra da ertesi gün cesedi bulunmuştur. Bu yıl içinde Elazığ Barosu mensubu Av. Metin Can'dan sonra camiamız, savunma mesleği ikinci kez kurban vermektedir.

İlgili makamların, devletin güvenlik güçlerinin, yetkililerin faili meçhul cinayetler karşısında umursamaz, örtbas edici tutumunun öldürmenin savunma mesleğine uzanmasında da sürmeyeceğine inanmak istiyoruz. Aksi takdirde "Sav-Savunma-Karar" ülüsünde maalesef sıra çok çabuk Savcı ve Yargıçlara gelecektir.

Cinayetler karşısında devletin aciz kalması, failerin bulunmayışı, canileri cesaretlendirecektir. Görevliler, yetkililer, ilgili Cumhuriyet Savcıları, sıcağı sıcağına Av. Şevket Epözdemir cinayeti üzerine gitmeli, olay savsaklanmadan aydınlatılmalıdır.

Ağrı Barosu Başkanı Av. Eyyüp Duman'ın bürosu 27 Kasım 1993 günü bombalı saldırıya uğramış ve tamamen tahrip edilmiştir. Baro Başkanımızın bürosuna saldırıyı, bir Yargıcın, Bir Savcının makamına saldırıyla eşdeğer görüyoruz. Saldırı olayı süratle aydınlatılmalı ve faili ya da faileri yakalayıp adalete teslim edilmelidir.

Birliğimiz her iki olayın sonuna kadar takipçisi olacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İMZA)
(MÜHÜR)

Sayı : 1560

3.12.1993

BARO BAŞKANLIĞI
AĞRI

Baronuz Başkanı Av. Eyyüp Duman'ın bürosunun bombalı bir saldırı sonucu tahrip edildiğini öğrenmiş bulunuyorum.

Böyle bir saldırı ile bir Savcı ve Yargıç makamına saldırı arasında fark göremediğimi, Ağrı C. Başsavcılığına ilişikte örneği bulunan yazı ile iletmış bulunmaktayım, durum ayrıca bir açıklama ile kamuoyuna da duyurulmuştur.

Baro Başkanımıza ve Ağrı'lı meslekdaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum ve Ağrı'lı meslekdaşlarımın bu olumsuz olayın etkisinde kalmadan ve çekinmeden "Savunma" hakkını gerçekleştirmeye devam edecekleri inancıyla başarılar, esenlikler diliyorum, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

EKİ : 2

- 1- Ağrı C. Başsavcılığına yazılan yazı,
- 2- Kamuoyu açıklaması.

Sayı : 1561

3.12.1993

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
AĞRI

Ağrı Barosu Başkanı değerli meslekdaşımız Av. Eyyüp Duman'ın bürosunun 27 Kasım 1993 günü bombalanıp tahrip edildiğini öğrendim.

Baro Başkanımızın, bir meslekdaşımızın bürosuna yapılan saldırıyı, "Sav-Savunma-Karar" bütünlüğü içinde, makamınıza, ya da bir Yargıcımızın çalışma odasına yapılan saldırı ile eşdeğer görüyoruz. Soruna sizin de böyle yaklaştığımızı sanıyoruz. Bu alçakça saldırı, en seri şekilde kovalanıp, en şiddetli şekilde cezalandırılmalıdır ki bu tür fiil özentilerinin cesaretleri ve güçleri iyice kırılmalıdır.

Gereken titizlik, dikkat ve önemin gösterildiği ve gösterileceği inancıyla başarılar diler, konu ile ilgili gelişmelerden bilgi verilmesi dileğiyle saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Ankara, 21.2.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 245/9

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın, Demokrasi Partisi'ne yönelik bombalı saldırı nedeniyle 19.2.1994 tarihinde Kamuoyuna yaptığı duyuruyu aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

19.2.1994

İnsanların, toplu olarak yaşadıkları yerlere saldırılar yapılarak terörle, şiddet yoluyla hedeflenen amaca ulaşma eylemleri hız kazanmıştır. Terör, artık siyasi partileri de tehdit etmeye başlamıştır. Terör, demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan siyasi partileri yıldırma, sindirme aşamasına kadar gelmiştir.

Altmış milyon vatandaşımızın T.C. sınırları içinde dostça, kardeşçe ve barış içinde ulus bilinciyle ırk-din-dil-etnik yapı farklılığı gözetmeden yasama arzuları ve huzuru terör yoluyla kundaklanmak istenmektedir.

Unutulmamalıdır ki kökeni ve temel amacı ne olursa olsun teröre başvuranlar, dünyanın hiçbir yerinde istedikleri sonucu elde edememişlerdir.

Demokrasi ve hukuk devletiyle bağdaşmayan teröre, her uygar çağdaş demokratik ülkede olduğu gibi ülkemizde de önlemler düşünülmesi ve çareler bulunması zamanı gelmiş geçmektedir.

Her geçen günde yaşanan olaylar terör yoluyla amacına ulaşmak isteyenleri cesaretlendirmektedir. Demokrasi Partisi'ne ya-

pılan son saldırı karşısında devlet ve hükümet yetkilileri, siyasi partiler toplumun demokrasiden yana olan kesimleri, sadece duyarlı olmak ve bunu duyurmakla yetinmemeli bombalamaların, tuzakların ve cinayetlerin arkasındaki gerçek amacı, kişileri ve örgütleri tesbit etmeli, mücadeleyi ona göre yapmalıdırlar.

Kimler yapmış, hangi amaçla yapılmış olursa olsun Demokrasi Partisi'ne yönelik bombalı saldırı asla tasvip edilemez, hoşgörürü ile karşılanamaz. Demokrasi Partisi'ne geçmiş olsun dileklerimizizi iletiyoruz, saldırıyı nefretle kınıyoruz.

Kamuoyuna sayı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
(İMZA)
(MÜHÜR)

Tarih, 14.9.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1250/44

Türkiye Barolar Birliği tarafından değerli gazeteci yazar ve bilim adamı Prof. Toktamış Ateş'e suikast girişimi ile ilgili olarak yapılan kamuoyu duyurusunu, aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA DUYURU

8.9.1994

Cumhuriyet Gazetesi'nin değerli yazarı, bilim adamı Prof. Toktamış Ateş, kurulmuş bir bombalı tuzaktan tesadüfen kurtuldu.

Suikasti düzenleyenler, teknik bir hata yapmamış olsaydı Prof. Ateş ve belki de çok sayıda insanımız için bugün gözyaşı dökcektik.

Yetkililer, devletin güvenlik güçleri geçmiş benzer cinayetleri unutmuş görülmüyorlar. Prof. Aksoy, Çetin Emeç, Bahriye Üçok, Turan Dursun, Uğur Mumcu cinayetleri ne çabuk unutuldu.

Cumhuriyetin temel niteliklerine demokratik hukuk devletine laik düzene içtenlikle sahip çıkan aydınlar, yazarlar teokratik devlet özlemcilerinin boy hedefi olmaya devam ediyor. Sayıları, konuları isimleri artık iki elin parmakları kadar kalan bu insanlara toplum olarak, devlet olarak sahip çıkmamız gerekiyor. Umursamazlığın, zamanında gerekli ve caydırıcı önlemlerin alınmayışının faturasını hep inandıkları değerleri bildikleri gerçekleri yazan söyleyenler çekmesin.

Cinayet şebekelerini yüreklendirecek yeni acılara tahammülümüz kalmadı artık.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Ankara, 9.12.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1954/58

Birliğimizce, son günlerde çeşitli Barolara mensup meslekdaşlarımıza karşı yoğunlaşan saldırılar ile savunma görevini engellemeler ve endişe verici kimi yaralama ve öldürme olayları nedeniyle 8.12.1994 tarihinde kamuoyuna yapılan açıklama metnini aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

KAMUJOYUNA AÇIKLAMA

9.12.1994

Son günlerde çeşitli Barolara mensup meslekdaşlarımıza saldırılar, savunma görevini engellemeler yoğunlaşmış, kimi meslekdaşlarımız yaralanmış, kimileri öldürülmüştür.

Konya Barosu mensubu Avukat Hüseyin Fahri Atalay ve Bakıkesir Barosu mensubu Avukat Selçuk Erakkuş, görevlerini yaparken hayati tehlike doğuracak şekilde yaralanmışlardır.

Ankara Barosu Avukatlarından Yusuf Ekinci'nin niçin ve kimlerce öldürüldüğü aydınlatılamamışken İstanbul Barosu mensubu meslekdaşımız Avukat Medet Serhat, kurulan bir tuzak sonucu öldürülmüştür.

Her iki meslekdaşımızın katilleri bulunamadı; korkarız ki faili meçhul cinayetler zincirinin halkaları olacaklardır. Savunma mesleğinin mensupları savunmasız kalmaktadırlar. İlgililerin ve yetkililerin cinayetleri umursamaz, kanıksamış tutumları, fevkalade endişe vericidir. Cinayetler karşısında devletin aciz kalması, yetkililerin beceriksizlikleri umut kırıcı olmaktadır. İster istemez meslekdaşlarımız, önümüzdeki günlerde "sıra hangi avukatta acaba?" sorusunu sormaya başlamışlardır.

Hiç dilimiz varmıyor ama acaba sıra Avukat Faik Candan da mı diye kuşkuluyoruz; çünkü Avukat Faik Candan 2 Aralık 1994 gününden beri kayıptır. Güvenlik güçleri, Terörle Mücadele Şubesi ve DGM Savcılığı Avukat Faik Candan'la ilgili hiçbir işlem yapmadıklarını, gözaltına alınmadığını, belirtmişlerdir.

Avukat Faik Candan'ın yaşamından endişe duymaktayız. Meslekdaşımızın bulunması için ilgili her kurum ve kişileri duraksamadan ve gecikmeden görev yapmaya çağırıyoruz; görevlerini yapmayanlar, yarın camiamıza ve topluma hesap vermek zorunda kalacaklardır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

Ankara, 15.12.1994

KAMUOYUNA DUYURU

AVUKAT ÖLDÜRMELENERİNİN ARKASI KESİLMİYOR

2 Aralık 1994 gününden beri kayıp olan meslekdaşımız Ankara Barosu mensubu Avukat Faik Candan'ın, Bala yakınlarında ölüsü bulundu; vücudunun muhtelif yerlerinden kurşunlanarak öldürüldüğü anlaşılıyor. Kaybolduğu günden beri yakınları, meslekdaşlarımız, Ankara Barosu ve Türkiye Barolar Birliği; yaşamından ve akıbetinden endişe edildiğini, yetkililere bildirmişlerdi.

Yoğun güruşlara ve girişimlere rağmen hiçbir ize rastlanmadı; hiçbir bilgi verilemedi; ta ki Bala'da bir çoban, meslekdaşımızın cesedini bulana kadar. 8.12.1994 günü Türkiye Barolar Birliği'nin yaptığı kamuoyu açıklamasında, meslekdaşlarımızın ardarda öldürülmesinden duyulan endişe dile getirilmiş ve "Hiç dilimiz varmıyor, acaba sıra Avukat Faik Candan'da mı diye kuşulanıyoruz... Avukat Faik Candan'ın yaşamından endişe duymaktayız" denilmiş ilgililer göreve çağrılıp yetkililer uyarılmıştı.

Ne yazık ki Faik Candan da bulunup katillerinin elinden kurtarılamadı; yaşatılamadı. Birkaç ay önce kaçırılıp aynı Ankara-Bala güzergahında kurşunlanarak öldürülen Avukat Yusuf İkinci gibi o da öldürüldü.

Son günlerde avukatlara yönelen saldırıların ve öldürme olaylarının arkası gelmiyor. Savunma mesleğinin mensuplarının katilleri bulunamıyor. Faili meçhul cinayetler zincirine avukatlardan da yeni halkalar ekleniyor.

Kim ya da kimler, hangi güç, öldüren ama iz bırakmayan hangi profesyonel örgüt, meslekdaşlarımızı öldürüyor? Neden öldürüyor? Sorular cevaplandırılmıyor, caniler bulunamıyor. Devletin gücü canilere yetmiyor mu? Artık savunma mesleği mensuplarına yöneik saldırılar önlemin. Hangi nedenle işlenmiş olursa olsun avukatlara karşı işlenen cinayetler aydınlatılmalıdır.

Sabırla bekliyoruz, canileri bulamayan tüm ilgili ve yetkililer, sorumluluktan kurtulamıyacaklardır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 29.12.1994

KAMUOYUNA DUYURU

Basına saldırıların arkası kesilmiyor. Milliyet, Meydan, Kanal D ve Milliyet Dergi Grubu'nun bulunduğu Doğan Medya Center'e yapılan saldırı, çok üzücüdür, aynı zamanda çok düşündürücüdür.

Dünkü saldırı, saldırganların isterlerse daha vahim eylemler yapabileceklerinin tehdidini taşıyor, işaretlerini veriyor. Sıkılan kurşunlar, sadece Milliyet camiasına, Türk basımına değil, basın özgürlüğüne, demokratik hukuk devletine, demokrasiye yöneliktir.

Bugün Milliyet'i seçenlerin, yarın kimi ya da kimleri kurşunlayıp bombalayacakları bilinemez; kundaklama olayları, aydınlatılmamadıkça caniler cesaretleniyor, yeni planlar kurup yeni kurbanlar arıyorlar.

Düşüncenin aydınlığından, düşünce ve basın özgürlüğünden korkanların estirmek istedikleri terör, Milliyet camiasını ve özgür basını yıldırmmamalıdır. Milliyet'in kararlı, onurlu biçimde yoluna devam edeceğinden, basın özgürlüğünden düşünce açıklama özgürlüğünden, ödün vermeyeceğinden demokrasiye katkılarını sürdüreceğinden kimsenin kuşkusu yoktur.

Aydınlıktan korkanlar, karanlık emellerini gerçekleştiremeyeceklerdir. Milliyet camiasına geçmiş olsun diyoruz; saldırıyı şiddet ve nefretle kınıyoruz; çok seri biçimde olayın faillerinin bulunmasını, kundaklamanın aydınlatılmasını bekliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 22.6.1994

KAMUOYUNA DUYURU

Ülkemizde Anayasanın antidemokratik ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı hükümler taşımasından dolayı yanlış şeyler, tartışılmaması gereken zeminlerde tartışılıyor.

1982 Anayasası, bir toplumsal uzlaşma Anayasası değildir. Bireyi arka plana atan, çağdaş uygar devlet anayasalarından farklı, insan hak ve özgürlüklerine, örgütlenme özgürlüğüne, siyasi parti yapılaşmasına ters, özgürlükleri kısıtlayıcı pekçok hüküm içeren otoriter nitelikli bir Anayasadır. Güncel olarak tartışılan sadece 84. madde değil benzer pekçok madde, hukukun üstünlüğü ilkesine aykırıdır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak biz, 6 Eylül 1993'de yapılan Adalet Yılı Açılışında kimilerine değindik. "Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları" olan siyasi partilerin kolayca kapatılmasını eleştirdik. Bugün de aynı görüşteyiz. Kapatılan partinin milletvekillerinin milletvekilliklerinin sona ermesini bir hukuk ayıbı olarak görüyoruz. Yine 6 Eylül 1993'de "Zamanında gerekli değişiklikler yapılmadığı için bugün bu maddelere göre karar veren Anayasa Mahkemesi yanlış ve haksız biçimde eleştirilmektedir. Anayasanın öz yönünden denetimi, Anayasa Mahkemesine kapalı olduğuna göre, Anayasa Mahkemesi, elindeki metne göre karar vermiş ve Anayasanın 84/3. maddesi otomatik olarak işlemiş ilgilinin milletvekilliği sona ermiştir. Eleştirenler en az bir yıllık süre içinde gerekli Anayasa değişikliğini yapmadıkları için önce kendilerini öz eleştiriye tabi tutmalıdırlar" demiştik.

Hiçbir siyasi partiyi bu konularda içtenlikli göremediğimizi ifade etmek isterim.

Sanki 84. madde bugün ortaya çıkmış gibi davranmak, tepkisel olmak, günlük düşünmek, günlük yaşamak yanlıştır. Siyasi partiler ve siyaset adamları, en az 6 ay 1 yıl sonrasına bakmak, düşünmek ona göre projeler üretmek durumundadır.

Şimdi çok şey yanlış söyleniyor, yanlış değerlendiriliyor, yanlış yapıyor.

Bir şeyin altını iyice çizelim. 84. madde, çağdaş, uygar devlet anayasasına ve hukukun üstünlüğü ilkesine yakışmayan bir hukuk ve demokrasi ayıbıdır. Bunu bu zamana kadar değiştirmeyen, girişimde bulunmayan her siyaset adamı bu ayıbı bölüşmüştür.

HEP'in kapatıldığı günlerde yapılan tartışmaların benzerinin en yetkili mercilerde yapılır olması umut kırıcıdır.

84. maddeyi hiçbir şekilde benimsemiyorum, hukuka da aykırı buluyorum ama elindeki metne ve bu maddeye göre karar veren Anayasa Mahkemesini de haksız, yetkisiz bulmuyorum. Konu, önüne bu maddeye göre karar vermesi için getirilen her yargı kuruluşu böyle karar vermek durumunda kalır.

TBMM Başkanlık Divanı yetkilileri dahil pekçok kimsenin Anayasa Mahkemesinden çıkış ve çözüm yolu beklemesi düşündürücüdür. Anayasa Mahkemesi öz yönünden denetim yapamaz. Elindeki Anayasa metnine göre karar verir.

Elbette bir parti kapatılınca o partinin üyesi olmaktan öte suçlu olmayan milletvekillerinin TBMM üyeliklerinin sona ermesi, hukukun üstünlüğü ile bağdaşmaz. Ama maalesef bu husus 84. madde varken ve buna göre karar verilmesi sözkonusu iken kapatmanın doğal sonucu olmaktadır.

TBMM Başkanı ve Başkanvekili'nin "Yasama-Yargı" çatışması vardır görüntüsünde görünmelerini yanlış buluyorum. Elbette ulusun tek temsilcisi TBMM, üyelerinin hukukunu koruyacaktır. Ama bu hukuk korunurken başka hukuk kuralları da zedelenmemelidir.

Anayasa Mahkemesininin 153. maddede sayılan iptal kararları dışında, başlıbaşına bir prosedür koyan 84. maddesini ve buradaki kurum ve kavramları başkaları ile karıştırmamak gerekir. Anayasa Mahkemesinin kesin olan bir kararını TBMM.de tartışmak oylamaya götürecek yorumlar yapmak kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırıdır.

Bir tartışmayı da yersiz buluyorum. DEP, Anayasa Mahkemesi kararı ile kapatıldı mı kapatılmadı mı? Kapatıldı. Kapatılma-

diysa, DEP Kurultayını bile toplayıp mal varlığı konusunda hüküm kişiliği konusunda kendisi karar verebilir. Oysa Güven Dinçer'in açıklamasında malların hazineye intikal ettiği yazılıdır. O halde Anayasa Mahkemesi kararı vardır, hüküm icra etmeye de başlamıştır.

Öte yanda henüz konu tartışılırken DEP milletvekillerini göz altına almak gayretleri de yanlıştır.

Demokratik rejimin sıkıntılar yaşadığı günlerde tansiyonu arttırıcı, gerilim yaratıcı girişimlerden kaçınılması gerekir. DGM Başsavcılığı'nın acelesini, telaşını, hukuken anlamakta güçlük çekiyorum. Daha sakin daha titiz daha dikkatli ve hukukun genel prensiplerine uygun davranması gerekliliğini ifade etmek istiyorum.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

22.4.1995

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖDER SAV'IN BASIN KONSEYİ'NDE YAPTIĞI
"İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ VE KİŞİLİK HAKLARI"
KONULU KONUŞMA**

Basın Konseyi'nin değerli üyelerini, sayın konukları saygılarımla selamlıyorum.

Basın-Konseyi Başkanı Sayın Oktay Ekşi, "İletişim Özgürlüğü ve Kişilik Hakları" konulu bir konuşma yapmamı önerince duraksamadan kabul ettim. "Daha özgür, daha saygın basın" ilkesine inananların bulunduğu adres olarak kendisini tanımlayan Basın Konseyi'nde böyle ilginç konulu bir konuşma yapmaktan ve sizlerle buluşma onurunu yaşamaktan mutluluk duyuyorum.

Çağımız, eskimeye başladı, yerini 21. yüzyıla bırakmaya hazırlanıyor. Çağımızdaki kalkınmaya, elektronikleşmeye teknolojiadaki başdöndürücü gelişmelere bakarak ONA, "Teknoloji Çağı" "Elektronik ve Bilgisayar Çağı" "Uzay Çağı" denilebilir.

Ama çağımızda bu sayılanlardan da önemli bir temel unsur var: İNSAN. Irk, renk, cinsiyet, dil, din, ulusal kökten farklılığı gözetilmeden düşünülen İNSAN. Her şey insan için yapıyor; insan, bütün hak ve beklentileri ile ön plana çıktı.

insanın hak ve özgürlükleri için aşılmaz sanılan duvarlar aşıldı, yıkıldı; devletler yıkıldı, devletler birleşti. Hala da devletler sarsılıyor, parçalanıyor.

Çağa, bu özellik ve niteliğine göre daha anlamlı isim konulmalı. "Demokratikleşme ve İnsan Hakları Çağı" denilmeli.

İnsanlar, Hak ve Özgürlükleri için uzun ve çetin uğraşlar vermişler, bunları, iktidarı elinde bulunduranlara karşı belgelere, güvencelere bağlamanın etkili yollarını aramışlardır. Şu tümceler çok anlamlıdır:

"İnsan Hakları ve temel özgürlüklere her insan, doğduğu anda sahip olur, bunlardan FERAGAT edilemez ve HUKUKUN güvencesi altındadır. Yönetimin ilk SORUMLULUĞU, bunları, gelebilecek zararlardan korumak ve geliştirmektir. Bunlara saygı, AŞIRI GÜÇLÜ DEVLETE KARŞI ASLİ BİR TEMİNATTIR.

Bu tümcelerdeki anlayışın yerleşmesine kadar insanlık, çok şehit verdi. Bu aktardığım sözler hepinizin bildiği gibi 21 Kasım 1990 da Paris'te AGİK'te imzalanan, (Ülkemizin de katıldığı) Yeni Bir Avrupa İçin PARIS ŞARTI'nda yer almaktadır.

Aynı sözleşmede yer alan "Demokrasinin temeli insanın şahsına saygı ve HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜDÜR... KİMSE HUKUKUN ÜSTÜNDE OLAMAZ" sözleri, fevkalade önemli ve anlamlıdır.

Kimsenin HUKUKUN ÜSTÜNDE olamayacağı devletin adı, demokratik hukuk devletidir. Hukuk devleti, siyasal iktidarın keyfilliğini önlemenin, onu hukuk kurallarıyla sınırlamanın, kişi hak ve özgürlüklerini korumanın adıdır.

Siyasal iktidarın keyfilliğinin önlenmesinde yasama-yürütme ve yargı güçlerinin ve bunların birbirinden ayrı olmasının önemi kadar dördüncü güç dediğimiz "İletişim Özgürlüğü"nin de önemi büyüktür.

İdarenin eylem ve işlemlerinin bağımsız yargıçlarca denetlenmesi ne kadar önemli ise iktidarın yetkilerini hukuka uygun biçimde kullanıp kullanmadığının denetlenmesi ve halkın bilgilendirilmesi de o kadar önemlidir.

İletişim ve bilgilendirme, sağlıklı demokrasinin olmazsa olmaz koşullarının başında gelmektedir.

Düzenli aralıklarla yapılan özgür ve adil seçimlerle ifadesini bulan halk iradesi, sağlıklı bir demokratik yönetim için başlıbaşına yeterli olmaz. Kamu makamlarının hukuka uygun davranıp davranmadıklarının, seçmen tarafından denetlenmesi gerekir. Katılımcı demokrasi, bireylerin sürekli bilgi edinmeleri, sorunlarını açıkça ortaya koyup çözüm aramaları ile mümkündür.

Bireylerin sürekli bilgilendirilmesi, sözlü, yazılı, görüntülü basın ve yayın organları aracılığı ile olmaktadır. Bu nedenle demokraside dördüncü güç diye nitelenen iletişim özgürlüğünün, demokrasinin diğer güç ve kurumlarının varlığına, ayakta durmasına katkısı büyüktür. Bu anlamda iletişim özgürlüğü, sadece sözlü, yazılı ve görüntülü basın ve yayın mesleği ile uğraşanların değil, tüm vatandaşların temel hak ve özgürlüklerinin başında gelmektedir.

İletişim özgürlüğü, herkes, her kurum onu benimsediği, demokratik kurallara uyduğu ve aynı oranda savunduğu zaman daha çok anlam kazanır, yücelir, güzelleşir.

Herkes, hepimiz iletişim özgürlüğünün üzerine titreyelim, onu örseletmeyelim, basının saygınlığını koruyalım, ama öncelikle basın, kendi saygınlığını korumalıdır. "İletişim özgürlüğü kullanılıyor" görüntüsü verilerek kişi hakları çiğnenmemeli, başka özgürlükler ve hukuk devletinin güvenceleri zedelenmemelidir.

Yazılı, sözlü ve görüntülü basın ve yayın organlarının kural tanımazlığını, kimi zaman yargı organlarını bile haksız yere hedef alıcı tutumlarını, herkesten ve her kurumdan önce basın, kendisi önlemelidir. "Temiz Toplum" için öncelikle "Temiz Basın" gerektiği unutulmamalıdır.

Temiz basın, otomobil, ev, ansiklopedi, makarna, diş macunu ve deterjan dağıtarak sağlanamaz. Gazeteleri, kuponlarla dol-

durmak yerine "Basın meslek ilkeleri" ile doldurunuz. Evlerimizi diş macunu, deterjanla doldurmak yerine bilgi ile, doğru haberlerle dürüst ve ahlaklı yorumlarla doldurunuz.

Gazeteler, okuyucunun yaşamını kolaylaştırmak, geçim sınıktısını gidermek, görüntüsü ile şans yaratma yarışına girmekten bu yollarla tiraj arttırma heves ve ihtirasından vazgeçmelidir.

İletişim özgürlüğü korunurken medya içindeki özgürlüklerin de işverenlerin baskısından korunması unutulmamalı; ifade özgürlüğüne sayđı duyulmalıdır. Kimi gazeteler, düşüncelerini özgürce açıklayan muhabir ve köşe yazarlarını işten çıkarmakta, iletişim dünyasında tekelleşmeyi hızlandıran kimi işverenler, kendi işyerlerinde sendikalaşmayı engellemektedirler.

Çalıştıkları yerlerde işten çıkarılma baskısı altında bırakılan basın mensupları, kimi zaman düşüncelerini açıkladıkları için Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesi ile yargılanıp mahkum edilmekte, tutuk evlerinde uzun süre yatmaktadırlar.

Ülkemizde Terörle Mücadele Yasası ile konulan kural, koşul ve sınırlamalar, başta basın mensupları olmak üzere diğer kişiiler, hakkında mahkemelerin verdikleri cezalar, demokratik bir devlet ve toplum düzeni ile bağdaşmamaktadır; Hukukun stnlğ ilkesi ile çelişmektedir.

Elbette iletişim özgürlüğü, demokratik, Anayasal hak ve özgürlükler, başka hak ve özgürlükleri yok etmek, ülke bütünlüğünü ve kamu düzenini yargı organlarının otoritesini sarsmak, tahrip etmek için kullanılmamalıdır, ama aydınlar, bilim adamları, yazarlar, gazeteciler ve sendikaılar yok yere düşüncelerinden ve onları açıklamaktan dolayı suçlanmamalı, ağır cezalara arpıtılmamalıdır.

Protokolünde "Terörle Mücadele Yasası, Temel Hak ve özgürlüklerin özüne dokunulamaz ilkesi işığında yeniden ele alınacaktır" vaadi ve 23.3.1995 tarihli Uygulama Programı'nda, "Herşeyden önce ülkemizde düşüncenin sağlıklı bir biçimde oluşmasının ve özgürce ifade edilmesinin önündeki siyasal ve yasal engellerin kaldırılmasını, insanlara duyduğumuz sayđının ve demokrasiye

olan bağılılığımızın vazgeçilmez bir gereği sayıyoruz" yazan bir hükümetin ilk yapacağı iş, Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesini sür'atle kaldırmak, bir demokrasi ayıbına son vermek olmalıdır.

Medya, asli görevi olan, bilgilendirmeyi, gerçeklere ve verilere dayalı haber vermeyi dürüst ve ahlaklı yorum yapmayı temel ilke edinmelidir. Halkın bilgi edinme hak ve özgürlüğü sınırlanamaz. İnsanların bilgiye ulaşma ve doğruyu öğrenme hakkı, iletişim özgürlüğünün özünü oluşturur. Daha iyi, daha mutlu bir yaşam için kişi hak ve özgürlüğüne, kişinin masuniyet karinesine özen gösteren bir medya, kendi özgürlüğünün özünü koruyacak, kendi saygınlığını yaratacaktır.

İletişim özgürlüğü kullanılırken uluslararası sözleşmelerde sayılan ve anayasamızda yer alan "Kişi hürriyeti ve güvenliği" "Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması" "Konut Dokunulmazlığı" "Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti" "Din ve Vicdan Hürriyeti" gibi temel hak ve özgürlükler konusunda fevkalade duyarlı ve titiz olunması gerekir.

Hukuk sistemimiz, kişinin özel yaşamını koruma altına almış, izinsiz her müdahaleyi hukuka aykırı saymıştır. Yayınlanan bir haber ya da resim ile yazılan bir eleştiri ile halkı bilgilendirme ve kamuoyunu aydınlatma görevi dışına çıkılıp kişiyi kötüleyici, iftira edici, onuruna saldırgan sözcükler kullanılmışsa hukuka aykırılık sözkonusudur.

Mahkemelerimiz, gazetecinin, haberi yayınlamadan önce kendisinden beklenen özeni gösterip gerekli araştırmayı yapmasını, doğruluğunu soruşturmasını vurgulamakta, haber başka kişi ya da kurumdan aktarılmış olsa bile doğruluğuna kanaat getirilerek yayınlanmasını öngörmekte, haber gerçeği yansıtsa bile verilmiş şeklinin aşağılayıcı bir dille olmamasına özen gösterilmesini istemektedir. Kim olursa olsun, bir kimse hakkında gerçek dışı haber vermek ve açıklamalar yapmak, kişilik haklarına, hukuka aykırı saldırı oluşturur.

Hukuka aykırı olarak kişilik haklarına tecavüz edilen kişi, hakimden tecavüzde bulunanlara karşı korunmasını, hatta teca-

vüz tehlikesi karşısında bunun önlenmesini isteyebilir. Bununla da yetinmeyip tecavüz sona ermiş olmasına rağmen etkisi devam ediyorsa tecavüzün hukuka aykırılığının tesbitini ve kararın yayınlanmasını da talep edebilir.

Üzülerek söylemek gerekir ki bu derecede hukukun korunması altında olan kişilik hakları konusunda yazılı, sözlü ya da görüntülü basın ve yayın organları, kimi zaman gereken titizliği göstermemekte, demokrasinin temeli olan insanın şahsına saygıyı ve hukukun üstünlüğü ilkesini zedelemektedirler.

Kimi zaman televizyon ekranlarında insanları dehşete düşüren, kişilik haklarını ayaklar altına alan görüntüler sergilenmekte, mikrofonlardan evimizin salonuna küfürler yağmaktadır. Kimi zaman da güvenlik güçlerinin eşliğinde kameralar, özel hayatın gizliliğini hiçe sayan programlar yapmaktadır.

Elbette medya, araştıracaktır, doğruyu ve gerçeği kovalayacaktır; olaylar karşısında halkın ne düşündüğünü yansıtacaktır. Yürütülmekte olan soruşturmaların, görülmekte olan davaların haberlerini verecektir. Haber alma ve bilgilendirme hak ve özgürlüğü, zamanında ve eksiksiz kullanılacaktır. Sorgusuz ve yargısız infazlar haber yapılacaktır, kınanacaktır. Bütün bunlar yapılırken bir temel doğru asla unutulmamalıdır. İnsanları yargılamak, suçluyu suçsuzu ayırdetmek yargının, mahkemelerin görevidir. Bağımsız yargıdan başka hiçbir organ, sözde adalet dağıtmaya kalkışmamalıdır.

Medya, her şeyi kendisinin en iyi bildiği, halk için en doğru ve en yararlı olanı kendisinin yazıp görüntülediği varsayımına ve büyüklüğüne kapılmamalıdır; topluma karşı ahlaki sorumluluğu olduğunu asla unutmamalıdır. Her hak bir yükümlülük, her özgürlük, bir sorumluluk getirir. Medya, öncelikle bilgi edinme hakkının tek sahibi olan halka ve topluma karşı sorumludur.

Medya, sorumluluğunu unutup, insanları eğitmeye, yargılamaya kalkarsa amacından uzaklaşır. Medya, kendisini kamu adına talepte bulunan savcının, ulus adına karar veren yargıcın yerine koyamaz.

Medyanın Savcı'dan önce sorgulamasına, Yargıç'tan önce yargılayıp hüküm vermesine gözyumulursa bağımsız yargıdan hukukun üstünlüğünden, hukuk devletinden söz edilemez.

Ekranlarda dava dilekçeleri yazar, kendinizi davacı hatta savcı yerine koyar, davalı ya da zanlıların ifadesini ahr sonunda da hüküm kurarsanız bağımsız mahkemelere ne gerek vardır?

Yazılı ve görüntülü basın ve yayın organlarının, kimi önemli köşe yazarlarının programlarının, yüksek yargı orgalarını ve mahkemeleri hedef alan, kararlarını önemsemeyen, halkın gözünde küçük düşürücü kuşku yaratıcı değerlendirmeleri, iletişim özgürlüğü ve demokrasimiz açısından fevkalade tehlikeli, güven sarsıcı ve üzücüdür.

Bağımsız yargı, iletişim özgürlüğünün de güvencesidir; demokrasinin olmazsa olmaz koşuludur. Montesquieu'nun 250 yıl önce söylediği gibi "Herşeyin sonunda adil bir mahkemenin bulunabileceği inancı, toplumda en büyük güven duygusu sağlar."

Bu güven duygusunu, adil mahkeme inancını sarsmayalım, özgürlüklerin, bu arada iletişim özgürlüğünün de en önemli güvencesi olan YARGI'yı örselemeyelim. Ulus adına karar veren bağımsız yargı hepimizindir, tüm ulusundur. Yargının temelleri yıkılırsa önce, yıkanlar altında kalır.

Sözlü, yazılı ve görüntülü basın ve yayın dünyamızın çok değerli mensuplarına iletişim özgürlüğünü sınırlayan, kısıtlayan kurallardan arınmış ve düşüncelerin özgürce ifade edildiği demokratik bir çalışma ortamı diliyorum, saygılar sunuyorum.

(XI)
HUKUK KURULTAYI
ÇALIŞMALARI

Ankara, 20.7.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1032/33

1989-1991 ve 1993 yılında yapılan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurullarında "Hukuk Kurultayı" düzenlemesi istekleri dile getirilmiş ve tavsiye edilmişti.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, 4. Hukuk Kurultayı'nın toplanması için gerekli araştırma ve çalışmaları başlatmıştır. Kurultay'ın konusunun "Demokratik Laik Hukuk Devleti'nin ve Hukukun Üstünlüğünün Sorunları" olması düşünülebilir.

Bilindiği üzere Türkiye Barolar Birliği, daha önce üç hukuk kurultayı düzenlemiştir:

— 1. Türk Hukuk Kurultayı (23-25 Nisan 1972 - Ankara) 71 bildiri

— Ekonomi-Hukuk Kurultayı (28-30 Kasım 1975 - Ankara) 48 bildiri

— Türk Hukuk Devrimi Kurultayı (9-21 Ekim 1981 Ankara) 22 bildiri.

Bu üç toplantı, hukuk alanında bilimsel ve mesleki konuların tartışıldığı geniş kapsamlı forumlar olmuş; ama üç toplantı birbirinin aynı olmamıştır.

Birinci toplantıda konu birliği aranmış, geniş bir katılım amaçlanmıştır. (71 bildiri) İkinci toplantıda konu birliği gözetilmemiştir. Ekonomi-hukuk ekseninde geniş bir katılım amaçlanmıştır. (48 bildiri) Üçüncü kurultay, özellikle bir konuya özgülenmiştir: Türk Hukuk Devrimi (Atatürk'ün Yüzüncü Doğum Yılı için). Konu gereği bildiri ve bildirici sayısı saptanmış ve sınırlı tutulmuştur. (22 bildiri).

İlk iki kurultayda bildiriler ard arda okunmuş ve tartışmaya açılmıştır. Oturumlarda özgür tartışma ortamı sağlanmıştır. Ayrıca bir konuşma disiplini, düzeni ve ortak sonuç elde edilmesine çalışılmamıştır. Her görüşün konuşulur ve tartışılır olmasına öncelik tanınmış, amaç bu yolla gerçekleştirilmiştir.

İkinci kurultayda konu sınırlaması olduğu için tartışma ve görüşmeler bu nedenle konuyla sınırlanmıştır. Bildiriler özgürce sergilenmiş ve tartışılmıştır.

Üçüncü kurultayda tarihsel bir olayın gereği olarak konu sınırlı tutulmuştur. Atatürk'ün Yüzüncü Yaşı nedeniyle yapılan toplantıda "Türk Hukuk Devrimi" tartışılmış ve irdelenmiştir. Bu nedenle toplantı düzen ve disiplini ilk iki kurultaya oranla daha belirgin tutulmuştur.

Bu üç kurultaydan edinilen birikim ve deneyimden de yararlanarak dördüncü hukuk kurultayının ilke ve çerçevesini saptamak yerinde olacaktır.

Üzerinde önemle durulması gereken sorun, Hukuk Kurultayının mali yüküdür. Kabataslak yapılan bir hesaplama, Kurultay'a tebliğ sunarak katılacak olanların geliş gidişi, konaklamaları, ağırlandırmaları, tebliğler için ücret ödenmesi, sonunda çalışmaların bir kitap halinde basımı v.s. giderler yaklaşık 800 milyon lira tutacaktır. Birliğimizin sınırlı bütçesi ile bu kadar mali yükü taşıması oldukça zordur.

Kurultayın Birlik Merkezi olması nedeniyle Ankara'da yapılması ilk akla gelen çözümdür. Genel kurullardaki istekleri ve önerileri dikkate alarak İzmir'de; ya da elverişli koşullar hazırlanarak bir başka merkezde yapılması da düşünülebilir.

Toplantının Ankara'da yapılması halinde yönetim sorumluluğu ve inisiyatif öncelikle Birlik yönetiminde olacaktır. Ankara dışında yapılması halinde, oradaki baro da sorumluluğa ortak olacaktır.

Anılan baronun büyük bir organizasyonun yükünü kaldıracak yeterliliğe sahip olması gerekecektir. Ayrıca bölgedeki ilgili kurum ve kuruluşlarla (yargı organları, üniversite, kitle iletişim

organları v.b.) işbirliği ve eşgüdüm olanaklarının bulunması önem taşıyacaktır.

Bu nedenlerle ilk aşamada kurultayın yapılacağı yerin belirlenmesi yerinde olacaktır.

Hukuk Kurultayı gibi önemli bir düzenleme, sonunda hepimizi memnun ve mutlu etmeli ve verilen emeğe değmelidir. Hukuk Kurultayı konusunda Barolarımızın düşüncelerini ve katkılarını bilmek istiyoruz. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu olarak girişimlerimizi yapıp yapmamayı görüşleriniz doğrultusunda düşüneceğiz.

En kısa zamanda düşüncenizin bize ulaştırılmasını rica eder saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Bu genelgemiz sonucunda barolarımızdan görüş, düşünce ve katkılarının ne olacağı konusunda yanıtlar bekledik. Üzülerek belirtelim ki birkaç baronun dışında yanıt veren olmadı. Yanıt verelerin de böyle bir kurultay için istekli ve hevesli olmadıklarını saptadık. Barolarımızın bu tutumu karşısında, "Hukuk Kurultayı"nın, koşullar ve yeterli katılım ve destek olacağı gözlemlenirse önümüzdeki dönemde yapılmasının uygun olacağı kanısına vardık.

(XII)
**MESLEKTAŞLARI İLGİLENDİREN
BAZI KONULARDA GENELGELERİMİZ**

Ankara, 23.11.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1826/52

1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 34. maddesinde: "Avukatlar, yüklendikleri görevleri, bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve Avukatlık ünvanının gerektirdiği saygı ve güvene yakışır bir şekilde hareket etmekle yükümlüdürler" denmektedir.

Aynı Yasanın 5/C maddesine göre "Avukatlık mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışları çevresince bilinmiş olmak" Avukatlık mesleğine kabul için engeldir ve 72/a maddesinde de "Avukathğa kabul için bu kanunun aradığı şartların sonradan kaybedilmiş olması" levhadan silinmeyi, 134. maddeye göre; "Avukatlık onuruna yahut meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunmak" disiplin cezası uygulamasını gerektirmektedir.

Bazı meslekdaşlarımızın yukarıda açıklanan yasal düzenlemelere ve mesleğin onuruna aykırı biçimde ve kılıkta mahkeme koridorlarında dolaştıkları, mahkemelerde, C. Savcılıklarında ve kalemlerde, icra ve tapu dairelerinde görev yaptıkları; mesleğin gerektirdiği saygınlığa yakışmayacak biçimde bazı görevlilerle laubali oldukları yolunda yoğun bilgiler verilmekte, yakınlarında bulunmaktadır. Örneğin, bayan avukatların başları açık olarak görev yapmaları gerekirken başları kapalı ve türbanlı olarak, erkek avukatların kravatsız, saç ve sakalları uzamış, erkek ve kadın avukatların kot pantolonlarla, yapılarına ve boylarına uymayan, yırtık söküük, renkleri solmuş ve niteliklerini yitirmiş, eskimiş çüppelerle görev yapmaya devam ettikleri ve bu davranışlarının birçok vatandaş tarafından yadırgandığı Avukatlık

mesleği hakkında hoş olmayan değerlendirmelere neden olduğu Birliğimize ulaştırılan yazılı ve sözlü yakınmalardan anlaşılmaktadır.

Avukat cüppelerinin niteliklerini, giyilebilecek ve giyilemeyecek yer ve halleri saptayan ve 1.1.1975 tarihinde yürürlüğe giren "Avukatların Resmi Kılık Yönergesi"nin ve 16.8.1993 gün, 963/40 nolu genelgemizin birer fotokopileri ektedir.

Baroların adı geçen Yönerge, Meslek Kurullarının 20. maddesi ve genelgelerimiz hükümlerini ciddiyetle takip etmelerini, bunlara aykırı davranan avukatların dikkatlerinin, yazılı olarak, çekilmesini, uymamakta direnenler hakkında Avukatlık Yasası'nın 72/a, 134, 135 ve müteakip maddeleri gereğince değerlendirme ve işlem yapılmasını önemle rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EK :

- 1- 1.1.1975 tarihli Yönerge
- 2- 16.8.1993 tarihli Genelge

AVUKATLARIN RESMİ KILIK YÖNERGESİ

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliği VII. Genel Kurulunda verilen yetkiye dayanılarak, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca kabul edilen avukatların resmî kılıkları hakkında yönergedir.

RESMİ KILIĞIN BİÇİMİ :

1- Avukatların görev yaparken giyecekleri resmî kılıkları Türkiye Barolar Birliğinde mühürlü olarak saklanan örnek biçimindedir.

2- Bu örneğe göre, resmî kılık, üç renkte oluşmuştur. Genel görünüm siyahtır. Yaka kırmızı, ön tarafın dış yüzü boydan boya

parlak siyah, bu siyahın arka yüzü ile kol kapakları yeşildir. Yakanın altındaki dikiş sırma ile kapatılmıştır.

3- Kırmızı yakanın genişliği (6) cm., yaka altındaki sırma (1) cm., yeşil kol kapağının dış yüzü (10) cm., kol içine dönen kısmı (5) cm., ön taraftaki parlak siyah (10) cm. ve arkadaki yeşil (18) cm. genişliktedir.

4- Türkiye Barolar Birliğindeki resmî kılığın Barolara gönderilmiş olan örnekleri baro merkezlerinde saklanacaktır. Avukatlar renkleri ve biçimi bu örneklerdeki renk ve biçime uygun kılık giymek zorundadır. Renk ve biçim tutarlılığı Barolarca sağlanacak, uygun olmayanların giyilmesine izin verilmeyecektir.

GIYİLECEK YERLER :

5-a) Her avukat, mahkemelere resmî kılıkla çıkmak zorundadır.

b) Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Disiplin Kurulları Başkan ve üyeleri, duruşma yapılırken resmî kılıklarını giyerler. Disiplin Kurullarında taraf vekilleri de resmî kılık giymek zorundadırlar.

c) Avukatlık and içme törenlerinde Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri resmî kılıklarını giyerler.

ç) Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri, Adalet Yılı açılış törenlerine resmî kılıkları ile katılırlar.

d) Türkiye Barolar Birliği ve Baro organlarında görevli avukatlar, yargı kuruluşları mensuplarının resmî kılıkları ile katıldıkları resmî törenlerde resmî kılıklarını giyerler.

GIYİLEBİLECEK DURUMLAR :

6- Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Genel Kurul Toplantılarında resmî kılık giyilebilir.

GIYİLEMİYECEK HALLER :

7- Avukatlar mahkemelerde münhasıran vekâlet görevini ifa ettikleri davalar dışında, bilirkişilik, tanıklık ve tercümanlık ya-

parken, taraf oldukları hukuk davalarında, şahsî davacı veya sanık bulunduğu ceza davalarında (başka kimselerin vekâlet görevini almış olsalar dahi) resmî kılık giyemezler.

8- Örneğe aykırı, yırtık, yamalı ve uygun olmayan resmî kılık giyemezler.

YÜRÜRLÜK :

9- Bu yönergede belirtilen yeni resmî kılık, 1.1.1975 tarihinde bütün avukatlar tarafından giyilmiş olacaktır. Bu tarihten sonra, yeni resmî kılığı olmayan avukatlar, mahkemelerde görev yapamaz ve duruşmalara alınmazlar.

Ankara, 16.8.1993

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 963/40

Baromuzaya mensup bazı bayan avukatların duruşmalara başı örtülü olarak girdikleri öğrenilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği, 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 49, 110/16, 117/7. maddeleri hükümlerine dayanarak, Anayasanın 2. maddesi doğrultusunda hareketle Meslek Kurallarının 20. maddesini kabul etmiş ve yürürlüğe koymuştur. Bu kurala göre, avukat, görev sırasında başı açık olarak çalışacaktır.

Avukatlık Yasasının 9. maddesi gereğince, avukat adayı, "mesleğimin.... kurallarına uygun davranacağıma" diyerek andiçmekte ve avukatlık mesleğine böyle başlamaktadır. Bu yemin, onu, avukatlık mesleğini yaptığı sürece bağlayacaktır.

Gerek Meslek Kurallarının 20. maddesi ve gerekse 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 9. maddesine aykırı hareket disiplin suçunu oluşturacaktır.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 110/16 ve 117/7. maddelerinde "Uyulması zorunlu meslek kurallarını tesbit etmek" görevi Türkiye Barolar Birliği'ne verilmiştir. Bu görev ve yetkiye dayanılarak, Türkiye Barolar Birliği'nin 20. Genel Kurulunca alınan

bir kararla, Meslek Kurallarının 20. maddesi "Avukatlar ve Avukat Stajyerleri mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle, **başları açık olarak** Mahkemelerde görev yaparlar...." şeklinde değiştirilmiş olup, bu hüküm halen yürürlüktedir.

Yasal yetkiye dayanılarak, Meslek Kurallarının 20. maddesiyle kabul edilen bu değişiklik, bütün Barolarımıza 2.6.1989 tarihli, 752/23 No.lu Genelgemizle duyurulmuştur.

Bu kurala, bütün yargı organlarının, bütün avukatların ve Baroların uyması yasal bir zorunluluk iken, bazı bayan avukatların yargı yerlerinde başları örtülü olarak görev yaptıkları, kimi yargı organları ile az sayıda da olsa kimi Baroların da bu aykırı davranışlara seyirci kaldığı üzümlere öğrenilmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Üniversite diplomaları için başı açık resim çektirmeyen ve bu yüzden Türkiye'yi şikayet eden iki Türk kızının şikayetini ilişik gazete fotokopisinde görüldüğü üzere reddetmiştir. Komisyon kararında buna gerekçe olarak da "Laik bir üniversitede eğitim yapma tercih edildiğinde, o okulun kurallarının da kabul edilmesi gerekir" denmekte, din ve vicdan özgürlüğünün kısıtlandığı yolundaki iddia kabul edilmektedir. Ayrıca Anayasanın 2. maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti laik bir devlettir. Türk Avukatları, bu güne kadar, devletin bu niteliğine titizlikle uymuşlar ve bu niteliği daima korumuşlardır. Avrupa İnsan Hakları Komisyonunca da kabul edildiği gibi, laik bir devletin yargı organlarında görev yapanların, bunun kurallarına uygun davranması gerekir.

Yukarıda açıklanan Anayasal ve Yasal kurallara uymanın zorunlu olması, din ve vicdan özgürlüğünü kısıtlayıcı nitelikte değildir. Aksine, bu kurallara uymama Avukatlık Yasası ve Meslek Kuralları yönünden disiplin suçunu oluşturur.

Baronuzca bu kurallara uymayan üyelerin uyarılmalarını, direnenlerin hakkında disiplin yönünden gereğinin yapılması ve sonuç hakkında Başkanlığımıza bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 24.2.1995

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 340/10

Yaptığımız başvuru üzerine, başları başörtüsü veya türbanla kapalı kıyafetle görev yapan bayan avukat ve bayan avukat stajyerlerine uygulanacak işlemlerle ilgili genelgemiz Adalet Bakanlığı tarafından C. Savcılıklarına, Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığına ve Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına duyurulmuş ve bir örneği de Birliğimize gönderilmiştir. Söz konusu Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü yazısı ve eki genelge aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B030HİG000000-

24.2.1995

Konu : 1826/52 sayılı genelgemiz

003020

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 1.12.1994 gün ve 1870 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde alınan 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgeniz Adalet Teşkilatına duyurulmuş olup, bir örneği ekte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Neslihan KARAKAYA
Bakan a.
Hakim
Genel Müdür Y.
İmza

EKLER

EK : 1.2.1995 gün ve
7-16-1791 sayılı duyuru

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B030HİG000000-7-16-1791 Ankara,1.2.1995
Konu : Türkiye Barolar Birliğinin Genelgesi

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA
..... DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ BAŞSAVCILIĞINA
..... BÖLGE İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Barolar Birliği'nin 23.11.1994 gün ve 1826/52 sayılı genelgesi aşağıya çıkartılmıştır.

Genelgenin hayata geçirilebilmesi ve bu genelgeye uymayanlar hakkında disiplin işlemlerine tevessül edilebilmesi yönünden Barolara yardımcı olunmasında gereken hassasiyetin gösterilmesi amacıyla keyfiyetin yargı çevrenizdeki tüm adalet dairelerine duyurulmasını rica edeim.

Mehmet MOĞULTAY
Adalet Bakanı

Ankara, 12.8.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1127/38

Türkiye Barolar Birliği'ne yapılan başvuru ve yakınmalardan, Barolarımıza mensup bazı meslekdaşlarımızın, Avukatlık Yasası'nın 44, 55 ve uyulması zorunlu Meslek Kurallarının 7, 8. maddelerine aykırı bir şekilde, tabela, kartvizit ve başlıklı kağıt kullandıkları tesbit edilmiştir.

Avukatlık Yasası'nın 55. madde hükmü ile avukatların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları, özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında, avukatlık ünvanı ile akademik ünvanlardan başka sıfat kullanmalarını yasaklanmıştır.

Avukatlık Yasası'nın 44. madde hükmüne göre Ortak Avukat bürolarının tanıtımı için, Ortak Avukatlardan birinin veya bir-

kaçının öz ve soyadlarının yanında "Ortak Avukat Bürosu" ibaresi kullanılabilir.

Uyulması zorunlu Meslek Kuralları'nın 7. ve 8. maddelerine göre avukat, salt ün kazandırmaya yönelik her türlü gereksiz ve kendisine iş sağlama niteliğindeki davranışlardan kaçınacak başlıklı kağıtlar, kartvizitler, büro levhaları reklam niteliğini taşıyabilecek aşırılıkta olmayacaktır. Ortak büro kuran avukatlar büronun reklam aracı olmamasına, avukatlık bürosu niteliğinin yitirilmemesine dikkat edeceklerdir.

Belirtilen yasal durum ve düzenlemelere uyulmasının sağlanması, uymayanlar hakkında disiplin yönünden işlem yapılması hususlarını bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

Ankara, 25.2.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 259/12

Adalet Bakanı Sayın Seyfi Oktay ile yapılan görüşmelerde ısrarla anımsatılması ve İstanbul Barosu'nun 13.1.1994 tarihli yazılı başvurusu üzerine, Adalet Bakanlığı'ndan alınan ve Avukatların görevinden doğan veya görevi sırasında işledikleri suçlar ile, Avukatlık Yasasının soruşturma yönünden tanıdığı teminat prensibinin ışığı altında, "şahsi suçlardan" dolayı yapılacak olan soruşturmanın da zabıta makam ve mercilerine bırakılmayarak doğrudan Cumhuriyet Savcıları tarafından yapılmasını ve bu konuda azami dikkat gösterilmesini öngören yazı ve genelge aynen aşağıya alınmıştır.

Durumu bilgilerinize sunar, bu hususun meslekdaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B03.0.CİG.0.00.00.03.3.1.10.1994-4412

15.2.1994

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
ANKARA

Avukatlar hakkındaki soruşturmaların Cumhuriyet Savcıları tarafından bizzat yapılmasına dair 14.2.1994 gün ve 1/10 sayılı genelge birlikte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

BAKAN ADINA

YAŞAR BÜKEN
Hakim
Genel Müdür

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B03.0.CİG.0.00.00.0-3.3.1.10.1994

14.2.1994

Konu: Avukatlar hakkındaki soruşturmanın zabıta memurlarına bırakılmayarak bizzat C. Savcıları tarafından yapılması hakkında

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İstanbul Barosu Başkanlığı'ndan alınan 13.1.1994 günlü yazıda;

1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 58. maddesi ve Adalet Bakanlığının 1.8.1960 gün ve 58/35 sayılı genelgesine rağmen uygulamada Avukatlarla ilgili soruşturmanın, zabıta makamlarına bırakılarak, savunma hakkına ait yasal teminatın ortadan kalktığı bildirilmektedir.

Bilindiği üzere, 1.8.1960 gün ve 58/35 sayılı ve bunu teyid eden 27.3.1971 gün ve 11/37 sayılı tamimlerle, Avukatların vazifeden

doğan veya vazife sırasında işledikleri suçlar ile Avukatlık Yasasının soruşturma yönünden tanıdığı teminat pensibinin ışığı altında, "şahsi suçlardan" dolayı yapılacak olan soruşturmanın da, zabıta makam ve mercilerine bırakılmayarak doğrudan Cumhuriyet Savcıları tarafından yapılması keyfiyeti açıkça belirtilmişti.

Bu itibarla; 1.8.1960 gün ve 58/35 sayılı tamimin uygulanmasında azami dikkat ve itinanın gösterilmesi ve keyfiyetin çevrenizdeki Cumhuriyet Başsavcılıklarına da duyurulmasını önemle rica ederim.

M. Seyfi OKTAY
BAKAN

Çok önem verdiğimiz bu genelgeden bir kısım meslektaşlarımızın bilgisi olmaması nedeniyle karakollara giderek ifade verdiklerini öğreniyoruz. Avukatın ifadesini polis değil, ancak savcılar alır. Meslektaşlarımızın bu genelgeyi hayata geçirmeleri, zanlı olarak karakola gitmemeleri, polise ifade vermemeleri gerekir.

Ankara, 15.7.1994

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 999/31

İzmir Barosu Başkanlığı'nın Birliğimize yaptığı başvuru üzerine Avukatlık Kimlik Belgesi'nin geçerliliği konusunda Yapı Kredi Bankası Genel Müdürlüğü'ne yazılan ve karşılık olarak alınan yazılar da aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

YAPI KREDİ BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İSTANBUL

İzmir Barosu Başkanlığı'nın Birliğimize gönderdiği yazıda, Avukat Haluk Baykent tarafından, İzmir Bornova Şubesi'ndeki hesabından para çekmek istediğinde, Banka yetkililerine ibraz

edilen "Avukatlık Kimlik Belgesi"nin kabul edilmediği ve işlem yapılmadığı belirtilmektedir. Bu durum Genel Müdürlüğünüze, İzmir Barosu Başkanlığı'nın 17.6.1994 tarihli 6557 sayılı yazısı ile iletilmiş, bu tip uygulamaların önlenmesi istenilmiştir.

Konya Barosu Başkanlığı'nın benzer konuda Birliğimize yaptığı başvuru üzerine T. Emlak Bankası Genel Müdürlüğü'ne yazılan ve karşılık olarak alınan yazı fotokopileri ektedir.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesinde avukatlık "kamu hizmeti" olarak kabul edilmektedir. Aynı Kanunun 2/son maddesinde de "... diğer resmi daireler, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler" denmektedir.

Keza aynı Kanunun 76/1. maddesinde Baroların ve 109/2. maddesinde de Türkiye Barolar Birliği'nin "Kamu Kurumu Niteliğinde" meslek kuruluşu oldukları vurgulanmaktadır. Bu itibarla, Türkiye Barolar Birliği'nce ve Barolarınca Avukatlara verilen "Avukatlık Kimlik Belgeleri" resmi belge niteliğindedir.

Hangi nedenle olursa olsun böyle bir resmi belgeye itibar etmemek, suç oluşturur ve yasal uygulamayı gerektirir.

Birliğimizin, Baroların ve Avukatların saygınlığı ve niteliği ile bağdaşmayan Avukatlık Yasasına açıkça aykırı bu gibi durumların önlenmesi için İzmir Bornova Şubesi ile diğer bütün şubelerin uyarılmasını ve sonucunun Türkiye Barolar Birliği'ne bildirilmesini rica ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

YAPI VE KREDİ BANKASI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI 7.7.1994
Kızılay - ANKARA 47/958

İlgi : 23.6.1994 tarihli, 882 sayılı yazınız.

Bankamızda geçerli kabul edilecek kimliklerle ilgili olarak yayınlanan Bankamız Genel talimatında, avukat kimlikleri geçerli sayılan kimlik belgeleri arasında yer almaktadır.

İlgi yazınızda belirttiğiniz ve İzmir Barosu avukatlarından Haluk Baykent tarafından İzmir Barosu Başkanlığı'na gönderilen sözkonusu Başkanlığın 17.6.1994 tarihli yazısı ile Bankamıza aktarılan konu için tarafımızdan yapılan araştırmada Bornova/İzmir şubemizin geçerli kimlik kabulünde hatalı bir yorumlamaya gittiği saptanmıştır. Bu nedenle talimatlara aykırı işlem yapan sözü geçen şubemizin yetkililerinin önemle dikkatleri çekilmiştir.

Konuyu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

YAPI ve KREDİ BANKASI A.Ş.
Genel Müdürlüğü

Semih ÇAĞLAR
Bölüm Yönetmeni

İsmet BARDAKÇI
Genel Müdür Yardımcısı

Ankara, 23.3.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 401/16

Konya Barosu Başkanlığı'nın Birliğimize yaptığı başvuru üzerine avukatlık kimlik belgesinin geçerliliği konusunda T. Emlak Bankası Genel Müdürlüğü'ne yazılan ve karşılık olarak alınan yazılar aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T. EMLAK BANKASI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA

Tarih : 28.2.1994
Sayı : 272

İLGİ : Konya Baro Başkanlığı'nın 28.01.1994 tarihli 65 sayılı yazısı ve eki.

Konya Barosu'na kayıtlı Avukat Celal Altıntaş adına Konya Merkez Şubesi kanalıyla gelen havale parayı almak istediğinde, ilgili banka memuruna ibraz ettiği "Avukatlık Kimlik Belgesi" kabul edilmemiştir. Bu durum Genel Müdürlüğünüze, Konya Barosu Başkanlığının 28.1.1994 tarihli 65 sayılı yazısı ile iletilmiş, Avukatlık Kimlik Belgesi'nin geçerliliği hususunda Konya Merkez Şubesinin ve diğer bütün şubelerin uyarılması istenilmiştir.

Avukatlık Kimlik Belgesi tek tip olarak Türkiye Barolar Birliği'nce bastırılmakta ve avukatlara Barolarınca verilmektedir.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesinde Avukatlık "Kamu Hizmeti" olarak kabul edilmektedir. Aynı Kanunun 2/son maddesinde de "... diğer resmi daireler, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler" denmektedir.

Keza aynı kanunun 76/1. maddesinde Barolar ve 109/2. maddesinde Türkiye Barolar Birliği'nin "Kamu Kurumu Niteliğinde" meslek kuruluşu oldukları vurgulanmaktadır. Bu itibarla, Türkiye Barolar Birliğince tek tip olarak bastırılan ve Barolarınca avukatlara verilen "Avukatlık Kimlik Belgeleri" resmi belge niteliğindedir.

Hangi nedenle olursa olsun böyle bir resmi belgeye itibar etmemek, suç oluşturur ve yasal uygulamayı gerektirir.

Birliğimizin, Baroların ve Avukatların saygınlığı ve niteliği ile bağdaşmayan ve Avukatlık Yasasına açıkça aykırı bu gibi durumların önlenmesi için Konya Merkez Şubesi ile diğer bütün şubelerin uyarılmasını ve sonucunun Türkiye Barolar Birliği'ne bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T. EMLAK BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mevduat ve Banka Hizmetleri Müd. İstanbul, 18.3.1994

Sayı : 658-16867

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 28.2.1994 tarih 272 sayılı yazınız.

İlgi yazınıza konu, Konya Barosu Başkanlığı'nın şikayeti ile ilgili Genel Müdürlüğümüze muhatap 28.1.1994 tarihli yazılarına istinaden Konya/Merkez şubemiz uyarılmıştır.

Ancak, Konya/Merkez şubemizden alınan yazıda, Konya Baro Başkanlığı ve Sn. Avukat Celal ALTINTAŞ'la yapılan görüşme sonucunda şube hatası yapıldığı, KONYA'daki Alaaddin/Konya şubemizde olayın cereyan ettiği ve sehven Konya/Merkez şubesi yazıldığı öğrenilmiş olup, sözkonusu şubemiz de tarafımızdan uyarılmıştır.

Birliğinize ait kimlikler tüm teşkilatımızda geçerli olup, bahse konu şubemizce yapılan hatadan dolayı özür diler,

Bilgilerinizi rica ederiz.

Saygılarımızla

**T. EMLAK BANKASI A.Ş.
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

ZEKİ AYTAR
Müdür
(İMZA)

FÜSUN ÇELİK
Müdür Yrd.
(İMZA)

10.1.1995

66

**İŞ BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA**

Samsun Barosu'na kayıtlı Av. Şefik Avni Gürcüoğlu'nun, Birliğimize gönderdiği başvurusunda, Ankara Bahçelievler ve Çorum İş Bankası Şubelerindeki hesaplarından para çekmek istediğinde, her iki banka yetkililerince ibraz edilen "Avukatlık Kimlik

Belgesi"nin kabkul edilmediği ve işlem yapılmadığı belirtilmektedir.

Konya ve İzmir Baro Başkanlarının benzer konuda Birliğimize yaptıkları başvurular üzerine T. Emlak Bankası ve Yapı Kredi Bankası Genel MÜdürlüklerine yazılan yazılara karşılık olarak alınan yazı fotokopileri ektedir.

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1. maddesinde avukatlık "kamu hizmeti" olarak kabul edilmektedir. Aynı kanunun 2/son maddesinde de "...diğer resmi daireler, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler" denmektedir.

Keza aynı kanunun 76/1. maddesinde baroların ve 109/2. maddesinde de Türkiye Barolar BKirliği'nin "Kamu Kurumu Niteliğinde" meslek kuruluşu oldukları vurgulanmaktadır. Bu itibarla, Türkiye Barolar Birliği'nce ve barolarınca Avukatlara verilen "Avukatlık Kimlik Belgeleri" resmi belge niteliğindedir.

Hangi nedenle olursa olsun böyle bir resmi belgeye itibar etmemek, suç oluşturur ve yasal uygulamayı gerektirir.

Birliğimizin, Baroların ve Avukatların saygınlığı ve niteliği ile bağdaşmayan Avukatlık Yasasına açıkça aykırı bu gibi durumların önlenmesi için Ankara Bahçelievler ve Çorum şubeleriyle diğer bütün şubelerin uyarılmasını ve sonucunun Türkiye Barolar Birliği'ne bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : 2

Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sk. No: 5/62
Kızılay - ANKARA

Ankara, 26.1.1995

İlgi : 10.1.1995/66 yazınız.

1136 sayılı Avukatlık Kanununa uygun olarak Barolar tarafından verilmekte olan Avukatlık Kimlik Belgelerinin Bankamız işlemlerinde geçerli bir kimlik belgesi olarak kabul edileceği hususu fotokopisi ilişikte bulunan 27.9.1990 tarih ve 7472 sayılı yazımız ile tüm şubelerimize duyurulmuş bulunmaktadır.

Yukarıda tarih ve sayısı yer alan talimatımıza uygun davranmadığı anlaşılan Bahçelievler/Ankara ve Çorum şubelerimiz bu konuda uyarılmış olup, diğer şubelerimizin de aynı konuda bir kez daha dikkatleri çekilmiştir.

Durumu bilgilerinize sunar, adları geçen şubelerimizin söz konusu hatalı uygulamaları nedeniyle üzüntülerimizi bildiririz.

Saygılarımızla,

TÜRKİYE İŞ BANKASI AŞ.
Genel Müdürlük

Nihat Özdemir
Müdür Yardımcısı

M. Kamal Karaaslan
Grup Müdürü

Ek : 1

TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.

Ankara, 27.9.1990
7472

İlgi : Genel Müdürlüğümüze ulaşan bilgilerden:

- Bazı şubelerimizce Türkiye Barolar Birliği tarafından düzenlenen "Avukatlık Kimlik Belgesi"nin Bankamız işlemlerinde geçerli bir belge olarak kabul edilmediği

öğrenilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği'nin "kamu kurumu" niteliğinde bir kuruluş olması nedeniyle, sözkonusu kimlik belgesi de 3.8.1990/

64032 tarih ve sayılı Genel Mektubumuzun 2. maddesinde sayılan resmi kurum ya da kuruluşlarca düzenlenmi kimlik belgeleri gibi Bankamız işlemlerinde geçerli sayılacaktır.

Bilgi edinmesini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Emre Cankorel
Grup Müdürü

Sayı : 197

TÜRKİYE İŞ BANKASI AŞ.
Genel Müdürlük

Atakan Yumrukçal
Müdür

Ankara, 31.1.1995

Türkiye İş Bankası
Genel Müdürlüğü
Kavaklıdere - ANKARA

Avukatlık Kimlik Belgesinin geçerliliği konusunda Birliğimizin Genel Müdürlüğüne yaptığı başvurunun çabuk ele alınıp sonuçlandırılması memnuniyetle karşılanmıştır.

Gösterilen ilgi ve duyarlılığa teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

(XIII)
MESLEĞİMİZİ VE MESLAKTAŞLARIMIZI
İLGİLENDİREN ÇEŞİTLİ KONULARDA
İLGİLİ MAKAMLARLA
YAPILAN YAZIŞMALAR

Sayı : 881

Ankara, 16.7.1993

PTT Genel Müdürlüğüne
ANKARA

Avukatların Mahkemelerdeki duruşmalarının ertelenmesi ve ya duruşma için beklenmesi isteğiyle çektiği telgraflar görevlilerinizce ilgili Mahkemelere, çok defa, duruşma gün ve saatinden sonra verilmektedir. Bu yüzden, meslekdaşlarımızın takip ettiği davalar düşmekte veya gereksiz ertelenmekte, bunun sonucu olarak da davalar sürüncemede kalmakta, meslekdaşlarımız ve müvekkilleri mağdur olmaktadır. Bu konuda, Barolar ve meslekdaşlarımızdan birçok yakınmalar almaktayız.

Buna bir örnek olarak, Kahramanmaraş Barosu Avukatlarından Selahittin Aydın'ın 2.7.1993 tarihli yakınma başvurusunun ve Sarız Asliye Hukuk Mahkemesine çektiği telgrafın birer fotokopisini ilişikte sunmaktayız.

Avukatların görevlerini gereği gibi yerine getirmeleri yönünden çok önemli olan bu aksama ve gecikmelerin önlenmesini, belirtilen olaydaki sorumlular hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılmasını ve sonuçtan Başkanlığımıza bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki : 2

T.C.
PTT İŞLETME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Posta D. Bşk.lığı
06001 ANKARA

B.11.2.PTT.0.07.00.02/265

19.08.93 08447

Konu : Yakınma

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
06640 Ankara

İLGİ : 16.7.1993 tarih ve 881 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine gerekli inceleme yaptırılmıştır.

Avukat Selahattin Aydın tarafından Kahramanmaraş Posta Telgraf Müdürlüğüne tevdiyan Sarız Asliye Hukuk Mahkemesine çekilen 30.6.1993 gün ve 448 sayılı telgrafın gecikme ile teslim edildiği anlaşılmıştır.

Sözkonusu telgrafın gecikmeyle teslim edilmesinden dolayı başta merkez müdürü olmak üzere ilgili personel uyarılmıştır.

Bilginizi rica eder, gecikmeden dolayı özür dileriz.

PTT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hüseyin BALCI
Genel Müdür Yrd.

Berkay ERCAN
Başkan

ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 43073

Ankara, 11.10.1993

Konu : Başvurunuz hk.

BURSA BAROSU BAŞKANLIĞINA,

İLGİ : 25 Ağustos 1993 T. ve 687 sayılı yazınız.

Yazınız ekinde alınan Avukat Şerafettin Gökalp imzalı 28 Temmuz 1993 tarihli dilekçe incelendi.

Avukatlık Kanununun 46/3. maddesinin açık hükmüne karşın İdare Mahkemeleri tarafından vekâletname ibraz edilmedikçe avukatlara dosya incelettirilmediğine işaret edilmektedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 46. maddesinin üçüncü fıkrasında, avukatın dava ve takip dosyalarını vekâletname ibraz etmeden inceleyebileceği hükmü yer almaktadır. Buradaki "Avukat" tabirinin, dava ve takip dosyasıyla ilgisi olan avukatı kastettiği kuşkusuzdur. Bunun aksini düşünmek, avukat sıfatını taşıyan bir kimsenin bütün dava ve takip dosyalarını inceleme yetkisine sahip olduğu gibi mantıkla ve işin gereği ile bağdaşmayacak bir sonuca götürür.

Bu bakımdan :

1- Avukatın dosya ile ilgisinin tesbiti, usul hükümleri çerçevesinde hâkimin bu konuda edineceği kanaata bağlı olmaktadır. Bu kanaatın keyfi ve kişisel olarak değil, objektif değerlendirmelerle edinilmesi gerekeceği de tabiidir. Bu bakımdan, henüz vekâletname yaptırmamış olan avukat vekâlet ilişkisini belirleyecek şekilde müvekkili ile birlikte gelmiş ya da başka bir şekilde hâkime kanaat vermiş ise sözü edilen 46/3. madde hükmünün uygulanmasının mümkün olabileceği.

2- HUMK.nun 59, 67 ve 157. maddeleri ile Hukuk ve Ticaret Mahkemelerinin Yazı İşleri Yönetmeliğinin 39. maddesi hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi sonucu, vekâlet ilişkisinin ve incelenmesi istenilen dosyalarla avukatın ilgili olup olmadığını tesbitiyle izin verilmesi hususunun ise mahkeme hâkiminin yetkisi içinde bulunduğu düşünülmekte olup, vekâletname olmaksızın, sadece baroya kayıtlı ve ruhsatlı avukatların, dava dosyalarını idare mahkemelerinde dahi incelemelerinin mümkün olabileceğine dair yeni bir genelge yayınlanmasına gerek görülmemiştir.

Bilgi edinilmesini, keyfiyetin dilekçe sahibi Avukat Şerafettin Gökalp'e duyurulmasını rica ederim.

BAKAN ADINA

NESLİHAN KARAKAYA
HAKİM
GENEL MÜDÜR

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün yukarıdaki yazıda belirtilen görüşü, hatalı, yanlış ve yasalara aykırı olup katılmamız mümkün değildir. Bu nedenle Bakanlığa aşağıdaki yazı yazılmıştır. Yazımıza verilen yanıtı da takdirlerinize sunuyoruz.

Sayı : 1626

Ankara, 14.12.1993

**ADALET BAKANLIĞI
ANKARA**

ILGI : Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü 11.10.1993 tarihli, 43073 sayılı yazınız.

Bakanlığınız Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün Bursa Barosu Başkanlığı'na cevap olarak gönderdiği ilgideki yazısında; HUMK.nun 59, 67 ve 157. maddeleri ile Hukuk ve Ticaret Mahkemelerinin Yazı İşleri Yönetmeliğininin 39. maddesi hükümleri karşısında; Avukatların, vekaletname olmaksızın, hakimın izni dışında dava dosyalarını, İdare Mahkemelerinde de, incelemelerinin mümkün olmadığı, bu itibarla, "Avukatların dava dosyalarını vekaletname olmaksızın inceleyebilecekleri" yolunda yeni bir genelge yayımlanmasına gerek görülmediği bildirilmektedir.

Bakanlığın bu görüşü ve uygulamalarından bir çok meslekdaşımız yakınmaktadır. Anılan olumsuz görüş 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun genel ruh ve amacına ve özellikle 46/3. maddesine açıkça aykırıdır:

1) Başbakanlık tarafından Millet Meclisi Başkanlığı'na 23.1.1967 tarihli, Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi 71/64/372 sayılı yazı ile gönderilen "Avukatlık Kanunu Tasarısı" GEREKÇESİ'nin (I- Genel Olarak) başlıklı kısmında 2. sayfede aynen şöyle yazılıdır! "Yeni bir Avukatlık Kanunu hazırlanmasını gerektiren ikinci önemli sebep, Avukatlığın bir kamu hizmeti olduğu gerçeğinin kanunda daha açık hükümlerle ifadesini bulması zaruretidir. Her ne kadar yürürlükte bulunan kanunun bazı hükümlerinde, Avukatlığın kamu hizmeti niteliğinde bir meslek olduğu ifade edilmiş ise de, Avukatın bir kamu hizmetlisi olarak sahip bulunması gereken hak ve sorumluluk üzerinde gereği veçhile durulmamıştır. Tasarı bu noktayı önemle be-

lırtmeyi, Avukatlık mesleğinin ana niteliklerinden birini ortaya çıkarması bakımından zaruri addetmiş ve avukatları hak ve sorumlulukları bakımından Devlet memurlarına, daha doğrusu C. Savcılarına mümkün merteye yakın bir statüye sokmuştur. Avukatlara karşı işlenen suçlar ile Avukatların işlediği suçlara ilişkin hükümler yanında AVUKATIN DOSYA TETKİKİ, evraktan suret çıkarması, tebligat icrası gibi yetkileri üzerinde de önemle durulmuştur."

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu, bir kamu görevlisi olarak kabul ettiği avukatı Devlet memurluğu, daha doğrusu C. Savcısı statüsüne yakın bir statüde kabul etmiştir ve bu genel gerekçeyle de, avukatın dosya tetkikine yeni bir nitelik kazandırmıştır. Kanun özellikle ve ayrıca 2/3. maddesiyle Adli Mercilerin, görevlerini yerine getirirken, Avukatlara yardımcı olmak yükümlülüğünü getirmiştir.

Bu yasal amaç ve statüye rağmen, bir odacıya teslim edilen dava dosyasının, vekaletname ibraz etmeden bir Avukata tetkik ettirilmemesi fevkalade düşündürücü ve üzücüdür.

2) 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun gerekçesinin II- Maddeler Gerekçesi, beşinci kısmında (Sayfa 6):

"46. maddede getirilen yenilik, Avukatların mahkeme ve icra dairelerindeki dava ve takip dosyalarını vekaletname ibraz etmeden tetkik edebilecekleri keyfiyetidir, vekaletini alacağı bir iş hakkında dava ve takip dosyası Avukata en doğru bilgiyi vereceği cihetle, Avukatın bunları vekaletnamesi olmadan da tetkik etmesine imkan verilmesindeki zaruret aşıkardır."

Denilmek suretiyle, konuya, hiç bir yorum ve tartışmaya olanak bırakmayacak şekilde açıklık getirilmiştir.

46. maddenin bu hükmü kanunun genel ruh ve amacının doğal sonucudur. Gerçekten, kanunun "İşin Reddi Zorunluluğu" başlıklı 38/a maddesinde Avukat; "Kendisine yapılan teklifi yolsuz veya haksız görürse" teklifi reddetmek zorunluluğundadır denmektedir. Bir avukatın, kendisine takip etmesi için verilmek istenen bir işin yolsuz veya haksız olduğunu anlayabilmesi için,

o işe ait dava veya icra dosyasını incelemesi gerekir. Avukatın kanunen reddetmek zorunda kalacağı bir iş için vekaletname almasının gereksizliğine inanan kanun koyucu, 46/3. maddenin anılan hükmünü getirmiştir.

3) Avukatlık Kanununun anılan bu hükümleri ve gerekçeleri karşısında, ilgi yazınızdaki; "1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 46. maddesinin 3. fıkrasında, Avukatın dava ve takip dosyalarını vekaletname ibraz etmeden inceleyebileceği hükmü yer almaktadır. Buradaki "Avukat" tabirinin, dava ve takip dosyasıyla ilgisi olan avukatı kastettiği kuşkusuzdur. Bunun aksini düşünmek, Avukat sıfatını taşıyan bir kimsenin bütün dava ve takip dosyalarını inceleme yetkisine sahip olduğu gibi mantıkla ve işin gereği ile bağdaşmayacak bir sonuca götürür" yolundaki düşüncenin yasal ve mantıksal dayanağı yoktur. Esasen bir Avukatın bütün dava ve takip dosyalarını inceleme isteği olamaz. Avukat, ancak, takibi istenen işe ait dosyaları incelemek ister.

4) HUMK.nu, genel bir kanundur, 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu ise özel bir kanundur ve konumuz yönünden bu kanun öncelikli ve geçerlidir. Hukuk ve Ticaret Mahkemelerinin Yazı İşleri Yönetmeliğinin 39. maddesi, açıkça 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun gerekçesine, ruh ve amacına ve 46. maddesi hükmüne aykırı olduğu için geçersizdir.

Etraflıca açıklanan nedenler dikkate alınarak Bakanlığın yanlış, hukuka ve Avukatlık mesleğinin özelliğine ters düşen anlayış, düşünce ve uygulamasından dönülmesini, Avukatların vekaletnameleri olmadan ve ibraz etmeden dava ve takip dosyalarını inceleyebileceklerinin, İdare Mahkemeleri dahil tüm Mahkeme ve İcra Müdürlüklerine bir genelge ile duyurulmasını, takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

16 Mayıs 1994
684

**ADALET BAKANLIĞI
ANKARA**

İLGİ : 14.12.1993 gün ve 1626 sayılı yazımız.

Avukatlık Yasasının 46. maddesi hükmünün uygulanış şekli ile ilgili 14.12.1993 tarih ve 1626 sayılı yazımıza cevap alınamamıştır.

Tarihi ve sayısı sunulan yazımız ile ilgili yapılan işlem ve değerlendirmelerin Başkanlığımıza iletilmesi hususunu takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

**T.C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı : B030HIG000000-8-
Konu : Avukatların dosya
inceleyebilmeleri

Ankara, 07.07.1994
013406

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

**İLGİ : a) 14 Aralık 1993 tarih ve 1626 sayılı yazınız.
b) 16 Mayıs 1994 tarih ve 684 sayılı yazınız.**

Henüz vekâletname almamış olan avukatın mahkeme ve icra dairelerindeki dava ve takip dosyalarını inceleyebilmesi hususunda farklı uygulamalar yapıldığı ve bunun da yakınmalara yol açtığından bahisle genelge yapılması istemini kapsayan ilgi yazılarınız incelendi.

Mahkeme ve İcra Dairelerinde dava ve takip dosyalarının incelenmesi hususu, yürürlükteki usul yasaları ve kalem mevzuatıyla düzenlenmiş olup, yıllardan beri bu yasal uygulama sürdürülmektedir.

Konuya ilişkin yasaların uygulanması ile ilgili yankıların geniş boyutta olmayıp, münferit hadiselerden ibaret olması ve esasen hazırlanan yasa değişikliğinde bu husus çok açık ve net bir şekilde düzenlenerek uygulamadaki tereddütlerin giderileceği gözönüne alınarak, ekonomik tedbirlerin yürürlükte olduğu şu dönemde genelge yapılması uygun görülmemiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Neslihan KARAKAYA
Bakan a.
Hakim
Genel Müdür

Sayı : 1334

Ankara, 27.10.1993

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

Barolardan ve avukatlardan gelen başvurularda, bazı Cezaevleri girişinde avukatların üzerlerinin arandığı ve bazı Cezaevlerinde de "yanında Cezaevine sokulması yasaklanmış veya suç teşkil edecek hiçbir eşya veya madde bulunmadığını beyan ederim" şeklinde yazılı ve imzalı beyan alındığından yakınılmaktadır.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesine göre Avukatlık, kamu hizmeti olup, 2/3. maddesine göre de "Adli merciler ve diğer resmi daireler avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler."

Kaldı ki, savunmayı, sav ve yargıdan ayırmak olanaksızdır. CMUK.nunda 3842 Sayılı Kanunla yapılan değişikliğin bir amacı da Sav-Savunma-Yargı birlikteliğini ve bütünlüğünü vurgulamak ve sağlamaktır.

Cezaevlerinin sorumlu komutanlarına göre bu uygulamalar, değişmekte, hemen her Cezaevinde ayrı uygulamalar yapılmaktadır. Yukarıda örneğini verdiğimiz uygulamalar, Avukatlığın, Kanunda belirtilen niteliğine açıkça aykırı olduğu gibi, meslektaşlarımızın onurunu da zedeleyici boyutlara ulaşmaktadır.

Bütün ülke Cezaevlerinde, Avukatlık Kanununun yukarıda açıklanan hükümlerine ve avukatlık onuruna uygun tek tip uygulama yapılması için gereğini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Yukarıdaki yazının benzeri, İçişleri Bakanlığı'na yazılmış, her iki bakanlıktan yanıt alınmamıştır.

Ankara, 2.12.1993

BARO BAŞKANLIĞI

.....

GENELGE NO : 1547/63

İLGİ : 24.2.1992 gün ve 254/13 sayılı genelgemiz.

İlgi genelgemizle, meslekdaşlarımıza "Hususi Damgalı Pasaport" verilmesi konusundaki girişimler bilgilerinize sunulmuştur.

Konuyla ilgili olarak İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nden alınan cevabi yazıyı da aşağıda bilgilerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.1.EGM.0.13.02.03.

Ankara, 23.11.1993

Konu : Hus. Pas. Talepleri

303412

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : a) 24.02.1992 gün ve 253 sayılı yazınız,
b) 29.09.1993 gün ve 1221 sayılı yazınız,

Avukatlık mesleğinin bir kamu görevi olduğundan bahisle, Avukatlara da Hakim ve Savcılar gibi Hususi Damgalı Pasaport verilmesi için pasaport kanununda gerekli düzenlemenin yapılması hususundaki ilgi (a-b) yazılarınız incelenmiştir.

5682 sayılı Pasaport Kanununun 14. maddesinin (A) bendinin birinci fıkrasında; "TBMM eski üyeleri, eski Bakanlar ile birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan veya bu kadrolar karşılık gösterilmek veya TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilip emekli kesenekleri bu derecelerden kesilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılan Devlet Memurları ve diğer kamu görevlilerine; Diplomatik pasaport verilmesini gerektiren vazifelerden başka herhangi bir resmi vazife ile veya kendi hesaplarına yabancı ülkelere gittikleri zaman verilir.

Bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara da bu nevi pasaport verilir" denilmektedir.

Halen yürürlükte bulunan 5682 Sayılı Pasaport Kanununun 14. maddesinde kimlerin Hususi Damgalı Pasaport alabileceği hükme bağlanmıştır. Hususi Damgalı Pasaportun Umuma mahsus pasaportlardan farkı, bazı ülkelerin bu pasaportu taşıyana vize uygulamamasıdır. Ancak Hususi Damgalı Pasaport taşıyanların sayılarının artması halinde, Hususi Pasaporta da vize uygulanması gündeme geleceğinden Hususi Pasaportla Umuma Mahsus Pasaport arasında hiçbir fark kalmayacaktır.

Bu sebeple konu ile ilgili olarak mevcut mevzuatta kısıtlama yapılması düşünülmemektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

BAKAN ADINA

RIZA AKDEMİR
Vali
Müsteşar Yrd.
(İMZA)

Ankara, 22.2.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 249/10

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın, Danışma Bürosu kurulması ve meslekdaşlarımızın telefonla bilgi almasının sağlanması ile ilgili yazısını ve Yargıtay Birinci Başkanlığı'na gönderilen cevabi yazıyı aşağıda bilgilerinize sunar, bu hususun meslekdaşlarımızı da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
YARGITAY
Birinci Başkanlığı

Sayı : C.02.0.YBB/487+129

Ankara, 8.2.1994

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA

1994 yılı içinde Yargıtay'a gelen dava dosyalarının hangi dairede bulunduğu, esas nuramasının ne olduğu ve akıbeti hakkında B Blokta (orta bina giriş kapısı) yer alan danışmadan bilgi verilme te olup, ayrıca bulunan 417 44 94 ve 425 36 06 No.lu telefonlar ile de Yargıtay'a gelmeden dava dosyası hakkında bilgi alınabilir.

Bilgi edinilmesi ve bu hususun tüm teşkilatınıza duyurulması için gereğini saygıyla rica ederim.

Müfit UTKU
Birinci Başkan
(İMZA)

Sayı : 250

Ankara, 22.2.1994

**YARGITAY BİRİNCİ BAŞKANLIĞI
ANKARA**

8.2.1994 gün ve C.02.0.YBB/487-129 sayılı, danışma bürosu kurulması ve meslekdaşlarımızın telefonla bilgi almasının sağlanması ile ilgili yazınızı aldım. Yargıtay'da bu yeni uygulamanın başlaması talimatını verdiğiniz için teşekkür ederim. Ülke düzeyinde tüm meslekdaşlarımızı yakından ilgilendiren bu yararlı uygulama nedeniyle ayrıca sizi kutlar, başarı ve esenlik dilekleriyle saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

2 Haziran 1994
751

**DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA**

İğdır İli ve İlçelerine DSİ tarafından kanallar nedeniyle açılan kamulaştırma bedelinin artırılması davalarında kesinleşen mahkeme kararları gereğince ödenmesi gereken paraların 1992-1993 yıllarından beri hak sahiplerine ödenmediği, İğdır Barosu Başkanlığı ve hak sahiplerince Birliğimize yakınma olarak bildirilmektedir.

Anayasamızın 46. maddesine göre, kamulaştırma, karşılıkları nakden ve peşin ödenmek şartıyla yapılabilir. Maddenin 3. fıkrasında, bazı kamulaştırmalardaki ödeme şeklinin kanunla düzenleneceği hükmü yer almaktadır. Bu hüküm gereği 2942 No.lu Kamulaştırma Kanununun 3. maddesiyle yerine getirilmiştir.

Yukarıda bahsedilen kamulaştırma işlerinde gerek TC. Anayasası'nın 46. maddesi, gerekse 2942 No.lu Kamulaştırma Kanununun 3. maddesi hükümlerine aykırı davranıldığı ve bu hükümlerin çiğnendiği anlaşılmaktadır.

Hiçbir mazeret, devletin Anayasa ve Yasa hükümlerinin çiğnenmesini haklı gösteremez. Zira mülkiyet hakkı TC. Anayasası'nın 35. maddesiyle tanınmış, anayasal temel bir haktır ve önce Devlet, kişinin temel haklarına saygı göstermek ve bu hakları güvenceye bağlamakla yükümlüdür.

Kaldı ki Anayasamızın 138/4. maddesi hükmüne göre idare, mahkeme kararlarına uymak zorunda olup, bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

İğdır ili ve ilçelerindeki bu Anayasa ve Kamulaştırma Kanununa aykırı uygulama, hem mülkiyet hakkı Anayasa gereği Devletin güvencesi altında bulunan hak sahiplerini zor durumlara düşürmekte, hem de mesleği hak savunuculuğu olan avukat meslektaşlarımızın bütün çalışmalarının semeresiz kalmasına neden olmaktadır. Böylece, avukatlık mesleğinin manevi kıvancı da zedelenmektedir.

Bu gibi yakınmaların biran önce giderilmesi için takdirlerinizi sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Yukarıdaki yazının benzeri Maliye Bakanlığı'na da yazılmış, sadece DSİ Genel Müdürlüğü'nden yanıt alınmış olup aşağıya aynen aktarılmıştır.

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Emlak ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı

Sayı : B 09 1 DSİ 0 18 04 02/380.9/1017 Ankara, 21.6.1994
Konu : Tezyid-i bedel alacakları

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
Karanfil Sok. No: 5/62
Kızılay / ANKARA

İLGİ : 2.6.1994 tarih ve 751 sayılı yazınız.

İlgi yazıyla, Iğdır ve ilçelerinde DSİ'ce açılan kanallar nedeniyle yöre halkına ait arazilerin kamulaştırıldığı, açılan tezyid-i bedel davalarının sonuçlandığı, ancak 1992-1993 yıllarından beri hak sahiplerine alacaklarının ödenmediği, bu nedenle mağdur duruma düştükleri belirtilerek, tezyid-i bedel alacaklarının ödenmesi talep edilmektedir.

Kamulaştırma bedelinin yetersiz bulunması sonucu açılmış olan bedel artırma davalarına ilişkin dosyalar Yargıtay'dan da geçerek kesinlik kazanmalarından sonra Erzurum DSİ VIII. Bölge Müdürlüğü'ne intikal tarihine göre sıraya konulmakta olup, ödemeler ödenek ve nakit teminini müteakip bu sıraya göre yapılmaktadır. Hak sahiplerine ait tezyid-i bedel alacaklarının ödenbilmesi için gerekli ödenek ve nakdin temini hususunda çalışmalar sürdürülmektedir.

Bilginizi rica ederim.

GENEL MÜDÜR ADINA

Necdet ERDİNÇ
Genel Müdür Yardımcısı

10 Haziran 1994
804

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
DIYARBAKIR

Diyarbakır Barosu Başkanlığı'ndan alınan yazıda, Diyarbakır 1 No.lu E Tipi Kapalı Cezaevinde, müvekkilleri ile görüşmeye gi-

den meslekdaşlarımızın üzerlerinin cezaevi görevlileri tarafından mevzuata aykırı bir şekilde ve daha önce yapılan görüşmelere rağmen aramalara devam edildiği belirtilmektedir. Başvurunun bir örneğinin Başsavcılığınıza da iletildiği bildirilmiştir. Diyarbakır Barosu'nun 3.6.1994 tarihli başvurusu nedeniyle ve onur kırıcı olayla ilgili yapılan işlemin Birliğimize iletilmesi hususunu takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
DİYARBAKIR
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Sayı : 1994/1269-4

16.6.1994

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

İLGİ : 10.6.1994 gün ve 804 sayılı yazınız.

İlgi sayılı yazınızla Diyarbakır Barosu Başkanlığının başvuruları hakkında yapılan işlemler hakkında bilgi istenmekle,

İlgililer hakkında gereği yapılmak üzere mümessil C. Savcısına tevdi edilmiş olup, bu hususta Adalet Bakanlığına ve Bölge Barosu Başkanlığına bilgi verildiğine dair yazımız sureti ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize rica olunur.

Yazı İşl. Müd.

Fahri KASIRGA
Cumhuriyet Başsavcısı

**T.C.
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI**

Sayı : 1994/1269-4

DİYARBAKIR
23.6.1994

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

İLGİ : 10.6.1994 tarih ve 804 sayılı yazınız.

İlgi sayılı yazınız ile 27.5.1994 tarihinde Diyarbakır 1 No.lu E Tipi Kapalı Cezaevine müvekkilliği ile görüşmeye giden Diyarbakır Barosu mensubu Avukatların tuttukları tutanakla ilgili olarak Cumhuriyet Başsavcılığımızca gerekli tahkikat yapılarak 3.6.1994 tarih ve Hz. 1994/3811, 1994/136 karar sayı ile görevsizlik kararı verilmiş, buna bağlı olarak ilgili sayılı karar Diyarbakır Valiliğine iletilmiştir.

Zikredilen görevsizlik kararı yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize rica olunur.

Fahri Kasırga
Cumhuriyet Başsavcısı

13.6.1994

ADALET BAKANLIĞINA
ANKARA

BÖLGE BAROSU BAŞKANLIĞI
DİYARBAKIR

İLGİ : Diyarbakır Bölge Barosu Başkanlığının 3.6.1994 gün ve 1994/2 sayılı yazıları.

İlgi yazı ile, Diyarbakır 1 Nolu E Tipi Cezaevine müvekkilliği ile görüşmeye giden Avukatların arandıkları belirtilmekte ve ilgililer hakkında gereğinin yapılarak uygulamaya son verilmesi istenmektedir.

Cezaevine gelen Avukatların, giriş ve çıkışlarda üstlerinin

aranmadığı, buna karşılık beyanları ile yetinileceği mer'i mevzuat gereğidir.

Daha önce de benzeri durumların meydana gelmesi nedeniyle konu tarafımdan ilgililere intikal ettirilmiş ancak uygulamanın genel bir uygulama olmadığı, bazı Avukatlar hakkında, örgüte kuryelik yaptıkları ve örgütsel döküman bulundurdıkları yolunda alınan ihbarlar üzerine Jandarmanın Adliye ve Asayiş görevlileri kapsamında bir kısım Avukatların henüz Cezaevine girmeden dış kapıda arandıkları ifade edilmiştir.

Cezaevimize gelen Avukatların üstlerinin aranması yolunda Cezaevi İdaresi olarak bir uygulamamız bulunmamaktadır. Bu tür uygulamalar Cezaevi İdaresinin insiyatifi dışında yapılmaktadır.

Dilekçe ve ekleri, ilgililer hakkında gereği yapılmak üzere ilgili makamlara intikal ettirilecektir.

Bilgilerinize arz, rica olunur.

Fahri KASIRGA
Cumhuriyet Başsavcısı

DAĞITIM :

GEREĞİ : Bölge Barosu Başkanlığına

BİLGİ : Adalet Bakanlığına

Sayı : 914

Ankara, 1.7.1994

Diyarbakır Valiliği'ne
DİYARBAKIR

Diyarbakır 1 No.lu E Tipi Kapalı Cezaevine müvekkilleri ile görüşmeye giden Diyarbakır Barosu mensubu meslektaşlarımızın cezaevi görevlileri tarafından Kanuna aykırı bir şekilde aranması nedeniyle yapılan başvuruya Diyarbakır C. Başsavcılığı'ndan verilen yanıtta, sanıkların görevleri dolayısıyla ve Memurin Muhakematı Kanununa tabi olmaları nedeniyle görevsizlik kararı verildiği bildirilmiştir.

Gereği için makamınıza iletildiği bildirilen 3.6.1994 tarihli

Hiz. 1994/3811-136 sayılı kararla ilgili ne gibi işlem yapıldığının Birliğimize bildirilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Diyarbakır Valiliği'nden herhangi bir yanıt gelmemiştir.

20 Haziran 1994
847

4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI İSTANBUL

Mahkemenizce verilen 29.4.1994 tarih ve E. 1994/63, K. 1994/91 sayılı kararda yeralan;

"...avukatın üstlendiği avukatların görevi sebebi ile savunduğu... müvekkilinin menfaatlerinin ÇİĞİRTKANLIĞINI yapması yasal görevidir. Burada önemli olan avukatın müvekkilinin menfaat ÇİĞİRTKANLIĞINI yasal sınırlar içinde yapmasıdır..."

gerekçesi ile Avukalığı ÇİĞİRTKANLIKLA eşdeğer sayan görüşünüz, hayret ve esefle karşılanmıştır.

Bilinmelidir ki Avukatlık Yasasının 1. maddesinde de belirtildiği gibi "Kamu hizmeti ve serbest meslek" olan avukatlık, Sav-Savunma-Karar üçlüsünden oluşan yargının vazgeçilmez bir parçasıdır.

Yargının parçası olan savunmayı ÇİĞİRTKANLIKLA eşdeğer sayma isnadı herşeyden önce tüm yargıya karşı, yapılmış ve kabul edilemez bir insafsızlıktır.

Avukatı çığırtkan ile eşdeğer saymaya yönelik tavrınızı, Türkiye Barolar Birliği, tüm avukatlar ve yargıya inanan tüm hukukçular adına şiddetle kınıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Tarih, 4.10.1994

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1355/45

İcra ve İflas Kanunu'nun yoğun yakınmalara neden olan 82/1. maddesi değiştirilerek, gerektiğinde Devlet mallarınının da haczinin sağlanması önerisiyle Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve Adalet Bakanlıklarına gönderdiğimiz yazı metni ektedir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve
Adalet Bakanlığı'na gönderilen
yazı fotokopisi.

Sayı : 1363

Ankara, 4.10.1994

ADALET BAKANLIĞINA
ANKARA

2004 No'lu İcra ve İflas Kanunu'nun 82/1. maddesine göre Devlet Malları Haczedilemez. Ancak, kanunun bu hükmünün idare makamlarınca son derecede istismar edildiği ve vatandaşın idareden (devletten) olan alacaklarının uzun süreler ödenmediği gözlemlenmekte ve yaygın yakınmalara neden olmaktadır. Bu doğrultuda avukatlar ve Barolardan da sürekli yakınmalar alınmaktadır.

Özellikle, Karayolları, DSİ- Belediyeler gibi yoğun kamulaştırma yapan kuruluşlar kesinleşmiş ilama bağlı kamulaştırma bedellerini uzun süre ödemedikleri gibi, vatandaşın kesinleşmiş ilama bağlı tazminatları, idarelerce aylar ve yıllarca ödenmemektedir.

İdarenin bu keyfi tutumu, vatandaşlar kadar, bir kamu hizmeti yapan, yıllarca davaları kovuşturarak vatandaşın haklarını kesin ilama bağlatan avukatları da sıkıntıya sokmaktadır.

1982 Anayasamızın 5. maddesi; Devletin temel amaç ve görevlerini sayarken "...kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan.... engelleri kaldırmayı" da bu görevler içinde göstermektedir. Anayasanın 46. maddesinde kamulaştırmanın kaşılıklarının nakden ve peşin olarak ödenmesi ilkesi kabul edilmiştir. 11. maddesine göre de, "Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını bağlayan temel hukuk kurallarıdır ve kanunlar Anayasaya aykırı olamaz".

Mülkiyet hakkı kişinin temel hakkıdır. Bu hakkın, gerektiğinde, kişi lehine devletçe sağlanmasında, devlet ve kişi arasında bir ayrıcalık olamaz. Zira, 1982 Anayasamızın 10/3. maddesine göre "Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar".

Bugüne kadarki çarpık uygulama sürdüğü takdirde vatandaşların devlete olan güvenleri de sarsılacaktır. Bu nedenle soruna köklü ve kalıcı çözüm bulunması kaçınılmazdır. Kimi hukukçuların önerdikleri gibi kesinleşen ilama bağlı devlet ve kamu kuruluşlarının borçlarının Maliye Bakanlığı bünyesinde oluşturulan bir FON tarafından ödenmesi düşünülebilir.

Bu ve benzeri düzenlemeler düşünülemezse keyfiliğe kaçan uygulamalar, bunların sebep olduğu yoğun yakınmalar sürecektir. Sorun ve yarattığı sakıncalar, İcra ve İflas Kanununun 82. maddesine "ilamın kesinleşmesinden itibaren üç ay içerisinde borcun ödenmemesi durumunda Devlet malının haczedilebileceği" şekilde bir fıkra eklenmesi, ile önlenabilir.

Yukarıda açıklanan sıkıntıları giderecek biçimde bir değişiklik yapılması için gereğini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayı : 2025

Ankara, 27.12.1994

ÇOK ACELE

**MALİYE BAKANLIĞI
GELİRLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA**

**İLGİ : 7.12.1994 tarih ve 22134 Sayılı Resmi Gazetede yayın-
lanan 234 sayılı V.U.K. Genel Tebliği**

İlgi genelgenizde belirtildiği şekilde serbest meslek erbabı arasında yer alan avukatların "...faaliyetleri sırasında bono, poliçe ve çek alıp vermeleri mutad olmayanlar..." arasında bulunduğu kuşku yoktur. Bu nedenle Avukatlar Kambyo Senetleri Defteri tutma zorunluluğu kapsamı dışındadır.

234 sayılı V.U.K. Genel Tebliği çok açık hüküm vermesine karşın, bazı illerde defterdarlıkların Barolarımıza avukatların 234 Sayılı Genel Tebliğ kapsamı içinde olduğu ve Kambyo defteri tutma zorunda bulduklarını söylediği istihbar edilmiştir.

Avukatlık Yasasına göre avukatların mesleki faaliyetleri ile ilgili Kambyo Senedi düzenlemeleri de mümkün değildir (Avukatlık K. Md. 163/6).

234 Sayılı Genel Tebliğin açık hükmüne rağmen bu konuda tereddüt yaratılması sıkıntı doğuracaktır. Çok acele avukatların kambyo senetleri defteri tutma zorunluluğu kapsamı dışında olduğunun tarafımıza ve tüm defterdarlıklara bildirilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.GEL.0.45/437-196-2

29.12.1994 - 85534

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
Karanfil Sokak No: 5/62
Kızılay - ANKARA

İLGİ : 27.12.1994 gün ve 2025 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızın incelenmesinden; 234 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yer alan "serbest meslek erbabı olan mükelleflerden, faaliyetleri sırasında bono, poliçe ve çek alıp vermeleri mutad olmayanların kambiyo senetleri defteri tutma zorunluluğu kapsamı dışında bırakılmaları uygun görülmüştür" ifadesinin serbest meslek erbabı arasında yer alan avukatları da kapsadığından söz edilerek, Avukatlık Yasasına göre avukatların mesleki faaliyetleri ile ilgili kambiyo senedi düzenlemelerinin de mümkün olmadığı da belirtilmek suretiyle bu defteri tutma mecburiyetlerinin olmadığına tarafınıza ve tüm defterdarlıklara bildirilmesinin istenildiği anlaşılmıştır.

Bilindiği gibi, 4008 sayılı Kanun ile bazı vergi kanunlarında değişiklik ve yeni düzenlemeler yapılmış, Kanununun 4. maddesiyle 213 sayılı Vergi Usul Kanununa eklenen Mükerrer 196. madde ile "Kambiyo Senetleri Defteri" tutulması mecburiyeti getirilmiştir.

4008 sayılı Kanununun 4. maddesinin son bendinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak kambiyo senetleri defterlerinde yer alacak bilgiler ile diğer usul ve esaslar 234 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

Söz konusu Tebliğin Kambiyo Senetleri Defteri Tutma Mecburiyetine İlişkin (A) Bölümünün ikinci paragrafında, bu defteri tutacaklar açıklanmış ve işletme hesabı esasına göre defter tutan tacirler ile serbest meslek erbabı olan mükelleflerden faaliyetleri sırasında bono, poliçe ve çek alıp vermeleri mutad olmayanlar bu defteri tutma zorunluluğu dışında bırakılmışlardır.

Faaliyetleri icabı kambiyo senetleri alan veya veren mükelleflerin bu defterleri tutmaları zorunludur. Ancak, faaliyetleri gereği kambiyo senetleri almayan veya vermeyen mükelleflerin bu defteri tutma mecburiyetleri bulunmamaktadır. Bu açıklamalardan da, anlaşılacağı üzere, kambiyo senetleri defteri tutma zorunluluğu, mükelleflerin faaliyet türleri gözönüne alınarak getirilmemiş olup, bu senetlerin alınıp veya verilmeleri hususu dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Öte yandan yazınızda, Avukatlık Kanununun 163. maddesine atıfta bulunarak avukatların mesleki faaliyetleri ile ilgili kambiyo senetleri düzenlemelerinin mümkün olmadığı ifade edilmişse de, söz konusu maddede Avukatlık ücretinin serbestçe kararlaştırılmasına ilişkin bir hüküm yer almakta olup, avukatların alacakları ücretleri için bono, poliçe, çek ve benzeri kambiyo senetlerini Kanunen kabul edemeyecekleri veya düzenleyemeyeceklerine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu itibarla, baronuza mensup avukatların kambiyo senetlerini almaları veya vermeleri halinde bu defteri tutmaları zorunludur. Ancak, kambiyo senetlerini almaları veya vermeleri mutad olmayan avukatların bu defteri tutma mecburiyetleri bulunmamaktadır.

Ayrıca, bu defteri tutma zorunluluğu olan avukatların bu defteri tasdik ettirmeyerek bu mecburiyete uymadıklarının tespiti halinde, Vergi Usul Kanununa göre ceza kesileceği tabiidir.

Bu hususlar dikkate alınarak, baronuza mensup avukatlara gerekli duyurunun yapılması icap etmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Bakan a.

Ertürk BARLAS
Gelirler Genel Müdürlüğü
Daire Başkanı

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.GEL.0.45/437-196-12 30.12.1994 - 85534

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
Karanfil Sokak No: 5/62
Kızılay - ANKARA

İLGİ : a) 27.12.1994 gün ve 2025 sayılı yazınız.
b) 29.12.1994 gün ve B.07.0.GEL.0.45/437-196-12-85534 sayılı fax yazımız.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınızla cevaplandırılması talep edilen konulardaki açıklamaları içeren ilgi (b)'de kayıtlı yazımızın sondan dördüncü paragrafının sonunda yer alması gereken "bulunmamaktadır" ifadesi sehven "bulunmaktadır" olarak yer almıştır.

Bu itibarla kambiyo senetlerini almaları veya vermeleri müted olmanın avukatların bu defteri tutma mecburiyetleri bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Bakan a.

Ertürk BURLAS
Gelirler Genel Müdürlüğü
Daire Başkanı

Ankara, 17.1.1995

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 96/3

Serbest meslek erbabı arasında yer alan avukatların 7.12.1994 tarih ve 22134 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 234 Sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamı dışında kaldığı, kambiyo defteri tutma zorunluluğunda olmadığı, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'ne, 27.12.1994 tarihli 2025 sayılı örneği ekli yazımızla bildirilmiştir. Aynı yazıda ayrıca, avukatların mesleki faaliyetleri ile ilgili kambiyo defteri tutma mecburiyetle-

ri olmadığının tarafımıza ve tüm defterdarlıklara acele iletilmesi Bakanlıktan istenilmiştir. Karşılık olarak alınan yazılarda, "kambiyo senetlerini almaları veya vermeleri mutad olmayan avukatların bu defteri tutma mecburiyetleri bulunmamaktadır" denilmektedir. Yazı fotokopileri ektedir.

Durumu bilgilerinize sunar, meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki : 3

Ankara, 9.2.1995

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 230/5

Kanuni Faiz ve Temerrüt Faiz oranlarının günün koşullarına uygun hale getirilmesi konusunda Birliğimizce Başbakanlığa, Sanayi ve Ticaret Bakanlığına yazılan yazı ve karşılık olarak alınan yazı fotokopileri aynen aşağıya çıkartılmıştır. Türkiye Barolar Birliği olarak konu izlenecek ve sonuçlandırılmasına çalışılacaktır.

Durumu ve konunun meslektaşlarımıza da duyurulmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BAŞBAKANLIĞA
ANKARA

22 Aralık 1994
Çok Acele

3095 Sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanununun 1. maddesinde: "Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa

göre faiz ödenmesi gereken hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse faiz ödemesi senelik % 30 oranında yapılır.

Bakanlar Kurulu, ekonomik şartları dikkate alarak bu oranın % 80'ine kadar artırma ve eksiltme yapabilir. Bakanlar Kurulunun bu konudaki kararı, kararın alınmasını izleyen takvim yılı başından itibaren uygulanır."

Bu yasa gereğince karşılaştırılan % 30 faiz oranının saptanmasının üzerinden 10 yıl gibi uzun bir süre geçmiştir. Bu süre içinde paranın satınalma gücündeki büyük oranlı düşüşler ve yasanın da öngördüğü gibi ekonomik şartlar dikkate alınarak anılan maddenin 2. fıkrası gereğince ve bu fıkranın verdiği yetkiye dayanılarak, halen % 30 olan faiz oranının 1 Ocak 1995 tarihinden geçerli olmak üzere, % 80 artırılarak Bakanlar Kurulu'nca, % 54'e çıkarılması hususunu, takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/166-97/06013

2.1.1995

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 22.12.1994 tarihli ve 2010 sayılı yazınız.

3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine ilişkin Kanuna göre belirlenen faiz oranlarının günümüz şartlarına uygun olmaması nedeniyle % 30'dan % 54'e çıkarılmasına ilişkin ilgi yazınızın sureti Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

A. Naci TUNCER
Başbakan A.
Müsteşar V. (İmza)

19 Ocak 1995

**SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI'NA
ANKARA**

Başbakanlığa gönderdiğimiz 22 Aralık 1994 gün ve 2010 sayılı yazımızın, ilgisi nedeniyle Bakanlığınıza aktarıldığı Başbakanlığın 2.1.1995 gün ve B.02.0.KKG/166-97/06013 sayılı yazılılarıyla tarafımıza bildirilmiştir.

Konu hakkında Bakanlığınızca yapılan işlem den ve sonucundan Birliğimize bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV**

Eki : 1-) Birliğimizin 22 Aralık 1994 gün ve 2010 sayılı yazısı fotokopisi,
2-) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 2.1.1995 gün ve 166-97/06013 sayılı yazılarının fotokopisi.

**T.C.
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
İçticaret Genel Müdürlüğü**

Sayı : B.14.0.İT.G.0.10.00.05/ 3.2.1995
Konu : Kanuni ve Temerrüt Faiz 02980
Oranlarının arttırılması

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
Karanfil Sok. 5/62 Kızılay / ANKARA**

İLGİ : 19.1.1995 tarihli ve 109 sayılı yazınız.

Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'na göre faiz ödenmesi gereken hallerde faiz miktarı belirtilmeyen sözleşmeler için uygulanan kanuni faiz ile temerrüt faizi oranının senelik % 30'dan % 54'e çıkarılmasına ait kararname taslağı 2.2.1995 tarih ve 2814 sayılı yazımız ekinde Başbakanlığa gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.

**Osman ALPAK
Genel Müdür (İmza)**

(XIV)
**SERBEST MUHASEBECİ - SERBEST MUHASEBECİ
MALİ MÜŞAVİRLERE TANINAN YETKİLERLE
İLGİLİ ÇALIŞMALAR**

Tarih, 1.8.1994

BARO BAŞKANLIĞI
.....

GENELGE NO : 1082/36

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 227. maddesine 4008 sayılı yasa ile eklenen mükerrer madde 227/1 gereğince Maliye Bakanlığınca yapılacak düzenlemede, avukatlara vergi beyannamelerinin muhasebeci veya mali müşavirlerce imzalanması zorunluluğunun getirilmemesi bu amaçla da düzenleme dışında tutulması isteğiyle Maliye Bakanlığına yazdığımız 29.7.1994 gün ve 1074 sayılı yazımızın bir örneği ilişiktir.

Bilinizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayı : 1074

29.7.1994

**MALİYE BAKANLIĞI
ANKARA**

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 227. maddesine 4008 sayılı yasa ile eklenen Mükerrer Madde 227/1 gereğince "Vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesine göre avukatlık, serbest meslek olmakla beraber, bir kamu hizmetidir. Bundan dolayı da aynı Yasanın 76. maddesine göre Barolar ve 109. maddesine göre de Türkiye Barolar Birliği "Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşlarıdır".

Adıgeçen Yasanın 2/2. maddesine göre avukat, "hukuki bilgi ve tecrübelerini, adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eden" kişidir. Avukatlığın, diğer serbest mesleklerle, tüccar ve esnafla aynı statüde görülmesi veya aynı statüye sokulması yasal olarak olanaklı değildir.

Açıklanan yasal nedenler ve avukatlık mesleğinin özelliği gereği, gerektiğinde serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirlerin de yasal haklarını, yasa, tüzük ve yönetmelikleri en iyi bilen ve yorumlayan kişi olarak savunacak ve onlara hukuksal yardım sağlayacak olan avukatların beyannamelerinin bu kişilerce imzalanması zorunluluğunu getirmek, hukuk ayıbı oluşturacak derecede çelişki olacaktır.

Öte yandan avukatlar serbest meslek mensubu olarak sadece "Serbest Meslek Defteri" ve "Serbest Meslek Makbuzu" düzenlemek mecburiyetindedir. Bunların düzenlenmesi de çok basittir. Bilanço veya işletme esasına göre defter tutulması ve belge düzenlenmesi gibi kapsamlı ve karışık olmadığından bunlara da yanılarak Vergi Beyannameleri'nin düzenlenmesinde de bir zorluk yoktur.

Mesleği gereği başkalarının haklarını savunan, hukuku, yasa, tüzük ve yönetmelikleri (Vergi Hukuku da dahil) en iyi bilen ve yorumlama gücüne sahip olan avukatların, kendi Vergi Beyannamelerini doldurmayı beceremeyeceklerini kabul ve onu başkalarının imzasına mecbur etmek, avukatlık mesleğini, en azından, hafife almak anlamına gelecektir. Bu duruma düşmeyi onursal olarak da kabul edemeyeceklerini bildiren avukatların, aksi takdirde, her türlü yasal yollara da başvuracakları anlaşılmaktadır.

Yukarıda açıkladığımız nedenler dikkate alınarak, adı geçen Mükerrer Madde 227/1 gereğince yapılacak düzenlemede avukat-

ların, düzenleme dışında bırakılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İmza)

27.7.1994 tarihli bu yazımıza uzun süre yanıt verilmeyince
aşğıdaki 18.1.1995 tarihli yazı yazılmıştır.

18.1.1995
99

MALİYE BAKANLIĞI
ANKARA

İLGİ : 29.7.1994 tarih ve 1074 sayılı yazımız.

İlgide belirtilen yazımızla 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 227. maddesine 4008 sayılı yasa ile eklenen Mükerrer Madde 227/1 ile getirilen "Vergi Beyannamelerinin 3568 Sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyeti"ne ilişkin uygulamanın, mevzuat düzenlemesinin avukatların kapsam dışında tutularak yapılması, nedenleriyle açıklanmıştı.

Konu ile ilgili Bakanlığınızın tebliği, ya da benzer düzenlemesi çıkartılmadan, kimi Vergi Dairelerince avukatların verdikleri beyannamelerde mali müşavir imzası arandığı, Barolarımızca bildirilmektedir.

Avukatların vergi beyannamelerinin de mali müşavirlerce imzalanması mecburiyeti camiamızda yoğun tartışmalará ve giderilmesi olanaksız manevi zararlara, büyük tepkilere neden olmaktadır. Yapılacak düzenlemede avukatların tebliğ kapsamı dışında tutulmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

23.2.1995 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Genel Tebliğ ile mesleki kazancı nedeniyle gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri arasında yasa, olanak vermesine karşın hiçbir ayırım gözetmeden avukatların gelir vergisi beyannamelerini de Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere imzalatması, defter tutturması ve bu kişilerle "Yıllık Sözleşme" imzalaması mecburiyeti getirilmiştir.

Birliğimizin çağrısı üzerine 11.3.1995 tarihinde Ankara'da toplanan Baro Başkanları, yasaya, hukuka, insan hak ve özgürlüklerine aykırı olan bu Genel Tebliğ'in iptali için Danıştay'da dava açılmamasına oybirliği ile karar vermişlerdir.

Danıştay 4. Dairesi'nde açılan iptal davasında aşağıda tam metni bulunan E. 1995/1195 Sayılı Yürütmeyi Durdurma kararı verilmiştir:

T.C.

Danıştay

Dördüncü Daire

Esas No : 1995/1195

Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen Davacılar : 1- Av. Önder Sav. 2- Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı / ANKARA

Davacılar Vekili : Av. Teczan Çakır
Meşrutiyet Cad. No 3/14 ANKARA

Davalı : Maliye Bakanlığı / ANKARA

İstemin Özeti : 23.2.1995 günlü ve 22211 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 1 no.lu Genel tebliğin iptali dileğiyle açılan davada yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu olayda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinin 2 numaralı fıkrasındaki şartlar oluşmadığından yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Savcısı Faruk Öztürk'ün Düşüncesi : Vergi beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 1 Sıra Nolu Genel Tebliğin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada davanın durumuna göre, 213 sayılı Yasaya 4008 sayılı Yasa ile eklenen mükerrer 227. maddesinin tanıdığı yetki uyarınca Maliye Bakanlığınca çıkartılan söz konusu tebliğin beyannameleri imzalayacak meslek mensupları başlıklı C bölümünün üçüncü fıkrası ile F bölümünün 1. fıkrasındaki mükelleflerin 1995 yılına ait sözleşmelerini Mart / 1995 ayı sonuna kadar düzenleyebileceklerine ilişkin hüküm madde ile tanınan yetkiyi aşan nitelikte bir düzenleme olduğundan bu konulara ilişkin olarak yürütmenin durdurulması, tebliğin diğer bölümlerinin yürütülmesinin durdurulması isteminin ise reddi gerektirdiği düşünülmektedir.

Tetkik Hakimi Ahmet Alaybeyoğlu'nun Düşüncesi : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesine göre idari işlemin hukuka aykırılığı ve uygulanması halinde telafisi güç zararların doğmasının söz konusu olması halinde yürütülmesinin durdurulabileceği dikkate alındığından, davaya konu genel tebliğle, kanunla öngörülen sınırın dışına çıkılarak yapılan ve uygulanması halinde davacının zarar görmesi sonucunu doğurabilecek "31.3.1995 tarihine kadar sözleşme tanzimine" yönelik olarak getirilen hüküm hakkında yürütmenin durdurulmasının gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüldü:

Dava, Avukat olan davacı tarafından kendi adına asaleten ve Türkiye Barolar Birliğini temsilen düzenlenmiş vekaletnameyle açılmış bulunmaktadır. Davacıardan Türkiye Barolar Birliğinin bu davada menfaat alakasının bulunup bulunmadığı hususunun davanın esası ile birlikte incelenmesine karar verildikten sonra yürütmenin durdurulması istemi incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27 nci maddesinin 2 nci fıkrasınad, Danıştay veya idari mahkemelerin, idari

işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilecekleri belirtilmiştir.

Davaya konu edilen Vergi Beyannamelerinin Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerce İmzalanması Hakkında 1 Nolu Genel Tebliğin dayanağını teşkil eden, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 4008 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 227 nci maddenin 1 inci bendinde, vergi beyannamelerinin 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından da imzalanması mecburiyetini getirmeye, bu mecburiyeti beyanname çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı uygulamaya, bu uygulamalara ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Tebliğde, ticari, zirai ve mesleki kazancı nedeniyle gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri ve kurumlar vergisi mükelleflerinden bir önceki yıl aktif toplamı 30 milyar lirayı ve net satışlar toplamı 60 milyar lirayı aşmayanların, 1995 yılı gelirlerine ait olup, 1996 yılında verilmesi gerekli yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerini, 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış ve mükelleflere aynı kanunun 2/A - a maddesindeki hizmeti veren serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirlere imzalatılması zorunlu kılınmış, mükelleflerin beyannamelerini imzalayacak serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirlerle kanuni defterlerini tutmak ve mali tablolarını tanzim etmek için yıllık sözleşme imzalamaları ve 1995 yılına ait sözleşmelerin Mart/1995 ayı sonuna kadar düzenlenmesi gerektiği öngörülmüştür. Sözleşmelerini süresinde düzenlemeyen mükelleflere ait beyannamelerin meslek mensuplarına imzalatılmamış sayılacağı ve bu mükellefler hakkında uygulanacak müeyyidelere tebliğde ayrıca yer verilmiştir.

Mükerrer 227 nci maddede, mükelleflerin, kanuni defterlerini tutmak ve mali tablolarını tanzim etmek için meslek mensuplarıyla yıllık sözleşmeler yapmak zorunluğu öngörülmediğinden, bu hususların Tebliğle, mükelleflerin uyması zorunlu yükümlü-

lük halien getirilmesi, kanunla verilen yetkinin aşılması anlamına gelmektedir. Yapılan düzenlemeyle, İdareye Kanunla tanınan yetkinin aşılmış olması ve sözleşme yapmak için öngörülen sürenin sona ermekte bulunması karşısında, yürütmenin durdurulması için Kanunda öngörülen iki koşulun da gerçekleştiği sonucuna varılmaktadır.

Bu nedenlerle yürütmenin durdurulmasına, davanın niteliği itibariyle teminat aranmasına gerek olmadığına, 21.3.1995 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Erol Çırakman	Tuncer Akın	Tahsin Yağmurlu
Üye	Üye	
Gönül Önbilgin	Sumru Çörtoğlu	

Danıştay'ın Yürütmeyi Durdurma Kararı etkisiz hale getirilmek için bir yandan TBMM. Plan ve Bütçe Komisyonunda Gelir Vergisi Kanununa 21.3.1995 günü Mükerrer 175. madde eklenmiş diğer yandan Maliye Bakanlığı, 29.3.1995 tarihli Resmi Gazete'de (2) No.lu Genel Tebliğ'ini yayınlamıştır.

TBMM. gündemine giren Vergi Usul Kanununun mükerrer 175. maddesinin yasalaşması, yoğun girişimlerimizle şimdilik engellenmiştir.

(2) No.lu Genel Tebliğ'in iptali ve yürütmenin durdurulması isteği ile Danıştay'da ikinci bir dava açılmış ve ilk verilene benzer bir yürütmeyi durdurma kararı alınmıştır.

Birlik Başkanı'nın 5 Nisan 1995 tarihli "Avukatlar Günü" konuşmasında diğer konularla birlikte Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavir'lerin yetkileri konusuna da etraflıca değinilmiştir. Anılan konuşma metni, Raporumuzun "Bazı Yıldönümlerinde ve Adli Tatil Başında yapılan açıklama ve duyurular" bölümünde yer aldığı için, tekrarına gerek görülmemiştir.

(XV)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN YABANCI MESLEK KURULUŞLARI İLE İLİŞKİLERİ VE YAPILAN TEMASLAR

Geride bıraktığımız çalışma döneminde Türkiye Barolar Birliği, Birlikler, Federasyonlar ve Barolar ve benzeri meslek kuruluşları ile şimdiye kadar yapılmamış boyutta ilişki içinde olmuş girişimlerde bulunmuş kimi konularda somut sonuçlar alınmıştır.

Birlik Başkanı, "Demokrasi – Demokratik Laik Hukuk Devleti – İnsan Hak ve Özgürlükleri – Atatürkçü Düşünce – Hukukun Üstünlüğü" konularında konuşma yapmak üzere yurtdışından çağrılmış, Düsseldorf–Bonn–Hamburg ve Zürich'e giderek konferans vermiştir. Köln–Lübeck–Hannover–Heilbron ve Viyana için de çağrılar alınmış olup, Türkiye'deki işlerin yoğunluğu nedeniyle gidilememiştir.

Yurtdışından gelen Parlamento ve Hukukçu Hey'etleri, Bakanlar, Türkiye Barolar Birliği ile özellikle görüşmek istemişler, başta Almanya–Hollanda–İtalya Parlamento Hey'etleri olmak üzere yabancı Hey'etlerle ve Hukuk Kuruluşları ile Birlik Merkezinde yararlı görüşmeler yapılmıştır.

Ülkemizdeki İngiltere–ABD–İsveç–Hollanda ve Danimarka Büyükelçilikleri yetkilileri Birlik Merkezine gelerek Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı Üyeleri ile görüşmüşlerdir.

13–22 Kasım 1994 günlerinde Paris ve Strasbourg Barolarının, 18–22 Ocak 1994 günlerinde Brüksel Barosunun çağrılısı olarak Türkiye Barolar Birliğini temsilen Başkan Önder Sav, anılan şehirlere gitmiştir. Londra, Roma, Barselona ve Viyana Barolarının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Irak, Filipinler, Çin, Romanya, Bulgaristan ve Azerbaycan Barolar Birliğinin ve üyesi olduğumuz Avrupa Barolar Federasyonunun çağrılarına gidilememiştir.

Avrupa Barolar Federasyonuna üyelik başvurumuz 1993 Mayıs ayı sonlarında kabul edilmiştir.

AVRUPA TOPLULUĞU BAROLAR KONSEYİNDEKİ (CCBE) GÖZLEMCİ ÜYELİĞİMİZ

12 Eylül 1963 tarihinde AT ile ortaklık anlaşması imzalamış olmamıza rağmen AT hukuku ile ilgilenilememiş, topluluk üyelerinin Baroları ve bunların oluşturdukları Avrupa Topluluğu Barolar Konseyi ile temas kurulamamıştır.

Bilindiği üzere (CCBE) ye Avrupa Topluluğuna üye olmayan ülkelerin avukatlık mesleğini temsil eden kuruluşlarının (Türkiye'de Türkiye Barolar Birliği) delegasyonları "Gözlemci" sıfatı ile kabul edilmek ve oy kullanma hakkı bulunmamakla birlikte Genel Kurul Toplantılarına, Başkanın daveti üzerine Daimi Komisyon çalışmalarına katılmaktadırlar.

CCBE'nin amaç ve uğraş alanında "Avrupa Topluluğu kuruluşları ile baroların ilişkilerini sağlamak" "Roma Sözleşmesinde belirtilen amaçların avukatlık mesleğine uygulanmasında katkıda bulunmak." "Topluluk Barolarının müşterek organı sıfatı ile topluluğua üye ülkelerde avukatlık mesleğinin en iyi üst düzeyde yapılmasını sağlamak, avukatlık mesleğinin her tür sorununu, araştırıp Barolar ve avukatlar arası koordinasyonu gerçekleştirmek" gibi önemli hususlar bulunmaktadır.

Paris Barosu Türk dostu eski Başkanı Georges Flecheux'nun Konseye Türkiye Barolar Birliği'nin girmesinin önemini ısrarla vurgulaması İstanbul Barosu Başkanı Sayın Kazan'ın ve o dönemde İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı Sayın Belkıs Bay-sal'ın girişimleri sonucu 26 Kasım 1991 tarihinde CCBE'ye gözlemci üyelik için başvurulmuştur.

Başta Yunanistan ve Belçika olmak üzere Türkiye Barolar Birliği'nin Konseye gözlemci üye olmasına karşı çıkmış konu, konseyin üstüste birkaç toplantısının gündemine alınamamıştır.

Türkiye Barolar Birliği'nin yapısı, Türkiye'de Baroların bağımsız olup olmadığı, Adalet Bakanlığı'nın vesayeti, Avukatlık Kanunu, Meslek Kuralları ve benzeri konularda Türkiye Barolar

Birliği'nden bilgi ve belge istenmiş, Konseyin zihnindeki kuşku ve tereddütler giderilmiştir.

CCBE'nin Napoli'de yaptığı 23 Eylül 1994 tarihli toplantısında Türkiye Barolar Birliği'nin gözlemci üyeliği kabul edilmiştir.

Üyeliği kabul kararını CCBE Başkanı Niels Fichs THOMSEN aşağıda Türkçe çevirisi bulunan yazısı ile bildirilmiştir:

C C B E

Başkan : Niels Fisch - THOMSEN

15.11.1994

Sayın Başkan
Önder SAV
Türkiye Barolar Birliği
Kızılay, Karanfil Sokak 5/62
Ankara
Türkiye

Sayın Başkan,
Sevgili Meslekdaşım,

CCBE (Avrupa Topluluğu Barolar Konseyi) başkanı sıfatıyla, Türkiye Barolar Birliği'nin CCBE'ye gözlemci üye olmak için yaptığı başvurunun kabul edildiğini siz Sayın Başkana teyit etmekten büyük mutluluk duyuyorum.

Bu karar kuruluşumuzun Eylül ayı sonunda Napoli'de yaptığı genel kurulda gerçekteştirilen oylama sonucu alınmıştır. Sadece, benim, ekim ayı boyunca Avustralya ve Okyanusya'da bulunmam nedeni ile bu mektubun yazılması gecikmiştir. Ancak, genel sekreterimizden İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı Sayın Belkıs Baysal'ı telefonla arayarak kararımızı kendisine sözlü olarak bildirmesini istemiştim. Genel kurul toplantısını takip eden günlerde bu telefon görüşmesinin gerçekteştirildiğini öğrendim. Ümid ederim sizi hemen haberdar etmişlerdir.

şunu bildirmek isterim ki, Türkiye Barolar Birliği'nin CCBE nezdinde gözlemci üye olarak kabulü, esas itibarı ile Türk Avukatlık Yasasının derinlemesine bir incelemeye tabi tutulmasın-

dan – özellikle avukatlık mesleğinin icrası ile ilgili koşullar, Baroların ve Birliğinizin oluşumu –; ayrıca sizden ve diğer bazı kuruluşlardan edindiğimiz bilgilerin değerlendirilmesi ve samimi tartışmalardan sonra gerçekleşmiştir. Bizim için araştırılması gereken en önemli husus, Türk Avukatları ve Türk Barolarının bağımsız olduğu – özellikle hükümet ve diğer devlet güçleri karşısında bağımsız olduğu – kanaatine varmamız olmuştur.

Birliğinizi temsilen İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı Sn. Baysal'ın bize yolladığı yazılar ve belgelerde halihazır yasanızın bazı maddelerinin Birliğinizi Adalet Bakanlığı'nın bir nevi vesayeti altında bulundurduğunu belirtiyor, ancak yine kendisinin bize verdiği bilgilere göre, bu maddelerin büyük bir bölümü tatbikatta uygulanmıyor ve birliğiniz, yasadaki bu maddelerin çıkarılması doğrultusunda çaba gösteriyor ve göstermeye devam etmekte kararlılığını koruyor.

Tartışmalarımızda, ülkenizde siyasi partiler ile ilgili olarak açılan politik karakterli ceza davalarında, savunmayı üstlenen avukatların bağımsızlıklarını korumada karşılaştıkları zorluklar üzerinde de duruldu.

Bununla birlikte, sonuç olarak, CCBE üyesi delegelerimizin çoğunluğu Türk avukatları, Baroları T.B.B.'nin tüm ülkede avukatların bağımsızlığı için mücadele verdiği kanaatine vardı ve sizin savunmanın geleceğini güvence altında tutmak için kesin kararlılığınız hususundaki kanaat ve inancımıza dayanarak kuruluşumuz CCBE nezdinde gözlemci üye olarak kabul edilmiş bulunuyorsunuz.

CCBE ve şahsım adına sizi kutluyor, Türkiye Barolar Birliği temsilcisini aramıza kabul etmekten mutluluk duyacağımızı ifade etmek istiyorum.

Bundan sonraki genel kurul 18 - 20 Mayıs 1995 tarihleri arasında Paris'de toplanacaktır. Bu genel kurulu halen CCBE 1. Başkan Yardımcısı olan ve yukarıda belirtilen tarihte başkanlığı benden devir alacak olan Sn. Heinz Weil yönetecektir. Genel sekreterimiz Bayan Caroline Goemans size bu konuda detaylı bilgiler ileride sunacaktır.

Sayın Başkan bu vesile ile en derin saygılarımı ve meslektaş sevgilerimin kabulünü rica ederim.

İmza
Niels Fisch Thomsen

CCBE'nin İcra Komitesi'nin Brüksel ve Viyana toplantılarına gidilememiştir. Önümüzdeki çalışma döneminde daha sıkı işbirliği yapılmasına özen gösterilecektir.

Avrupa Barolar Federasyonu ve CCBE ile ilgili girişim ve çalışmalarda fevkalade titiz ve verimli gayret gösteren İstanbul Barosu delegemiz ve CCBE nezdinde Türkiye Temsilcimiz Sayın Avukat Belkıs Baykal'a teşekkür ediyoruz.

BİRLİĞİN İÇ ÇALIŞMALARI

1- YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI :

Yönetim Kurulumuz çalışma dönemini kapsayan 20 Nisan 1993 tarihinden 28 Nisan 1995 gününe kadar geçen süre içinde 24 kez toplantı yapmıştır. Her ay yasaya uygun olarak bir toplantı yapılmıştır. Çalışma dönemi henüz tamamlanmadığı için 29 Nisan 1995 tarihine kadar yapılan toplantılarda 667 Yönetim Kurulu Kararı alınmıştır. Genel Kurul tarihine kadar bir toplantı daha yapılacaktır.

2- PERSONELE YAPILAN ZAMLAR :

Türkiye Barolar Birliğinde çalışan personele her yılbaşında zam yapılmaktadır. 1 Ocak 1994 tarihinde bütün personel ücretlerine % 70 ve 1 Ocak 1995 tarihinde de % 70 oranında zam yapılmıştır.

3- SEKRETERYA ÇALIŞMALARI :

21 Nisan 1993 ile 28 Nisan 1995 tarihleri arasında Türkiye Barolar Birliği'ne çeşitli yerlerden 9088 yazı gelmiştir. Bu sayıya mektup tarzındaki başvurular dahil değildir. Türkiye Barolar Birliği'nce aynı süre içinde çeşitli özel ve resmi yerlere 4088 yazı

yazılarak gönderilmiştir. Ruhsatnamelerle ilgili yazışmalar bu rakama dahil değildir. Bunlarla birlikte giden yazı sayısı 8292'ye ulaşmaktadır.

Daha önceki yıllarda da belirttiğimiz gibi 12.4.1991–20.4.1993 tarihleri arasında 3935 Avukat Ruhsatnamesi düzenlenmiştir.

20.4.1993 tarihinden 28.4.1995 tarihine kadar bu dönemde ise düzenlenen ruhsat sayısı 4204'dür.

Ruhsatnameler Adalet Bakanlığı'ndan Birliğimize geldiği gün ve en geç ertesi gün postaya verilmektedir. Bu düzenin sürdürülebilmesi için olağanüstü talep olduğu zamanlarda bile fazla mesai ile işler yürütülebilmektedir. Ancak daha fazla ruhsat yükü altında kalındığında Türkiye Barolar Birliği'nin ruhsat düzenlemelerinde aksamalar olacaktır. Ruhsatnamelerin düzenlenmesi, postalanması ve ilgiliye ulaşması için gösterilen bu gayrete rağmen yeni meslekdaşlarımız, Ankara'ya kadar gelmekte ve önemli çapta masraf yapmaktadırlar. Meslekdaşlarımızın gösterdikleri telaş hiç bir zaman önlenememektedir.

Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluşundan 28.4.1995 tarihine kadar düzenlediği toplam ruhsat sayısı 36.924 rakamına ulaşmış bulunmaktadır.

DİSİPLİN KURULU ÇALIŞMALARI :

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'na 17.4.1994 tarihinden 28.4.1995 tarihine kadar 200 dosya gelmiştir.

Bu dosyalardan;

- 49 Uyarma Cezası,
- 39 Kınama Cezası,
- 22 Para Cezası,
- 24 Üç Ay Süre İle İşte Çıkarma,
- 3 6 Ay Süre İle İşten Çıkarma,
- 5 1 Yıl Süre İle İşten Çıkarma,
- 9 Meslekten Çıkarma,
- 47 Ceza Tayinine Yer Olmadığına,
- 2 Tedbiren İşten Yasaklanması.

196 dosyanın incelenmesi tamamlanmış (93) Onama, (20) Bozma, (29) İade, (8) Cezanın Kaldırılmasına, (28) Ceza, Avukatlık Yasasının 157. maddesi uyarınca düzeltilmek suretiyle onanmasına (13) İtiraz Dilekçesinin Süre Yönünden Reddine, (5) Zamaşımı nedeniyle ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir.

Disiplin Kurulu son toplantısını 29 Nisan 1995 günü yapmış, 4 dosya dışında gündemindeki dosyaları tetkik ederek karara bağlamıştır.

BAROLARA YAZILI AVUKAT SAYISI :

Avukat sayısı, 31.12.1993 tarihi itibariyle 8.344'ü kadın, 22.076'sı erkek olmak üzere toplam 30.420 iken, bu sayı 31.12.1994 tarihi itibariyle 8.721'i kadın, 22.380'i erkek olmak üzere toplam 31.101'e ulaşmış bulunmaktadır.

Avukat sayısının Barolara göre dağılımını gösterir çizelge aşağıda bilginize sunulmaktadır.

SONUÇ :

1 Mayıs 1993 – 1 Mayıs 1995 günlerini kapsayan 24 aylık faaliyet dönemi çalışmalarımızın onaylanmasını ve Yönetim Kurulumuzun Yüce Genel Kurulca aklanmasını diler, saygılar sunarız.

Başkan	Başkan Yrd.	Başkan Yrd.
Av. Önder SAV	Av. Burhan KARACELİK	Av. Erdoğan ŞENGEZER

Genel Sekreter	Sayman
Av. Hüseyin Avni FERAH	Av. Hakkı Suha OKAY

Üye	Üye	Üye
Av. Ayhan ORAN	Av. Rahmi KUMAŞOĞLU	Av. Sabri KURT

Üye	Üye	Üye
Av. Şerafettin GÖKALP	Av. Akın ÇAMOĞLU	Av. Ünsal TÜZÜN

1994 YILINA AİT AVUKAT SAYISI

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
1 - ADANA	214	619	833
2 - ADIYAMAN	7	57	64
3 - AFYON	17	105	122
4 - AĞRI	7	16	23
5 - AKSARAY	25	53	78
6 - AMASYA	16	61	77
7 - ANKARA	1510	3415	4925
8 - ANTALYA	166	576	742
9 - ARTVIN	5	28	33
10 - AYDIN	110	292	402
11 - BALIKESİR	117	343	460
12 - BOLU	35	115	150
13 - BURDUR	20	49	69
14 - BURSA	217	626	843
15 - ÇANAKKALE	29	105	134
16 - ÇANKIRI	9	20	29
17 - ÇORUM	27	100	127
18 - DENİZLİ	46	307	353
19 - DİYARBAKIR	34	193	227
20 - EDİRNE	27	124	151
21 - ELAZIĞ	6	126	132
22 - ERZURUM	18	84	102
23 - ERZİNCAN	6	17	23
24 - ESKİŞEHİR	84	209	293
25 - GAZİANTEP	65	264	329
26 - GİRESUN	13	61	74
27 - GÜMÜŞHANE	5	13	18
28 - HATAY	82	265	347
29 - ISPARTA	39	83	122
30 - İSTANBUL	3763	7585	11348
31 - İZMİR	891	1929	2820
32 - KARAMAN	13	53	66
33 - KARS	6	32	38
34 - KASTAMONU	9	55	64
35 - KAYSERİ	55	287	342

BAROSU	KADIN	ERKEK	TOPLAM
--------	-------	-------	--------

36 - KIRKLARELİ	32	90	122
37 - KIRIKKALE	15	72	87
38 - KIRŞEHİR	6	40	46
39 - KOCAELİ	103	251	354
40 - KONYA	133	476	609
41 - KÜTAHYA	34	93	127
42 - MALATYA	25	119	144
43 - MANİSA	68	319	387
44 - K. MARAŞ	30	116	146
45 - MARDİN	2	46	48
46 - MERSİN	139	484	623
47 - MUĞLA	79	193	272
48 - NEVŞEHİR	8	51	59
49 - NİĞDE	5	38	43
50 - ORDU	16	90	106
51 - RİZE	5	31	36
52 - SAKARYA	41	169	210
53 - SAMSUN	49	260	309
54 - SİNOP	6	31	37
55 - SİVAS	15	92	107
56 - Ş.URFA	6	104	110
57 - TEKİRDAĞ	35	163	198
58 - TOKAT	16	87	103
59 - TRABZON	29	123	152
60 - UŞAK	17	76	93
61 - VAN	4	70	74
62 - YOZGAT	13	90	103
63 - ZONGULDAK	70	236	306
64 - BATMAN	8	39	47
65 - BARTIN	8	27	35
66 - İĞDIR	2	17	19
67 - BİLECİK	9	20	29
TOPLAM	8.721	22.380	31.101

AFŐAROĐLU MATBAASI

Tel : 425 22 44 • Faks : 425 41 67